

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego 2023

Report on the socio-economic situation of Łódzkie Voivodship 2023

Urząd Statystyczny w Łodzi Statistical Office in Łódź

Łódź 2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Łodzi. Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Łódź. Łódzkie Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Iwona Bednarska, Anna Gierlich, Magdalena Hochman, Włodzimierz Janek, Izabela Kaleta, Aleksandra Krupińska, Jolanta Maniewska, Aneta Matysiak, Monika Skorzybót, Joanna Szmerka

Kierujący

Supervisor

Katarzyna Szkopiecka

Prace redakcyjne

Editorial work

Aleksandra Krupińska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Buczek-Toboła

Aleksandra Krupińska

ISSN 2084-7041

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://lodz.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Łodzi przekazuje Państwu kolejną edycję rocznego „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego”. Publikacja ta stanowi kompleksowe opracowanie analityczne, odnoszące się do wyzwań rozwojowych zawartych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Wydawnictwo zawiera charakterystykę procesów zachodzących na terenie województwa łódzkiego w 2022 r. oraz w latach wcześniejszych. Układ tematyczny publikacji pozwala na skuteczną identyfikację potrzeb rozwojowych województwa łódzkiego i stanowi wsparcie dla analiz dokonywanych w celu monitorowania realizacji założeń polityki regionalnej. Tegoroczną edycję uzupełniono podstawowymi informacjami związanymi z planowaniem przestrzennym oraz zagadnieniami dotyczącymi procesu rewitalizacji w gminach.

W celu uchwycenia zachodzących w regionie zmian, analizowane zagadnienia zaprezentowano w ujęciu dynamicznym od 2015 r. oraz w odniesieniu do przeciętnych wielkości w kraju. Tekst analityczny, przedstawiający wybrane zjawiska i zaobserwowane tendencje, wzbogacono tablicami szczegółowymi dla województwa oraz ilustracjami graficznymi w formie map i wykresów, także w przekrojach powiatów i gmin. Podstawową część Raportu uzupełniają tablice zawierające przegląd ważniejszych danych dla województwa łódzkiego, Łodzi oraz pozostałych miast na prawach powiatu.

Przekazując aktualne wydanie Raportu mamy nadzieję, że będzie ono użytecznym źródłem wiedzy w zakresie bieżących zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Łódź, kwiecień 2023 r.

Preface

The Statistical Office in Łódź provides you the next edition of the annual "Report on the socio-economic situation of Łódzkie Voivodship." This publication is a comprehensive analytical study referring to the development challenges contained in the National Strategy of Regional Development 2030.

The publication includes characteristic of the processes taking place in Łódzkie Voivodship in 2022, as well as in previous years. The thematic layout of the publication allows for the effective identification of the development needs of Łódzkie Voivodship and supports regional analyses carried out in order to monitor the implementation of public policy assumptions. This year's edition of the study adds basic information on spatial planning and issues concerning the revitalization process in gminas.

In order to capture the changes taking place in the region, the analyzed issues are presented in dynamic terms since 2015 and in relation to the average figures in the country. The analytical text, presenting selected phenomena and observed trends, was enriched with detailed tables for the voivodship and graphic illustrations in the form of maps and charts, also in the cross-section of powiats and gminas. The basic part of the Report has been supplemented with tables providing an overview of the more important data for the Łódzkie Voivodship, Łódź and other cities with powiat rights.

By handing over the current edition of the Report, we hope that it will be a useful source of knowledge regarding current changes in the socio-economic situation of the voivodship.

Director
of the Statistical Office
in Łódź

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

Łódź, April 2023

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	
Spis treści.....	5
Contents	
Objaśnienia znaków umownych	7
Symbols	
Ważniejsze skróty.....	7
Abbreviations	
Synteza.....	9
Executive summary	
Rozdział 1. Województwo łódzkie na tle kraju	23
Chapter 1. Łódzkie voivodship on the background of the country	
Rozdział 2. Województwo łódzkie na tle pozostałych województw	26
Chapter 2. Łódzkie voivodship on the background of other voivodships	
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa łódzkiego.....	34
Chapter 3. Area and territorial division of Łódzkie voivodship	
Rozdział 4. Środowisko.....	36
Chapter 4. Environment	
4.1. Powierzchnia.....	36
4.1. Ground surface	
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	38
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	
4.3. Zanieczyszczenia i ochrona powietrza.....	43
4.3. Pollution and protecting of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	45
4.4. Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	49
4.5. Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska.....	53
4.6. Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Społeczeństwo	56
Chapter 5. Society	
5.1. Kapitał ludzki.....	56
5.1. Human capital	
5.1.1. Demografia.....	56
5.1.1. Demography	
5.1.2. Edukacja	67
5.1.2. Education	
5.1.3. Zasoby pracy	76
5.1.3. Labour resources	

5.2. Jakość życia	83
5.2. Quality of life	
5.2.1. Zamożność mieszkańców.....	83
5.2.1. Inhabitant's wealth	
5.2.2. Pomoc społeczna i wspieranie rodziny.....	89
5.2.2. Social assistance and family support	
5.2.3. Warunki mieszkaniowe	97
5.2.3. Housing conditions	
5.2.4. Ochrona zdrowia	105
5.2.4. Health care	
5.2.5. Kultura	110
5.2.5. Culture	
5.2.6. Bezpieczeństwo publiczne.....	114
5.2.6. Public safety	
5.2.7. Społeczeństwo informacyjne	116
5.2.7. Information society	
5.2.8. Aktywność społeczna	118
5.2.8. Social activity	
Rozdział 6. Gospodarka.....	121
Chapter 6. Economy	
6.1. Produkt krajowy brutto	121
6.1. Gross domestic product	
6.2. Przedsiębiorczość	126
6.2. Entrepreneurship	
6.2.1. Podmioty gospodarki narodowej.....	126
6.2.1. Entities of the national economy	
6.2.2. Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna	130
6.2.2. Research and development as well as innovation activity	
6.2.3. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	137
6.2.3. Use of information and communication technologies in enterprises	
6.2.4. Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych.....	139
6.2.4. Financial results of non-financial enterprises	
6.2.5. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw.....	143
6.2.5. Investment outlays of enterprises	
6.3. Produkcja i usługi.....	146
6.3. Production and services	
6.3.1. Rolnictwo.....	146
6.3.1. Agriculture	
6.3.2. Przemysł	152
6.3.2. Industry	
6.3.3. Budownictwo	158
6.3.3. Construction	
6.3.4. Rynek wewnętrzny	164
6.3.4. Internal market	

6.3.5. Transport	166
6.3.5. Transport	
6.3.6. Energia	173
6.3.6. Energy	
Rozdział 7. Zarządzanie rozwojem.....	176
Chapter 7. Development management	
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	176
7.1. Revenue of local government units	
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	179
7.2. Expenditure of local government units	
7.3. Wyniki budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....	182
7.3. Result of budgets of local government units	
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	185
7.4. Projects co-financed by the European funds	
7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja.....	189
7.5. Spatial planning and revitalization	
Rozdział 8. Wybrane dane o województwie łódzkim.....	196
Chapter 8. Selected data on Łódzkie voivodship	
Rozdział 9. Wybrane dane o Łodzi	202
Chapter 9. Selected data on Łódź	
Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	206
Chapter 10. Selected data on cities with powiat status	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (.)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbrevia- tions	Znaczenie Meaning	Skrót Abbrevia- tions	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc	km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
mln	milion	l	litr litre
zł PLN	złoty złoty	hl	hektolitr hectolitre
szt. pcs	sztuka pieces	m ³	metr sześcienny cubic metre
kg	kilogram kilogram	dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
dt	decytona deciton	t/r t/y	ton rocznie tonnes per year
t	tona tonne	pkt	punkt
mm	milimetr millimetre	p.proc.	punkt procentowy percentage point
m	metr metre	poz.	pozycja
km	kilometr kilometre	Dz. U.	Dziennik Ustaw
m ²	metr kwadratowy square metre	tabl.	tablica table
ha	hektar hectare	ust.	ustęp
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre	itp. etc.	i tym podobne and the like
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour		
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour		
TJ	teradżul terajoule		
r/r y/y	rok do roku year to year		

SYNTEZA

Powierzchnia ziemi w 2021 r.

grunty zrekultywowane	+33,0% r/r
grunty zagospodarowane	-54,2% r/r

W ciągu 2021 roku zrekultywowano więcej gruntów niż w 2020 r., natomiast zmniejszyła się powierzchnia gruntów zagospodarowanych.

Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe w 2021 r.

zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	+6,0% r/r
ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia	+0,7% r/r
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	-0,2 p. proc. r/r

W 2021 r. w odniesieniu do 2020 r. wzrosło zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, zwiększyła się również ilość odprowadzanych ścieków przemysłowych i komunalnych, które wymagają oczyszczania. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków obniżył się do 70,4%.

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza w 2021 r.

emisja zanieczyszczeń gazowych	+9,9% r/r
emisja zanieczyszczeń pyłowych	-1,0% r/r

W 2021 r. ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzanych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast ilość zanieczyszczeń pyłowych obniżyła się.

Ochrona przyrody. Lasy w 2021 r.

powierzchnia obszarów prawnie chronionych	-39 ha r/r
udział w powierzchni ogółem	19,5%
powierzchnia gruntów leśnych	-76 ha r/r
lesistość	21,4%

W 2021 r. w porównaniu ze stanem zanotowanym rok wcześniej, zmniejszyła się zarówno powierzchnia obszarów prawnie chronionych, jak i powierzchnia gruntów leśnych. Nie zmieniła się natomiast wartość wskaźnika lesistości.

Odpady przemysłowe i komunalne w 2021 r.

odpady przemysłowe wytworzone	+6,8% r/r
odpady komunalne zebrane	+3,0% r/r
odpady komunalne zebrane selektywnie	+4,9% r/r

W ciągu 2021 r. zwiększyła się ilość wytworzonych odpadów przemysłowych, które głównie były unieszkodliwione we własnym zakresie. W odniesieniu do 2020 r. zebrano więcej odpadów komunalnych, w tym odpadów komunalnych zebranych selektywnie.

Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska w 2021 r.

nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska	-1,1% r/r
nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej	77,0% r/r

W 2021 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska były niższe niż w 2020 r.

Natomiast w przypadku nakładów na środki trwałe służących gospodarce wodnej odnotowano wzrost w ujęciu rocznym. Większość tych nakładów sfinansowana była ze środków własnych inwestora.

Ludność w 2022 r.

liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)	-0,7% r/r
przyrost naturalny	-15194
ogólne saldo migracji stałej	-1570

Także w 2022 r. odnotowano spadek liczby ludności w ujęciu rocznym. Podobnie jak w poprzednich latach, zanotowano ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji.

Edukacja w roku szkolnym 2021/22

dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	+3,6% r/r
uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży	+3,3% r/r
uczniowie w szkołach ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży	+1,6% r/r
studenci na uczelniach	+1,0% r/r

W roku szkolnym 2021/22 odnotowano wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym.

Do szkół podstawowych i ponadpodstawowych uczęszczało więcej uczniów niż w roku szkolnym 2020/21. Największą popularnością cieszyły się te szkoły, które dawały możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości, a tym samym kontynuowania nauki na uczelniach.

Drugi rok z rzędu, od 2015 r., odnotowywano wzrost liczby studentów.

Zasoby pracy

pracujący w 2021 r.	+0,3% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.	5,4%
wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r.	+0,7 p. proc.
stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r.	+0,8 p. proc.

W 2021 r. zaobserwowano wzrost, w skali roku liczby pracujących w gospodarce narodowej. Pracujący w województwie łódzkim stanowili 6,4% tej populacji w kraju.

W 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano spadek zarówno stopy bezrobocia, jak i liczby zarejestrowanych bezrobotnych; urzędy pracy rejestrowały mniej ofert zatrudnienia.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w 4 kwartale 2022 r., odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia, współczynnika aktywności zawodowej oraz stopy bezrobocia w ujęciu rocznym.

Zamożność mieszkańców

przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2022 r.	+11,5% r/r
przeciętna miesięczna emerytura i renta w 2022 r.	
ZUS	+9,3% r/r
KRUS	+5,0% r/r
dochody gospodarstw domowych w 2021 r.	+11,5% r/r
udział gospodarstw domowych z dobrą lub raczej dobrą sytuacją materialną w 2021 r.	+7,4 p. proc. r/r

W 2022 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym rosły szybciej niż w roku poprzednim, ale wolniej niż w kraju. Przeciętne wynagrodzenie w województwie stanowiło 91,8% średniego wynagrodzenia w kraju.

Przeciętne emerytury i renty wypłacane w 2022 r. były wyższe niż w roku poprzednim, przy czym świadczenia wypłacane przez ZUS rosły szybciej niż świadczenia rolników indywidualnych.

W 2021 r. utrzymał się wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwie domowym w skali roku, tempo zmian było wyższe niż rok wcześniej.

W 2021 r. utrzymała się korzystna tendencja poprawy subiektywnej oceny warunków życia gospodarstw. W ujęciu rocznym zwiększył się odsetek gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą, a zmniejszył się – gospodarstw postrzegających ją jako złą, raczej złą oraz jako przeciętną.

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny w 2021 r.

świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”	-1,2% r/r
beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	-12,3% r/r
placówki sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3	+13,0% r/r
miejsca w placówkach	+8,6% r/r

W 2021 r. wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych spadły w relacji do poprzedniego roku, stanowiły 6,0% wydatków ogółem w Polsce.

W 2021 r. liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej i liczba ich gospodarstw domowych była mniejsza niż rok wcześniej.

Z roku na rok poprawia się sytuacja w zakresie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3. W 2021 r. wzrosła liczba placówek i przygotowanych przez nie miejsc, aż 93,0% z nich oferowały żłobki, a także przebywających w nich dzieci.

Warunki mieszkaniowe w 2021 r.

zasoby mieszkaniowe	+0,8% r/r
powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę	31,3 m ²
zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	-1,8% r/r
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	+19,2% r/r

Wzrost liczby mieszkań w zasobach mieszkaniowych w 2021 r. był nieznacznie większy niż rok wcześniej, ale mniejszy niż średnio w kraju. Na terenie województwa zlokalizowanych było 6,8% zasobów krajowych.

W skali roku zwiększyła się powierzchnia mieszkania przypadająca na 1 osobę. Nieznacznie zmniejszyła się liczba osób w mieszkaniu.

W 2021 r. odnotowano kolejne inwestycje w obszarze infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz gazowej (wzrosła długość sieci oraz przyłączy prowadzących do budynków). Zmniejszyło się zużycie wody z wodociągów przez gospodarstwa domowe. Wzrosła natomiast ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną oraz zużycie gazu z sieci.

Ochrona zdrowia w 2021 r.**kadra medyczna**

lekarze	+3,5% r/r
lekarze dentyści	+3,9% r/r
pielęgniarki	+2,4% r/r
położne	+3,8% r/r

podmioty ambulatoryjnej opieki zdrowotnej

porady	+11,3% r/r
--------	------------

szpitale ogólne

łóżka	+1,1% r/r
-------	-----------

wyjazdy zespołów ratownictwa medycznego

+7,3% r/r

W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba personelu pracującego bezpośrednio z pacjentem. Wśród lekarzy najliczniejszą grupę stanowili specjaliści z zakresu chirurgii, chorób wewnętrznych i medycyny rodzinnej. W 2021 r. zarówno liczba podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, jak i liczba udzielonych porad była większa niż rok wcześniej.

Liczba szpitali ogólnych zwiększyła się o jedną placówkę, dysponowały one większą liczbą łóżek niż rok wcześniej. Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 49 łóżek. W szpitalach ogólnych hospitalizowanych było więcej pacjentów.

W 2021 r. odnotowano więcej niż rok wcześniej wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia, jak i udzielonych przez nich świadczeń zdrowotnych.

Kultura w 2021 r.

liczba placówek bibliotecznych -4,0% r/r

W 2021 r. liczba placówek bibliotecznych była niższa niż przed rokiem. Liczba teatrów i instytucji muzycznych uległa zmniejszeniu o 18,2%.

liczba centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic +0,5% r/r

W 2021 r. zwiększyła się liczba centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic. Zwiększyła się także liczba kin stałych (o 3,7%) oraz muzeów łącznie z oddziałami (o 9,8%).

Bezpieczeństwo publiczne w 2022 r.

przestępstwa stwierdzone	-15,7% r/r
wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw	-4,8p. proc. r/r
wypadki drogowe	-4,2% r/r

W 2022 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była niższa niż w 2021 r. Zmniejszył się także wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw do 65,3%. Na drogach województwa Policja odnotowała mniej wypadków.

Społeczeństwo informacyjne w 2022 r.

gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu	91,3%
osoby w wieku 16–74 lata korzystające z usług administracji publicznej	51,3%

Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu był o 2,0 p. proc. niższy niż w kraju.

W porównaniu z 2021 r. zwiększył się o 8,1 p. proc. odsetek osób korzystających z usług administracji publicznej.

Aktywność społeczna w 2022 r.

fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne +3,4% r/r

W 2022 r. odnotowano wzrost w skali roku liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych.

Produkt krajowy brutto w 2021 r.

produkt krajowy brutto (ceny bieżące) +9,8% r/r
produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (w PPS; UE27=100) -1 p. proc. r/r

W 2021 r. według wstępnego szacunku produkt krajowy brutto był wyższy niż w 2020 r. Udział województwa w generowaniu PKB wyniósł 6,0%. Pogorszyła się relacja PKB na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej do średniej unijnej.

Podmioty gospodarki narodowej w 2021 r.

podmioty gospodarki narodowej +3,1% r/r

W 2022 r. odnotowano wzrost w skali roku liczby podmiotów gospodarki narodowej, ale był niższy niż w roku poprzednim. Najliczniejszą grupę podmiotów według form prawnych stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, tj. 74,7% ogółu podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna w 2021 r.

nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową +10,2% r/r
pracujący w B+R (w EPC) -2,4% r/r
nakłady na działalność innowacyjną
w przemyśle -45,3% r/r
w usługach +15,6% r/r

W 2021 r. nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową były wyższe niż w roku poprzednim. Zmalało rzeczywiste zaangażowanie osób (w EPC) w prowadzone badania naukowe i prace rozwojowe. Niższe niż w 2020 r. były nakłady poniesione na działalność innowacyjną w grupie przedsiębiorstw przemysłowych, wyższe natomiast w grupie z sektora usług.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach w 2022 r

przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu 97,0%

W 2022 r. dostęp do szerokopasmowego internetu posiadały prawie wszystkie przedsiębiorstwa.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2022 r.

wynik finansowy netto -7,6% r/r
wskaźnik rentowności obrotu
brutto 5,0%
netto 4,3%

W 2022 r. wynik finansowy netto badanych przedsiębiorstw był niższy od uzyskanego w 2021 r. Pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych w 2022 r.

nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) -6,1% r/r

W 2022 r. nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw były niższe niż w 2021 r. Rozpoczęto mniej nowych inwestycji niż w roku wcześniejszym, ale ich wartość kosztorysowa była wyższa.

Rolnictwo w 2022 r.

bydło -4,9% r/r

trzoda chlewna -10,8% r/r

skup produktów rolnych

zboż podstawowych -11,7% r/r

ziemniaków -9,5% r/r

żywiec rzeźny +53,4% r/r

W czerwcu 2022 r. odnotowano spadek w skali roku, pogłowia trzody chlewnej i pogłowia bydła. Wzrosło natomiast pogłowienie owiec.

Producenci z województwa łódzkiego dostarczyli do skupu mniej niż w 2021 r. pszenicy i żyta, żywca rzeźnego wieprzowego oraz ziemniaków. Większa była wielkość skupu żywca drobiowego oraz mleka.

Na rynku rolnym średnie ceny większości podstawowych produktów roślinnych i zwierzęcych były wyższe niż w 2021 r.

Przemysł w 2022 r.

produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe) +17,4% r/r

W 2022 r. utrzymał się obserwowany od kilku lat wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu. Wzrosło zarówno przeciętne zatrudnienie, jak i wydajność pracy.

Budownictwo w 2022 r.

produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) +47,4% r/r

W 2022 r. w skali roku odnotowano wzrost wartości produkcji sprzedanej budownictwa. Zwiększyła się wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

produkcja budowlano-montażowa +50,8% r/r

Wyższa niż w 2021 r. była również produkcja budowlano-montażowa.

mieszkania oddane do użytkowania +10,5% r/r

W budownictwie mieszkaniowym wzrosła, w ujęciu rocznym, liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Spadła natomiast liczba rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych oraz mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.

Rynek wewnętrzny w 2022 r.

sprzedaż detaliczna +19,4% r/r

sprzedaż hurtowa +40,4% r/r

W 2022 r. utrzymał się obserwowany od kilku lat wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Wzrosła również wartość sprzedaży hurtowej.

Transport w 2021 r.

drogi publiczne o twardej nawierzchni +0,7% r/r

przewozy pasażerów komunikacją miejską naziemną +1,0% r/r

przewozy pasażerów w transporcie lotniczym -5,5% r/r

W 2021 r. zwiększyła się długość dróg publicznych o twardej nawierzchni, a zmniejszyła się długość dróg o nawierzchni gruntowej. Drogi o nawierzchni twardej ulepszonej stanowiły 93,6% długości dróg o nawierzchni twardej. Drogi o nawierzchni gruntowej stanowiły 18,8% długości dróg publicznych.

Energia w 2021 r.

produkcja energii elektrycznej	+10,2% r/r
zużycie energii elektrycznej	+9,1% r/r

W 2021 r. produkcja energii elektrycznej była wyższa niż przed rokiem i stanowiła 18,7% ogółu wyprodukowanej energii elektrycznej w kraju.

Zużycie energii elektrycznej ogółem w 2021 r. było wyższe niż w roku poprzednim, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosło o 10,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. Było ono o 19,7% wyższe niż w kraju.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

dochody ogółem	+11,4% r/r
dochody własne	+12,0% r/r
dotacje z funduszy europejskich	-23,6% r/r

W 2021 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż uzyskane w 2020 r., przy czym dochody własne były wyższe niż w roku ubiegłym, a wartość dotacji z funduszy europejskich spadła.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

wydatki ogółem	+4,8% r/r
wydatki inwestycyjne	-2,0% r/r

W 2021 r. wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż zrealizowane w 2020 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 14,6% wydatków ogółem.

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

relacja wyniku do dochodów ogółem	+5,9%
zadłużenie	-0,3% r/r
relacja zadłużenia do dochodów ogółem	+34,5%

W 2021 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się zbiorczo nadwyżką budżetową. W porównaniu z rokiem wcześniejszym zadłużenie JST zmalało, natomiast w przeliczeniu na 1 mieszkańca zadłużenie wzrosło o 1,5%.

Rewitalizacja w 2021 r.

Udział gmin prowadzących działania rewitalizacyjne	-3,4 p. proc. r/r
Powierzchnia obszarów rewitalizacji	-2,5 tys. ha

W 2021 r. działania rewitalizacyjne prowadziło 50 (28,2%) gmin województwa łódzkiego. Wyznaczone obszary zdegradowane zamieszkiwało 434,1 tys. osób. Obszar objęty działaniami rewitalizacyjnymi wynosił 18,6 tys. ha i zmniejszył się w ciągu roku o 11,9%.

EXECUTIVE SUMMARY

Land area in 2021r.

reclaimed land	+33.0% y/y
managed land	-54.2% y/y

In 2021, more land was reclaimed than in 2020, while the built-up area decreased in comparison to the previous year.

Water consumption. Municipal and industrial wastewater in 2021

water consumption for needs of the national economy and population	+6.0% y/y
industrial and municipal wastewater requiring treatment	+0.7% y/y
population connected to wastewater treatment plants	-0.2 pp y/y

In relation to 2020, the consumption of water for the needs of the national economy and population, as well as the amount of industrial and municipal sewage requiring treatment, increased. Compared to 2020, the percentage of the population using sewage treatment plants decreased to 70.4%.

Pollution and protection of air in 2021 r

emission of gases pollutants	+9.9% y/y
emission of particulates pollutants	-1.0% y/y

In 2021 the amount of gaseous pollutants, from plants of significant nuisance to air quality, was higher than in the previous year, while the amount of particulates was lower.

Nature protection. Forests in 2021

area under legal protection	-39 ha y/y
share in total area	19.5%
forest land	-76 ha y/y
forest cover	21.4%

In 2021 in comparison to the value noted the year before, the area under legal protection as well as the forest land area increased. While the forest cover indicator did not change.

Industrial and municipal waste in 2021

industrial waste generated	+6.8% y/y
municipal waste collected	+3.0% y/y
municipal waste collected separately	+4.9% y/y

During the 2021 the amount of industrial waste generated increased, which was disposed of mainly by producers on their own. Compared to 2020, more municipal waste was collected, including selectively collected municipal waste.

Economic aspects of environmental protection in 2021

outlays on fixed assets for environmental protection	-1.1% y/y
outlays on fixed assets for water management	+77.0% y/y

In 2021 outlays on fixed assets for environmental protection were lower than in 2020.

There was an increase in case of outlays on fixed assets for water management. Most of these outlays were financed from the investor's own resources.

Population in 2022

number of population (as of 31 December)	-0.7% y/y
natural increase	-15194
total net migration	-1570

In 2022 decline in population was continued. Similarly to the previous year, there was a negative natural increase and negative overall net migration of population for permanent residence.

Education in the 2021/22 school year

children in pre-primary education establishments	+3.6% y/y
pupils in primary schools for children and youth	+3.3% y/y
students in post-primary schools for children and youth	+1.6% y/y
students in higher education institutions	+1.0% y/y

In the 2021/22 school year the increase in the number of children in pre-primary education was recorded.

More students attended post-primary schools than in the previous school year. The most popular were those schools that gave the opportunity to pass matriculation exam and thus continue their education in higher education institutions.

In the 2021/22 school year the increase in the number of students was noted, it was the second time since 2015.

Labour resources

employed persons in 2021	+0.3 y/y
registered unemployment rate in 2022	5.4%
employment rate by LFS in 2022	+0.7 pp
unemployment rate by LFS in 2022	+0.8 pp

In 2021, there was an annual increase in the number of persons employed in the national economy. Employed persons in Łódzkie accounted for 6.4% of this population in the country.

In 2022, there was a decrease in both the unemployment rate and the number of registered unemployed persons on an annual basis; labour offices registered less job offers.

According to the results of the Labour Force Survey (LFS) conducted in the fourth quarter of 2022, there was an increase in employment rate, economic activity rate and unemployment rate on an annual basis.

Wealth of residents

average monthly gross wages and salaries in 2022	+11.5% y/y	In 2022, the average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in annual terms grew faster than in the previous year but slower than in the country. The average wages and salaries in the voivodship accounted for 91.8% of the average wages and salaries in the country.
average monthly retirement and other pensions in 2022		The average retirement and other pensions paid in 2022 were higher than in the previous year, whereas the benefits paid by the Social Insurance Institution grew faster than the benefits of farmers.
Social Insurance Institution	+9.3% y/y	
Agricultural Social Insurance Fund	+5.0 y/y	
household income in 2021	+11.5% y/y	In 2021, the average monthly available income per capita continued to increase annually, the rate of change was higher than a year earlier.
share of households with a good or rather good financial situation in 2020	+7.4 pp y/y	The favourable tendency to improve the subjective assessment of the living conditions of households continued. In annual terms, the percentage of households assessing their financial situation as good or rather good increased, and decreased – of households perceiving it as bad, rather bad and average.

Social assistance and family support in 2021

child-raising benefit "Family 500 plus"	-1.2% y/y	In 2021, child-raising benefit payments decreased in relation to the previous year, and accounted for 6.0% of total expenditure in Poland.
beneficiaries of social assistance at domicile	-12.3% y/y	In 2021, the number of beneficiaries of social assistance at domicile and the number of their households was smaller than in the previous year.
facilities providing care for children up to the age of 3	+13.0% y/y	The situation in the area of institutional care for children up to the age of 3 improves year by year. In 2021, the number of facilities and places proposed by them increased (93.0% of places was offered by nurseries), as well as children staying in them.
places in facilities	+8.6% y/y	

Living conditions in 2021

dwelling stocks	+0.8% y/y	The increase in the number of dwellings in dwelling stocks in 2021 was slightly higher than a year earlier but lower than the national average. 6.8% of national stocks were located in the voivodship.
useful floor area of a dwelling per person	31.3 m ²	Over the year, the area of a dwelling per person increased. The number of persons in a dwelling dropped slightly.
consumption of water from water supply system in households per capita	-1.8% y/y	In 2021, compared to 2020, the development of water supply, sewage and gas infrastructure was noted (the length of the network and connections leading to buildings increased). Household water consumption from water supply system decreased. However, the amount of wastewater discharged by sewage system and gas consumption from the gas supply system was higher than in previous year.
consumptions of gas from gas supply system per capita	+19.2% y/y	

Health care in 2021

medical personnel

doctors	+3.5% y/y
dentists	+3.9% y/y
nurses	+2.4% y/y
midwives	+3.8% y/y

out-patient health care entities

consultations	+11.3% y/y
---------------	------------

general hospitals

beds	+1.1% y/y
------	-----------

calls to the occurrence places of emergency rescue teams

+7.3% y/y

In 2021 the number of medical personnel working directly with the patient increased. Among the doctors, most were specialists in the field of surgery, internal medicine and family medicine.

In 2021, the number of out-patient health care entities as well as number of consultations provided by this institutions was larger than in 2020.

The number of general hospitals was larger than year before, as well as number of beds at their disposal. There were 49 beds per 10 thousand residents of the voivodship. There were more patients in hospitals.

In 2021, there were more calls to the occurrence places of emergency rescue teams than in the previous year. The teams provided more health care benefits than a year earlier.

Culture in 2021

number of library units

-4.0% y/y

number of centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres

+0.5% y/y

In 2021, the number of library units was lower than in the previous year. The number of theatres and musical institutions decreased by 18.2%.

In 2021, the number of cultural centres, houses and cultural centres, clubs and community centres increased. The number of permanent cinemas also increased (by 3.7%) and museums including branches (by 9.8%).

Public safety in 2022

ascertained crimes

-15.7% y/y

rate of detectability of delinquents in crimes

-4.8 pp y/y

road accidents

-4.2% y/y

In 2022 the number of ascertained crimes in completed preparatory proceedings was lower than in 2021. The rate of detectability of delinquents in crimes also decreased – to 65.3%. The Police reported fewer accidents on the roads of the voivodship.

Information society in 2022

households with Internet access

91.3%

persons aged 16–74 using public administration services

51.3%

The percentage of households with Internet access at home was by 2.0 pp lower than in the country. Compared to 2021, the percentage of persons using public administration services increased by 8.1 pp.

Social activity in 2022

foundations, associations and social organizations

+3.4% y/y

In 2022, an annual growth in the number of foundations, associations and social organizations continued.

Gross domestic product in 2021

gross domestic product (current prices)	+9.8% y/y
gross domestic product per capita (in PPS; EU27=100)	-1 pp y/y

According to preliminary estimates in 2021, the gross domestic product was higher than in 2020. The voivodship's share in generating GDP was 6.0%. The ratio of GDP per capita according to purchasing power parity to the EU average has deteriorated.

Entities of the national economy in 2021

entities of the national economy	+2.2% y/y
----------------------------------	-----------

In 2022, the annual growth in the number of entities of the national economy continued, but it was lower than in the previous year. The most numerous group of entities according to legal status were natural persons conducting economic activity, i.e. 74.7% of total entities registered in the REGON register.

Research and development and innovation activity in 2021

internal expenditure on research and development	+10.2% y/y
persons employed in R&D (in FTE)	-2.4% y/y
expenditure on innovation activities	
in industry	-45.3% y/y
in services	+15.6% y/y

In 2021 internal expenditure on research and development were higher than in the previous year. The actual involvement of persons (in FTE) in ongoing research and development work has decreased. Expenditure incurred on innovative activities in the group of industrial enterprises were lower than in 2020, while higher in the group from the service sector.

Use of information and communication technologies in enterprises in 2022

enterprises with broadband access to the Internet	97.0%
---	-------

In 2022 almost all enterprises had access to broadband Internet.

Financial results of non-financial enterprises in 2022

net financial result	-7.6% y/y
turnover profitability rate	
gross	5.0%
net	4.3%

In 2022 the net financial results of the surveyed enterprises were lower than in 2021. The cost level indicator as well as gross and net turnover profitability rates deteriorated.

Investment outlays of non-financial enterprises in 2022

investment outlays (current prices) -6.1% y/y

In 2022 investment outlays of the surveyed enterprises were lower than in 2021. Enterprises started less new investments than a year before, but estimated value of these investments was higher than earlier.

Agriculture in 2022

cattle -4.9% y/y
pigs -10.8% y/y
procurement of agricultural products total -11.7% y/y
 crop output -9.5% y/y
 animal output +53.4% y/y

In June 2022, an decrease in annual terms in the number of pigs and the number of cattle and the increase in the number of sheep population were recorded.

Less, than in 2021, wheat and rye, pork livestock for slaughter and potatoes were provided to procurement by producers from the łódzkie voivodship. The purchase volume of poultry as well as milk was bigger.

On the agricultural market, the average prices of most basic plant and animal products were higher than in 2021.

Industry in 2022

sold production of industry (current prices) +17.4% y/y

In 2022 the growth in sold production of industry, observed for several years, continued. The average employment as well as labor productivity increased.

Construction in 2022

sold production of construction (current prices) +47.4% y/y
construction and assembly production (current prices) +50.8% y/y
dwellings completed +10.5% y/y

In the annual terms an increase in sold production of construction was recorded in 2022. Labour productivity, measured by the value of sold production per employee, increased.

Construction and assembly production was also higher than in 2021.

In residential construction in 2022, the number of dwellings completed was higher than a year before. However the number of dwellings which construction has begun decreased, as well as dwellings which received construction permits or which were registered with a construction project.

Internal market in 2022

retail sales +19.4% y/y
wholesale +40.4% y/y

In 2022, the growth in retail sales, observed for several years, continued. The value of wholesale sales also increased.

Transport in 2021

hard-surfaced public roads	+0.7% y/y
transport of passengers by urban ground transport	+1.0% y/y
transport of passengers in air transport	-5.5% y/y

In 2021, the length of hard-surfaced public roads increased, while the length of unsurfaced roads decreased. The improved hard surface roads accounted for 93.6% of the length of hard-surfaced roads. The unsurfaced roads accounted for 18.8% of the length of public roads.

Energy in 2021

production of electricity	+10.2% y/y
consumption of electricity	+9.1% y/y

In 2021, production of electricity was higher than in the previous year and accounted for 18.7% of total electricity produced in the country.

The consumption of electricity in households in 2021 was higher than in the previous year. Electricity consumption per capita increased by 10.0% compared to the previous year. It was 19.7% higher than in the country.

Revenue of local government units in 2021

total revenue	+11.4% y/y
own revenue	+12.0% y/y
grants from European funds	-23.6% y/y

The revenue of local government units was higher than that obtained in 2020, as well as the own revenue. The value of subsidies from European funds decreased.

Expenditure of local government units in 2021

total expenditure	+4.8% y/y
investment expenditure	-2.0% y/y

Expenditure of local government units was higher than in 2020, with capital expenditures accounted for 14.6% of total expenses.

Result of budgets of local government units in 2021

relation of result to total revenue	+5.9%
Indebtedness	-0.3% y/y
relation of indebtedness to total revenue	+34.5%

In 2021, the budgets of local government units closed collectively with a budget surplus. Compared to last year, indebtedness decreased, on the other hand, per capita, indebtedness increased by 1.5%.

Revitalization in gminas in 2021

Share of municipalities carrying out revitalization activities	-3,4 pp y/y
size of revitalisation area	-2.5 thous. ha

In 2021, 50 (28.2%) of the municipalities in łódzkie voivodship were carrying out revitalization activities. The designated degraded areas were inhabited by 434.1 thousand people. The area covered by revitalization activities amounted to 18.6 thousand hectares and decreased by 11.9% during the year.

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo łódzkie na tle kraju

Łódzkie voivodship on the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane

Table 1. Selected data

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Łódzkie
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2021 (as of 31 December) in %	0,2	0,3
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w 2021 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population during the year in 2021 in hm ³	8845,0	268,2
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2021 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2021 in hm ³	7769,3	97,7
Ścieki komunalne oczyszczane w ciągu roku ogółem w 2021 r. w dam ³ Municipal wastewater treated during the year in 2021 in dam ³	1355953	84996
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. w tonach/rok Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2021 in tonnes/year		
gazowych gaseous	209490154	39080181
pyłowych particulates	22168	1612
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2021 r. w % Total area under legal protection in total area in 2021 in %	32,3	19,5
Lesistość w 2021 r. w % Forest cover in 2021 in %	29,6	21,4
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 km ² of total area in 2022 (as of 31 December)	121	131
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r. Natural increase per 1000 population in 2022	-3,8	-6,4
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2022	0,1	-0,7
Przeciętne trwanie życia w 2021 r. (w latach) Life expectancy in 2021 (in years)		
mężczyźni males	71,8	70,6
kobiety females	79,7	79,0

Tabela 1. Wybrane dane (cd.)
Table 1. Selected data (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Łódzkie
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2021/2022 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6 in 2020/2021 school year	904	914
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate by LFS in 2022 r. in % (annual averages)	56,3	57,1
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w 2022 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate by LFS in 2022 in % (annual averages)	58,0	59,1
Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate by LFS in 2022 in % (annual averages)	2,9	3,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2022 r. Unemployed persons per 1 job offer in 2022	18	17
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w 2022 r. (w zł) Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^a in 2022 (in PLN)	6653,67	6111,07
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2022 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in 2022 in PLN	2869,01	2616,88
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2021 in PLN	2061,93	2086,29
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w 2021 r. % At-risk-of-poverty rate after social transfers in 2021 %	14,8	14,5
Współczynnik Giniego w 2021 r. w % Gini coefficient in 2021 in %	26,8	26,7
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r. w % Beneficiaries of social assistance in number of total population in 2021 in %	3,7	3,6
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2021 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2021 in thousand PLN	3451528,1	218068,4
Dzieci przebywające w żłobkach (łącznie z oddziałami) i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia) Children staying in nurseries (including branches) and children's club per 1,000 children up to the age of 3 in 2021 (as of 31 December)	155,2	136,1
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per out-patient health care unit in 2021 (as of 31 December)	1474	1354
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia): Medical personel per 10 thousand population in 2021 (as of 31 December):		
lekarze doctors	34,3	40,5
pielęgniarki nurses	56,6	53,7
Łóżka w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia) Beds in general hospitals per 10 thousand population in 2021 (as of 31 December)	44,4	48,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities in which number of employed persons exceeds 9 persons.

Tabela 1. Wybrane dane (dok.)
Table 1. Selected data (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Łódzkie
Produkt krajowy brutto ^b (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł Gross domestic product ^b (current prices) per capita in 2021 in PLN	69069	65981
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy in the REGON register per 10 thousand population in 2022 (as of 31 December):	1323	1166
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2022 (as of 31 December)	23	11
Personel wewnętrzny w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo ^c w 2021 r. Internal R&D personnel per 1,000 economically active persons ^c in 2021	9,0	6,7
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^d w 2022 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises ^d surveyed in 2022 in %	83,2	80,7
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^d w 2022 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^d in 2022 in %	94,0	95,0
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^d w 2022 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^d in 2022 (previous year=100; current prices)	118,2	93,9
Obsada bydła ^e na 100 ha użytków rolnych w 2022 r. w szt. Cattle ^e density per 100 ha of agricultural land in 2022 in heads	43,1	45,7
Obsada trzody chlewnej ^e na 100 ha użytków rolnych w 2022 r. w szt. Pigs ^e density per 100 ha of agricultural land in 2022 in heads	64,3	92,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^f (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2022 r. w zł Sold production of industry ^f (current prices) per 1 average employed person in industry in 2022 in PLN	895324	814913
Produkcja sprzedana budownictwa ^f (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2022 r. w zł Sold production of construction ^f (current prices) per 1 average employed person in construction in 2022 in PLN	908593	1018447
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2022 r. Dwellings completed per 1000 population in 2022	6,3	5,6
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2021 r. Public roads with hard surface per 100 km ² of total area in 2021	100,9	117,8
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2021 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in 2021	6,2	5,9
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2021 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2021 in %	17,0	5,5

b Wstępny szacunek. c Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie badania aktywności ekonomicznej ludności – dane średnioroczne. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. e Stan w dniu 1 czerwca. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2021 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych wg stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

b Preliminary estimate. c Active population (all persons employed and considered as unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. d Data concern economic entities in which number of employed persons exceeds 49 persons. e The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2021. f Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Rozdział 2

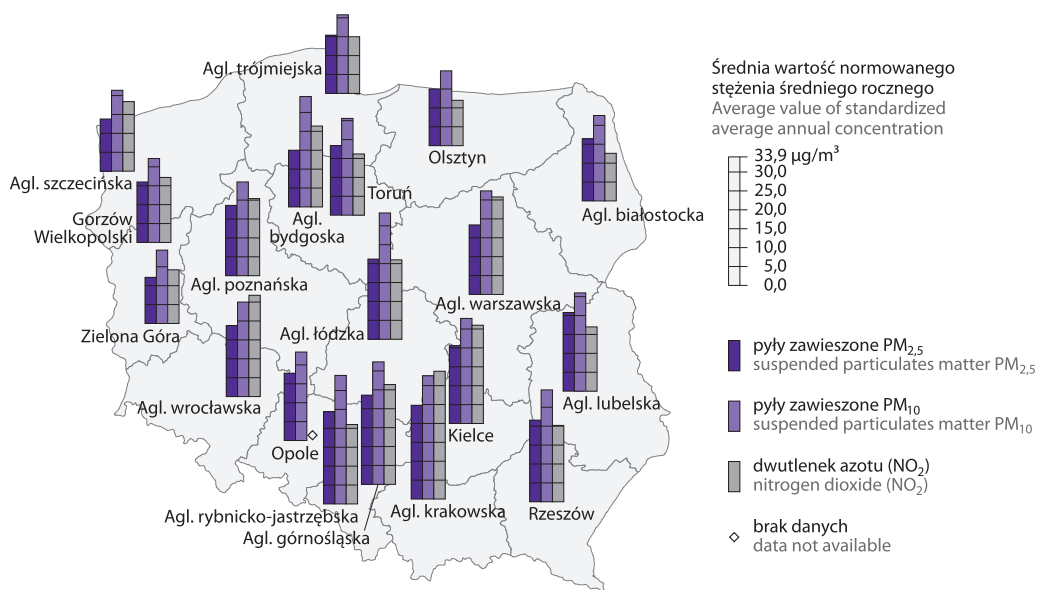
Chapter 2

Województwo łódzkie na tle pozostałych województw

Łódzkie voivodship on the background of the other voivodships

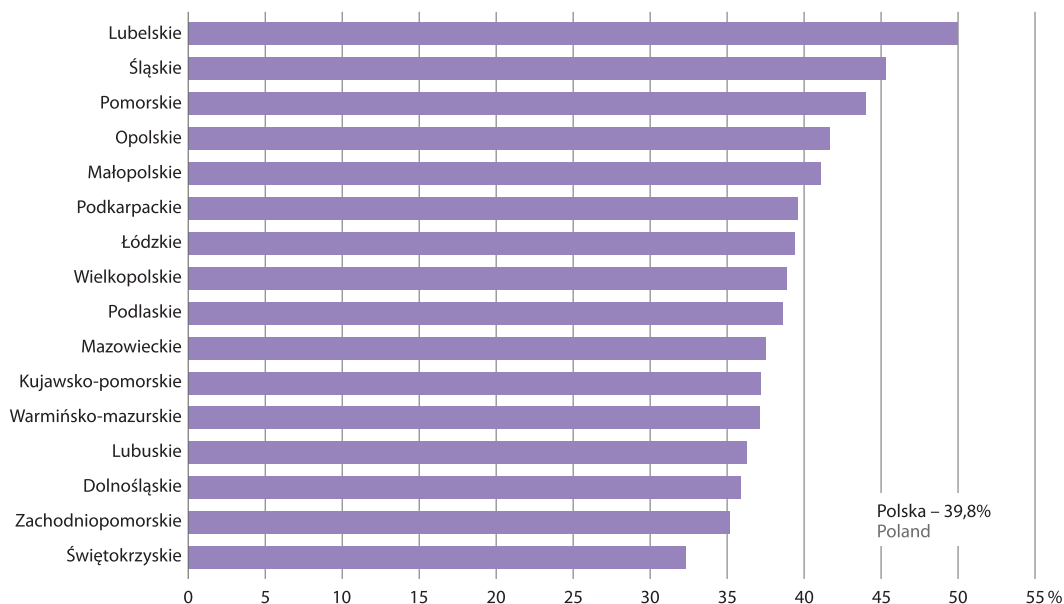
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM₁₀, PM_{2,5} i NO₂ w 2021 r.

Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM₁₀, PM_{2,5} and NO₂ in 2021

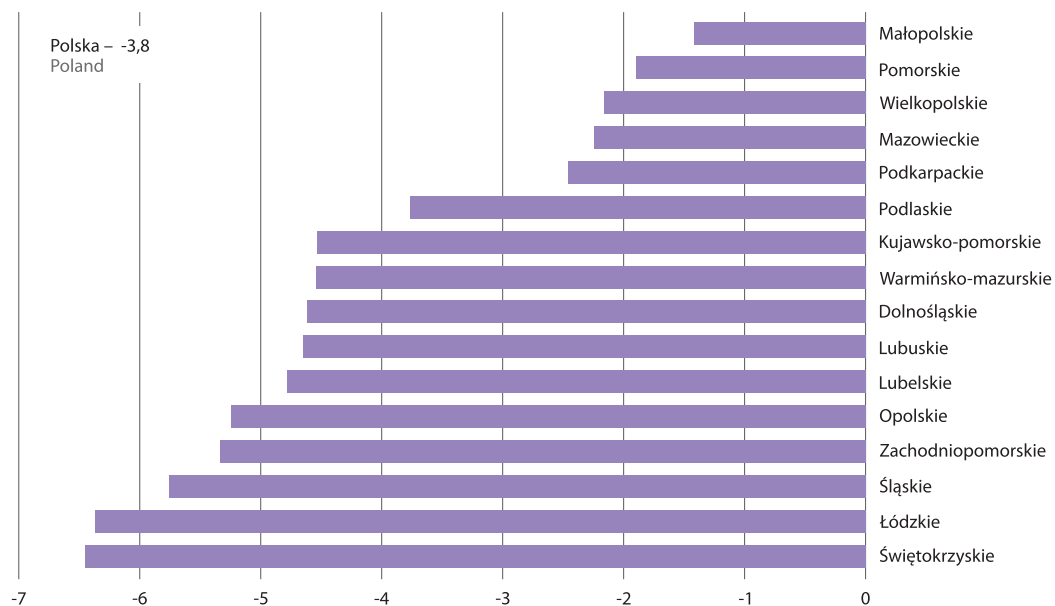

Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2021 r.

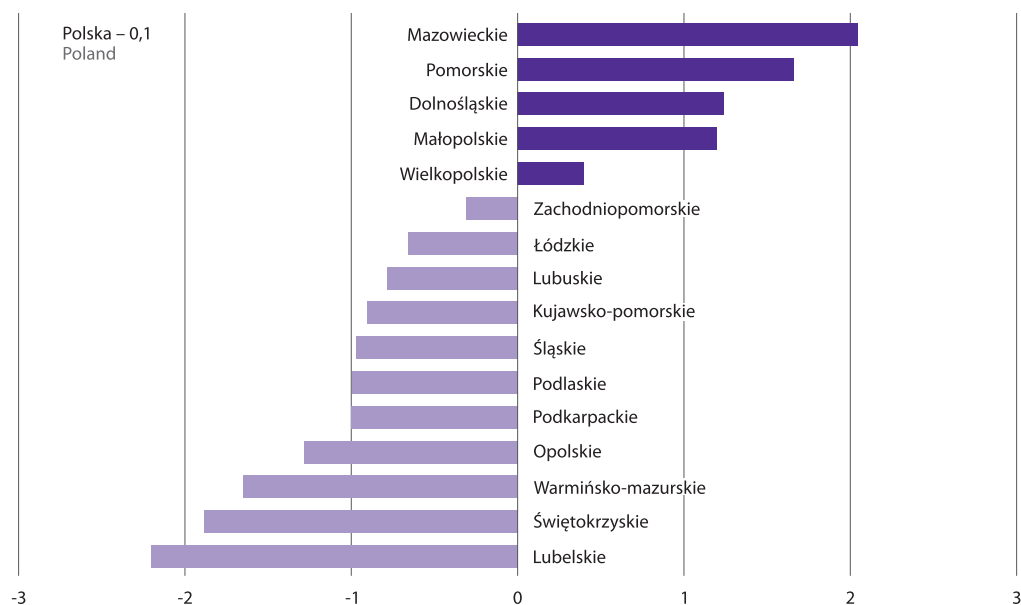
Chart 1. Municipal waste collected separately in relation to total municipal waste collected in 2021

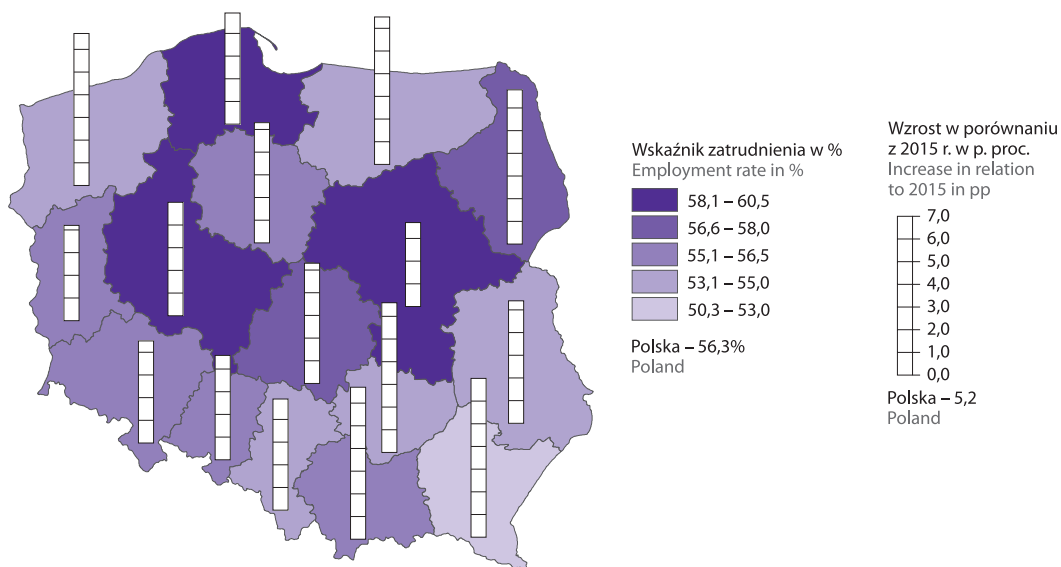
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r.
 Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2022

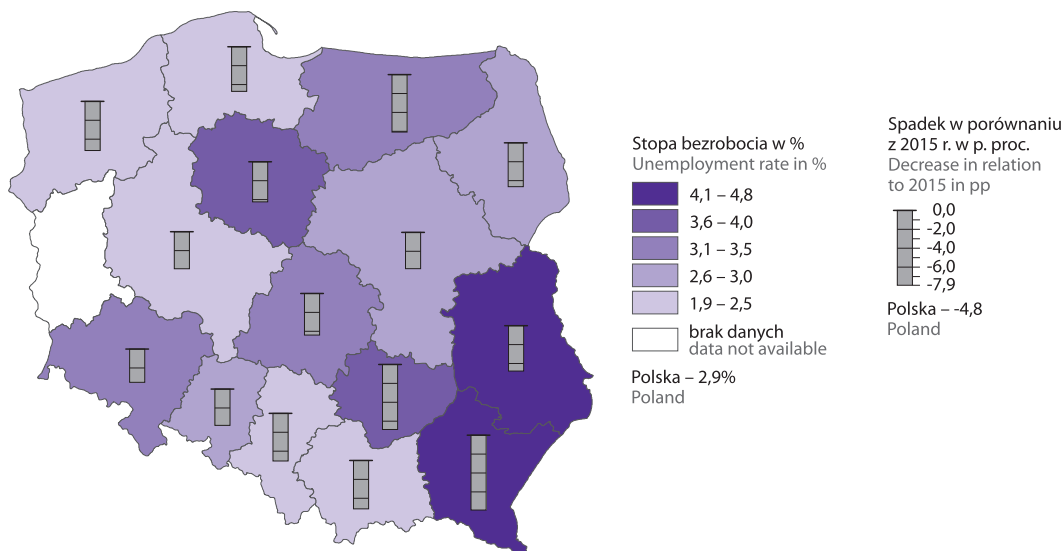
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r.
 Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2022

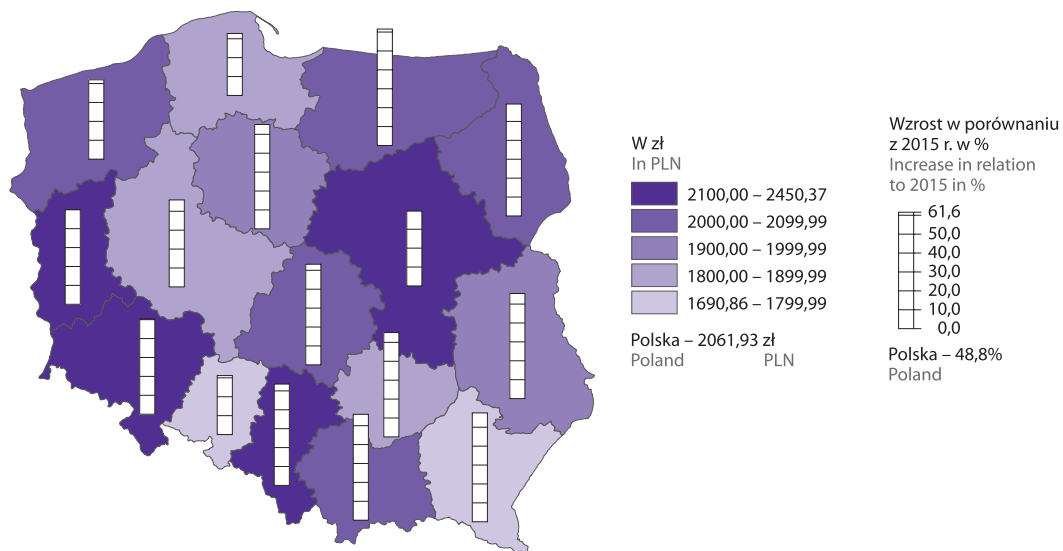
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)
 Map 2. Employment rate by LFS in 2022 (annual average)

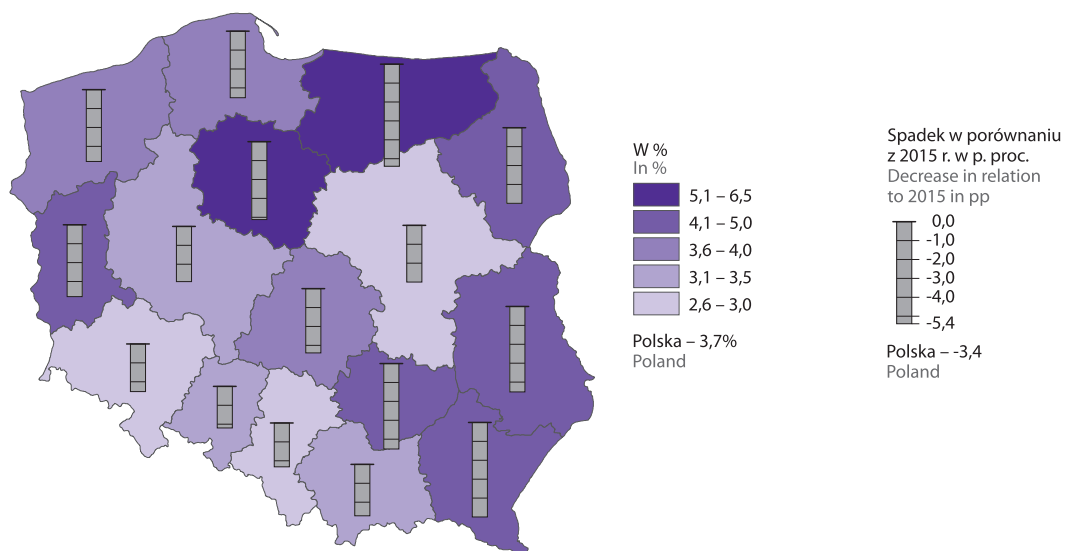
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2022 r. (przeciętne w roku)
 Map 3. Unemployment rate by LFS in 2022 (annual average)

Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r.
 Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2021

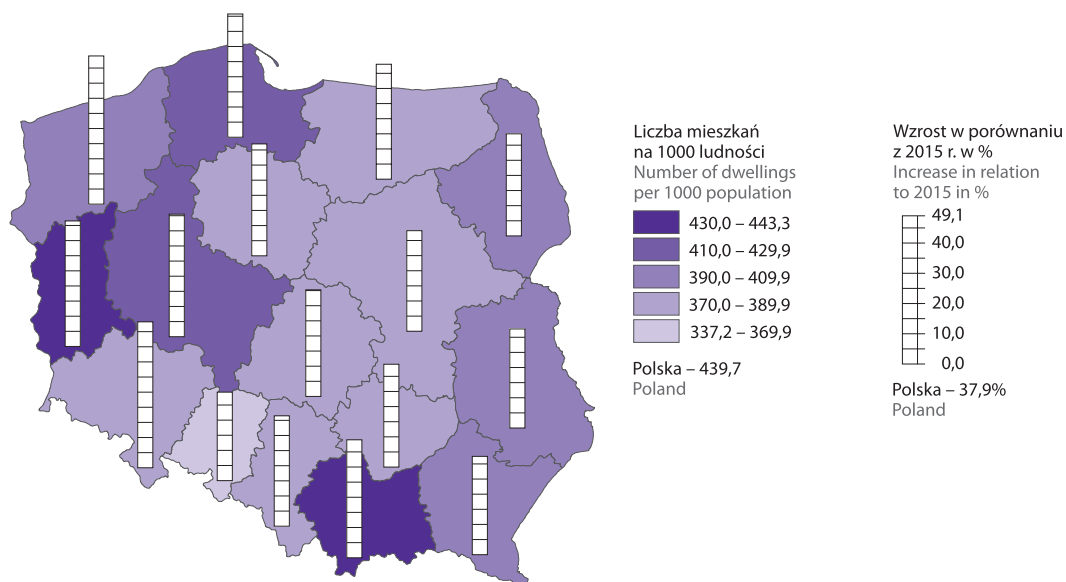

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r.
 Map 5. Social assistance beneficiaries in the total population in 2021

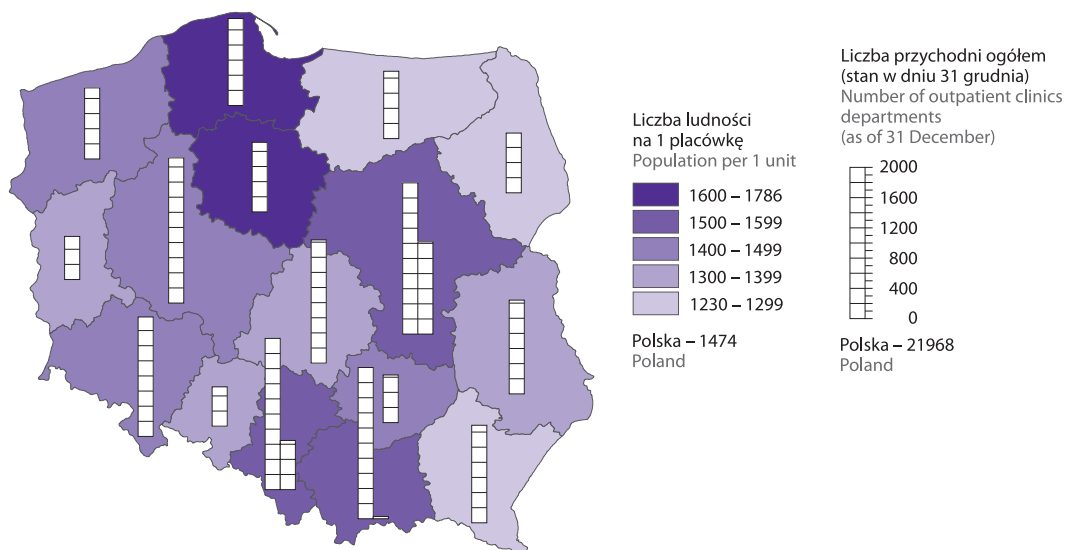
Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)

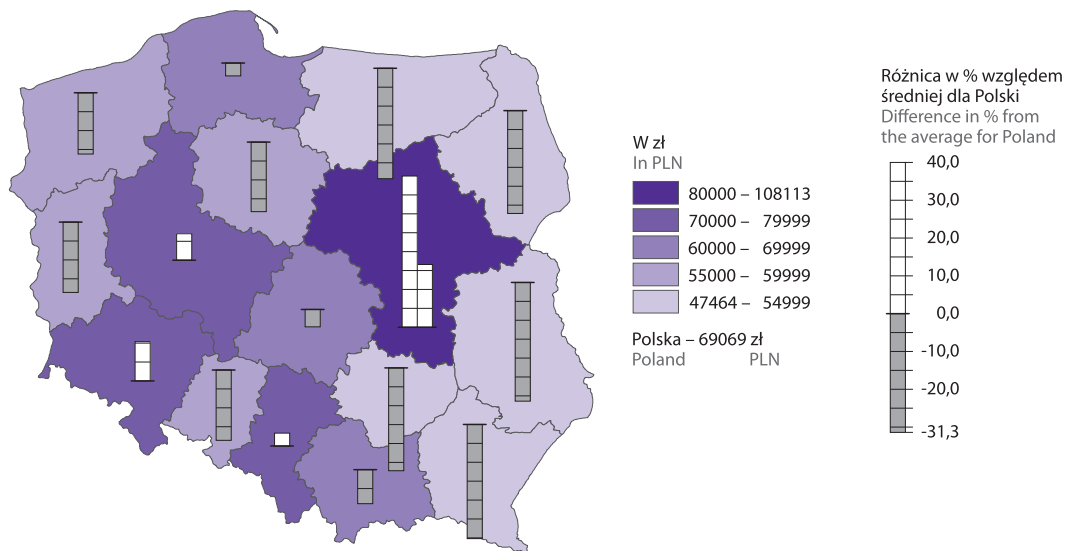
Map 6. Dwellings stocks per 1000 population in 2021 (as of 31 December)

Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r.

Map 7. Out-patient health care units in 2021

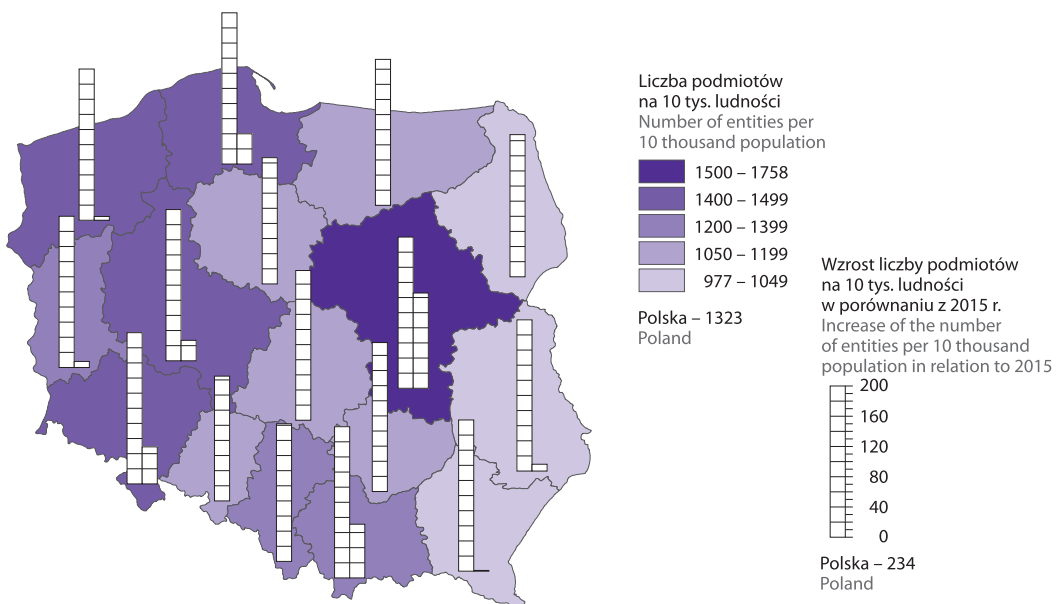

Mapa 8. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)^aMap 8. Gross domestic product per capita in 2021 (current prices)^a

a Szacunki wstępne.
a Preliminary estimates.

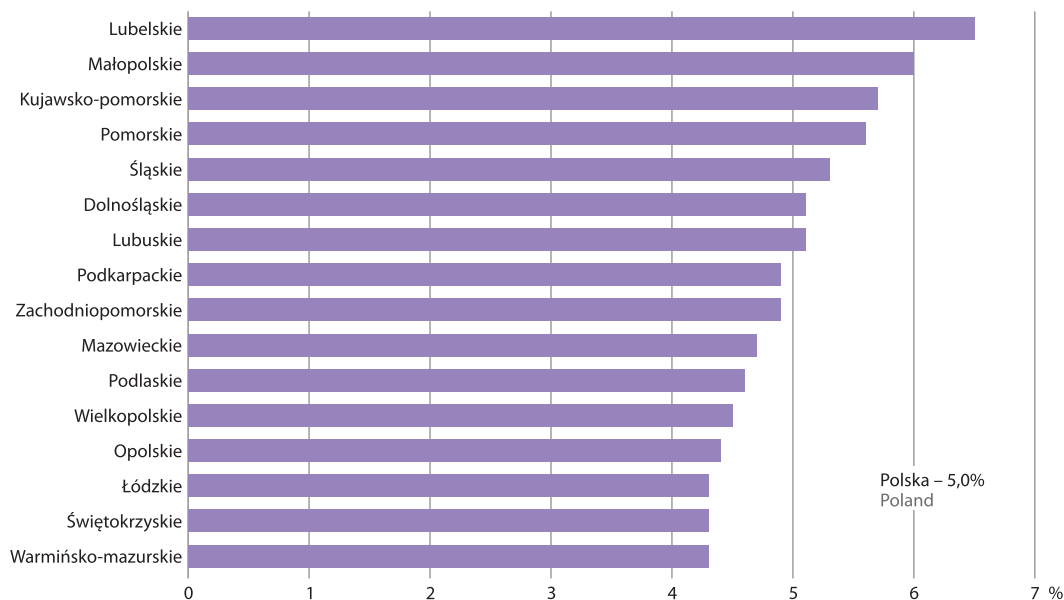
Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2022 r. (stan w dniu 31 grudnia)

Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2022 (as of 31 December)

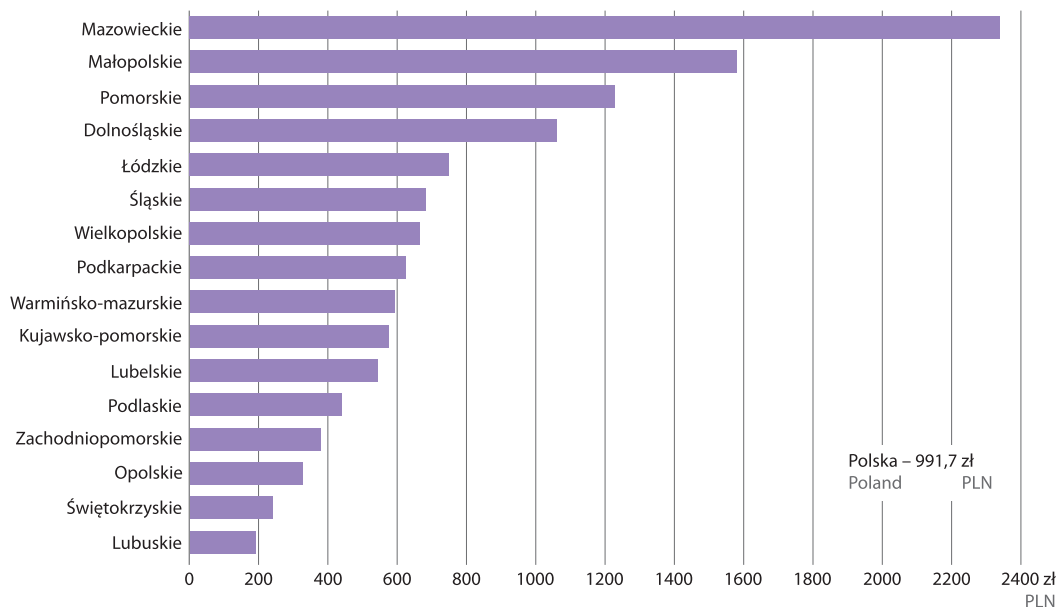
Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2022 r.

Chart 4. Net turnover profitability indicator in non- financial enterprises in 2022

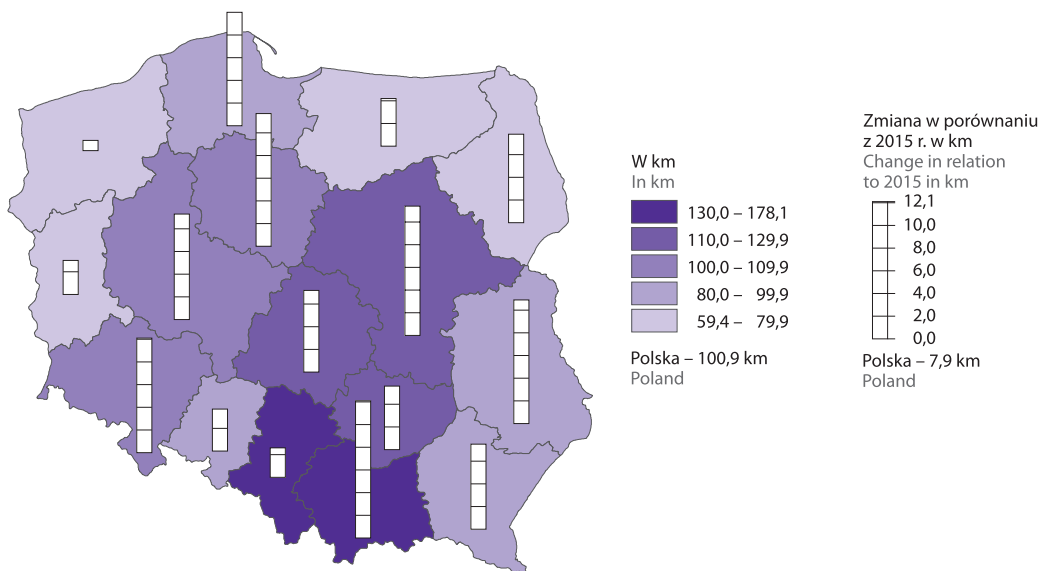

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)

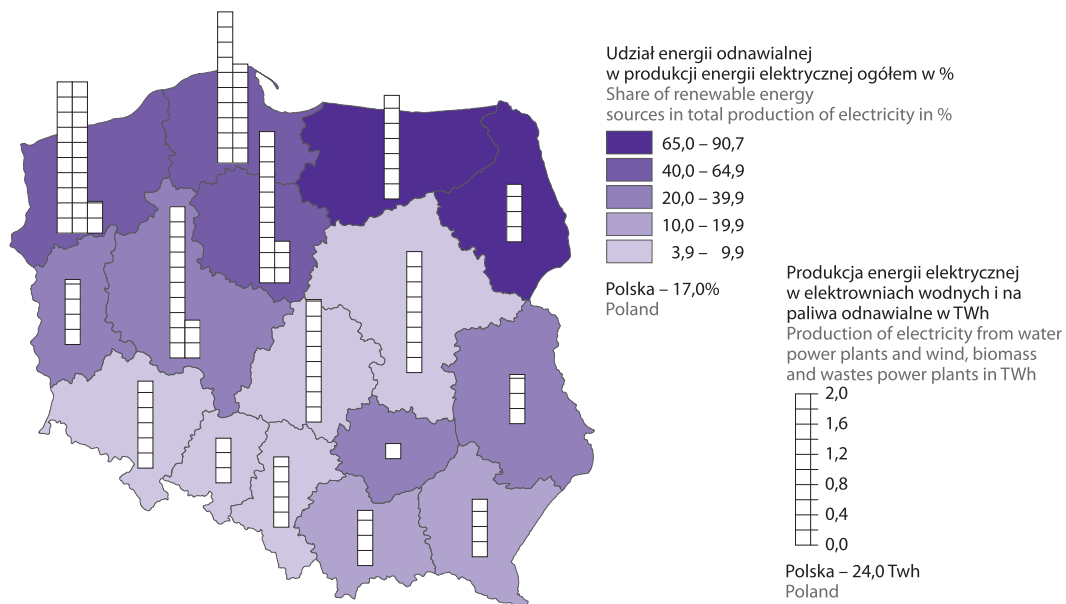
Chart 5. Intramural expenditures on research and development per capita in 2021 (current prices)

Mapa 10. Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km² powierzchni ogólnej w 2021 r.
 Map 10. Gmina and powiat roads with hard surface per 100 km² of total area in 2021

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2021 r.
 Map 11. Energy from renewable sources in 2021

Rozdział 3

Chapter 3

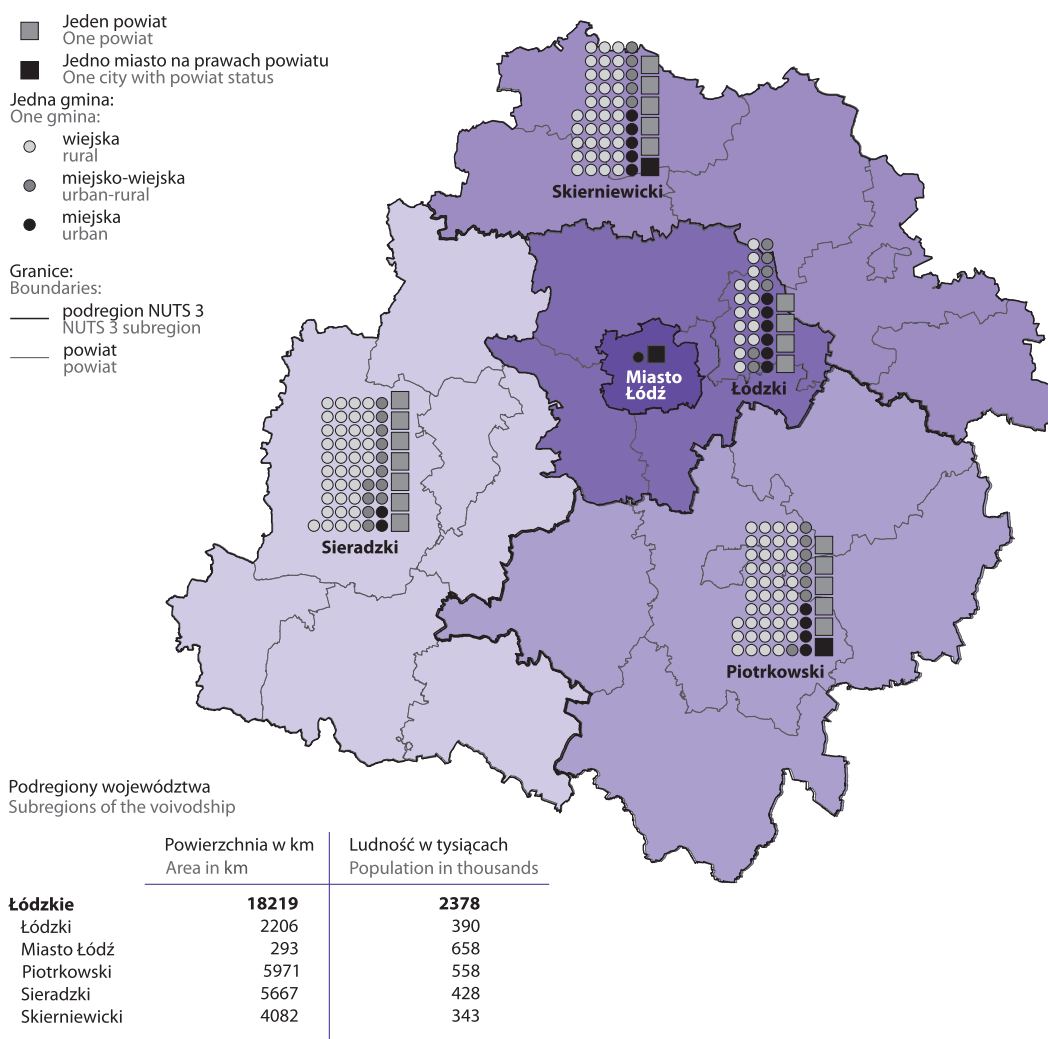
Powierzchnia i podział terytorialny województwa łódzkiego

Area and territorial division of łódzkie voivodship

Mapa 12. Podział województwa łódzkiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map12. Division of łódzkie voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2022
As of 31 December

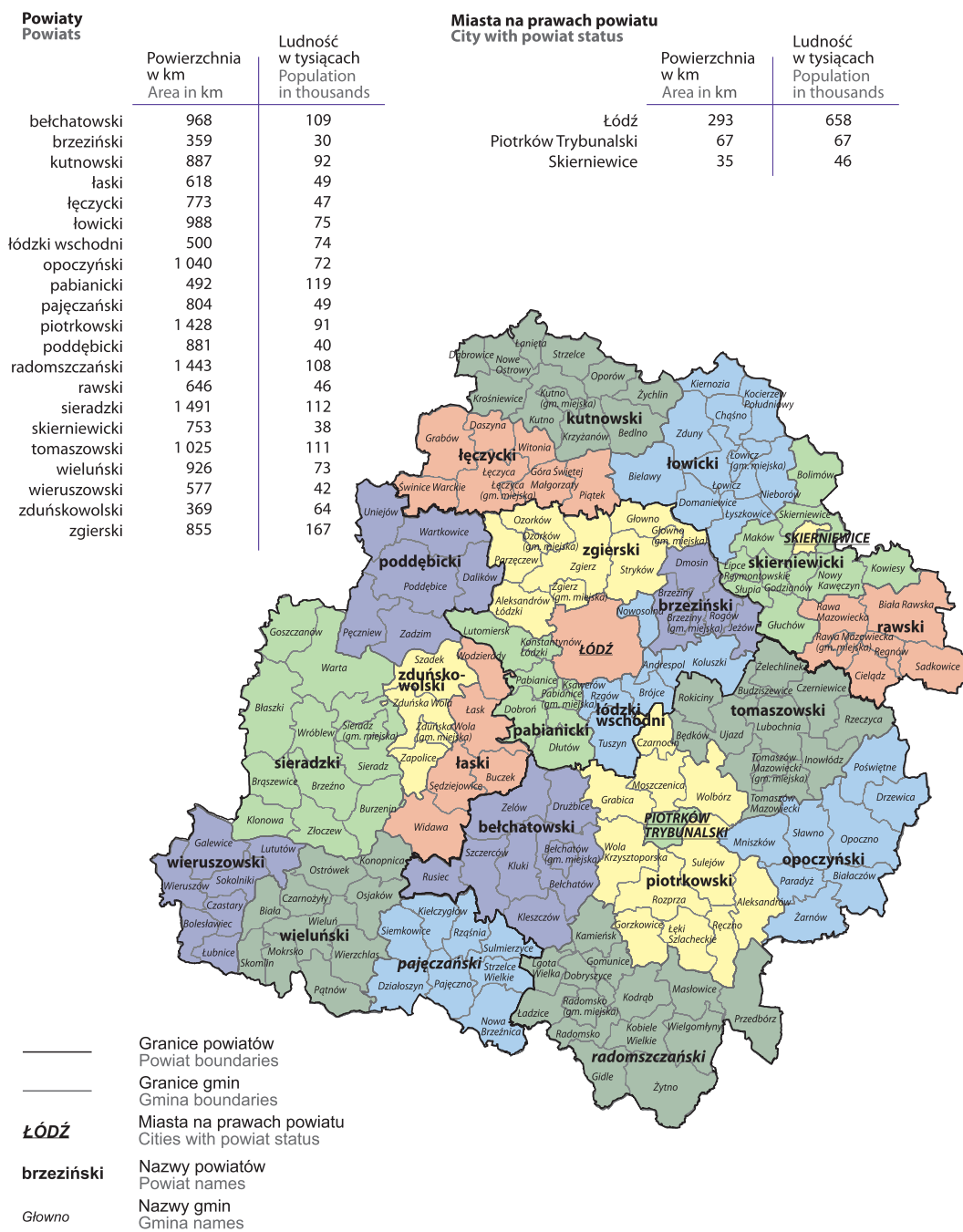
Według stanu w dniu 1 stycznia 2022 r. województwo łódzkie zajmowało powierzchnię 18219 km², co stanowi 5,8% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r.) mieszkało 2378,5 tys. ludności, tj. 6,3% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 131 osób (piąta lokata w kraju). W miastach mieszkało 61,8% ludności województwa.

Mapa 13. Podział administracyjny województwa łódzkiego w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map13. Administrative division of łódzkie voivodship in 2022

As of 31 December

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Powierzchnia województwa łódzkiego stanowi 5,8% powierzchni Polski. W 2021 r. ponad 70% terenu województwa zajmowały grunty rolne, zaś grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – ponad 20%. Powierzchnia gruntów zrekultywowanych i zagospodarowanych w województwie łódzkim w ciągu 7 lat zwiększyła się o niecałe 60%.

Województwo łódzkie znajduje się w centralnej części kraju. Graniczy z sześcioma innymi województwami: mazowieckim, świętokrzyskim, śląskim, opolskim, wielkopolskim i kujawsko-pomorskim. Zgodnie z pomiarami dokonanymi przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii, województwo łódzkie w okresie analizy zajmowało powierzchnię 18219 km². Z kolei obszar Polski na przestrzeni minionych lat (od 2015 r.) zwiększył swoją powierzchnię z 312680 km² do 312720 km² w styczniu 2022 r., co wynika zarówno z zastosowania najnowszych metod pomiarowych, zmian linii brzegowej Polski (ulegającej przeobrażeniom w wyniku erozji), jak również położenia głównego nurtu rzek, wzdłuż których przebiega znaczna część granic Polski.

Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania

Stan w dniu 1 stycznia

Table 2. Geodesic area by land use

As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	
	w ha in ha				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Powierzchnia ogólna Total area	1821895	1821895	1821900	1821898	5,8
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	1284434	1282735 ^a	1281233 ^a	1279632 ^a	6,8
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	402290	395118	395351	395563	4,1
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	11324	12280	12398	12417	1,9
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	101893	111002 ^b	112304 ^b	113813 ^b	6,3
Nie użyty Wasteland	14680	14443	14473	14498	3,1

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji "grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione". b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item "forest land as well as woodland and shrubland" until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

W strukturze powierzchni województwa łódzkiego w 2022 r. (według stanu na początek stycznia) dominowały użytki rolne, które stanowiły 70,2% powierzchni całego województwa (w 2015 r. – 70,5%, a w 2021 r. – 70,3%). Na ich zmniejszenie wpłynął głównie wzrost udziału gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, z 5,6% w 2015 r. do 6,2% w 2022 r. Odsetek gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych pozostał w analizowanym okresie w zasadzie na niezmiennym poziomie – 21,7%. Udziały pozostałych grup gruntów nie przekroczyły 1% i na przestrzeni siedmiu badanych lat nie ulegały znaczącym zmianom. Według ewidencji geodezyjnej, w latach 2015–2022 największe zmiany w użytkowaniu gruntów zanotowano w przypadku terenów zabudowanych i zurbanizowanych – wzrost o 11,7% (o 11,9 tys. ha). W odniesieniu do 2015 r. przyrost zaobserwowano także w grupie gruntów pod wodami powierzchniowymi – wzrost o 9,7% (1,1 tys. ha). W badanym okresie zmniejszył się natomiast areał gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych – o 1,7% (6,7 tys. ha), nieużytków – o 1,2% (182 ha) oraz użytków rolnych – o 0,4% (4,8 tys. ha).

Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

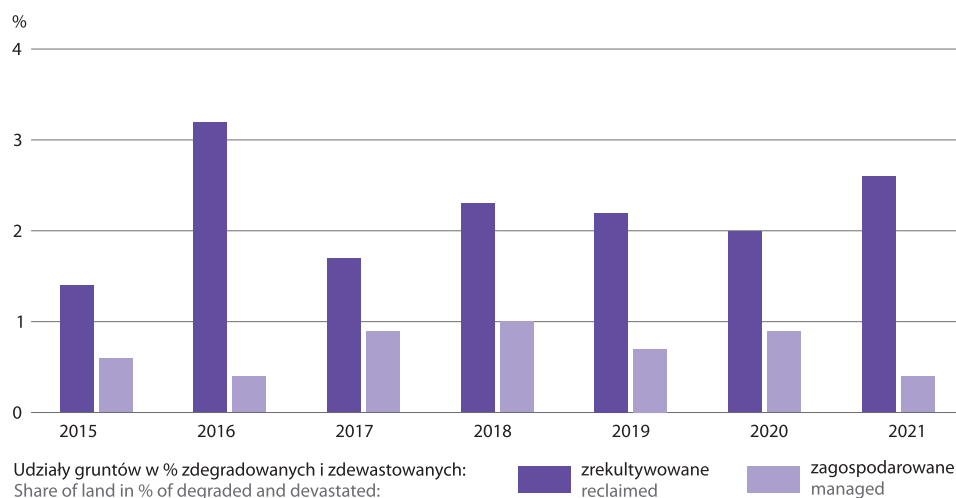
Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolnictwu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Powierzchnia gruntów zdegradowanych na terenie województwa łódzkiego w 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nie uległa zmianie i wyniosła 151 ha. W odniesieniu do 2015 r. zanotowano spadek powierzchni tego typu terenów o 17,9%. Powierzchnia gruntów zdewastowanych zmniejszyła się w ciągu roku o 0,4%, natomiast w porównaniu z 2015 r. nastąpił jej wzrost o 4,4% z 4,7 tys. ha do 4,9 tys. ha. Łączna powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji w całym analizowanym okresie nie przekroczyła 0,3% powierzchni całego województwa. W 2021 r. w województwie łódzkim zrehabilitowano 133 ha gruntów (o 33% więcej niż w 2020 r. i 95,6% więcej niż w 2015 r.). Powierzchnia gruntów zagospodarowanych zmniejszyła się w odniesieniu do roku poprzedniego o 54,2% i wyniosła 22 ha (o 7 ha mniej niż w 2015 r.). Tereny w województwie łódzkim, którym nadano lub przywrócono wartość użytkową lub przyrodniczą oraz te które zostały zagospodarowane, w 2021 r. stanowiły 5,5% gruntów zrehabilitowanych i zagospodarowanych na obszarze całego kraju (7,4% w 2020 r. oraz 3,6% w 2015 r.).

Stopień rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdegradowanych i zdewastowanych nie jest zadawalający na obszarze województwa łódzkiego, ale również całej Polski. W 2021 r. udział gruntów zrehabilitowanych stanowił 2,6% ogólnej powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych w województwie łódzkim oraz 3,6% w skali całego kraju (w 2015 r. udziały te wyniosły odpowiednio 1,4% oraz 2,9%). W przypadku gruntów zagospodarowanych w 2021 r. wskaźniki te wyniosły 0,4% dla województwa łódzkiego oraz 0,9% dla Polski (w 2015 r. odpowiednio 0,6% oraz 1,3%).

Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane (w ciągu roku)
 Chart 6. Land reclaimed and managed (during the year)

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

W latach 2015–2021 zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zmniejszyło się w województwie łódzkim o 3,5%. W 2021 r. największy udział w zużyciu wody na terenie województwa miała eksploatacja sieci wodociągowej – 43,2%, w tym wykorzystanie sieci wodociągowej przez gospodarstwa domowe stanowiło 33,6%. W badanym okresie nastąpił również spadek – o 1,4% – ilości odprowadzanych ścieków przemysłowych i komunalnych, które wymagają oczyszczania. Obniżył się jednak udział ilości ścieków oczyszczanych (z 97,0% w 2015 r. do 95,0% w 2021 r.).

Wśród zasobów występujących na ziemi, za jeden z najważniejszych uważa się wodę. Ponieważ bez wody nie jest możliwe funkcjonowanie wszelkich form życia, bardzo ważne stało się zagadnienie racjonalnej gospodarki wodnej. Z tego względu obserwacji podlegają nie tylko informacje dotyczące zużycia wody, ale również zanieczyszczenia akwenów w postaci ścieków przemysłowych i komunalnych, a także oczyszczania wód z niepożądanych substancji, odbywające się w oczyszczalniach ścieków.

W 2021 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie łódzkim wyniosło 268,2 hm³, co stanowiło 3,0% wody zużytej w całym kraju. Zużycie wody w województwie zwiększyło się w odniesieniu do roku poprzedniego o 6,0%, ale spadło o 3,5% w porównaniu z 2015 r.

Zużycie wody na potrzeby przemysłu w latach 2015–2021, w przypadku województwa łódzkiego wyniosło 36,3% całkowitego zużycia wody w województwie, podczas gdy w skali całego kraju odsetek ten wynosił w tym okresie 72,0%. Jednocześnie, zużycie wody do celów produkcji przemysłowej w województwie w ciągu siedmiu badanych lat mieściło się w przedziale 1,4%–1,5% ilości wody zużytej przez przemysł w Polsce.

W 2021 r. zużycie wody do celów rybactwa na terenie województwa łódzkiego stanowiło około 20,5% zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (55,1 hm³). W analizowanych latach w województwie łódzkim zanotowano zwiększenie się zużycia wody na ten cel o 21,9% w odniesieniu do 2020 r. i o 1,3% do 2015 r. W badanym okresie udział zużycia wody na potrzeby rybactwa w województwie w relacji do kraju wzrósł z 5,5% w 2015 r. do 6,5% w 2021 r.

Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb (w ciągu roku)

Table 3. Water consumption by needs (during the year)

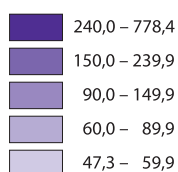
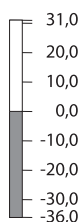
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Ogółem^a Total^a	277,8	259,6	253,0	268,2	3,0
w tym: of which:					
Przemysł Industry	107,4	97,9	90,7	97,3	1,5
Rybacktwob ^b Fishing ^b	54,4	41,6	45,2	55,1	6,5
Gospodarstwa domowe Households	92,7	93,5	92,4	90,1	7,0

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie. b Napęlnianie i uzupełnianie stawów rybnych.

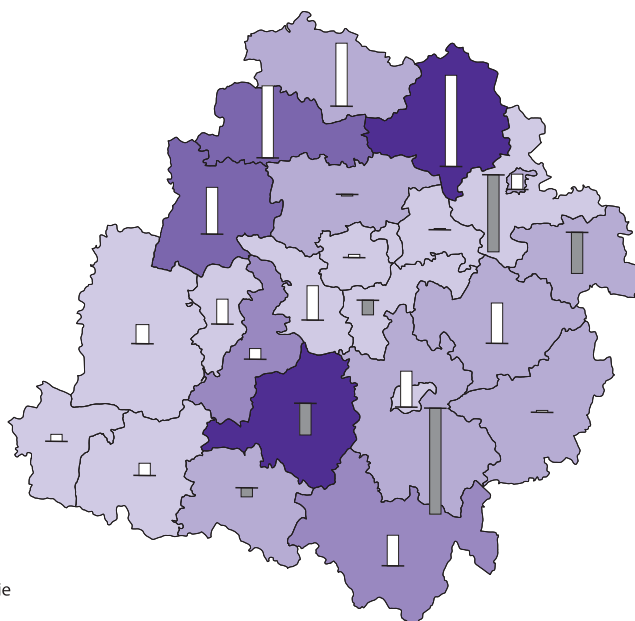
a Until 2018, Includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2021 r.

Map 14. Water consumption for needs of the national economy and population in 2021

Na 1 mieszkańca, w m³
Per capita, in m³województwo łódzkie – 111,5 m³
Łódzkie VoivodshipWzrost / Spadek w porównaniu do 2015 w %
Increase / Decrease in relation to 2015 in %

— 0,3%

województwo łódzkie
Łódzkie Voivodship

W 2021 r. zużycie wody z sieci wodociągowej przez gospodarstwa domowe zmniejszyło się o 2,6% w stosunku do roku poprzedniego i o 2,9% w odniesieniu do 2015 r. W okresie siedmiu badanych lat zużycie wody przez gospodarstwa domowe w województwie stanowiło średnio 7,2% ilości wody zużytej na potrzeby gospodarstw na terenie całego kraju.

W latach 2015–2021 łączne zapotrzebowanie na wodę dla gospodarki narodowej i ludności zmniejszyło się o 4,7% (z 304,6 hm³ w 2015 r. do 290,3 hm³ w 2021 r.), natomiast w odniesieniu do roku poprzedniego zanotowano wzrost o 5,4%. W analizowanym okresie wielkość poboru wody w województwie łódzkim stanowiła ok. 3% całkowitego poboru wody w kraju.

Największy udział w poborze wody przypadał na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej – 48,1% w 2021 r. Pobór wody na ten cel zmniejszył się w analizowanym okresie 7 lat o 2,3% i w 2021 r. wyniósł 139,5 hm³. W ostatnim roku analizy 33,0% zapotrzebowania na wodę przypadało na cele produkcyjne. Pobór wody dla przemysłu zmniejszył się (o 10,9%) z 107,4 hm³ w 2015 r. do 95,7 hm³ w 2021 r. Natomiast największy wzrost w skali roku (o 21,9%) zanotowano w przypadku poboru wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych – z 45,2 hm³ w 2020 r. do 55,1 hm³ w 2021 r.

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę na cele przemysłowe są wody powierzchniowe. Ich pobór w województwie łódzkim w 2021 r. wyniósł 76,2 hm³ i był o 9,1% wyższy niż w roku poprzednim, a jednocześnie o 14,1% mniejszy w porównaniu z 2015 r. W ciągu badanych siedmiu lat zanotowano wzrost poboru wód podziemnych o 4,1% (z 18,3 hm³ w 2015 r. do 19,0 hm³ w 2021 r.). W celu dodatkowego zaopatrzenia przemysłu w wodę, w 2021 r. w województwie łódzkim zakupione zostało 2,2 hm³ wody, tj. o 7,7% więcej niż w roku poprzednim oraz o 75,3% więcej niż w 2015 r.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Jednym z problemów gospodarki wodnej jest pogarszająca się jakość wody, w stopniu uniemożliwiającej jej naturalne procesy samooczyszczania. Wraz ze wzrostem rozwoju gospodarczego, następuje zwiększenie zagrożenia dla środowiska wodnego w postaci ścieków. W 2021 r. w województwie łódzkim odprowadzono do wód lub do ziemi 96,8 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania. Pozytywny jest fakt, iż na przestrzeni siedmiu badanych lat łączna ilość tych ścieków w województwie zmalała o 1,4%.

Tablica 4. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 4. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	269	271	268	273
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater discharged during the year in dam ³	81905	85491	84588	84998
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	16275	11451	11572	11831
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	68,2	70,2	70,6	70,4

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

W latach 2015–2021, ilość odprowadzanych ścieków komunalnych zwiększyła się o 3,8% (do 85,0 hm³) zostały one niemal w całości oczyszczone. W przypadku ścieków przemysłowych wymagających oczyszczania, zanotowano spadek ich ilości o 27,3% (do 11,8 hm³). Niestety zmniejszył się również stopień ich oczyszczania – z 82,0% w 2015 r. do 58,7% w 2021 r.

Na przestrzeni siedmiu badanych lat łączna ilość ścieków oczyszczanych w województwie łódzkim zmalała z 95,2 hm³ do 91,9 hm³. Jednocześnie obniżył się udział tych ścieków w ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczania (z 97,0% w 2015 r. do 95,0% w 2021 r.). Wśród sposobów oczyszczania ścieków dominowały metody oczyszczania z podwyższonym usuwaniem biogenów. Ich udział w łącznej ilości ścieków oczyszczonych wyniósł 84,1% w 2021 r. (wobec 84,2% w 2020 r. oraz 78,6% w 2015 r.). Analiza danych wskazuje na wypieranie metod zorientowanych na mechaniczne usuwanie zanieczyszczeń. W ostatnim trzech badanych latach udział tego rodzaju metod mieścił się w przedziale 0,4% – 0,5%, podczas gdy w 2015 r. kształtował się on na poziomie 8,3%.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W okresie będącym przedmiotem analizy, liczba oczyszczalni ścieków przemysłowych, które działały na terenie województwa łódzkiego, zmniejszyła się z 64 zakładów w 2015 r. do 61 w 2021 r. (spadek o 4,7%). Zmiana ta wpisuje się w ogólną tendencję obserwowaną w całym kraju. W Polsce zanotowano spadek przemysłowych oczyszczalni ścieków z 929 w 2015 r. do 851 w 2021 r. Część z tych oczyszczalni została zlikwidowana wraz z zamknięciem zakładów przemysłowych lub na skutek reorganizacji.

Łączna przepustowość działających oczyszczalni przemysłowych wyniosła w 2021 r. 61290 m³ na dobę (o 5,5% więcej niż w 2015 r.). Wśród oczyszczalni przemysłowych działających na terenie województwa łódzkiego dominowały oczyszczalnie biologiczne (75,4% w 2021 r. i 2020 r. wobec 82,8% w 2015 r.). Jeden z najmniejszych udziałów zanotowano dla przemysłowych oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów (6,6% w 2021 r. wobec 7,0% w 2020 r. oraz 4,7% w 2015 r.).

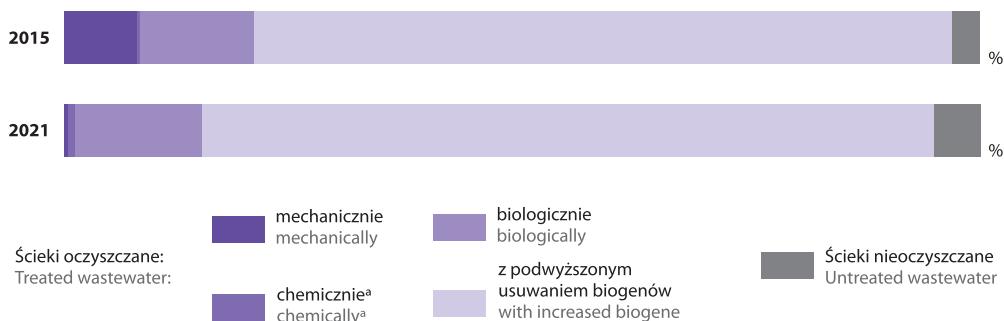
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków funkcjonujących w województwie łódzkim w ostatnim roku analizy wyniosła 212 wobec 205 zakładów w 2015 r. (wzrost o 3,4%). W całym badanym okresie ten rodzaj oczyszczalni stanowił średnio 6,5% oczyszczalni komunalnych działających na terenie całego kraju. Najwięcej oczyszczalni komunalnych, zarówno w województwie, jak i w Polsce, wykorzystywało biologiczne metody oczyszczania ścieków (w 2021 r. udziały te wyniosły odpowiednio 80,2% oraz 74,8%). W 2021 r. w województwie łódzkim, tak jak rok wcześniej, nie funkcjonowała żadna oczyszczalnia mechaniczna, natomiast na terenie całego kraju działało 8 zakładów stosujących mechaniczne sposoby usuwania zanieczyszczeń ze ścieków.

Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego wzrósł z 68,2% w 2015 r. do 70,4% w 2021 r., natomiast w skali całego kraju w ciągu siedmiu badanych lat zanotowano wzrost tego wskaźnika z 72,7% do 75,2% w 2021 r. Mieszkańcy województwa obsługiwani przez oczyszczalnie w 2021 r. stanowili 5,9% ludności Polski korzystającej z tego typu urządzeń (6,0% w 2020 r. oraz 6,1% w 2015 r.).

Wykres 7.
Chart 7.

Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Municipal and industrial wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

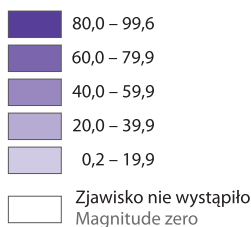
^a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
^a Data concern only industrial wastewater.

Wśród powiatów województwa łódzkiego oczyszczalnie ścieków w największym stopniu obsługiwały mieszkańców miast na prawach powiatu. W 2021 r. udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wyniósł: w Łodzi 98,5%, w Piotrkowie Trybunalskim – 95,6%, a w Skierniewicach – 94,8%. W pozostałych powiatach największy odsetek odnotowano w powiecie zduńskowolskim – 73,1% oraz pabianickim – 71,7%. W dziesięciu powiatach mniej niż połowa mieszkańców była obsługiwana przez obiekty służące do oczyszczania ścieków, przy czym najmniejsze wartości wskaźnika zanotowano w powiatach: brzezińskim – 38,6%, poddębickim – 33,8% oraz skierniewickim – 17,5%.

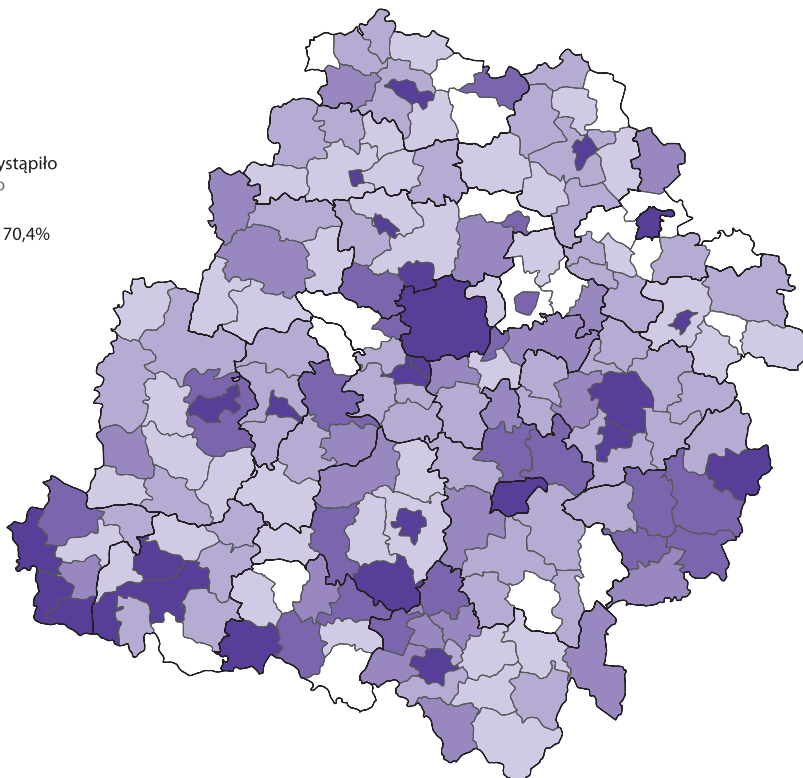
Mapa 15.
Map 15.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2021 r.
Population connected to wastewater treatment plants in 2021

W % ludności ogółem
In % of total population

województwo łódzkie – 70,4%
Łódzkie Voivodship

4.3. Zanieczyszczenia i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W latach 2015–2021 w województwie łódzkim spośród zanieczyszczeń gazowych odprowadzanych do atmosfery przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza, wzrost emisji zanotowano tylko w przypadku tlenku węgla. Analiza emisji zanieczyszczeń pyłowych pochodzących z punktowych źródeł emisji wskazuje na wzrost ilości zanieczyszczeń krzemowych.

Jednocześnie, odnosząc dane do roku poprzedniego, odnotowano wzrost emisji niemal wszystkich rodzajów zanieczyszczeń gazowych, natomiast emisja zanieczyszczeń pyłowych zmniejszyła się o 1,0%.

Przez **zanieczyszczanie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza: substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Jednym ze źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza są tzw. punktowe źródła emisji, czyli zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. Zalicza się do nich wszystkie jednostki organizacyjne (zakłady) o największej w skali kraju emisji zanieczyszczeń powietrza, określonej na podstawie opłat wniesionych za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku, obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku, obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

W 2021 r. wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych w województwie łódzkim zmniejszyła się o 1,0% w odniesieniu do roku poprzedniego i wyniosła 1,6 tys. ton (w porównaniu z 2015 r. zanotowano spadek emisji o 42,2%). Ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzanych do atmosfery z województwa łódzkiego stanowiła 7,3% krajowej emisji (7,2% w 2020 r. oraz 6,3% w 2015 r.). Wśród zanieczyszczeń pyłowych w województwie w 2021 r. 75,2% tworzyły pyły ze spalania paliw (73,7% w 2020 r. oraz 79,9% w 2015 r.). Wielkość ich emisji wzrosła o 0,9% w stosunku do 2020 r., natomiast w porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek emisji o 45,6%. Z kolei pyły cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych stanowiły 4,9% zanieczyszczeń pyłowych wyemitowanych przez zakłady z terenu województwa łódzkiego (5,2% w 2020 r. oraz 4,3% w 2015 r.). Ich ilość obniżyła się w odniesieniu do 2020 r. – o 7,1%, a w ciągu siedmiu badanych lat spadła – o 34,7%.

W 2021 r. w województwie łódzkim, po dwóch latach spadku wartość emisji gazowych zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, podwyższyła się w odniesieniu do roku poprzedniego (o 9,9%). Istotny wpływ na ten wzrost miało zwiększenie wielkości odprowadzonego do atmosfery dwutlenku węgla (o 10,0% w porównaniu z 2020 r.). Udział odprowadzanego do powietrza CO₂ we wszystkich latach będących przedmiotem analizy, wynosił nie mniej niż 99,5% zanieczyszczeń gazowych pochodzących z punktowych źródeł emisji. Należy dodatkowo zauważyć, że w 2021 r. emisja dwutlenku węgla z zakładów zlokalizowanych w łódzkim stanowiła 18,7% emisji CO₂ z terenu całego kraju (19,2% w 2020 r. oraz 20,1% w 2015 r.) i był to, podobnie jak w poprzednich latach, najwyższy odsetek spośród wszystkich województw.

Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
 Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	tys. ton/rok thousand of tonnes/year				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total w tym: of which:	42262,6	38212,6	35547,4	39080,2	18,7
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	84,2	36,2	37,6	49,1	27,1
Tlenki azotu Nitrogen oxides	43,0	30,8	27,6	31,8	17,7
Tlenek węgla Carbon monoxide	25,2	28,4	23,8	31,3	11,9
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	42108,5	38115,7	35437,0	38965,8	18,7
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total w tym ze spalania paliw of which from fuel combustion	2,8	1,9	1,6	1,6	7,3
	2,2	1,5	1,2	1,2	10,1

Analiza zanieczyszczeń gazowych w województwie, przeprowadzona bez dwutlenku węgla, pokazuje, że łączna ilość emisji pozostałych substancji, w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 3,5%, natomiast w ciągu siedmiu badanych lat zmniejszyła się o 25,8% (z 154,2 tys. ton w 2015 r. do 114,3 tys. ton w 2021 r.). Jednym z głównych zanieczyszczeń gazowych emitowanych do powietrza był dwutlenek siarki (SO₂), którego emisja wykazała podobną tendencję, tj. wzrost odniesieniu do 2020 r. (o 30,4%) oraz spadek w porównaniu z 2015 r. (o 41,7%). Udział SO₂ odprowadzanego z terenu województwa łódzkiego w krajowej emisji wzrósł z 21,5% w 2015 r. do 27,1% w 2021 r. i podobnie jak w przypadku CO₂ był to najwyższy odsetek zanotowany wśród wszystkich województw.

Tlenki azotu należały również do podstawowych zanieczyszczeń, które emitowane były do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w Polsce. Po raz kolejny udział emisji z terenu województwa łódzkiego (17,7%), osiągnął najwyższą pozycję w emisji pochodzącej z zakładów zlokalizowanych na terenie całego kraju. W 2021 r. emisja tego gazu w województwie wyniosła 31,8 tys. ton i była o 15,5% wyższa niż w roku poprzednim, zaś w porównaniu z 2015 r. obniżyła się o 26,0%. W przypadku tlenku węgla emisja w województwie łódzkim zwiększyła się zarówno w odniesieniu do 2020 r. (o 31,6%), jak i do 2015 r. (o 24,0%). Udział emisji tego gazu w 2021 r. wyniósł 11,9% krajowej emisji tlenku węgla (9,2% w 2020 r. oraz 7,2% w 2015 r.).

W 2021 r. największa emisja zanieczyszczeń w województwie łódzkim pochodziła z zakładów wytwarzających i zaopatrujących w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (sekcja D) oraz z przetwórstwa przemysłowego (sekcja C). W przypadku emisji zanieczyszczeń pyłowych udział zakładów zaklasyfikowanych do sekcji D wyniósł 68,8%, zaś dla przedsiębiorstw z sekcji C – 31,2%. W przypadku emisji zanieczyszczeń gazowych udziały te wyniosły odpowiednio 92,8% oraz 6,9%.

Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj.: zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń. Wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych został wyliczony i przedstawiony bez uwzględnienia wielkości emisji CO₂.

Stopień redukcji zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w zakładach szczególnie uciążliwych w województwie łódzkim systematycznie zwiększał się do 2019 r. Podczas gdy w 2015 r. wynosił on 77,4%, to w 2019 r. wzrósł do 90,1%, natomiast w roku 2021 stopień skuteczności działania urządzeń oczyszczających ukształtował się na poziomie 89,4%. W skali całego kraju stopień redukcji zanieczyszczeń gazowych w 2021 r. wyniósł 73,5%, wobec 58,6% w 2015 r.

W przypadku redukcji zanieczyszczeń pyłowych, w trzech ostatnich latach badania, województwo łódzkie charakteryzowało się najwyższymi wartościami tego wskaźnika. Oznacza to, że 100% zanieczyszczeń wytworzonych w województwie zostało zatrzymanych w urządzeniach przeznaczonych do ich redukcji. W skali całego kraju w 2021 r., wskaźnik ten przyjął wartość 99,9%.

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W końcu 2021 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosiła 356,0 tys. ha, co stanowiło 19,5% powierzchni województwa łódzkiego (tj. o 0,1 p. proc. mniej niż w końcu 2015 r.). Dominującą formą obszarów prawnie chronionych były obszary chronionego krajobrazu oraz parki krajobrazowe. Grunty leśne zajmowały powierzchnię 397,4 tys. ha (21,8% powierzchni województwa), w tym lasy 390,2 tys. ha. Lesistość wyniosła 21,4% (wzrost o 0,1 p. proc. wobec 2015 r.).

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w końcu 2021 r. wynosiła 356,0 tys. ha, co stanowiło 19,5% powierzchni województwa łódzkiego (tj. podobnie jak w końcu poprzedniego roku oraz o 0,1 p. proc. mniej niż w końcu 2015 r.). W skali całego kraju obszary te (10,1 mln ha) zajmowały 32,3% powierzchni (podobnie jak w poprzednim roku oraz 32,5% w końcu pierwszego z badanych lat).

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerwat przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

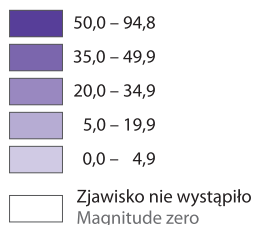
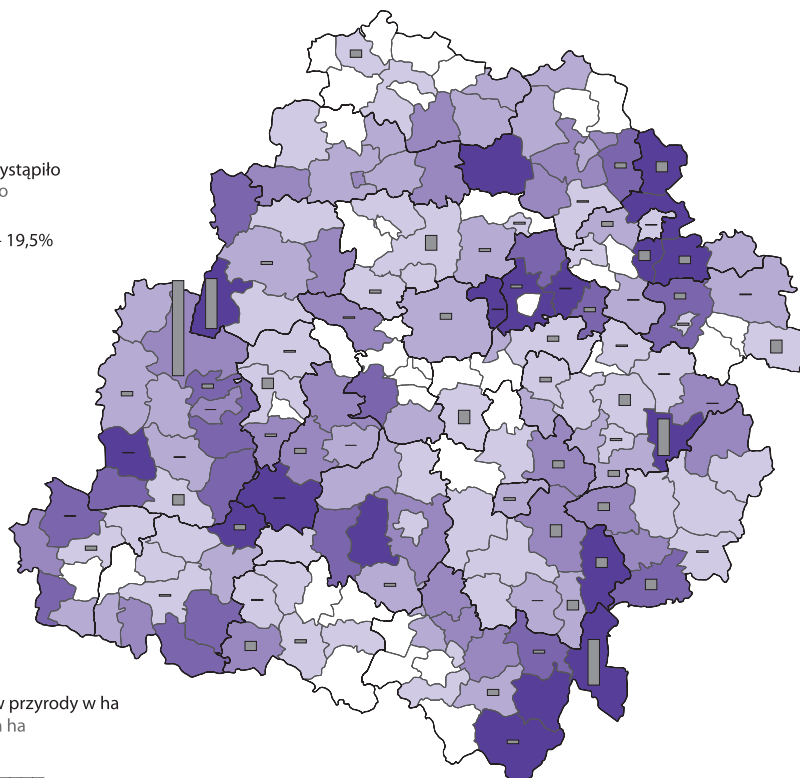
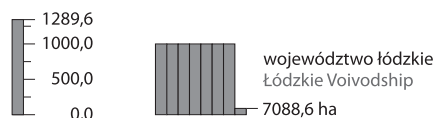
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection^a in 2021

As of 31 December

W % powierzchni ogólnej
In % of total areawojewództwo łódzkie – 19,5%
Łódzkie VoivodshipPowierzchnia rezerwatów przyrody w ha
Area of nature reserves in ha

a Łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych.
a Including this part of Natura 2000 areas which is located within the legally protected areas.

Zarówno w łódzkim, jak i na terenie całego kraju, w strukturze powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w 2021 r. dominowały obszary chronionego krajobrazu oraz parki krajobrazowe. W województwie zajmowały one odpowiednio 66,6% i 27,5% ogółu obszarów prawnie chronionych, w Polsce – 68,5% oraz 24,9%.

Do 2021 r. w Polsce utworzono 23 parki narodowe o łącznej powierzchni 315,1 tys. ha, co stanowiło 1,0% powierzchni kraju. Województwo łódzkie nie posiadało tej formy ochrony przyrody na swoim obszarze. Na terenie województwa znajdował się jedynie fragment Kampinoskiego Parku Narodowego o powierzchni 68,3 ha.

W końcu 2021 r., podobnie jak w 2015 r., w łódzkim ustanowionych było 87 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 7,1 tys. ha, co stanowiło 0,4% powierzchni województwa. W stosunku do pierwszego z analizowanych lat ich powierzchnia zmniejszyła się o 4,5%, tj. o 330,2 ha. W kraju w tym czasie ustanowionych było 1506 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 171,0 tys. ha, co stanowiło 0,5% powierzchni kraju.

Parki krajobrazowe (Międzyrzecza Warty i Widawki, Sulejowski, Załęczański, Spalski, Bolimowski, Wzniesień Łódzkich oraz Przedborski) zajmowały łącznie 97,8 tys. ha (tj. 5,4% powierzchni województwa). Od 2015 r. obszar parków krajobrazowych w łódzkim zwiększył się 2,0%, tj. 1,9 tys. ha, w konsekwencji ich

udział w powierzchni ogółem wzrósł o 0,1 p. proc. Parki krajobrazowe (bez otuliny, rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych) w Polsce zajmowały teren 2,5 mln ha (tj. 8,1% powierzchni kraju), z czego 3,9% znajdowało się w obrębie województwa łódzkiego.

Obszary chronionego krajobrazu (bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie obszarów chronionego krajobrazu) o łącznej powierzchni 237,2 tys. ha zajmowały 13,0% obszaru województwa. W stosunku do 2015 r. ich obszar zmalał o 1,5%, tj. 3,7 tys. ha. Ta forma ochrony krajobrazu obejmowała 22,2% powierzchni Polski, tj. 6,9 mln ha, z której 3,4% mieściło się w łódzkim.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe o łącznej powierzchni 12,0 tys. ha (o 1,6% większej niż w 2015 r.) zajmowały 0,7% powierzchni województwa. Ta forma ochrony przyrody na terenie całego kraju występowała na obszarze 118,1 tys. ha, z którego 10,2% znajdowało się w granicach województwa łódzkiego.

Obszar objęty europejską siecią Natura 2000 zajmował w województwie łódzkim w 2021 r. 94,0 tys. ha i był o 35 ha większy niż w 2015 r. Na specjalne obszary ochrony siedlisk przypadało 53,7 tys. ha (2,9% powierzchni województwa), zaś pozostałe 40,2 tys. ha to obszary specjalnej ochrony ptaków (2,2%). W Polsce obszary specjalnej ochrony ptaków (4,9 mln ha) stanowiły 15,7% powierzchni kraju, natomiast specjalne obszary ochrony siedlisk (3,5 mln ha) – 11,2%.

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection^a in 2021

As of 31 December

Polska
Poland

Województwo łódzkie
Łódzkie Voivodship

Parki narodowe^b
National parks^b

Rezerваты przyrody^b
Nature reserves^b

Parki krajobrazowe^{bc}
Landscape parks^{bc}

Obszary chronionego krajobrazu^c
Protected landscape areas^c

Pozostałe
Others

a Łącznie z tą częścią obszarów sieci Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. b Bez otuliny. c Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Including this part of Natura 2000 areas which is located within the legally protected areas. b Excluding protection zones. c Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas.

Do zwierząt objętych ochroną w województwie łódzkim należały bobry europejskie oraz wilki. Na przestrzeni analizowanego okresu liczba bobrów europejskich zwiększyła się o połowę, z 3,1 tys. sztuk w 2015 r. do 4,6 tys. sztuk w 2021 r. Bobry zamieszkujące na terenach łódzkiego stanowiły 3,1% populacji tego gatunku w całym kraju. W 2021 r. na terenie województwa łódzkiego ochroną objęte zostały 24 wilki, co stanowiło 0,6% wilków chronionych w Polsce. W 2020 r. ich liczba wyniosła 20, zaś w poprzednich latach, według szacunkowych danych stanu liczebnego ważniejszych zwierząt chronionych w Polsce, na terenie łódzkiego nie występowały wilki. W 2015 r. na terenie województwa żyło 10 żubrów, w 2017 r. ich liczba zmniejszyła się do 6 sztuk, natomiast w czterech ostatnich latach nie odnotowano ani jednego przedstawiciela tego gatunku. W Polsce natomiast ich liczba wzrosła z 1,6 tys. sztuk w 2015 r., do 2,4 tys. sztuk w ostatnim z analizowanych lat.

W końcu 2021 r. grunty leśne zajmowały powierzchnię 397,4 tys. ha (21,8% powierzchni województwa oraz 4,2% powierzchni wszystkich gruntów leśnych w kraju), z tego lasy 390,2 tys. ha (4,2% powierzchni lasów w Polsce). W stosunku do poprzedniego roku powierzchnia gruntów leśnych zmniejszyła się o 75,9 ha, natomiast w odniesieniu do 2015 r. ich obszar był o 1990,5 ha większy. Lasy publiczne stanowiły 65,8% ogólnej powierzchni lasów w województwie, a w zarządzie Lasów Państwowych znajdowało się 63,4% ogólnej powierzchni lasów.

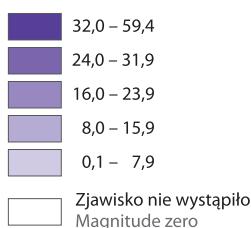
Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraj, województwa, powiatu, gminy).

Stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geograficznej województwa wzrósł w analizowanych latach o 0,1 p. proc. i osiągnął poziom 21,4%. W przypadku całego kraju w 2021 r. wskaźnik lesistości ukształtował się na poziomie 29,6%.

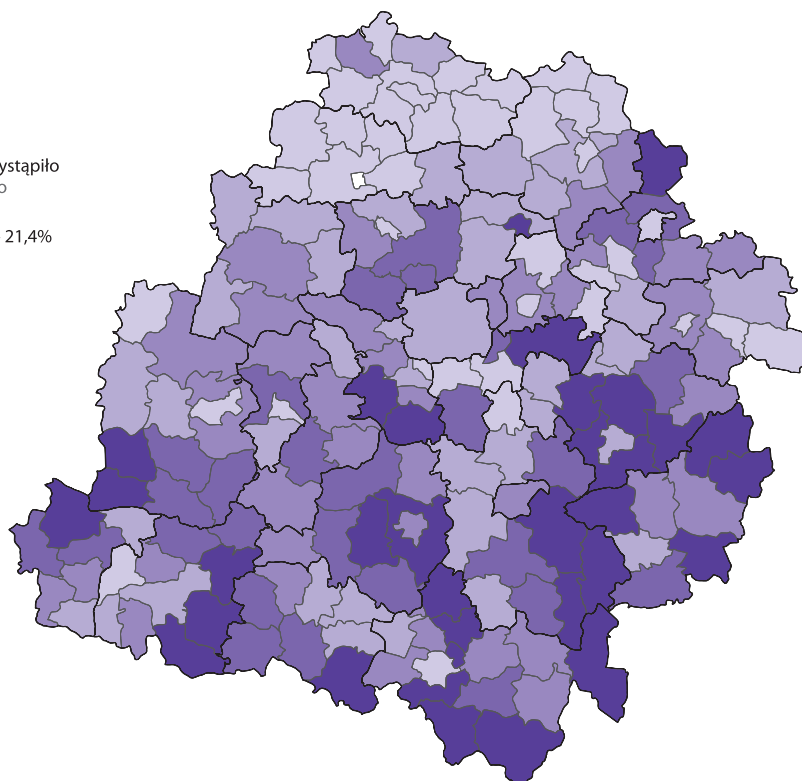
Wskaźnik lesistości wykazywał duże zróżnicowanie w ujęciu terytorialnym. W 2021 r. najwyższy poziom wskaźnika odnotowano w gminach wiejskich: Inowłódz (59,4%), Poświętne (57,8%) i miejsko-wiejskiej Przedbórz (54,9%). Natomiast do najmniej zalesionych gmin należały: gmina wiejska Ksawerów (0,1%), miejsko-wiejska Żychlin (0,3%) oraz gmina wiejska Dąbrowice (0,3%). Tylko w jednej gminie nie występowały tereny leśne.

Mapa 17. Lesistość w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Forest cover in 2021
As of 31 December

W %
In %

województwo łódzkie – 21,4%
Łódzkie Voivodship

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W ciągu 2021 r. w województwie łódzkim wytworzono 7,7 mln ton odpadów przemysłowych (tj. o 6,8% mniej w stosunku do poprzedniego roku). Na składowiskach własnych w końcu 2021 r. składowano 135,2 mln ton odpadów (o 4,9% więcej niż w końcu 2020 r.). W 2021 r. zebrano łącznie 876,2 tys. ton odpadów komunalnych (o 25,5 tys. ton więcej w stosunku do roku ubiegłego). Selektywna zbiórka (345,1 tys. ton) stanowiła 39,4% ogólnej masy zebranych odpadów komunalnych. Średnio na jednego mieszkańca województwa przypadało 143,5 kg odpadów zebranych selektywnie.

W ciągu 2021 r. w województwie łódzkim wytworzono 7681,6 tys. ton odpadów przemysłowych, co stanowiło 7,1% odpadów przemysłowych wytworzonych w Polsce. W odniesieniu do 2020 r. zanotowano wzrost ich ilości o 6,8% oraz spadek o 29,8% w porównaniu z pierwszym obserwowanym rokiem.

Tablica 6. Odpady przemysłowe
Table 6. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2019	2020	2021	
	w tysiącach ton in thousand tonnes	w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	w tysiącach ton in thousand tonnes		w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total w tym: of which:	10945,6	8,4	8290,5	7191,7	7681,6	7,1
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producers on site	8532,2	32,2	6774,3	6030,5	6322,6	26,9
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	1357,6	1,8	943,4	645,6	862,4	1,4
magazynowane czasowo temporarily stored	77,5	4,3	121,0	205,8	128,3	10,6
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a (stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled to date (accumulated) ^a (at the end of the year) – total	95051,6	5,7	123820,2	128929,9	135214,8	7,5

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Odpady unieszkodliwione we własnym zakresie przez wytwórcę w województwie łódzkim (6,3 mln ton) stanowiły 26,9% wszystkich odpadów unieszkodliwionych na terenie kraju. Czasowo magazynowano 128,3 tys. ton odpadów (10,6% odpadów magazynowanych w całej Polsce), tj. o 37,7% mniej niż w 2020 r. i o 65,5% więcej w stosunku do 2015 r. Natomiast 0,9 mln ton odpadów przekazano innym odbiorcom (1,4% odpadów przekazanych na terenie całego kraju).

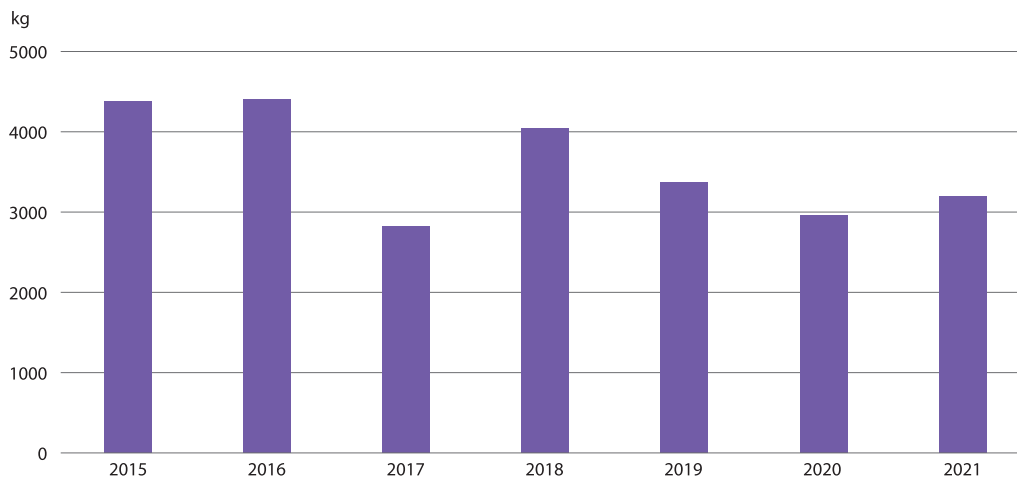
Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych w końcu 2021 r. składowano 135,2 mln ton odpadów (o 4,9% więcej niż w końcu 2020 r. oraz o 42,3% więcej wobec 2015 r.), co stanowiło 7,5% odpadów nagromadzonych na terenie całego kraju.

W 2021 r. na 1 mieszkańca województwa przypadało 3194,2 kg odpadów przemysłowych, tj. o 230,5 kg więcej niż przed rokiem oraz o 1187,1 kg mniej niż w 2015 r. W kraju natomiast wskaźnik ten przyjmował mniej zróżnicowane wartości. W ostatnim z analizowanych lat ukształtował się na poziomie 2835,3 kg, co oznacza jego spadek o 32,0 kg w porównaniu z 2020 r. oraz o 570,9 kg wobec 2015 r.

Wykres 9.
Chart 9.

Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca

Industrial waste generated during the year per capita

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W 2021 r. na terenie województwa łódzkiego zebrano łącznie 876,2 tys. ton odpadów komunalnych (stanowiły one 6,4% odpadów zebranych w Polsce), tj. o 25,5 tys. ton więcej w stosunku do roku poprzedniego oraz 218,6 tys. ton więcej niż w 2015 r. (tj. więcej odpowiednio o 3,0% i 33,2%). W przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa zebrano 364,3 kg odpadów komunalnych (tj. o 13,8 kg więcej niż przed rokiem oraz o 101,1 kg więcej niż w 2015 r.). W pierwszych czterech analizowanych latach wielkość odpadów komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w województwie była niższa od przeciętnej wartości dla Polski. Trend zjawiska zaczął się zmieniać począwszy od 2019 r. W następnych latach ilość odpadów komunalnych przypadająca na 1 mieszkańca w województwie była wyższa od wartości średniej krajowej, gdzie w 2021 przewyższyła o 4,4 kg.

Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie w województwie łódzkim systematycznie wzrasta. W 2015 r. selektywna zbiórka stanowiła 27,4% w ogólnej masie zebranych odpadów komunalnych (180,1 tys. ton), w 2020 r. – 38,7% (329,1 tys. ton), natomiast w ostatnim z analizowanych lat – 39,4% (345,1 tys. ton). Na terenie kraju odsetek ten kształtował się na zbliżonym poziomie i wynosił odpowiednio 23,4%, 37,9% oraz 39,8%. Odpady zebrane w sposób selektywny w łódzkim stanowiły 6,3% zbiórki selektywnej na terytorium całego kraju w 2021 r.

Średnio na jednego mieszkańca województwa przypadało 143,5 kg odpadów zebranych selektywnie (o 7,9 kg więcej w stosunku do 2020 r. oraz o 71,4 kg więcej niż w 2015 r.), przy średniej dla Polski wynoszącej 143,2 kg (w 2020 r. – 130,3 kg, w 2015 r. – 66,0 kg).

W strukturze odpadów komunalnych zebranych selektywnie w 2021 r. największy udział miały odpady biodegradowalne (120,9 tys. ton) – 35,0% (wobec 35,5% w 2020 r. i 31,9% w 2015 r.), zmieszane odpady opakowaniowe (47,4 tys. ton) – 13,7% (w 2020 r. – 15,0% i w 2015 r. – 27,6%) oraz odpady wielkogabarytowe (45,0 tys. ton) – 13,0% (w 2020 r. – 14,5% i w 2015 r. – 7,4%), szkło (44,8 tys. ton) – 13,0% (w 2020 r. – 12,4% i w 2015 r. – 13,2%), tworzywa sztuczne (41,2 tys. ton) – 11,9% (w 2020 r. – 8,9% i w 2015 r. – 7,3%). W latach 2015–2021 największy spadek udziału nastąpił we frakcji zmieszane odpady opakowaniowe (o 13,9 p. proc. do poziomu 13,7%).

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca

Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita

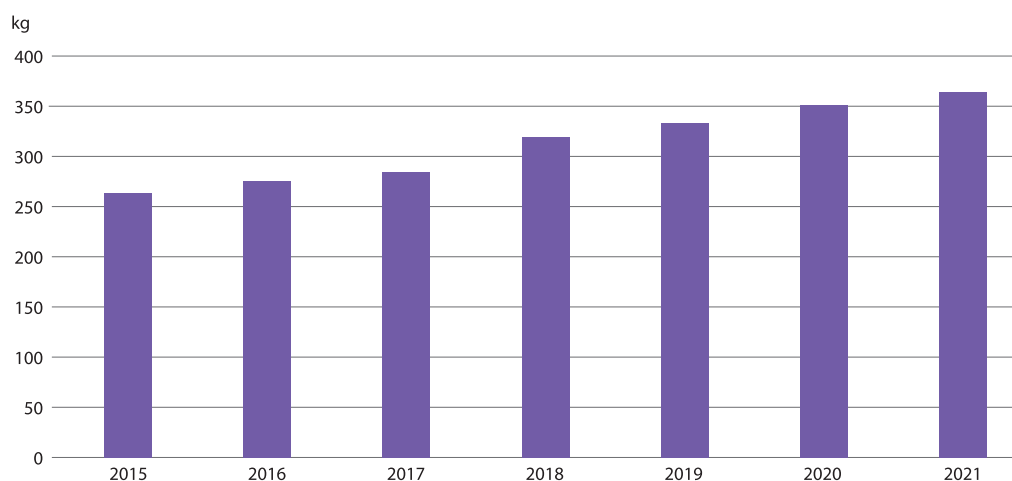
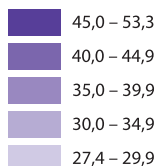
Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku

Table 7. Municipal waste collected separately during the year

Wyszczególnienie Specification	2015		2019	2020	2021			
	Ogółem Total	w tym z gospo- darstw domowych of which from households	Ogółem Total				w tym z gospodarstw domowych of which from households	
	w tonach in tonnes					w odset- kach (Polska= =100) in percent (Poland= =100)	w tonach in tonnes	w odset- kach (Polska= =100) in percent (Poland= =100)
Ogółem Total w tym: of which:	180110	150624	266690	329082	345052	6,3	304065	6,0
Papier i tektura Paper and card- board	9769	7716	14313	23736	31020	5,6	25593	5,4
Szkło Glass	23852	22508	31154	40897	44777	5,7	42512	5,7
Tworzywa sztuczne Plastics	13159	11358	16957	29314	41189	7,9	37777	7,9
Metale Metals	848	830	678	253	91	1,0	84	1,1
Tekstylia Textiles	67	67	200	243	232	5,2	232	5,4
Zużyte urządzenia elektryczne i elek- troniczne Waste electrical and electronic equipment	905	898	3288	1608	1526	3,4	1512	3,5

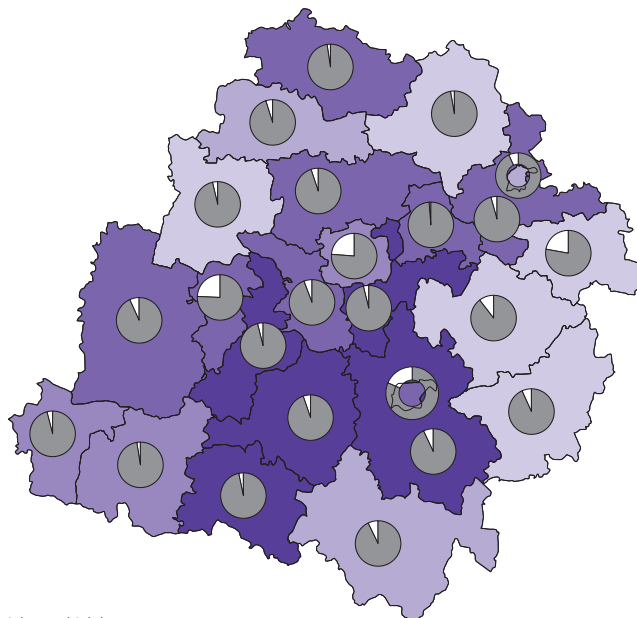
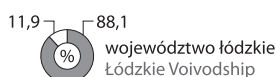
Mapa 18. Odpady komunalne zebrane w 2021 r.**Map 18. Municipal waste collected in 2021**

W % ogółu odpadów zebranych
In % of waste collected

województwo łódzkie – 39,4%
Łódzkie Voivodship

W % odpadów
zebranych selektywnie z:
In % of waste collected
separately from:

W podregionach województwa łódzkiego w 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, najwyższy wzrost masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie odnotowano w podregionie piotrkowskim w następujących rodzajach odpadów: opakowania wielomateriałowe (o 242,8 ton, rok wcześniej zjawisko nie wystąpiło), baterie i akumulatory niebezpieczne (przeszło 3,5 razy więcej). W podregionie miasto Łódź zaobserwowano wzrost masy odpadów w frakcji niebezpieczne (o 9 razy) w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2021 r. w podregionie skierniewickim najwyższy wzrost masy odpadów w skali roku odnotowano w frakcji opakowania wielkomateriałowe (o 8 razy).

Najgłębszy spadek zebranych selektywnie odpadów w skali roku stwierdzono w podregionie łódzkim we frakcji metale (o 89,2%) i podregionie skierniewickim we frakcjach baterie i akumulatory (o 72,1%) oraz tekstylia (o 41,9%).

Ilość selektywnie zebranych odpadów jest zróżnicowana w poszczególnych powiatach i zależy w dużym stopniu od tego, jak został zorganizowany przez władze lokalne system zbierania tego typu odpadów. Najwyższy odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w ciągu całego 2021 r. wystąpił w powiatach: łódzkim wschodnim (53,3%), bełchatowskim (48,5%), pączęzańskim (48,0%), łaskim (47,2%) oraz piotrkowskim (46,2%). Najmniejszy odsetek odnotowano w powiatach: rawskim (27,4%), łowickim (28,4%) oraz poddębickim (28,7%).

Wśród odpadów komunalnych zebranych selektywnie na terenie województwa w 2021 r., 88,1% stanowiły odpady z gospodarstw domowych. Pozostałe 11,9% odpadów pochodziło z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji). Największy udział odpadów pochodzących z gospodarstw domowych dotyczył powiatów: brzezińskiego (98,7%), kutnowskiego (97,6%) i wieluńskiego (97,4%), zaś najniższy: zduńskowski (75,7%), Łodzi (76,2%) oraz powiatu rawskiego (77,8%).

Liczba czynnych składowisk odpadów, na których unieszkodliwiane są odpady komunalne, na przestrzeni analizowanych lat, zmniejszyła się z 20 w końcu 2015 r. do 19 na koniec 2021 r. (w kraju funkcjonowało w tym czasie odpowiednio 347 oraz 265 składowisk). Składowiska przyjmujące odpady komunalne zajmowały łączną powierzchnię 124,0 ha, tj. o 1,0 ha mniejszą niż w końcu 2015 r. (w Polsce spadek powierzchni z 1,9 tys. ha do 1,7 tys. ha).

W 2021 r. zlikwidowane zostały 252 dzikie wysypiska tj. o 52,6% mniej niż w roku poprzednim, o łącznej masie odpadów przekraczającej 1,9 tys. ton (o 95,1% mniej). Dzikie wysypiska w powiecie zgierskim stanowiły 40,5% ogółu takich wysypisk województwa łódzkiego i 50,2% masy wszystkich odpadów. Wysypiska te stanowiły 1,0 % wysypisk zlikwidowanych w całym kraju oraz 1,3% masy odpadów krajowych. Na koniec 2021 r. w województwie łódzkim zinwentaryzowano 256 istniejących dzikich wysypisk (o 11,8% więcej niż w poprzednim roku), o łącznej powierzchni 109,6 tys. m², natomiast w Polsce – 2,2 tys. wysypisk o powierzchni 2078,9 tys. m².

W 2021 r. koszt usług zebrania i odebrania odpadów komunalnych ogółem w województwie łódzkim wzrósł o 15,8% w stosunku do roku poprzedniego. Wzrost ten był w województwie o 6,4 p. proc. większy niż na terenie całego kraju.

Wydatki budżetowe na gospodarkę odpadami przypadające na jeden kilogram odpadów monitorują efektywność kosztową funkcjonowania systemu gospodarki odpadami. Wartość wskaźnika efektywności kosztowej ogółem usług odebranych odpadów komunalnych dla województwa łódzkiego w 2021 r. była wyższa o 0,09 zł/kg w stosunku do 2020 r. i ukształtowała się na poziomie 0,83 zł/kg. Dla kraju było to 0,81 zł/kg w 2021 r., tj. o 0,04 zł/kg więcej. Najwyższy skok tego wskaźnika wystąpił w mieście Łęczycy (z 0,09 zł/kg w 2020 r. do 0,99 zł/kg w 2021 r.) oraz gminie Moszczenica (z 0,44 zł/kg w 2020 r. do 1,30 zł/kg w 2021 r.). Spośród gmin województwa łódzkiego w 38 odnotowano spadek kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, co jest oczekiwanym efektem. Wśród tych gmin najgłębszy spadek w porównaniu z poprzednim rokiem dotyczył miasta Głowno i gmin: Działoszyn, Parzęczew oraz Koluszki i obniżył się on odpowiednio o 35,4%, 34,8%, 21,9%, 20,9%.

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2021 r. wielkość nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska była o 1,1% niższa w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła 977,4 mln zł. Na nakłady służące gospodarce wodnej przeznaczono kwotę 147,2 mln zł i była ona o 77,0% wyższa niż w 2020 r.

W latach 2015–2021 główny strumień nakładów skierowany był na gospodarkę ściekową i ochronę wód (39,7% wydatków). Największy udział nakładów w przypadku gospodarki wodnej stanowiły inwestycje w ujęcia i doprowadzanie wody (65,8%).

W 2021 r. wielkość nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie łódzkim wyniosła 977,4 mln zł (7,9% nakładów poniesionych w całym kraju) i było to 1,1% mniej niż w roku poprzednim. Natomiast w odniesieniu do 2015 r. kwota nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska wzrosła o 20,3%. Główny strumień nakładów, w ostatnim z badanych lat, skierowany był na gospodarkę ściekową i ochronę wód (35,0% nakładów poniesionych w województwie oraz 46,0% w Polsce). W przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa w 2021 r. nakłady na ochronę środowiska wyniosły 406,43 zł (407,38 zł w 2020 r. i 325,12 zł w 2015 r.). W skali całego kraju wydatkowano na ten cel średnio 325,79 zł (w 2020 r. – 299,65 zł, a w 2015 r. – 394,23 zł).

Tablica 8. Nakłady^a na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015-2021 (ceny bieżące)Table 8. Outlays^a on fixed assets for environmental protection and water management in 2015-2021 (current prices)

Wyszczególnienie Specification	W tysiącach złotych in thousand PLN	W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita ^b in PLN
Ochrona środowiska – ogółem Environmental protection – total	5457808,4	7,3	316,78
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	1566992,8	6,5	90,95
gospodarka ściekowa i ochrona wód wastewater management and protection of waters	2165063,6	6,3	125,67
gospodarka odpadami waste management	693103,0	8,5	40,23
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu protection of biodiversity and landscape	319366,2	36,4	18,54
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activity connected with environmental protection	377914,1	6,7	21,94
Gospodarka wodna – ogółem Water management – total	676719,6	3,6	39,28
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	445572,0	5,2	25,86
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treatment plants	138814,1	5,2	8,06
zbiorniki i stopnie wodne water intakes and systems	37355,0	0,9	2,17
obwałowania przeciwpowodziowe flood embankments	45393,9	2,5	2,63

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.

a By investments locations. b Average value from a given period.

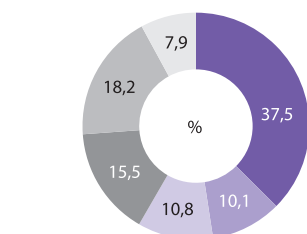
W 2021 r. na nakłady służące gospodarce wodnej przeznaczono w województwie łódzkim kwotę 147,2 mln zł, była ona wyższa o 77,0% w odniesieniu do 2020 r. oraz o 11,4% w porównaniu z 2015 r. Największa część tych funduszy ukierunkowana była na inwestycje w ujęcia i doprowadzanie wody, które stanowiły 42,9% wszystkich nakładów w gospodarce wodnej, natomiast na drugim miejscu znalazły się nakłady na zbiorniki i stacje wodne – 18,5%. W przeliczeniu na jednego mieszkańca łódzkiego w 2021 r. na gospodarkę wodną wydatkowano średnio 61,20 zł (w 2020 r. – 34,27 zł a w 2015 r. – 52,90 zł). Wskaźnik ten w kraju przyjął wartość 86,06 zł w 2021 r. (69,83 zł w 2020 r oraz 85,67 zł w 2015 r.).

W okresie 2015–2021 nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniosły łącznie 5,5 mld zł, co stanowiło 7,3% nakładów poniesionych w Polsce. Suma nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej zamknęła się w kwocie 0,7 mld zł (3,6% nakładów poniesionych na ten cel w kraju).

W strukturze nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska, we wszystkich badanych latach łącznie, dominowały nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 39,7% ogółu nakładów poniesionych w województwie w latach 2015–2021 (6,3% nakładów na ten cel w Polsce). W przypadku nakładów na środki służące gospodarce wodnej w okresie 2015–2021 największe nakłady poniesiono na inwestycje związane z ujęciami i doprowadzaniem wody – 65,8% ogółu wydatków (5,2% nakładów poniesionych na ten cel w kraju).

Wykres 11. Nakłady na środki trwałe^a według źródeł finansowania w okresie 2015–2021 (ceny bieżące)
Chart 11. Outlays on fixed assets^a by source of financing in 2015–2021 (current prices)

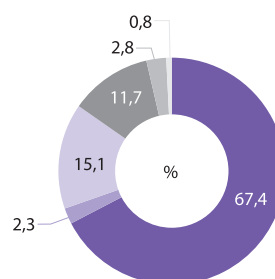
Nakłady służące ochronie środowiska
Outlays in environmental protection

Środki własne^b
Own funds^b

Środki budżetowe
Budget funds

Nakłady służące gospodarce wodnej
Outlays in water management

Środki z zagranicy^c
Funds from abroad^c

Fundusze ekologiczne^d
Ecological funds^d

Kredyty i pożyczki krajowe^e
Domestic credits and loans^e

Inne środki^f
Other funds^f

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym bankowe. f W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which bank credits and loans. f Of which non-financed outlays.

W 2021 r. głównym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie łódzkim były środki własne inwestorów (31,6%) oraz inne środki (25,7%). Podobnych wniosków dostarcza analiza informacji o źródłach finansowania w okresie 2015–2021. We wszystkich badanych latach łącznie, środki własne stanowiły 37,5% nakładów na ochronę środowiska.

W strukturze finansowania nakładów na środki trwałe w gospodarce wodnej zdecydowanie przeważały środki własne, które w 2021 r. stanowiły 67,7% nakładów poniesionych w województwie łódzkim. Natomiast na drugim miejscu znalazły się środki z zagranicy, których udział wśród źródeł finansowania gospodarki wodnej w 2021 r. wyniósł 20,0%. W całym analizowanym okresie 2015–2021, środki własne stanowiły 67,4% nakładów służących gospodarce wodnej w województwie łódzkim, a środki z zagranicy – 15,1%.

W 2021 r. w wyniku realizacji inwestycji ochrony środowiska w województwie łódzkim przekazano do eksploatacji 144,6 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oraz 31,8 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej wody opadowe (w Polsce odpowiednio 3,4 tys. km oraz 0,7 tys. km).

Efektem inwestycji w zakresie gospodarki wodnej w 2021 r. było przekazanie do użytku urządzeń zaopatrujących w wodę (tj. ujęć i uzdatniania wody) o łącznej wydajności 5,3 tys. m³/dobę (w Polsce 124,0 tys. m³/dobę). Wydajność nowo oddanych ujęć wodnych wyniosła 3,2 tys. m³/dobę, a stacji uzdatniania wody 2,1 tys. m³/dobę. W wyniku realizacji tych inwestycji oddano także do użytku 160,3 km sieci wodociągowej (w kraju 3,0 tys. km).

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

5.1.1. Demografia

5.1.1. Demography

Liczba ludności w województwie łódzkim z roku na rok się zmniejsza. W skali roku zmniejszyła się zarówno liczba urodzeń żywych, jak i liczba zgonów, jednak ich niekorzystna relacja spowodowała, że kolejny rok z rzędu odnotowano ujemny przyrost naturalny. Także w 2022 r. odnotowano ujemny bilans migracyjny, chociaż saldo migracji zagranicznych przyjęło wartość dodatnią.

Dane dotyczące ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2022 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Dane prezentowane za lata 2020–2021 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. województwo łódzkie zamieszkiwało 2378,5 tys. osób. Mieszkańcy województwa stanowili 6,3% ludności Polski (wobec 6,5% w 2015 r.). Łódzkie, pod względem wielkości populacji, niezmiennie od wielu lat, plasuje się na 6 miejscu w kraju – za: mazowieckim, śląskim, wielkopolskim, małopolskim i dolnośląskim.

Na przestrzeni ostatnich lat w województwie łódzkim obserwujemy systematyczny spadek liczby ludności. Liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się w ciągu 2022 r. o 0,7% (tj. o 16,5 tys. osób), natomiast w porównaniu z 2015 r. zaobserwowano spadek o 4,6% (tj. o 115,1 tys. osób).

Ubytek mieszkańców województwa łódzkiego, podobnie jak w skali całego kraju, dotyczył przede wszystkim populacji zamieszkującej miasta. W 2022 r. liczba ludności miejskiej województwa spadła o 0,9% w odniesieniu do roku poprzedniego, osiągając poziom 1468,8 tys. osób (w porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek o 6,6%). Natomiast w Polsce w ciągu roku odnotowano spadek liczby mieszkańców miast o 0,6% (wobec spadku o 2,9% w porównaniu z 2015 r.). W 2022 r. współczynnik urbanizacji, czyli odsetek ludności miejskiej w województwie łódzkim wyniósł 61,8% i był o 0,1 p. proc. niższy niż rok wcześniej oraz o 1,3 p. proc. niższy w odniesieniu do 2015 r. Dla Polski współczynnik ten ukształtował się na poziomie 59,6% i był o 0,1 p. proc. niższy niż w roku poprzednim oraz o 0,7 p. proc. niższy niż w 2015 r.

W województwie łódzkim, trzeci rok z rzędu, zanotowano zmniejszenie się populacji ludności wiejskiej. Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r. liczba mieszkańców wsi wyniosła 909,7 tys. osób, co oznacza spadek jej liczby o 0,3% w porównaniu z rokiem poprzednim (oraz o 0,4% w stosunku do 2015 r.). Zmniejszenie się liczebności ludności wiejskiej odnotowano również w skali całego kraju – o 0,05% w porównaniu z 2021 r. Natomiast w odniesieniu do 2015 r. liczba mieszkańców wsi w Polsce wzrosła o 0,01%. W końcu 2022 r. współczynnik ruralizacji, czyli odsetek ludności wiejskiej, ukształtował się w województwie na poziomie 38,2%, wobec 36,9% w 2015 r. (dla porównania w skali kraju wskaźnik ten wyniósł 40,4% w 2022 r. wobec 39,7% w 2015 r.).

Tablica 9. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia
Table 9. Population
As of 31 December

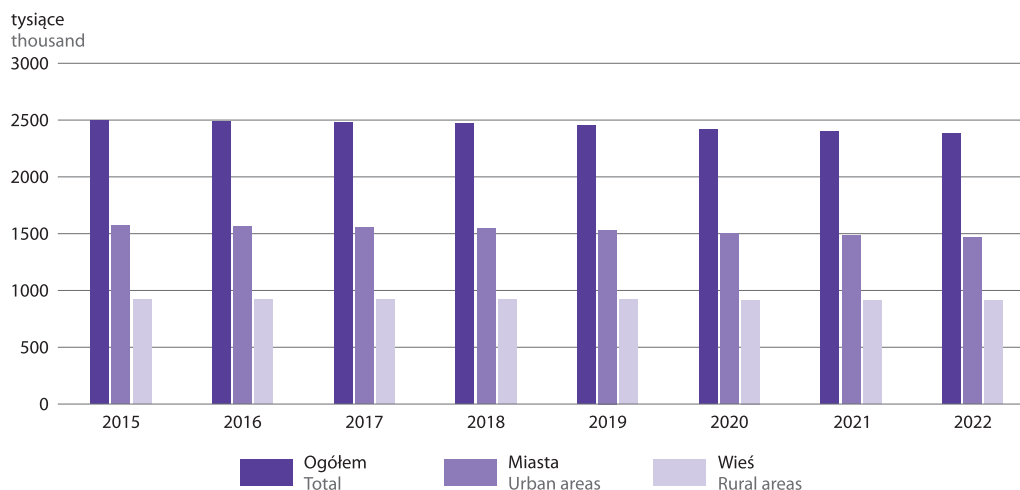
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem w tysiącach Total in thousands	2493,6	2415,8	2394,9	2378,5
w odsetkach (Polska =100) in percent (Poland=100)	6,5	6,3	6,3	6,3
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	110	110	110	110
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	63,1	62,1	61,9	61,8
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	36,9	37,9	38,1	38,2
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	137	134	133	131

Analiza zmian liczby mieszkańców w przekroju powiatów wskazuje, iż w odniesieniu do 2021 r. największy procentowy ubytek ludności – o 1,5% – miał miejsce Piotrkowie Trybunalskim oraz – o 1,1% – w powiecie kutnowskim. Liczba mieszkańców Piotrkowa, w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 1106 osób, podczas gdy powiatu kutnowskiego – o 981 osób. Natomiast liczba mieszkańców Łodzi w ostatnim roku analizy spadła o 1,0% (6,4 tys. osób). W ciągu 2022 roku, podobnie jak w roku poprzednim, wzrost liczby ludności odnotowano tylko w jednym powiecie województwa łódzkiego, tj. łódzkim wschodnim. Jest to również jedyny powiat, w którym coroczny przyrost ludności utrzymuje się od kilku lat.

W latach 2015–2022 liczba mieszkańców powiatu łódzkiego wschodniego wzrosła o 5,6% (3,9 tys. osób). W porównaniu z 2015 r. wzrost liczby ludności zanotowano również w powiecie zgierskim – o 0,9% (1,4 tys. osób). We wszystkich pozostałych powiatach, na przestrzeni analizowanych lat, zanotowano spadek liczby ludności, przy czym największy zaobserwowano w Piotrkowie Trybunalskim – o 10,5% (7,9 tys. osób).

Wykres 12. Liczba ludności w latach 2015-2022

Stan w dniu 31 grudnia
Chart 12. Population in 2015-2022
As of 31 December

Gęstość zaludnienia, czyli liczba osób przypadająca na 1 km², w końcu grudnia 2022 r. ukształtowała się na poziomie 131 (wobec 133 w 2021 r. oraz 137 w 2015 r.). W Polsce, drugi rok z rzędu, gęstość zaludnienia wyniosła 121 osób na 1 km². Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa łódzkiego. W 2022 r. największą gęstością zaludnienia charakteryzowały się: Łódź – 2245 (wobec 2265 w 2021 r.) oraz gmina miejska Pabianice – 1860 (wobec 1910 w 2021 r.). Najmniejszą wartość wskaźnika zanotowano w gminach wiejskich: Poświętne – 21 oraz Żytno – 24.

Struktura ludności według płci w województwie łódzkim na przestrzeni ostatnich lat nie ulega większym zmianom. Podobnie jak przeciętnie w kraju, przeważają kobiety, które w końcu grudnia 2022 r. (tak jak w roku poprzednim i w 2015 r.) stanowiły 52,4% ogólnej liczby mieszkańców województwa. W Polsce, podobnie jak przed rokiem, odsetek kobiet wyniósł 51,7% w 2022 r. (wobec 51,6% w 2015 r.). Warto zauważyć, że udział kobiet zanotowany w łódzkim, w ciągu badanych lat, był najwyższy wśród wszystkich województw.

Współczynnik feminizacji, tj. liczba kobiet na 100 mężczyzn, w latach 2015–2022 wynosił w województwie łódzkim niezmiennie 110 (w Polsce 107). Obserwuje się natomiast znaczne zróżnicowanie wskaźnika w podziale terytorialnym – w 2022 r., w miastach województwa ukształtował się on na poziomie 115, a na wsi na poziomie 101 (w Polsce odpowiednio 111 oraz 101). Spośród miast, najwyższymi wartościami współczynnika feminizacji charakteryzowały się Łódź – 119, Pabianice i Łęczyca – 117. Z kolei największa przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet w 2022 r. wystąpiła w gminach wiejskich: Łanięta i Ładzice, w których współczynnik feminizacji wyniósł odpowiednio: 90 oraz 91.

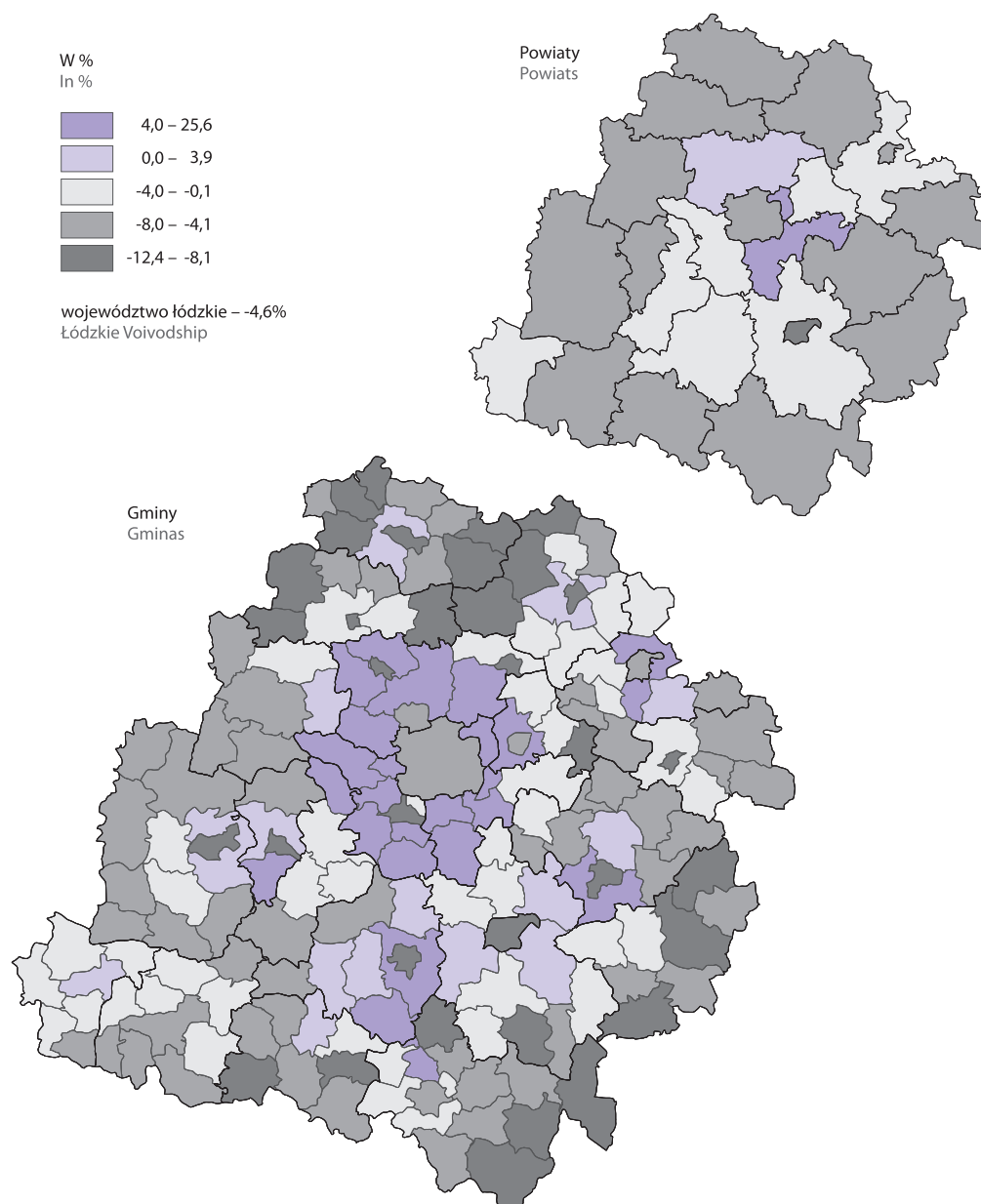
Współczynnik feminizacji jest zróżnicowany ze względu na wiek. W 2022 r., liczebną przewagę mężczyzn zanotowano wśród mieszkańców województwa łódzkiego do 46 roku życia. Wynika to z faktu, iż rodzi się więcej chłopców niż dziewczynek. Na 100 mężczyzn w tej grupie wieku przypadało 96 kobiet. W kolejnych grupach wieku, z powodu nadumieralności mężczyzn, relacja ta ulega odwróceniu. Dla osób w wieku 47 i więcej lat, mieszkających w województwie łódzkim w 2022 r., współczynnik feminizacji wyniósł 130. Struktura ta ulega jeszcze większym zmianom w starszych rocznikach wieku, co wynika z dłuższego trwania życia kobiet. Wśród mieszkańców województwa w wieku 65 lat i więcej współczynnik feminizacji wyniósł 159.

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2022

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015–2022

As of 31 December

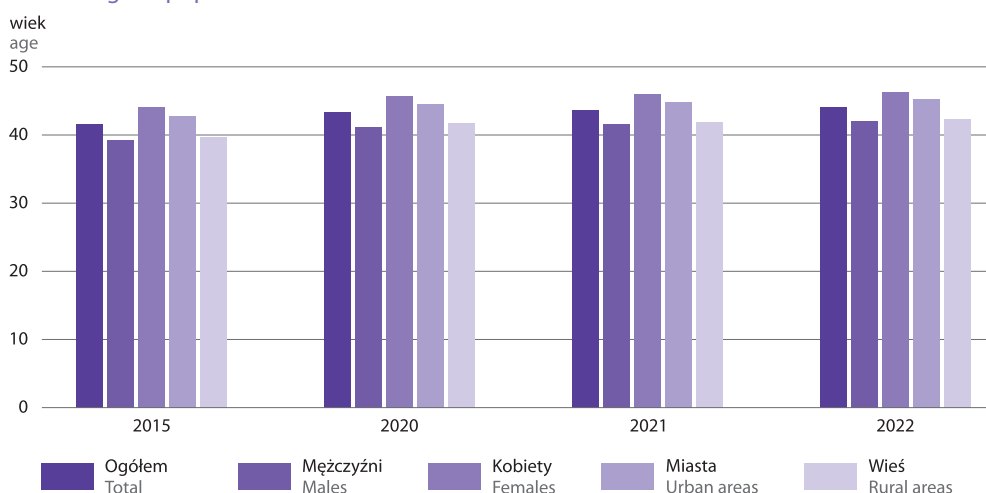

Obserwowane od wielu lat zmiany w liczbie i strukturze ludności według wieku są rezultatem wydłużania się trwania życia, procesów w zakresie ruchu naturalnego, a także procesów migracyjnych (zarówno wewnętrznych, jak i zagranicznych).

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granice wieku, która połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

W końcu 2022 r. statystyczny mieszkaniec województwa łódzkiego miał przeciętnie ponad 44 lata. Mediana wieku osób zameldowanych w województwie, w ciągu analizowanych lat, wzrosła o 2 i pół roku. W wyniku dłuższego trwania życia, kobiety są przeciętnie starsze od mężczyzn. W 2022 r. kobiety z województwa łódzkiego miały średnio ponad 46 lat, zaś mężczyźni – 42 lata.

Wykres 13. Mediana wieku ludności
Chart 13. Median age of population

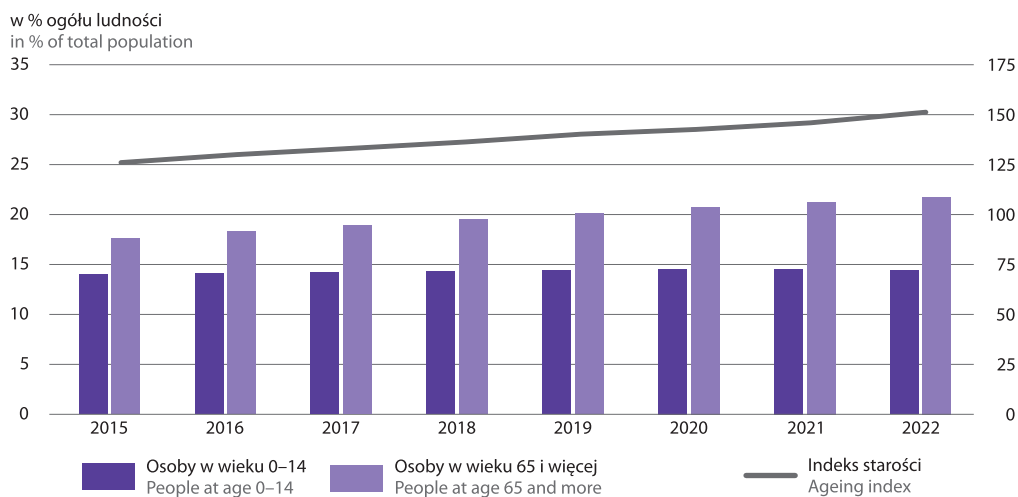
W wyniku długotrwałych przemian demograficznych, a przede wszystkim zmniejszającej się liczby urodzeń, w województwie łódzkim obserwowane jest obniżanie się liczby dzieci. W 2022 r. liczba osób w wieku poniżej 15 lat, w porównaniu z rokiem poprzednim, obniżyła się o 1,6% i wyniosła 342,5 tys. W Polsce, w stosunku do 2021 r., zanotowano spadek liczby dzieci o 1,5% do poziomu 5816,0 tys. W ciągu badanych lat udział dzieci w ogólnej liczbie mieszkańców województwa łódzkiego wzrósł z 14,0% do 14,4%, zaś dla Polski z 15,0% do 15,4%.

Niezmiennie rośnie natomiast liczebność populacji w wieku 65 lat i więcej. W przypadku mieszkańców województwa łódzkiego w ciągu 2022 r. wielkość tej grupy osób wzrosła o 1,9% do poziomu 518,0 tys. mieszkańców. W skali całego kraju zanotowany został wzrost o 2,5% do poziomu 7353,5 tys. osób. Udział populacji w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności jest określany współczynnikiem starości demograficznej. Wskaźnik ten obliczony dla mieszkańców województwa łódzkiego wzrósł z 17,6% w 2015 r. do 21,2 w 2021 r. oraz 21,8% w ostatnim roku analizy. W skali całego kraju osoby w wieku 65 lat i więcej stanowiły w 2022 r. 19,5% całej populacji (wobec 15,8% w 2015 r.).

Indeks starości – liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat (liczba dziadków na 100 wnuczków).

Kolejnym parametrem obrazującym zmiany zachodzące w strukturze ludności według wieku jest tzw. relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków. Wskaźnik ten, nazywany indeksem starości, w 2022 r. wyniósł w województwie łódzkim 151. Oznacza to, że na 100 dzieci w wieku 0–14 lat, przypadało 151 osób w wieku 65 lat i więcej. Rok wcześniej relacja ta wyniosła 146, podczas gdy w 2015 r. wskaźnik starości przyjął wartość 126. W przypadku całego kraju parametr ten wzrósł z 106 w 2015 r. do 126 w 2022 r.

Wykres 14. Indeks starości
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 14. Ageing index
As of 31 December

Dodatkowo, warto przyrzeć się zmianom wskaźnika wsparcia osób najstarszych, zwanego wskaźnikiem wsparcia międzypokoleniowego. W 2022 r. parametr ten przyjął wartość 12 wśród mieszkańców województwa łódzkiego oraz 11 w skali całego kraju. Oznacza to, że na 100 osób w wieku 50–64 lata przypadało 12 mieszkańców łódzkiego w wieku 85 lat i więcej (średnio 11 w przypadku wszystkich województw). Dla porównania w roku 2015, na 100 osób w grupie 50–64 przypadało 10 najstarszych mieszkańców województwa łódzkiego (9 w skali całego kraju).

Analiza ludności według ekonomicznych grup wieku wskazuje na podobne zmiany. Na koniec 2022 r. liczba mieszkańców województwa łódzkiego w wieku przedprodukcyjnym (tj. poniżej 18 lat), była niższa o 0,9% niż w roku poprzednim oraz o 1,9% w odniesieniu do 2015 r. W Polsce, w ciągu roku, odnotowano spadek liczebności tej grupy o 0,6%, ale w porównaniu z 2015 r. wzrost o 0,7%. Mimo spadku liczebności tej grupy, odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym w łódzkim w ciągu badanych lat zwiększył się o 0,5 p. proc. Grupa osób poniżej 18 roku życia w 2022 r. stanowiła 17,3% ogólnej populacji mieszkańców województwa. W skali kraju odsetek ten zwiększył się z 18,0% w 2015 r. do 18,4% w 2022 r.

Liczba ludności w wieku produkcyjnym (18–59 lat w przypadku kobiet, 18–64 lata w przypadku mężczyzn) zmniejszyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w stosunku do 2015 r. Spadki te wyniosły w województwie odpowiednio 1,3% oraz 11,0%, natomiast w Polsce – 1,0% oraz 7,6%. Dodatkowo, nastąpił spadek udziału tej zbiorowości w ogólnej liczbie ludności województwa z 61,4% w 2015 r. do 57,3% w 2022 r. W przypadku Polski, odsetek osób w wieku produkcyjnym obniżył się z 62,4% w 2015 r. do 58,7% w 2022 r.

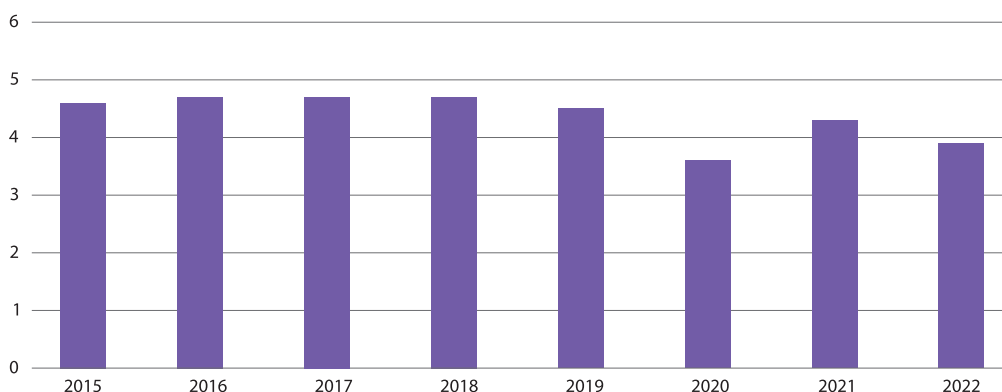
W 2022 r. zaobserwowano, podobnie jak w poprzednich latach, wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej w przypadku kobiet, 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn). W latach 2015–2022 liczebność tej zbiorowości zwiększyła się w skali województwa – o 11,1%, podczas gdy w Polsce – o 14,8%.

Udział tej grupy ludności osiągnął poziom 25,4% populacji łódzkiego i był większy o 0,3 p. proc. w stosunku do zanotowanego w 2021 r. oraz o 3,6 p. proc. w porównaniu z 2015 r. W skali całego kraju odsetek kobiet w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyzn w wieku 65 lat i więcej, zwiększył się w ciągu siedmiu lat o 3,3 p. proc. i w 2022 r. wyniósł 22,9%. Województwo łódzkie od kilku lat charakteryzuje się najwyższym w Polsce odsetkiem osób w wieku poprodukcyjnym.

Systematyczne zmniejszanie się liczby osób w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym, świadczy o postępującym procesie starzenia się mieszkańców zarówno w województwie łódzkim, jak również w skali całego kraju.

Miarą określającą relacje pomiędzy ekonomicznymi grupami wieku jest współczynnik obciążenia demograficznego. Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r., na terenie województwa łódzkiego na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 75 osób w wieku nieprodukcyjnym, podczas gdy w 2015 r. parametr ten wyniósł 63. W skali całego kraju współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 70 (wobec 60 w 2015 r.).

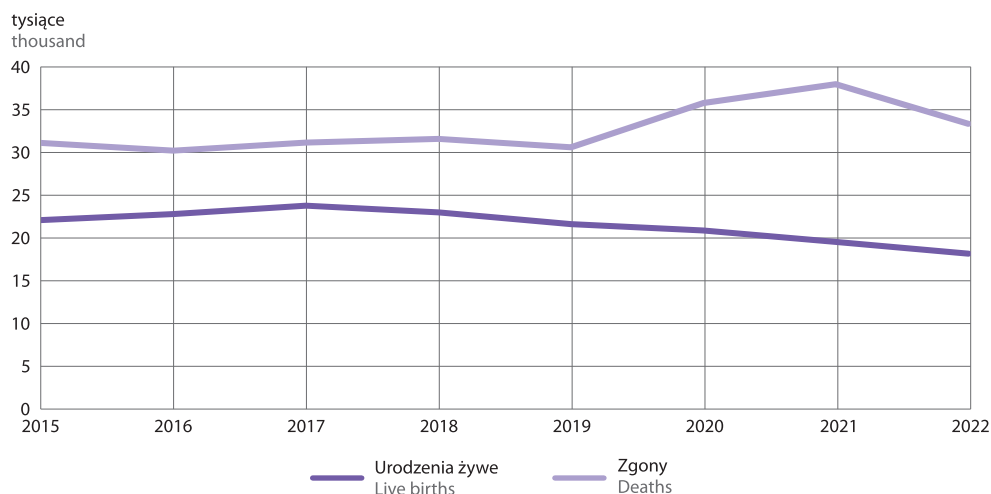
Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1000 population

Od stycznia do grudnia 2022 r. w województwie łódzkim zawarto 9,3 tys. związków małżeńskich, tj. o 10,3% mniej niż przed rokiem i o 18,6% mniej niż w 2015 r. Małżeństwa zarejestrowane w województwie łódzkim stanowiły 6,0% nowo zawartych małżeństw w Polsce. W skali całego kraju liczba małżeństw zmniejszyła się o 7,4% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 17,5% w odniesieniu do 2015 r. Współczynnik małżeństw zarejestrowanych w województwie łódzkim, w 2022 r. wyniósł 3,91‰ i jego poziom był niższy niż latach wcześniejszych (w 2021 r. wyniósł 4,32‰, a w 2015 r. – 4,59‰). W roku 2022 liczba nowo zawartych małżeństw w całym kraju, w przeliczeniu na 1000 ludności, wyniosła 4,12‰ (4,91‰ w 2015 r.).

Małżeństwa zarejestrowane w 2022 r. w miastach województwa łódzkiego stanowiły 61,7% ogółu związków małżeńskich, jednak częstość zawierania małżeństw w miastach była niższa niż na wsi. Wskaźnik natężenia małżeństw (liczba małżeństw na 1000 mieszkańców) w miastach województwa łódzkiego wyniósł 3,89‰, podczas gdy na wsi 3,93‰ (w Polsce odpowiednio 4,20‰ oraz 4,00‰).

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

Według danych bilansowych, w województwie łódzkim w ciągu 2022 r. zarejestrowano 18,2 tys. urodzeń żywych, tj. o 1,4 tys. (7,2%) mniej niż przed rokiem oraz o 4,0 tys. (17,9%) mniej niż w 2015 r. W Polsce liczba urodzeń żywych obniżyła się w ciągu analizowanych lat o 17,4% i wyniosła 305,1 tys. Współczynnik urodzeń żywych w województwie łódzkim (liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców) wyniósł 7,61‰ i był niższy zarówno w stosunku do notowanego rok wcześniej (8,14‰), jak i w 2015 r. (8,85‰). Omawiany wskaźnik przyjął tradycyjnie wyższe wartości na wsi – 7,80‰, wobec 7,50‰ w mieście. W skali całego kraju w 2022 r. na 1000 ludności przypadło 8,07 urodzeń żywych, przy czym na wsi współczynnik ten wyniósł 8,30‰, a w miastach – 7,91‰.

W 2022 r. w województwie łódzkim zmarło 33,4 tys. osób, tj. o 4,7 tys. osób (12,3%) mniej niż w roku poprzednim, ale o 2,2 tys. osób (7,2%) więcej niż w 2015 r. Ogólny współczynnik zgonów ukształtował się w województwie na poziomie 13,98‰, podczas gdy rok wcześniej – 15,81‰, a w 2015 r. – 12,46‰. Podobnie jak w latach poprzednich, liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców była wyższa w miastach (14,59‰) niż na wsi (13,00‰). W skali całego kraju w 2022 r. na 1000 ludności przypadło 11,86 zgonów, podczas gdy w 2021 r. współczynnik ten wyniósł 13,68 ‰, a w 2015 r. – 10,27‰.

Według danych za 2021 r. głównymi przyczynami zgonów w województwie łódzkim były choroby układu krążenia oraz nowotwory (odpowiednio 29,3% oraz 18,5% wszystkich zgonów). W przypadku chorób układu oddechowego udział w ogólnej liczbie zgonów zarejestrowanych na terenie województwa wyniósł 6,3%, zaś w przypadku zewnętrznych przyczyn zachorowań i zgonów – 4,4%. W skali całego kraju udziały te były zbliżone i wyniosły odpowiednio 34,8% oraz 19,6%, 5,4% oraz 4,2%. Zgony spowodowane COVID-19 w 2021 r. to w województwie 6,4 tys. – 16,7% ogólnej liczby zgonów, podczas gdy w skali kraju udział ten wyniósł 17,9%.

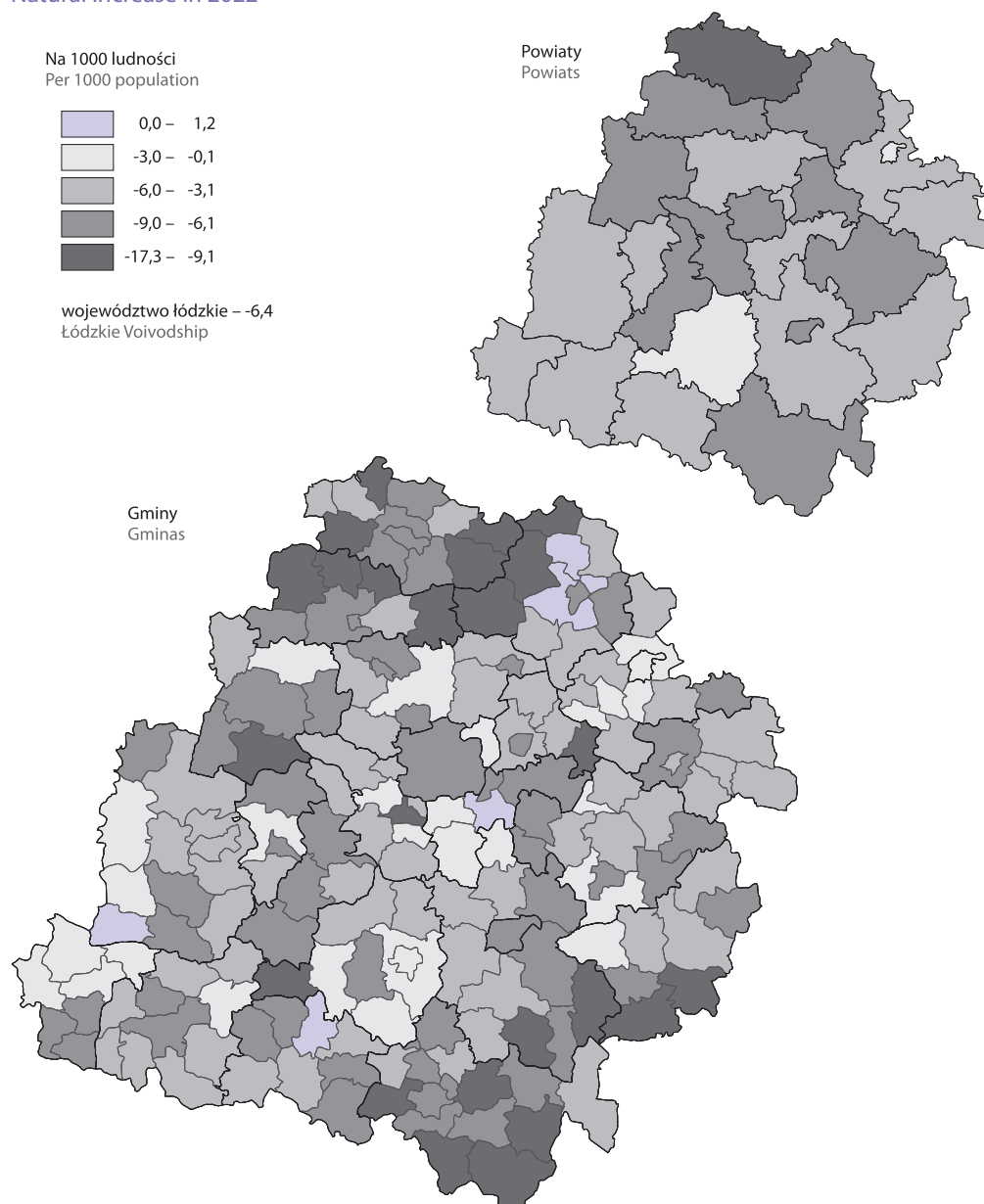
Liczba zgonów niemowląt w województwie łódzkim, w 2022 r. wyniosła 73 (wobec 71 w 2021 r. oraz 106 w 2015 r.). Zgony dzieci poniżej 1 roku życia odnotowane na terenie województwa łódzkiego stanowiły 6,2% ogólnej liczby niemowląt, które zmarły w całym kraju. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął w województwie łódzkim wartość 4,02‰ wobec 3,63‰ w 2021 r. i 4,79‰ w 2015 r. Dla Polski wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 3,84‰ wobec 3,94‰ w 2021 r. i 4,00‰ w 2015 r.

Konsekwencją znaczącej przewagi liczby zgonów nad liczbą urodzeń w województwie łódzkim jest trwający od lat ubytek naturalny ludności. Różnica ta wyniosła w 2022 r. minus 15194 osób, podczas gdy rok wcześniej wyniosła minus 18448, a w roku 2015 – minus 9012.

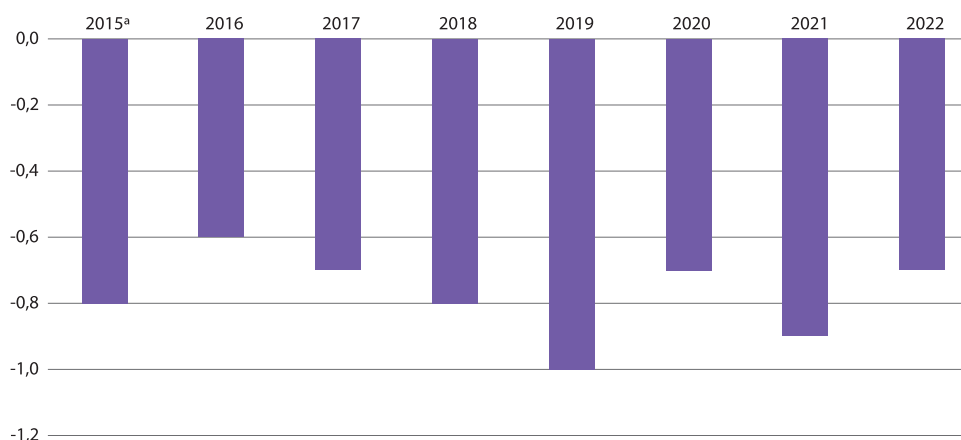
W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, przyrost naturalny osiągnął wartość minus 6,37‰ wobec minus 7,67‰ w 2021 r. i minus 3,61‰ w 2015 r. W 2022 r. w województwie łódzkim ujemny współczynnik przyrostu naturalnego odnotowano zarówno w miastach, jak i na wsi, jednak w miastach był on zdecydowanie niższy i wyniósł minus 7,09‰ wobec minus 5,20‰ na wsi. W skali całego kraju wskaźnik przyrostu naturalnego przyjął również wartość ujemną i wyniósł minus 3,79‰ (minus 4,42‰ w miastach oraz minus 2,84‰ na wsi).

We wszystkich powiatach województwa łódzkiego liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2022 r. najniższym wskaźnikiem charakteryzowały się: powiat kutnowski (minus 9,18‰), powiat łęczycki (minus 8,26‰) oraz powiat radomszczański (minus 8,00‰).

Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2022 r.
Map 20. Natural increase in 2022

Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności
 Chart 17. Net migration of population for permanent residence per 1000 population

W ciągu analizowanych lat, w wyniku przewagi wymeldowań nad zameldowaniami, w województwie łódzkim mamy do czynienia z ujemnym saldem migracji wewnętrznych. Podobnie jak w latach poprzednich, odnotowany w województwie łódzkim ubytek migracyjny w ruchu wewnętrznym, dotyczył jedynie miast, gdzie w 2022 r. wyniósł minus 5,4 tys. osób (wobec minus 5,2 tys. w 2021 r.). Na wsi natomiast odnotowano wzrost liczby ludności w wyniku przemieszczeń o 3,7 tys. osób (wobec 2,9 tys. w 2021 r.).

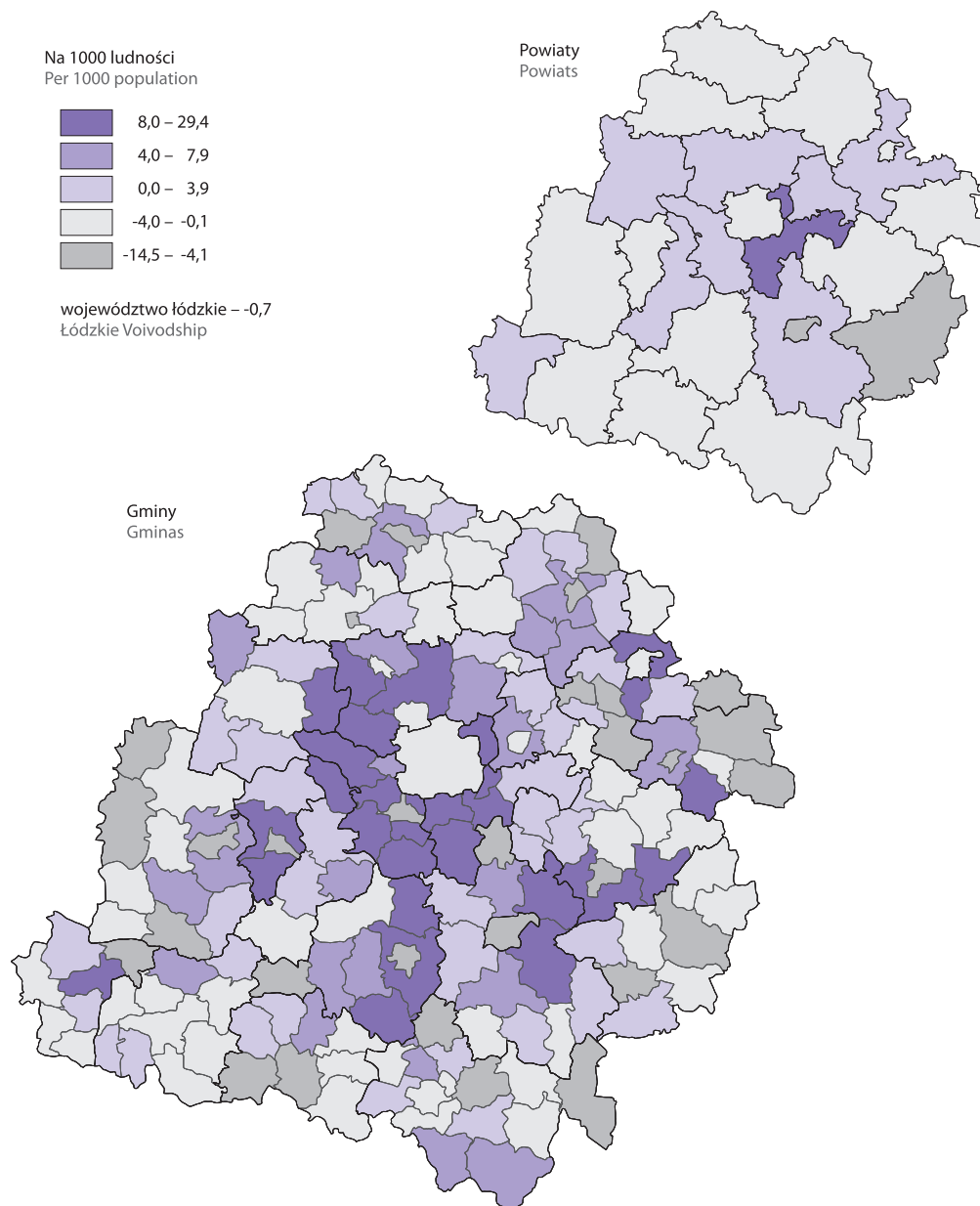
Analiza danych dotyczących migracji zagranicznych pokazuje, że w 2022 r., podobnie jak w roku poprzednim, liczba imigrantów w województwie łódzkim przewyższała liczbę emigrantów o 79 osób (w 2021 r. o 139 osób). Skala zameldowań na pobyt stały z zagranicy wyniosła 563 osoby i była wyższa niż w roku poprzednim (w 2021 r. 522 osoby). Liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju wyniosła 484 (wobec 383 w 2021 r.).

W skali całego kraju w 2022 r. liczba emigrantów wyniosła 13,6 tys. wobec 12,0 tys. w 2021 r. W ramach migracji przybyło do kraju 15,6 tys. osób, wobec 15,4 tys. w 2021 r. W 2022 r. podobnie jak w 2021 r., saldo migracji zagranicznych w Polsce przyjęło wartości dodatnie – odpowiednio 1,9 tys. osób oraz 3,4 tys. osób.

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, w województwie łódzkim saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały, zwane saldem migracji stałej, było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie o 1570 (w 2021 r. – o 2143, a w 2015 r. – o 2071). W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji ludności na pobyt stały w 2022 r. przyjęło wartość minus 0,66‰ (wobec minus 0,89‰ w 2021 r. oraz minus 0,83‰ w 2015 r.). Natomiast w skali Polski saldo migracji ludności na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności osiągnęło wartość dodatnią 0,05‰, wobec 0,90‰ w 2021 r. oraz minus 0,41‰ w 2015 r.

Migracje ludności mają istotny wpływ na stan i strukturę ludności w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego. W 2022 r. w 14 powiatach województwa saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały było ujemne i jednocześnie niższe niż średnio w województwie. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w Piotrkowie Trybunalskim (minus 7,54‰). Dodatnia wartość współczynnika wystąpiła w 9 powiatach. Najwyższe wartości wskaźnika salda migracji odnotowano w powiatach podregionu łódzkiego: łódzkim wschodnim (9,37‰), pabianickim (3,50‰), zgierskim (3,39‰) oraz w powiecie piotrkowskim (3,95‰).

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2022 r.
Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2022

5.1.2. Edukacja

5.1.2. Education

W roku szkolnym 2021/22, w szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych i policealnych w województwie łódzkim uczyło się łącznie 304,0 tys. osób, tj. o 1,1% więcej niż przed rokiem. W województwie łódzkim w 2022 r. zdawalność egzaminu maturalnego wyniosła 77,0% (wobec 72,8% rok wcześniej). Liczba studentów zwiększyła się w ciągu roku do 71,0 tys., tj. o 1,0%.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne realizowane było w przedszkolach i zespołach wychowania przedszkolnego, punktach przedszkolnych oraz oddziałach w szkołach podstawowych. W województwie łódzkim, według stanu na koniec września 2021 r., funkcjonowało 1321 formalnie zarejestrowanych placówek wychowania przedszkolnego, co stanowiło 5,9% placówek w kraju. W porównaniu z 2020 r. w województwie odnotowano wzrost ich liczby o 0,6%, podczas gdy w kraju dynamika ukształtowała się na poziomie 0,3%. W stosunku do 2015 r. liczba placówek wychowania przedszkolnego w województwie wzrosła o 5,1%, a w kraju o 6,2%.

W ogólnej liczbie placówek wychowania przedszkolnego w województwie największą grupę stanowiły przedszkola, których udział wyniósł 57,0% oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych – 36,2%. Punkty przedszkolne stanowiły 6,4% ogólnej liczby placówek (przed rokiem 6,3%), a zespoły wychowania przedszkolnego to zaledwie 0,4% (tyle samo co w 2020 r.) W porównaniu z 2020 r. w województwie zwiększyła się liczba przedszkoli (o 11) oraz punktów przedszkolnych (o 2), zmniejszenie liczby placówek dotyczyło jedynie oddziałów przedszkolnych – o 3. Liczba zespołów wychowania przedszkolnego nie uległa zmianie.

W 2021 r. wychowaniem przedszkolnym objętych było 86,5 tys. dzieci, tj. o 3,6% więcej niż w 2020 r. i o 23,0% więcej niż w 2015 r. (w Polsce był to wzrost odpowiednio o 3,4% i o 29,1%).

Na koniec września 2021 r. w miastach funkcjonowało 666 placówek wychowania przedszkolnego, z których 82,3% stanowiły przedszkola. Do wszystkich typów placówek w miastach uczęszczało 58,8 tys. dzieci, tj. o 2,6% więcej w porównaniu z 2020 r. oraz o 21,3% więcej niż w 2015 r. Prawie połowa placówek wychowania przedszkolnego (49,6%) w województwie łódzkim zlokalizowana była na wsi, jednak w ogólnej liczbie dzieci objętych edukacją przedszkolną, dzieci z terenów wiejskich stanowiły 32,0%. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi w ciągu roku zwiększyła się o 5,9%, a w porównaniu z 2015 r. była większa o 26,9%.

W porównaniu z 2020 r. najwyższy wzrost liczby placówek wychowania przedszkolnego odnotowano w Łodzi (5 placówek). Spadek nastąpił w następujących powiatach: pajęczańskim, tomaszowskim, wieruszowskim (po 2), piotrkowskim, radomszczańskim i zduńskowolskim (po 1). W stosunku do 2015 r. najwięcej placówek tego typu przybyło natomiast w powiatach: bełchatowskim (11), pabianickim (9) oraz sieradzkim, tomaszowskim i miastach na prawach powiatu Łodzi i Piotrkowie Trybunalskim (po 8 placówek więcej). Natomiast spadek dotyczył powiatu rawskiego (mniej o 8 placówek), miasta na prawach powiatu Skierniewice (o 4), powiatów: łaskiego, poddębickiego, wieruszowskiego (po 3) oraz łowickiego i wieluńskiego (po 1).

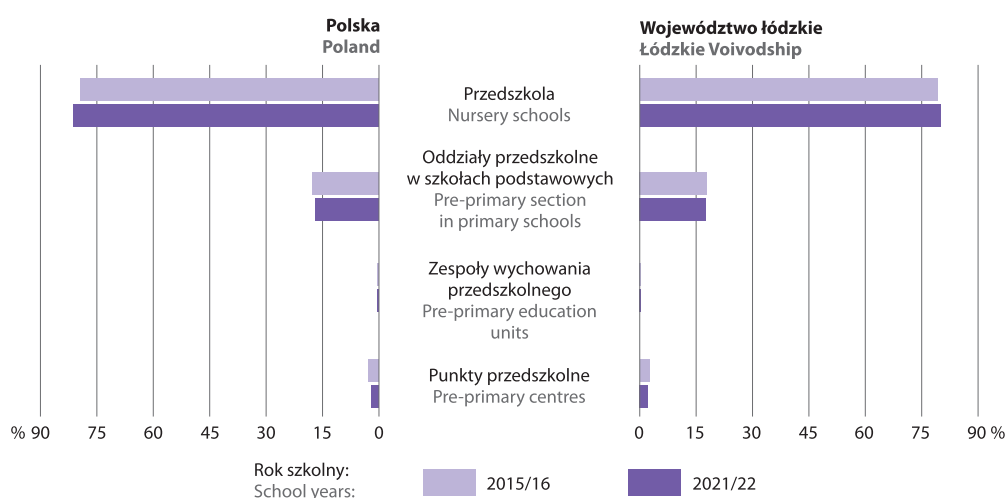
Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Tablica 10. Wychowanie przedszkolne^a
Table 10. Pre-primary education^a

Wyszczególnienie Specification	2015/2016	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Placówki Establishments	1257	1303	1313	1321
miasta urban areas	605	646	662	666
wieś rural areas	652	657	651	655
w tym przedszkola of which nursery schools	655	730	742	753
w tym specjalne of which special	17	20	21	21
Dzieci Children	70308	82586	83492	86498
miasta urban areas	48487	56411	57350	58814
wieś rural areas	21821	26175	26142	27684
w tym w wieku: 6 lat of which at the age of: 6	6031	21050	21984	21783
5 lat 5 years	24467	21462	21118	22085

^a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
^a Including children staying in the units performing health care activities.

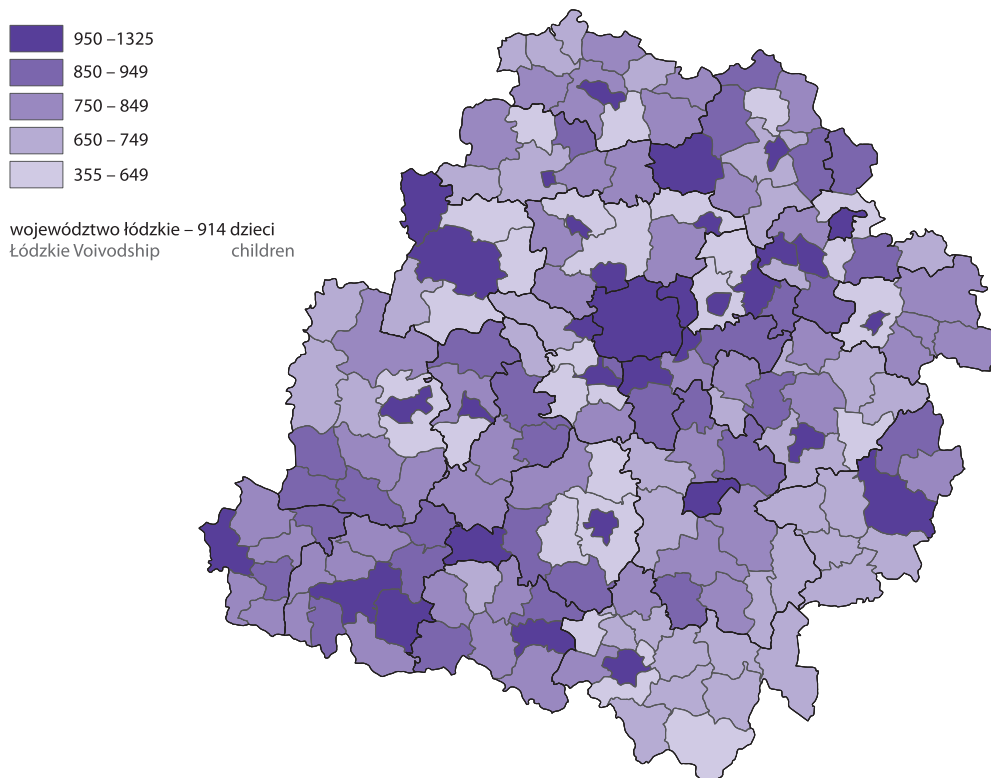
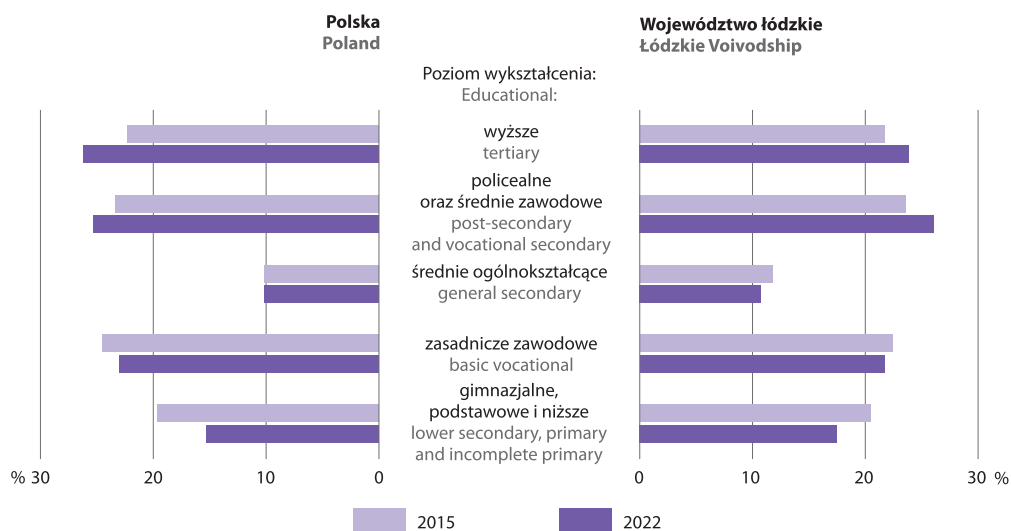
Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek
Chart 18. Children in pre-primary establishments by type of establishments

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2021/22**Map 22. Pre-primary education in the 2021/22 school year**

Dzieci w wieku 3–6 lat objęte wychowaniem przedszkolnym
na 1000 dzieci tej grupy wieku

Children aged 3–6 years in pre-primary education
per 1000 children in this age group

Wykres 19. Ludność według poziomu wykształcenia^a według BAEL
Chart 19. Structure of population by level^a of educational attainment by LFS

^a W wieku 15–89 lat.
^a Aged 15–89.

Edukacja

W województwie łódzkim według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w latach 2015–2022 w populacji osób w wieku 15–89 lat zaobserwowano systematyczny wzrost (z 21,7% do 24,0%) udziału osób z wykształceniem wyższym; w Polsce wzrost o 3,9 p. proc. do poziomu 25,8% oraz policealnym i średnim zawodowym – o 2,5 p. proc. do 26,1% (w kraju wzrost z 23,4% do 25,4%). Jednocześnie w województwie łódzkim, jak i w Polsce, w porównaniu z 2015 r. nastąpił spadek udziału osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym – o 3,0 p. proc. (w kraju o 4,4 p. proc.), zasadniczym zawodowym – o 0,7 p. proc. (w Polsce o 1,5 p. proc.), średnim ogólnokształcącym – o 1,0 p. proc. (wartość dla kraju nie uległa zmianie).

Edukacja w szkołach podstawowych

Rok szkolny we wrześniu 2021 r. w województwie łódzkim zainaugurowało 878 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (co stanowiło 6,2% szkół podstawowych w kraju). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym w województwie były o 3 placówki mniej, a w kraju ubyło 75 szkół.

Nauczanie w zakresie szkoły podstawowej roku szkolnym 2021/22 objęło łącznie 188,2 tys. uczniów (o 0,4% więcej niż przed rokiem), w tym 2,9 tys. w szkołach specjalnych (wzrost o 4,1%). Uczniowie z terenu województwa stanowili 6,0% uczniów szkół podstawowych w Polsce. W miastach do szkół podstawowych uczęszczało 121,0 tys. dzieci i młodzieży (o 0,4% więcej niż w poprzednim roku szkolnym), natomiast na wsi uczyło się 67,2 tys. osób (o 0,3% więcej). Naukę w klasie pierwszej we wrześniu 2021 r. rozpoczęło 22,6 tys. uczniów, tj. o 2,2% więcej niż przed rokiem, a pierwszoklasiści stanowili 12,0% ogółu uczniów szkół podstawowych (wobec 11,8% w roku szkolnym 2020/21). W czerwcu 2021 r. naukę w klasie ósmej (po reformie zamykającej edukację na poziomie podstawowym) zakończyło 21,9 tys. absolwentów (o 6,8% więcej niż rok wcześniej).

W roku szkolnym 2021/22 na 1 szkołę podstawową (bez szkół specjalnych) przypadało 228 uczniów, wobec 226 przed rokiem. W miastach liczba uczniów na 1 szkołę podstawową (bez szkół specjalnych) była prawie trzykrotnie większa (379 uczniów) niż na terenach wiejskich (133 uczniów).

Największe obciążenie obserwowano w miastach na prawach powiatu: w Skierniewicach (481), w Łodzi (363) i w Piotrkowie Trybunalskim (334) oraz w powiatach: pabianickim (299) oraz zgierskim (292).

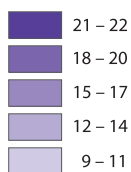
Najmniejsze zagęszczenie uczniów w szkołach podstawowych odnotowano w powiatach: skierniewickim (97) i wieruszowskim (127).

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2021/22

Map 23. Pupils in primary schools in the 2021/22 school year

Liczba uczniów na 1 oddział

Pupils per section in primary schools

województwo łódzkie – 17 uczniów
Łódzkie Voivodship pupils

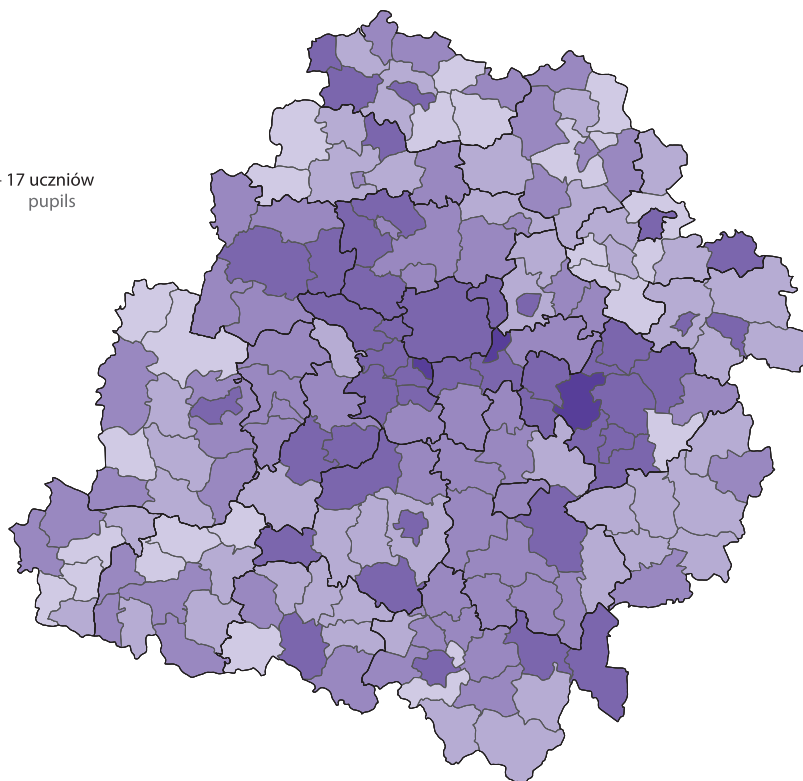
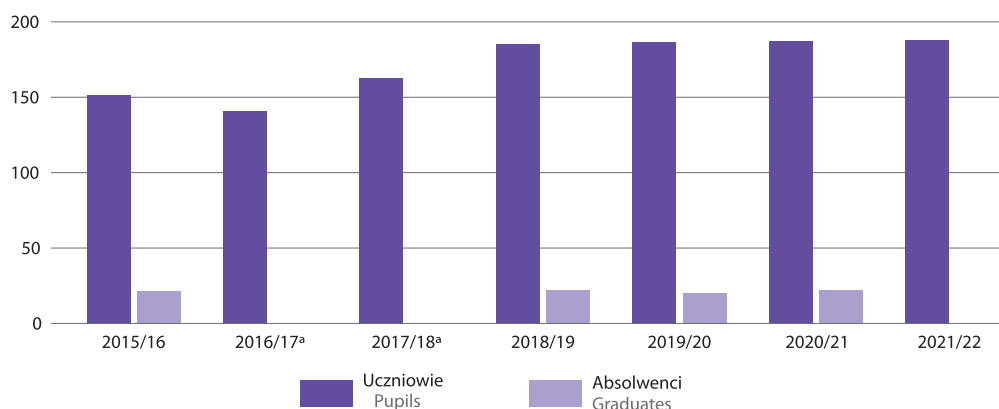
Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych

Chart 20. Pupils and graduates of primary schools

tysiące
thousand

^a Brak absolwentów związany jest z reformą systemu edukacji, tj. z przejściem z 6- na 8-letnią szkołę podstawową.

^a Lack of graduates is connected with the reform of the educational system i. e. transition from a 6-year to 8-year primary school.

Edukacja w szkołach ponadpodstawowych

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

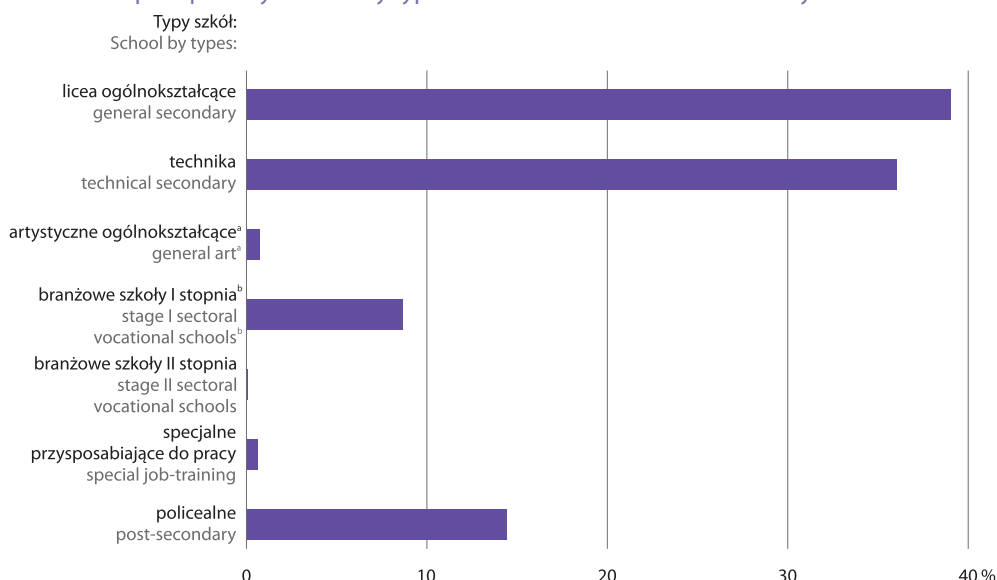
Na początku roku szkolnego 2021/22 w województwie łódzkim działały 422 szkoły ponadpodstawowe dla młodzieży (tj. tyle samo co rok wcześniej), co stanowiło 6,3% takich szkół w kraju. W województwie w szkołach ponadpodstawowych kształciło się 93,8 tys. uczniów (o 1,6% więcej niż rok wcześniej), czyli 6,1% populacji uczniów takich szkół w Polsce. W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 spadła liczba liceów ogólnokształcących (o 2), a wzrost zaobserwowano w przypadku szkół branżowych I i II stopnia – po 1 placówce.

Wśród populacji uczniów szkół ponadpodstawowych wzrost ich liczby dotyczył przede wszystkim szkół branżowych II stopnia (o 18,5%). W pozostałych szkołach liczba uczniów pozostała na poziomie zbliżonym do poziomu z poprzedniego roku szkolnego.

W szkołach ponadpodstawowych dla młodzieży, zgodnie ze strukturą demograficzną, nieznacznie przeważali mężczyźni (51,9% ogółu uczniów), przy czym udział ten kształtował się różnie w zależności od typu szkoły. W szkołach branżowych II stopnia mężczyźni stanowili 80,7% ogółu uczniów, w branżowych szkołach I stopnia – 71,2%, w technikach udział mężczyzn wyniósł 63,6%, a w specjalnych szkołach przysposabiających do pracy kształtował się na poziomie 59,4%. Kobiety dominowały w szkołach artystycznych ogólnokształcących, gdzie stanowiły 80,4% oraz w liceach ogólnokształcących – 62,6%.

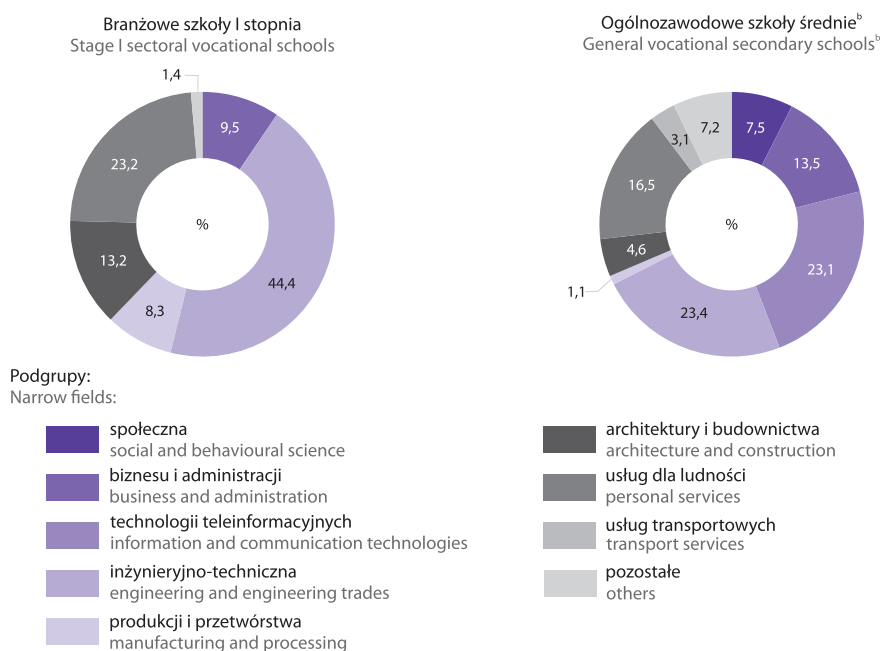
W czerwcu 2021 r. naukę na poziomie ponadpodstawowym ukończyło 18,4 tys. osób (tj. o 0,6% więcej niż rok wcześniej), czyli 6,0% absolwentów takich szkół w kraju. W województwie łódzkim najczęściej absolwentów szkół zawodowych stanowiły osoby, które ukończyły kształcenie w zawodach z grupy kierunków: inżynieryjno-technicznych, technologii teleinformatycznych oraz usług dla ludności.

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych według typów szkół w roku szkolnym 2021/22
Chart 21. Students of post-primary schools by types of schools in the 2021/22 school year

a Dające uprawnienia zawodowe. b Do roku szkolnego 2017/18 zasadnicze szkoły zawodowe.
a Leading to professional certification. b Until 2017/18 school year basic vocational schools.

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2020/21
Chart 22. Graduates of vocational schools by narrow fields of education^a in the 2020/21 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). b Branżowe szkoły II stopnia, technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). b Stage II sectoral vocational schools, technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Uzupełnienie edukacji na poziomie średnim zawodowym zapewniają szkoły policealne. W końcu września 2021 r. w województwie łódzkim działało 100 takich szkół (tj. 7,4% szkół tego typu w kraju) i w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym ich liczba zmniejszyła się o 12 placówek. Kształciło się w nich 15,9 tys. osób (6,8% uczniów w Polsce), czyli o 14,2% więcej niż przed rokiem. W czerwcu 2021 r. naukę w szkołach policealnych zakończyło 3,7 tys. osób (6,7% w kraju).

Wyniki egzaminu maturalnego

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny^a
Table 11. Persons who took or passed matriculation exam^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Kobiety Females				
przystąpiło took	9600	8694	9205	9188
zdało passed	7080	6493	6860	7165
Mężczyźni Males				
przystąpiło took	7896	7536	7822	7760
zdało passed	5843	5270	5528	5877

a Od 2015 r. egzamin maturalny przeprowadzany jest w nowej formule. W 2015 r. podano łącznie liczbę osób zdających egzamin maturalny według nowej i starej formuły.

a Since 2015, the matriculation examination has been carried out in a new formula. In 2015, the total number of persons taking the matriculation examination according to the new and old formula was reported.

Do egzaminu maturalnego przystępują absolwenci: liceów ogólnokształcących, techników oraz innych szkół ponadpodstawowych. Egzamin maturalny jest jedną z form ukończenia szkoły średniej, a jego wynik może być czynnikiem wpływającym na decyzje związane z dalszą edukacją.

Aby zdać egzamin i uzyskać świadectwo należy uzyskać co najmniej 30% punktów z egzaminu z każdego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej i w części pisemnej oraz przystąpić do egzaminu pisemnego z wybranego przedmiotu dodatkowego, gdzie nie ma progu zaliczenia.

Zdający przystępuje obowiązkowo do 2 egzaminów w części ustnej: język polski i język obcy nowożytny oraz 4 egzaminów w części pisemnej: na poziomie podstawowym: język polski, język obcy nowożytny i matematyka oraz egzamin z wybranego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym. Oprócz jednego obowiązkowego egzaminu z przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym można przystąpić do egzaminów z nie więcej niż pięciu innych przedmiotów. Absolwenci szkół lub oddziałów z językiem nauczania mniejszości narodowej obowiązkowo przystępują także do egzaminu z języka tej mniejszości.

W województwie łódzkim w 2022 r. zdawalność egzaminu maturalnego ukształtowała się na poziomie 77,0% (wobec 72,8% rok wcześniej i 73,9% w 2015 r.), przy średnim wyniku dla kraju 78,2% (dane dotyczą egzaminu maturalnego przeprowadzonego w maju). Wśród kobiet wskaźnik ten wyniósł 78,0% w 2022 r. (wobec 74,5% w 2021 r. i 73,8% w 2015 r.), wśród mężczyzn był on nieco niższy – 75,7% (wobec odpowiednio 70,7% i 74,0%).

Do egzaminu maturalnego przystępuje więcej kobiet niż mężczyzn, co wynika z faktu, że populacja kobiet jest większa w szkołach ogólnokształcących, w których najczęściej jako zakończenie edukacji wybiera się właśnie egzamin maturalny.

Szkolnictwo wyższe

W roku akademickim 2021/22 na terenie województwa łódzkiego miało siedzibę 19 uczelni wyższych, tj. o 1 mniej niż rok wcześniej (w kraju działało 347 uczelni – o 2 mniej). We wszystkich uczelniach działających na terenie województwa kształciło się łącznie 71,0 tys. studentów (łącznie z cudzoziemcami), tj. o 1,0% więcej niż w 2020 r., a studenci z terenu województwa łódzkiego stanowili 5,8% studentów w kraju. Studenci uczelni publicznych w województwie łódzkim stanowili 69,5% ogółu (w kraju 67,6%), a słuchacze studiów stacjonarnych 61,8% (64,4% w Polsce).

Na studiach magisterskich jednolitych kształciło się 17,2% ogółu studentów (przeciętnie w kraju było to 15,7%), natomiast odsetek studentów na studiach pierwszego stopnia wyniósł 62,5% (przy średniej w Polsce 61,7%).

W 2021 r. studia wyższe ukończyło 16,0 tys. osób, tj. o 4,9% więcej niż przed rokiem (5,4% absolwentów w Polsce), a wśród nich 67,9% to absolwenci studiów stacjonarnych.

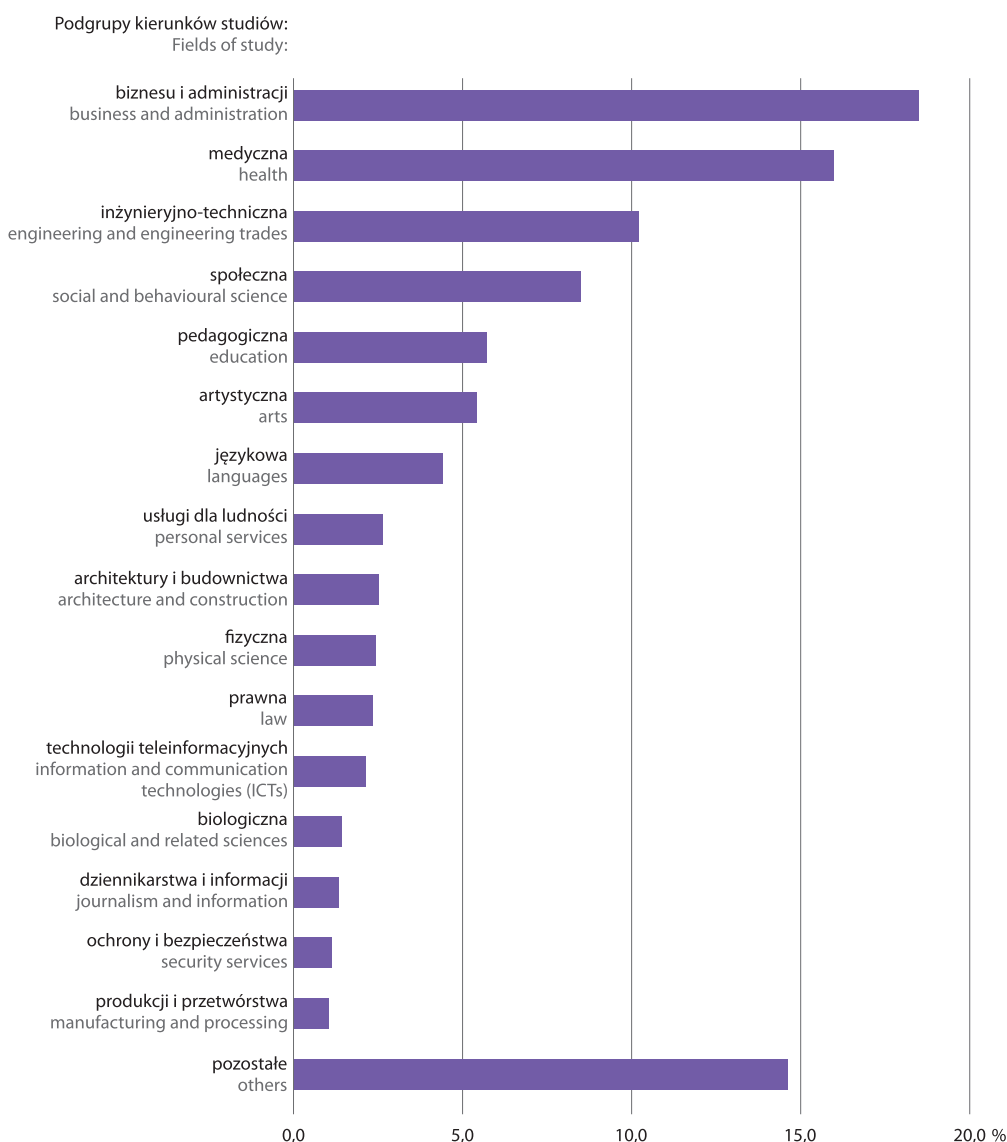
Centrum akademickie w województwie łódzkim stanowi Łódź, gdzie w roku akademickim 2021/22 swoją siedzibę miało 17 spośród 19 wyższych uczelni województwa. W roku 2021/22 w Łodzi studiowało łącznie 66,0 tys. osób (o 1,0% więcej niż przed rokiem). Poza Łodzią szkoły wyższe znajdowały się również w Kutnie i Skierniewicach (po 1 uczelni), a w Bełchatowie, Piotrkowie Trybunalskim, Tomaszowie Mazowieckim, Sieradzu oraz Zduńskiej Woli funkcjonowały filie szkół wyższych (zarówno z terenu województwa, jak i spoza niego).

Wśród osób, które ukończyły studia wyższe, największy odsetek stanowili absolwenci kierunków związanych z: biznesem, administracją i prawem (18,5%), medycyną (16,0%) oraz kierunków inżynierjno-technicznych (10,2%).

Kształcenie dorosłych

Szkoły dla dorosłych nastawione były głównie na kontynuację przerwanej cyklu kształcenia. W roku szkolnym 2021/22 w województwie łódzkim funkcjonowały 54 szkoły dla dorosłych: 5 szkół podstawowych i 49 liceów ogólnokształcących. Uczyło się w nich łącznie 6,1 tys. słuchaczy (o 11,1% mniej niż w poprzednim roku szkolnym), z tego 5,9 tys. w liceach ogólnokształcących i 0,2 tys. w szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2020/21 r. szkoły dla dorosłych ukończyło łącznie 2,1 tys. uczniów (o 2,7% mniej niż w roku 2019/20), w tym 2,0 tys. absolwentów liceów ogólnokształcących.

Wykres 23. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2020/21
Chart 23. Graduates by broad fields of education in the 2020/21 academic year

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Zadania oświatowe wykonywane są przez samorządy i należą do ich zadań własnych. W 2021 r. z budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie łódzkim na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą przeznaczono łącznie 5317 mln zł, tj. o 9,3% więcej niż rok wcześniej (5,9% wydatków w kraju).

5.1.3. Zasoby pracy

5.1.3. Labour resources

Według stanu na koniec 2021 r. liczba pracujących w województwie łódzkim wyniosła 935,8 tys. osób (o 0,3% więcej niż rok wcześniej), w tym w sektorze prywatnym pracowało 753,7 tys. osób. W końcu grudnia 2022 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa łódzkiego wyniosła 54,4 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem o 6,5 tys. osób (tj. o 10,7%). Stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 5,4% i była o 0,7 p. proc. niższa niż w grudniu 2021 r. Osoby bezrobotne posiadające status bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (45,1 tys. osób), stanowiły 82,9% ogółu bezrobotnych. W 4 kwartale 2022 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie łódzkim liczyła 1149 tys. osób, a biernych zawodowo – 806 tys. Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 58,8%, natomiast wskaźnik zatrudnienia osiągnął wartość 56,5%.

Dane roczne o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na 31 grudnia) według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności bazują na sprawozdawczości GUS. Dane te nie uwzględniają pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

Dane dotyczące pracujących w gospodarce narodowej (łącznie z pracującymi w rolnictwie indywidualnym) na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków wskazują, że według stanu na koniec 2021 r. liczba pracujących w województwie łódzkim wyniosła 935,8 tys. osób (co stanowiło 6,4% wszystkich pracujących w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim było to o 0,3% więcej. W skali całego kraju liczba pracujących wzrosła o 1,4% do poziomu 14,7 mln osób. Pracujący w sektorze prywatnym stanowili 80,5% ogółu pracujących w województwie, a ich liczba w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 0,5%.

W sekcji „rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” pracowało 90,7 tys. osób. W 2021 r. ich udział w ogólnej liczbie pracujących wyniósł 9,7%, co oznacza, że pozostał na poziomie sprzed roku. Pracujący w tej sekcji stanowili 8,0% ogółu pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie w całym kraju.

Pracujący w „przemśle i budownictwie” (279,8 tys. osób) stanowili 29,9% ogółu pracujących w województwie (6,6% pracujących w tych sekcjach w całym kraju). W porównaniu z 2020 r. ich udział spadł o 0,1 p. proc.

Grupa sekcji „handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja” skupiała 249,0 tys. osób, którzy stanowili 26,6% ogółu pracujących w województwie (6,1% pracujących w tej grupie sekcji w Polsce). Ich odsetek pozostał na tym samym poziomie co w 2020 r.

Odsetek pracujących w grupie sekcji „działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości” w analizowanych latach wyniósł 3,6%.

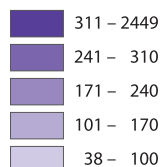
W „pozostałych usługach” pracowało 282,9 tys. osób. W 2021 r. ich udział w ogólnej liczbie pracujących w województwie wyniósł 30,2%, czyli o 0,1 p. proc. więcej w stosunku do poprzedniego roku. Pracujący w tej grupie sekcji stanowili 6,1% ogółu pracujących w analogicznej grupie sekcji w całym kraju.

W województwie łódzkim na 1000 ludności przypadało średnio 391 pracujących w 2021 r., wobec 386 rok wcześniej (w kraju odpowiednio 387 oraz 379). Najwięcej pracujących na 1000 ludności przypadało w Łodzi (500), a najmniej w podregionie sieradzkim (341).

W 2021 r. w województwie łódzkim w podmiotach gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, na 1000 ludności przypadało 258 pracujących (tj. więcej o 4 wobec poprzedniego roku oraz więcej o 28 w porównaniu z 2015 r.). Najwyższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w gminach: Kleszczów (2449), Stryków (879) oraz Kutno (435). Natomiast gminami charakteryzującymi się najniższym natężeniem pracujących na 1000 ludności były: Oporów (38), Nowe Ostrowy (39), a także Sadkowie (45).

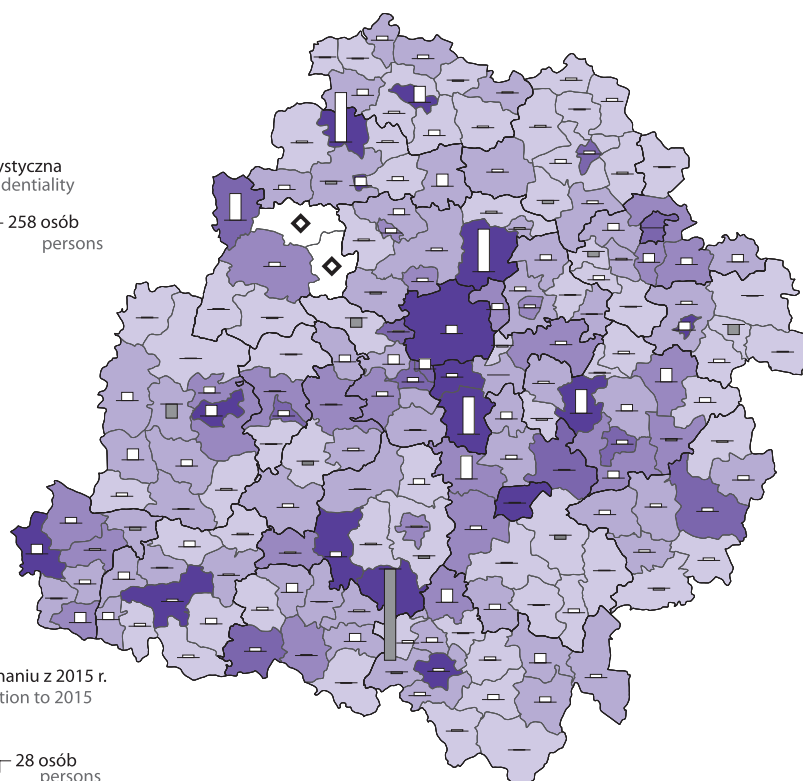
Mapa 24. Pracujący^a w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Map 24. Employed persons^a in 2021
As of 31 December

Na 1000 ludności
 Per 1000 population

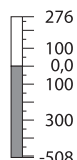

Tajemnica statystyczna
 Statistical confidentiality

województwo łódzkie – 258 osób
 Łódzkie Voivodship persons

Wzrost/spadek w porównaniu z 2015 r.
 Increase/decrease in relation to 2015

28 osób
 persons

województwo łódzkie
 Łódzkie Voivodship

◇ Tajemnica statystyczna
 Statistical confidentiality

a Dane dotyczą pracujących w podmiotach gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a Data concern in entities of the national economy employing more than 9 persons and budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.), w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.).

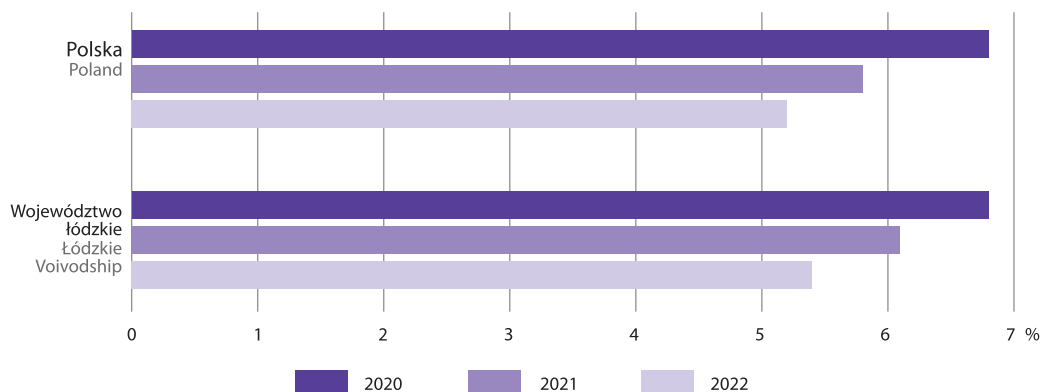
W końcu grudnia 2022 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa łódzkiego wyniosła 54,4 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem o 6,5 tys. osób (tj. o 10,7%). Zbiorowość bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w całym kraju zmniejszyła się o 9,3%, w stosunku do 2021 r., do poziomu 812,3 tys. osób.

Wykres 24. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2020–2022

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 24. Registered unemployment rate in 2020–2022

As of 31 December

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowaną – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi.

W województwie łódzkim, w końcu 2022 r., stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 5,4% i była o 0,2 p. proc. wyższa niż średnio w kraju. W porównaniu z 2021 r. nastąpił jej spadek w województwie o 0,7 p. proc. oraz o 0,6 p. proc. w skali Polski.

W analizowanych latach obserwujemy spadek terytorialnego zróżnicowania stopy bezrobocia w województwie łódzkim. Różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w końcu grudnia 2022 r. wyniosła 5,1 p. proc. (wobec 6,0 p. przed rokiem). Rozpiętość ta została wyznaczona przez stopę bezrobocia w powiecie pajęczańskim (8,5%) oraz rawskim (3,4%). Do powiatów o wysokiej stopie bezrobocia należały również powiaty: opoczyński (8,0%), brzeziński (7,9%) i tomaszowski (7,7%).

Spadek stopy bezrobocia w odniesieniu do 2021 r. odnotowano w większości powiatów, najwyższy w Łodzi (o 1,4 p. proc.), a także powiecie kutnowskim (o 0,9 p. proc.) i pajęczańskim (o 0,9 p. proc.). Wzrost stopy bezrobocia wystąpił w powiecie wieruszowskim (o 0,3 p. proc.), opoczyńskim (o 0,2 p. proc.), brzezińskim (o 0,1 p. proc.), wieluńskim (o 0,1 p. proc.), sieradzkim (o 0,1 p. proc.). Natomiast w powiecie rawskim pozostała na tym samym poziomie.

W omawianym okresie 65,7% ogółu bezrobotnych w województwie zamieszkiwało miasta, natomiast pozostałe 34,3% stanowili mieszkańcy wsi (przed rokiem odpowiednio – 67,8% oraz 32,2%). W skali całego kraju udziały te były mniej zróżnicowane i wyniosły w przypadku bezrobotnych w miastach – 54,0% (spadek o 0,7 p. proc. wobec 2021 r.), a na wsiach – 46,0% (wzrost o 0,7 p. proc.).

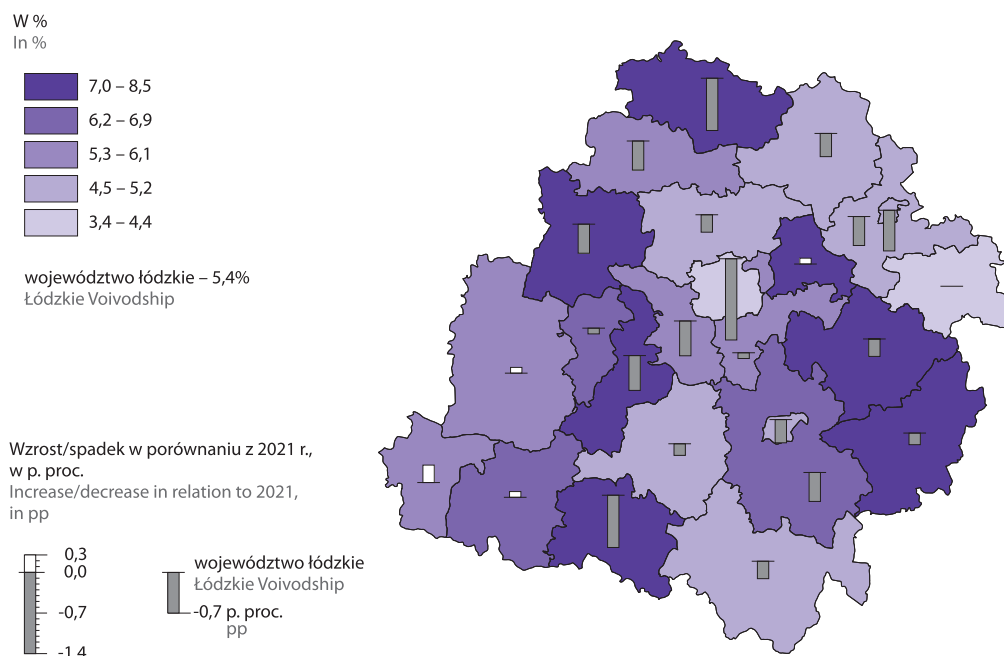
W województwie łódzkim, w końcu grudnia 2022 r., osoby bezrobotne posiadające status bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (45,1 tys. osób), stanowiły 82,9% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 84,8%). W kraju odsetek tej grupy wyniósł 82,8%, tj. o 1,7 p. proc. mniej w porównaniu z 2021 r.

Mapa 25. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 25. Registered unemployment rate in 2022

As of 31 December

Wciąż poważny problem na rynku pracy województwa łódzkiego stanowi zjawisko długotrwałego bezrobocia. Osoby, które w okresie ostatnich dwóch lat pozostawały bez pracy łącznie przez okres 12 miesięcy, w końcu grudnia 2022 r. stanowiły 52,9% ogółu, tj. o 5,3 p. proc. mniej niż rok wcześniej. W stosunku do 2021 r. liczba osób niepełnosprawnych (4,9 tys.) zmniejszyła się o 4,3%, a udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 0,6 p. proc. do poziomu 8,9%. Liczba osób powyżej 50 roku życia (16,1 tys.) zmalała o 10,9%, a udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 0,1 p. proc. do 29,6%. Bezrobotni w wieku do 30 roku życia (11,3 tys. osób) stanowili 20,8% wszystkich bezrobotnych (wzrost o 0,5 p. proc. wobec poprzedniego roku), natomiast absolwenci (2,0 tys. osób) – 3,6%, tj. o 1,1 p. proc. więcej niż w 2021 r.

Większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie kwalifikacji. W końcu 2022 r. dwie najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe/branżowe (odpowiednio 31,4% oraz 22,1% ogółu bezrobotnych). Udział pierwszej z wymienionych grup zmniejszył się w stosunku do 2021 r. o 2,6 p. proc., natomiast drugiej wzrósł o 0,3 p. proc. Liczba osób z wykształceniem wyższym zmalała o 6,0%, natomiast odsetek wśród ogółu bezrobotnych wzrósł o 0,7 p. proc. do poziomu 13,5%.

Do powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego w 2022 r. zgłoszono 109,3 tys. ofert pracy, tj. o 26,7% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 17 bezrobotnych (wobec 11 osób przed rokiem). Wskaźnik ten w skali kraju ukształtował się na poziomie 18 osób (wobec 15 w 2021 r.).

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wskazują, że liczba aktywnych zawodowo w województwie łódzkim w 4 kwartale 2022 r. ukształtowała się na poziomie 1149 tys. osób (co stanowiło 6,6% aktywnych zawodowo w Polsce). Ich liczba zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 1,3%, zaś w odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 13,0%.

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekraczał 3 miesięcy.

Zbiorowość pracujących (1104 tys. osób) w 4 kwartale 2022 r. w porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. zwiększyła się o 0,5%. Ich udział w ogólnej liczbie pracujących w kraju wyniósł 6,6%. W porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. omawiana grupa zmniejszyła się o 10,1% (tj. o 124 tys. osób), przy czym obserwowany spadek był wyższy w przypadku mężczyzn (o 69 tys. osób), niż w przypadku kobiet (o 55 tys. osób). W analizowanym okresie, podobnie, jak w latach poprzednich, w populacji pracujących mniejszy odsetek (46,8%) stanowiły kobiety.

W 4 kwartale 2022 r. liczba bezrobotnych w województwie łódzkim wyniosła 45 tys. osób i w skali roku wzrosła o 28,6% (tj. o 10 tys. osób). Bezrobotni w województwie stanowili 9,0% ogółu bezrobotnych w kraju. W stosunku do analogicznego okresu 2015 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 51,1% (tj. o 47 tys. osób). W 4 kwartale 2022 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie łódzkim przeważali mężczyźni (55,6%).

Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL^aTable 12. Economic activity of the population aged 15–89 years in the quarter 4 by LFS^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	1320	1127	1134	1149	17294
pracujący employed persons	1228	1088	1099	1104	16796
bezrobotni unemployed persons	92	39	35	45	499
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	1044	869	834	806	12426
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	55,8	56,5	57,6	58,8	58,2
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	51,9	54,5	55,8	56,5	56,5
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	7,0	3,5	3,1	3,9	2,9

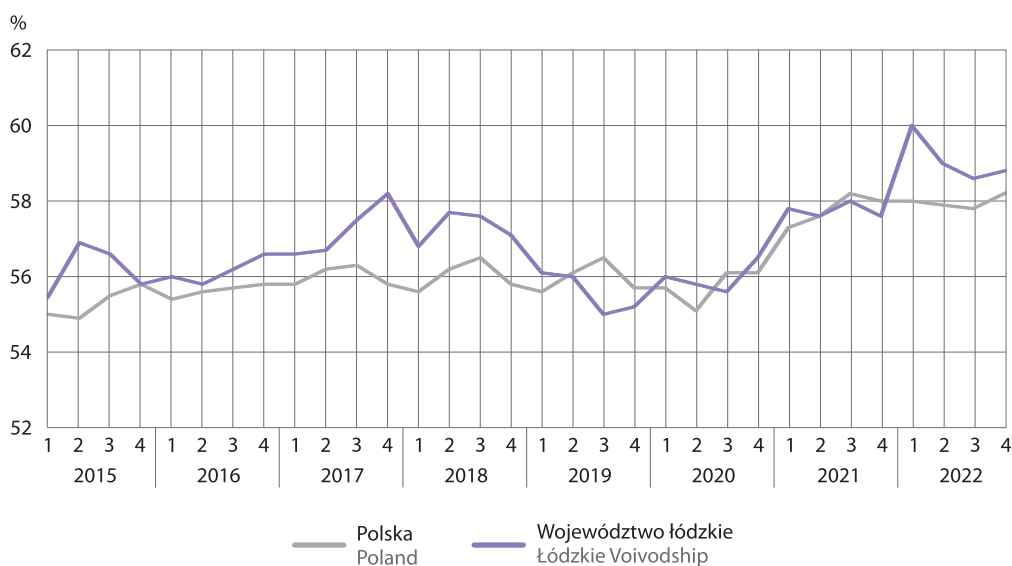
^a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.^a The unemployed population includes people aged 15–74.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

W ostatnim kwartale 2022 r. w województwie łódzkim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 58,8% (przy średniej dla kraju 58,2%). Na przestrzeni roku wartość wskaźnika zwiększyła się w województwie o 1,2 p. proc., a w kraju – o 0,2 p. proc. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2015 r. opisywany współczynnik w województwie wzrósł o 3,0 p. proc., natomiast w kraju zwiększył się o 2,4 p. proc. W 4 kwartale 2022 r., podobnie jak w poprzednich okresach, w województwie łódzkim wyższą wartość omawianego wskaźnika zanotowano wśród mężczyzn, niż wśród kobiet (66,3% wobec 52,0%).

Wykres 25. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów

Chart 25. Activity rate by quarters

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie łódzkim w 4 kwartale 2022 r. wyniósł 56,5%, co oznacza zrównanie jego wartości ze średnią dla całej Polski. W stosunku do analogicznego kwartału 2021 r. zwiększył się o 0,7 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,2 p. proc.), przy czym obserwowany w tym czasie wzrost był wyższy w przypadku kobiet (o 1,1 p. proc.), niż w przypadku mężczyzn (o 0,2 p. proc.). W porównaniu z pierwszym z analizowanych okresów nastąpił wzrost wskaźnika zatrudnienia o 4,6 p. proc.

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Stopa bezrobocia w 4 kwartale 2022 r. w województwie łódzkim ukształtowała się na poziomie 3,9% i była o 1,0 p. proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku odnotowano jej wzrost o 0,8 p. proc., natomiast wobec 2015 r. nastąpił spadek o 3,1 p. proc. W kraju stopa bezrobocia w stosunku do 2021 r. pozostała na tym samym poziomie (2,9%), a w odniesieniu do pierwszego z obserwowanych okresów uległa obniżeniu o 4,1 p. proc. W 4 kwartale 2022 r. w województwie łódzkim analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn ukształtował się na poziomie 4,1%, natomiast kobiet – 3,7% (wobec odpowiednio 2,3% i 4,0% rok wcześniej).

W 4 kwartale 2022 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 806 tys. osób i stanowiła 41,2% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15–89 lat. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 41,8%. W ciągu roku liczba osób pozostających biernymi zawodowo w województwie łódzkim zmniejszyła się o 3,4% (tj. o 28 tys. osób), a w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. była niższa o 22,8% (tj. o 238 tys. osób). W skali kraju w tym samym okresie liczebność analizowanej zbiorowości zmniejszyła się odpowiednio o 0,8% i 8,8%. Większość populacji osób biernych zawodowo w województwie tworzyły kobiety, których udział w 4 kwartale 2022 r. wyniósł 61,4%.

Główną przyczyną bierności zawodowej w 4 kwartale 2022 r. była emerytura (375 tys. osób). Dla 121 tys. osób nauka oraz uzupełnianie kwalifikacji było powodem niepodejmowania pracy, dla 78 tys. osób – choroba lub niepełnosprawność, zaś dla 37 tys. osób przyczyny osobiste lub rodzinne. Podobnie w całym kraju bierność zawodowa wynikała głównie z emerytury (5224 tys. osób), nauki i uzupełniania kwalifikacji (2244 tys. osób), a także choroby oraz niepełnosprawności (1123 tys. osób).

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

5.2.1. Zamożność mieszkańców

5.2.1. Inhabitant's wealth

W 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie łódzkim, w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, wyniosło 5622,29 zł, co oznacza jego wzrost o 9,2% w stosunku do 2020 r.

W 2022 r. w województwie łódzkim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 6111,07 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 11,5%.

W 2022 r. w województwie łódzkim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 629,0 tys. osób, o 0,5% mniej w porównaniu z 2021 r. Świadczenia wypłacone przez ZUS otrzymało 544,5 tys. osób, natomiast emerytury i renty w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 84,5 tys. osób. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 2616,88 zł i była wyższa o 9,3% w stosunku do roku poprzedniego. Przeciętne świadczenie emerytalno-rentowe pobierane przez rolników indywidualnych osiągnęło wartość 1499,19 zł (wzrost o 5,0% wobec 2021 r.).

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie łódzkim w 2021 r. wyniósł 2086,29 zł i był wyższy o 11,5% od dochodu sprzed roku.

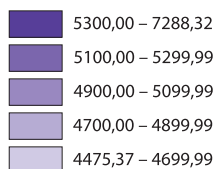
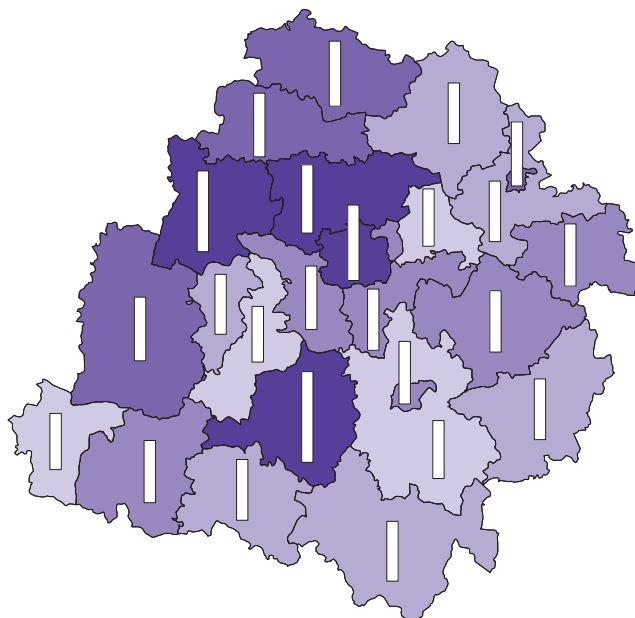
W 2021 r. w województwie łódzkim wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ukształtował się na poziomie 14,5%. Natomiast współczynnik Giniego osiągnął wartość 26,7%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W pierwszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) – na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2021 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie łódzkim, w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, wyniosło 5622,29 zł, co oznacza jego wzrost w stosunku do 2020 r. o 9,2%, a w odniesieniu do 2015 r. o 48,3%. Pomimo wzrostu płac, przeciętne wynagrodzenie w łódzkim wciąż było niższe od średniej krajowej, która w 2021 r. ukształtowała się na poziomie 6001,02 zł. W 2021 r. różnica ta wyniosła 6,3%, w 2020 r. – 6,8%, a w 2015 r. – 8,7%.

Płace wyższe niż przeciętnie w województwie odnotowano jedynie w trzech powiatach: bełchatowskim (7288,32 zł; wyższe o 29,6%), poddębickim (6479,53 zł; wyższe o 15,2%) oraz Łodzi (6062,04 zł; wyższe o 7,8%). Najniższe wynagrodzenia zanotowano w powiatach: łaskim (4475,37 zł; niższe niż przeciętnie w województwie o 20,4%), wieruszowskim (4510,26 zł; niższe o 19,8%) oraz brzezińskim (4605,78 zł; niższe o 18,1%).

Mapa 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2021 r.Map 26. Average monthly gross wages and salaries^a in 2021W zł
In PLNwojewództwo łódzkie – 5622,29 zł
Łódzkie Voivodship PLNPolska=100
Poland

^a Dotyczy podmiotów gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

W porównaniu z 2020 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń wystąpił we wszystkich powiatach województwa łódzkiego, w tym najwyższy w: wieluńskim (o 15,0%), poddębickim (o 13,9%) oraz Piotrkowie Trybunalskim (o 13,7%), a najniższy w: bełchatowskim (o 4,1%) i łęczyckim (o 6,0%).

W drugiej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób - metodą reprezentacyjną). Na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2022 r., jako ostatnim dostępnym.

W 2022 r. w województwie łódzkim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 6111,07 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 11,5%. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 6653,67 zł i zwiększyło się o 13,0% w odniesieniu do 2021 r. W województwie łódzkim wypłacone wynagrodzenia były niższe niż przeciętnie w Polsce o 542,60 zł, tj. o 8,2%.

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 13. Average monthly wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3745,57	4977,90	5482,53	6111,07
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	90,9	92,0	93,1	91,8

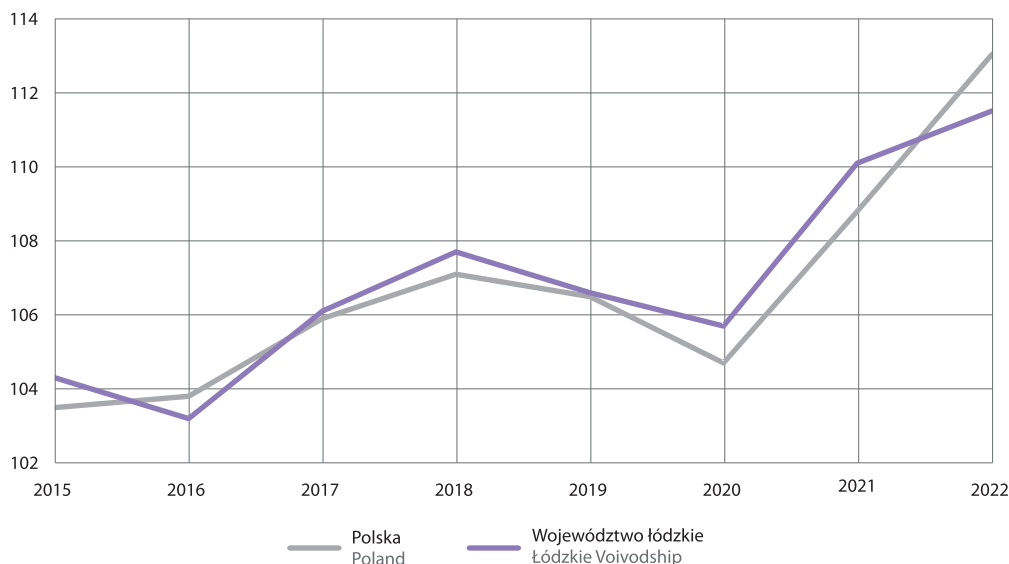
Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

Wykres 26. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Rok poprzedni=100

Chart 26. Indices of average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Previous year=100

W stosunku do 2021 r. wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich analizowanych sekcjach sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 30,8%).

W 2022 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie łódzkim zanotowano w sekcjach: informacja i komunikacja, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz transport i gospodarka magazynowa (przekroczyły one odpowiednio o 66,4%, o 32,9% i o 0,6% przeciętne wynagrodzenie w województwie). Najniższe wynagrodzenia wypłacono w przedsiębiorstwach zgrupowanych w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia oraz administrowanie i działalność wspierająca (były one niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie odpowiednio o 31,1% oraz 28,5%).

Tablica 14. Świadczenia społeczne
Table 14. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	609,7	636,9	632,3	629,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1843,94	2232,68	2394,12	2616,88
w tym emerytura of which retirement pension	1952,35	2314,46	2482,06	2711,60
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of famers in PLN	1168,00	1370,76	1427,19	1499,19
w tym emerytura of which retirement pension	1181,91	1361,22	1415,26	1483,52

W 2022 r. w województwie łódzkim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 629,0 tys. osób, co oznacza, że była o 0,5% niższa w porównaniu z 2021 r. W skali kraju – w omawianym roku – świadczenia wypłacono przeciętnie 9252,8 tys. osobom, czyli o 0,3% mniejszej grupie niż w roku poprzednim.

Osoby pobierające świadczenia emerytalno-rentowe w województwie łódzkim stanowiły 6,8% tej zbiorowości w Polsce. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa stanowili 6,6% całej populacji w kraju, a świadczeniobiorcy KRUS – 8,5%.

W 2022 r. świadczenia wypłacone przez ZUS otrzymało w województwie 544,5 tys. osób, tj. o 0,1% więcej niż rok wcześniej. Liczba emerytów w województwie wzrosła o 1,0% w porównaniu z 2021 r., zmniejszyła się jednak przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 7,2%) oraz osób pobierających renty rodzinne (o 1,1%). Wśród świadczeniobiorców ZUS najliczniejszą grupę stanowili emeryci (80,0% całej zbiorowości, tj. o 0,7 p. proc. więcej wobec 2021 r.), a najmniej liczną osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (6,3%, tj. o 0,5 p. proc. mniej w porównaniu z rokiem poprzednim).

Emerytury i renty w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2022 r. pobierało 84,5 tys. osób (mniej o 4,4% niż przed rokiem). W porównaniu z 2021 r. liczba emerytów zmniejszyła się o 4,5%, osób otrzymujących renty rodzinne – o 4,2%, zaś osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy – o 3,6%. Wśród świadczeniobiorców dominowali emeryci, stanowiąc 83,8% ogółu (spadek o 0,1 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim). Odsetek osób pobierających renty rodzinne ukształtował się na takim samym poziomie jak przed rokiem – 3,6%, natomiast renty z tytułu niezdolności do pracy pobierało 12,5% świadczeniobiorców (wzrost o 0,1 p. proc. wobec 2021 r.).

W 2022 r. w województwie łódzkim przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 2616,88 zł i była wyższa o 9,3% w stosunku do roku poprzedniego. W kraju wartość ta ukształtowała się na poziomie 2869,01 zł, co oznacza jej wzrost wobec 2021 r. o 9,4%. Przeciętne świadczenie emerytalno-rentowe pobierane przez rolników indywidualnych osiągnęło wartość 1499,19 zł (wzrost o 5,0% w stosunku do 2021 r.). Na terenie kraju przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez KRUS wyniosła 1500,52 zł i podobnie jak w województwie łódzkim wzrosła o 5,0% wobec poprzedniego roku.

Wszystkie świadczenia wypłacane przez ZUS w województwie łódzkim w 2022 r. nie przewyższyły średniej krajowej. W przypadku emerytury różnica wyniosła 264,17 zł, renty z tytułu niezdolności do pracy – 365,95 zł, zaś renty rodzinnej – 234,63 zł. Mniejsze odchylenia od średniej krajowej odnotowano w przypadku wypłat realizowanych przez KRUS, gdzie przeciętna emerytura była niższa od średniej krajowej o 24,07 zł, natomiast wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej przewyższała średnią krajową odpowiednio o 18,49 zł oraz 301,78 zł.

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – na podstawie **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie łódzkim w 2021 r. wyniósł 2086,29 zł i był wyższy o 11,5% od dochodu sprzed roku. W porównaniu z przeciętnym dochodem dla ogółu gospodarstw domowych w Polsce był on wyższy o 1,2%.

W strukturze przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych dominowały dochody z pracy najemnej (51,2%), jednak ich udział zmniejszył się o 2,7 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku. Dochody ze świadczeń społecznych stanowiły 31,6% przeciętnego dochodu rozporządzalnego (spadek o 0,7 p. proc. wobec 2020 r.), natomiast dochody z pracy na własny rachunek – 9,1% (wzrost o 1,4 p. proc.).

Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny

Table 15. Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	2021 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in a household	1362,03	1809,65	1871,83	2086,29	2061,93
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1306,51	1750,05	1818,11	2031,74	2014,61

Przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji na 1 osobę ukształtował się na poziomie 2031,74 zł (wzrost o 11,8% wobec 2020 r.). Przeciętny dochód do dyspozycji gospodarstw domowych w województwie łódzkim był wyższy od dochodu we wszystkich gospodarstwach na terenie kraju o 0,9%.

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

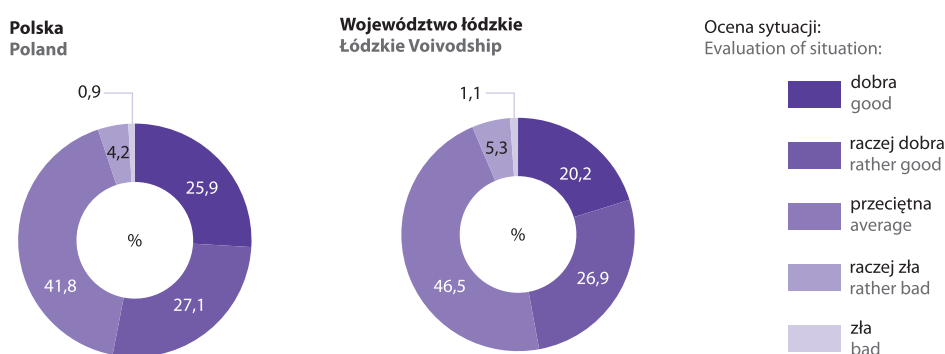
Z Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC) wynika, że w 2021 r. w województwie łódzkim wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ukształtował się na poziomie 14,5%, wzrost o 0,2 p. proc. wobec poprzedniego roku. W skali całego kraju omawiany wskaźnik wyniósł 14,8% i w odniesieniu do 2020 r. pozostał na niezmiennym poziomie.

Do zbadania poziomu nierówności dochodowych najczęściej wykorzystywaną miarą jest współczynnik Giniego. W województwie łódzkim wskaźnik ten zwiększył się wobec 2020 r. o 2,1 p. proc. i osiągnął wartość 26,7% w ostatnim z badanych lat. W Polsce natomiast ukształtował się na poziomie 26,8%, co oznacza jego spadek o 0,4 p. proc. w odniesieniu do poprzedniego roku.

Uzupełnieniem obrazu zróżnicowania sytuacji dochodowej w oparciu o zaprezentowane powyżej miary ilościowe są dane dotyczące subiektywnych ocen gospodarstw domowych na temat własnej sytuacji materialnej. W 2021 r. w województwie łódzkim 20,2% gospodarstw domowych oceniało swoją sytuację materialną jako dobrą, natomiast 26,9% jako raczej dobrą, co oznacza wzrost tych odsetków w stosunku do poprzedniego roku odpowiednio o 2,8 p. proc. oraz o 4,5 p. proc. Przeciętnie zadowolonych ze swej sytuacji było 46,5% gospodarstw domowych (o 5,7 p. proc. mniej niż w 2020 r.). Odsetek gospodarstw postrzegających swoją sytuację jako raczej złą (5,3%) zmniejszył się w stosunku do 2020 r. o 1,1 p. proc., natomiast jako złą (1,1%) zmniejszył się o 0,6 p. proc.

Wykres 27. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2021 r.

Chart 27. Subjective evaluation of material situation of household in 2021

Na terenie całego kraju w 2021 r. odnotowano podobną tendencję jak w województwie, choć nieco mniej nasiloną. W porównaniu z 2020 r. odsetek gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą zwiększył się z 25,3% do 25,6%, a jako raczej dobrą z 26,4% do 27,1%. Zmalały natomiast odsetki gospodarstw postrzegających swoją sytuację materialną jako: przeciętną – o 0,8 p. proc. do 41,8%, raczej złą – o 0,5 p. proc. do 4,2%, złą – o 0,2 p. proc. do 0,9%.

5.2.2. Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

5.2.2. Social assistance and family support

W 2021 r. w województwie łódzkim na świadczenia pomocy społecznej przeznaczono łącznie 218,1 mln zł i przyznano je na podstawie decyzji 60,2 tys. osób. Pomoc pieniężna stanowiła 167,0 mln zł, natomiast w ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 51,1 mln zł. Najczęściej pomocy udzielano z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezrobocia, ubóstwa oraz niepełnosprawności.

Z pomocy społecznej korzystało 46,8 tys. gospodarstw domowych. Łączna liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej wyniosła 85,4 tys. osób.

Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych w województwie łódzkim wyniosły 2402,9 mln zł. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacono w kwocie 186,5 mln zł. Wsparcie w ramach programu „Dobry Start” wyniosło 80,0 mln zł. Kartę Dużej Rodziny posiadało 50,2 tys. rodzin.

Na koniec 2021 r. działały w województwie łódzkim 252 placówki opieki nad dziećmi do lat 3. Żłobki, oddziały żłobkowe i kluby dziecięce dysponowały łącznie 9,7 tys. miejsc. Na 100 miejsc w placówkach przypadało 632 dzieci w wieku do lat 3.

W 2021 r. w województwie łódzkim świadczenia pomocy społecznej (w ramach zadań własnych i zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego) przyznano na podstawie decyzji 60,2 tys. osób bez względu na liczbę pobieranych świadczeń, ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania. Ich liczba zmniejszyła się o 8,4 tys. w stosunku do 2020 r., a liczba beneficjentów spadła o 46,6 tys. osób wobec odnotowanej w 2015 r. W Polsce w 2021 r. świadczenia na podstawie decyzji otrzymało 974,7 tys. osób (1,1 mln w 2020 r. i 1,8 mln w 2015 r.).

Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej

Table 16. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczb osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of person)	115249	76923	68642	60200
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	248477,8	225571,0	218664,5	218068,4
pomoc pieniężna financial assistance	197067,0	171112,4	168770,6	166979,6
pomoc niepieniężna non-financial assistance	51410,8	54458,6	49893,9	51088,8
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	461	313	283	250

Na 10 tys. mieszkańców województwa łódzkiego przypadało 250 osób, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej. W porównaniu z 2020 r. wskaźnik ten zmniejszył się o 33 osoby, natomiast wobec pierwszego z analizowanych lat – o 211 osób. W skali kraju na 10 tys. ludności przypadało 257 osób korzystających ze świadczeń (w 2020 r. – 288, w 2015 r. – 460).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268).

Środowiskową pomoc pieniężną stanowią różnego rodzaju zasiłki np.: stałe, okresowe, celowe, pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, pomoc dla cudzoziemców, natomiast pomoc niepieniężna obejmuje m.in: posiłek, schronienie w placówkach dla bezdomnych, ubranie, usługi opiekuńcze. Osoby potrzebujące mogły otrzymać pomoc zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej.

Zsumowana liczba osób korzystających z obu form pomocy społecznej wyniosła w 2021 r. w całym województwie 92,8 tys. tj. o 10,5 tys. mniej niż w 2020 r. i o 76,1 tys. mniej niż w 2015 r.

W 2021 r. świadczenia w formie pieniężnej na podstawie decyzji otrzymało 70,5 tys. osób (w 2020 r. – 76,6 tys., w 2015 r. – 116,9 tys.). Natomiast świadczenia w formie niepieniężnej przyznano 22,3 tys. osobom (w 2020 r. – 26,7 tys., w 2015 r. – 52,0 tys.).

Na pomoc społeczną w województwie łódzkim w 2021 r. wydano łącznie 218,1 mln zł (o 0,6 mln zł mniej niż w 2020 r., oraz o 30,4 mln zł mniej niż w 2015 r.). W kraju na ten cel wydatkowano 3451,5 mln zł (o 58,0 mln zł mniej w stosunku do poprzedniego roku oraz o 171,7 mln zł mniej wobec 2015 r.).

Pomoc pieniężna wyniosła 167,0 mln zł (mniej o 1,8 mln zł niż w 2020 r. oraz o 30,1 mln zł w stosunku do pierwszego z obserwowanych okresów), co stanowiło 76,6% wydatkowanej kwoty ogółem. Na zasiłki stałe przeznaczono łącznie 69,9 mln zł, na zasiłki celowe – 53,6 mln zł, natomiast na zasiłki okresowe – 39,8 mln zł.

W ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 51,1 mln zł, tj. 23,4% kwoty ogółem (więcej o 1,2 mln zł niż w 2020 r., ale mniej o 0,3 mln zł w porównaniu z 2015 r.). Na usługi opiekuńcze przeznaczono 33,9 mln zł, na zapewnienie posiłków – 9,9 mln zł, na schronienie – 4,2 mln zł, a na ubranie – 1,2 tys. zł.

Łączna liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej może być rozumiana dwojako. Po pierwsze, jako liczba osób, którym przyznano świadczenie. W drugim przypadku uwzględnia się również wszystkich członków rodzin osób, do których była adresowana pomoc. Wynika to z faktu, że świadczenia pomocy społecznej są przyznawane między innymi w oparciu o analizę sytuacji materialnej wnioskodawcy i osób mu najbliższych. Tym samym zakłada się, że wsparcie społeczne wpływa na sytuację bytową wszystkich członków rodziny.

Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej

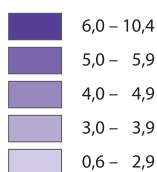
Table 17. Beneficiaries of community social assistance

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	77788	56867	51552	46799
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	175960	111199	97437	85448
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	704	452	398	355

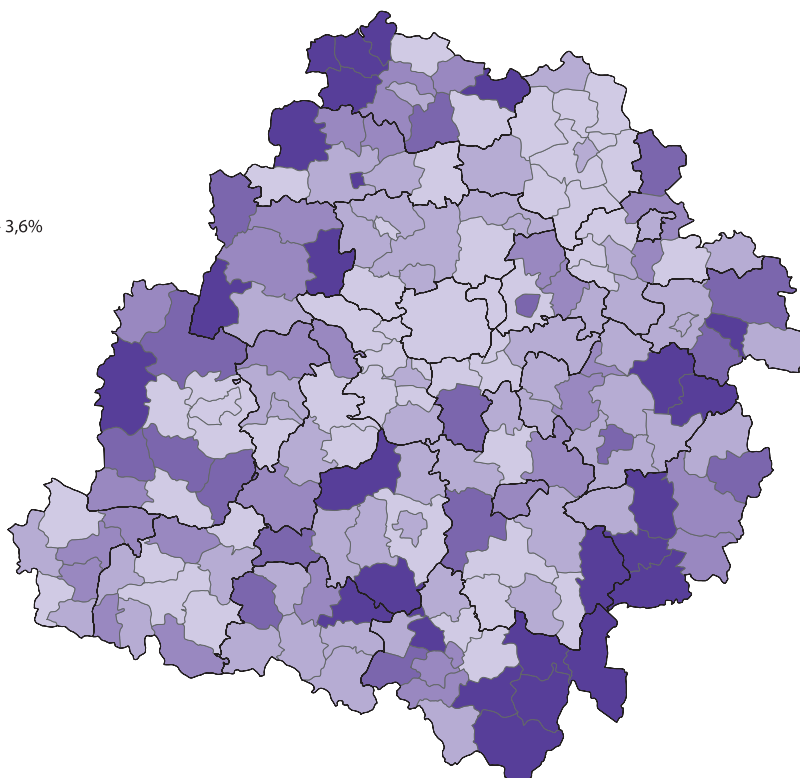
W 2021 r. w województwie łódzkim z pomocy społecznej korzystało 46,8 tys. gospodarstw domowych, tj. o 4,8 tys. mniej niż w poprzednim roku oraz o 31,0 tys. mniej w porównaniu z 2015 r. Łączna liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej wyniosła 85,4 tys. osób, czyli o 12,0 tys. mniej niż w 2020 r. oraz o 90,5 tys. mniej niż na początku obserwowanego okresu. W Polsce w latach 2015–2021 zanotowano spadek liczby gospodarstw korzystających z pomocy o 35,2% do poziomu 704,1 tys., a liczba beneficjentów zmniejszyła się o 48,1% i osiągnęła liczbę 1,4 mln osób.

Mapa 27. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2021 r.
Map 27. Scope of use of social assistance at domicile in 2021

Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem
Share of beneficiaries from community social assistance in the total population

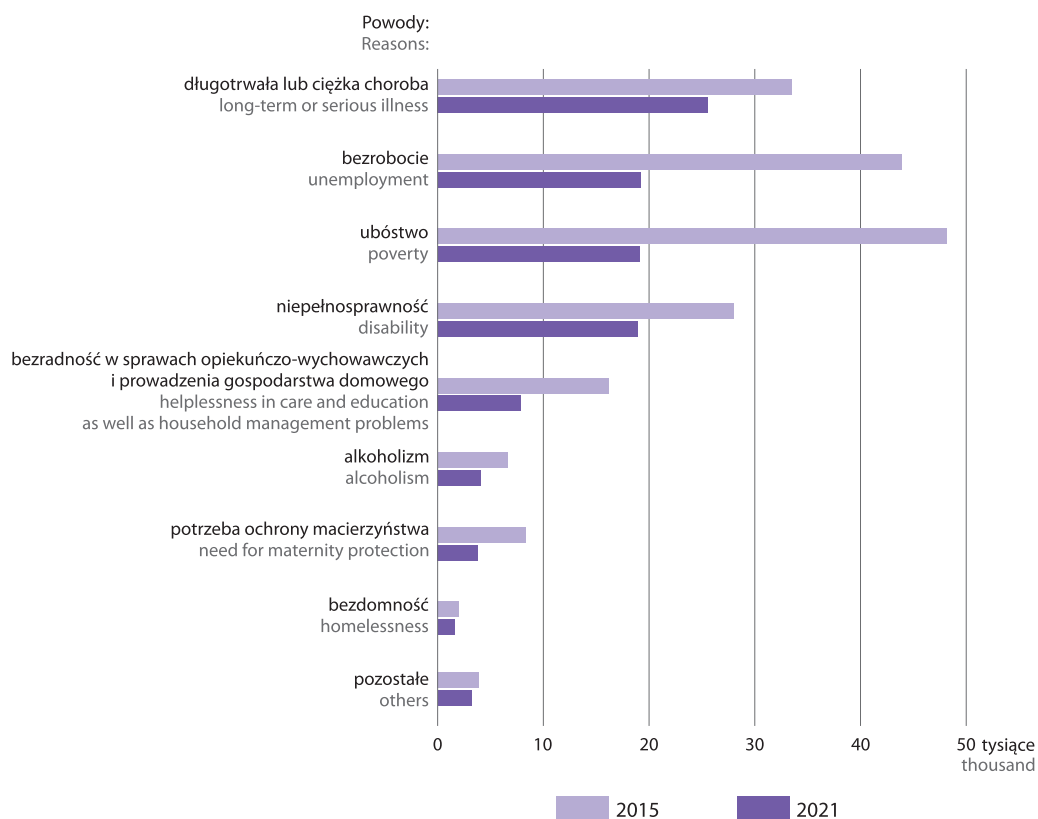
województwo łódzkie – 3,6%
Łódzkie Voivodship

Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2021 r. wyniósł 3,6%, tj. o 0,4 p. proc. mniej niż w roku poprzednim i o 3,4 p. proc. mniej niż w 2015 r. W kraju wartość tego wskaźnika kształtowała się na zbliżonym poziomie (w 2021 r. – 3,7%, w 2020 r. – 4,2%, w 2015 r. – 7,1%).

W przekroju terytorialnym najwyższym odsetkiem charakteryzowały się: gmina wiejska Łanięta (10,4%) oraz gmina miejsko-wiejska Przedbórz (10,3%). Najmniejszy udział tego odsetka wystąpił w gminach wiejskich: Ksawerów (0,6%) i Pabianice (1,1%) oraz gminie miejsko-wiejskiej Rzgów (1,0%).

Wykres 28. Rodziny, którym przyznano pomoc^a według przyczyn
Chart 28. Number of families with assigning help^a by reasons

a Na podstawie decyzji.
 a Based on the decisions.

W 2021 r. najczęściej pomocy udzielano z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby – 25,5 tys. rodzin (o 7,9 tys. mniej niż w 2015 r.), bezrobocia – 19,2 tys. rodzin (mniej o 24,7 tys.), ubóstwa – 19,1 tys. rodzin (mniej o 29,1 tys.) oraz niepełnosprawności – 18,9 tys. rodzin (mniej o 9,1 tys.). Należy jednak pamiętać, że w jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy środowiskowej.

Świadczeniem wychowawczym w wysokości 500 zł miesięcznie wypłacanym w ramach rządowego programu „Rodzina 500 plus”, w 2021 r. w województwie łódzkim objęto przeciętnie miesięcznie 393,7 tys. dzieci, które przebywały w rodzinach naturalnych, tj. o 2,2 tys. dzieci mniej niż w 2020 r. Wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 2402,9 mln zł i była niższa o 1,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Kwota przeznaczona na wsparcie dzieci w województwie łódzkim stanowiła 6,0% wydatków ogółem w kraju (przed rokiem – 6,1%).

Tablica 18. Świadczenia wychowawcze „RODZINA 500+”
 Table 18. „FAMILY 500+” child-support benefit

Wyszczególnienie Specification	2016 ^a	2019	2020	2021
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	1062339,7	1859645,0	2431479,1	2402947,1
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze w tys. Monthly average number of children for whom families received a child-raising benefit in thousands	236,8	<u>217,5^b</u> 374,7	395,9	393,7

a, b Dane dotyczą okresu: a – od 1 kwietnia do 31 grudnia, b – w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia.

a, b Data concern the period: a – from 1 April to 31 December, b – in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December.

Uwaga: Od 1 kwietnia 2016 do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę.

Note: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income.

Przeciętne wydatki na świadczenia wychowawcze z programu „Rodzina 500 plus” na mieszkańca województwa łódzkiego w 2021 r. wyniosły 999 zł (o 3 zł mniej niż przed rokiem). Największym natężeniem wypłat świadczenia wychowawczego w ciągu 2021 r. na 1 mieszkańca charakteryzowały się powiaty: skierniewicki (1231 zł), rawski (1129 zł) i piotrkowski (1126 zł), najniższym natomiast Łódź (872 zł) oraz powiat kutnowski (925 zł).

W 2021 r. wypłacono zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w kwocie 186,5 mln zł, tj. o 39,5 mln zł (o 17,5%) mniej niż w 2020 r. Świadczenia te wypłacono na 88,1 tys. dzieci. Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymali zasiłki rodzinne w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 19,7% i był niższy o 3,8 p. proc. w porównaniu z 2020 r.

Świadczenie na wyprawkę szkolną, dla każdego uczącego się dziecka rozpoczynającego rok szkolny w ramach programu „Dobry Start”, objęło 266,5 tys. uczniów, tj. o 0,5 mniej niż przed rokiem. Wartość tego wsparcia wyniosła 80,0 mln zł (spadek o 0,4% wobec 2020 r.).

Z funduszu alimentacyjnego może korzystać osoba uprawniona do pobierania alimentów w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów od dłużnika. W 2021 r. wypłacono 150 tys. świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w 2020 r. – 156,7 tys.). Świadczenia te wypłacono na łączną kwotę 60,6 mln zł, o 3,5% mniejszą niż w roku poprzednim.

W 2021 r. kontynuowano, zapoczątkowany w czerwcu 2014 r., program „Karta Dużej Rodziny” oferujący rodzinom wielodzietnym tj. przynajmniej z trójką dzieci, system zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej. Na terenie województwa 50,2 tys. rodzin posiadało tę kartę (w 2020 r. – 45,6 tys.), najwięcej w Łodzi (6,4 tys. rodzin) oraz powiatach: piotrkowskim (3,5 tys.) i tomaszowskim (3,4 tys.). Najmniejsza liczba rodzin korzystających z programu wystąpiła w powiatach: brzezińskim (0,7 tys.) oraz łaskim (0,9 tys.). W ciągu roku najwięcej użytkowników Karty przybyło w Łodzi (wzrost o 0,7 tys. rodzin) oraz powiatach: tomaszowskim (o 0,3 tys.), opoczyńskim (o 0,3 tys.), radomszczańskim (o 0,3 tys.), bełchatowskim (o 0,3 tys.) i sieradzkim (o 0,3 tys.).

Tablica 19. Świadczenia na rzecz rodziny

Table 19. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021
Dobry Start^a Good Start^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	.	80363,1	80040,2
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	.	267969	266528
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	284554	255254	226072	186536
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children, for which the parents shall receive family allowances	141335	125235	105318	88127
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	31,3	27,9	23,5	19,7
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	73955,8	67377,3	62790,3	60574,0
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	190654	170638	156733	149996
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł amount of tax deductions for family tax relief in thousand PLN	343002,8	347039,4	342259,3	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	403266	405972	409846	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the "Good Start" program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuńcza dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz 1324, z późn. zm.). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce

Stan w dniu 31 grudnia

Table 20. Nurseries and children's clubs

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Żłobki Nurseries	74	179	186	215
w tym publiczne of which public	47	61	68	75
Oddziały żłobkowe Nursery sections	5	4	1	1
Kluby dziecięce Children's clubs	20	35	36	36
w tym publiczne of which public	1	2	6	10
Miejsca ^a w tys.: Places ^a in thousands:				
w żłobkach in nurseries	3,9	7,7	8,2	9,0
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,3	0,6	0,7	0,7
Dzieci ^a przebywające (w ciągu roku) w tys.: Children ^a staying (during the year) in thousands:				
w żłobkach in nurseries	7,2	12,3	11,7	12,8
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,4	0,8	0,9	1,0

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Including nursery wards.

Na koniec 2021 r. w województwie łódzkim działały 252 placówki opieki nad dziećmi do lat 3, tj. o 29 placówek więcej niż w 2020 r. oraz o 153 więcej wobec 2015 r. W całej Polsce liczba placówek zwiększyła się ponad dwukrotnie (z 2322 w 2015 r. do 5012 w ostatnim z analizowanych lat).

Zarówno w województwie łódzkim, jak i w całym kraju, jako forma sprawowania opieki nad małymi dziećmi przeważały żłobki. Ich udział w strukturze badanych placówek w łódzkim w końcu 2021 r. ukształtował się na poziomie 85,3% (w 2015 r. – 74,7%), w przypadku Polski wyniósł 83,8% (w 2015 r. – 80,7%).

Spośród wszystkich placówek opieki nad dziećmi do lat 3, na terenie województwa najwięcej z nich zlokalizowanych było w Łodzi (29,8%), a także w powiatach: zgierskim (8,3%), bełchatowskim (7,9%) i pabianickim (6,0%). W powiatach wieruszowskim oraz brzezińskim odnotowano tylko po dwie placówki tego typu.

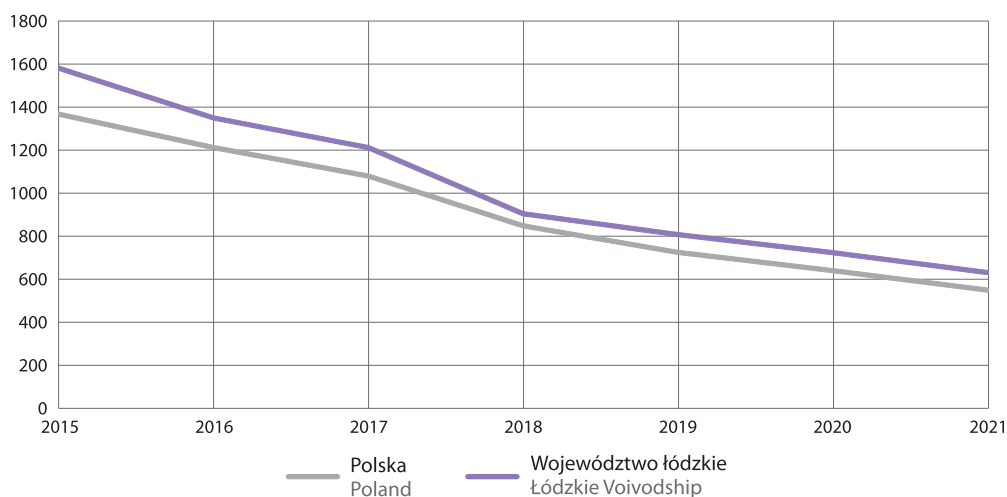
Żłobki, oddziały żłobkowe i kluby dziecięce działające w województwie łódzkim w końcu 2021 r., dysponowały łącznie 9,7 tys. miejsc – to o 0,8 tys. (8,6%) miejsc więcej niż w 2020 r. Wobec pierwszego z analizowanych lat ich liczba wzrosła ponad dwukrotnie. W kraju liczba miejsc zwiększyła się z 80,9 tys. w 2015 r. do 191,6 tys. w 2021 r., co oznacza wzrost ich liczby o 136,9% na przestrzeni siedmiu analizowanych lat.

Kluby dziecięce, podobnie jak rok wcześniej, przeciętnie dysponowały 19 miejscami, to o 6 miejsc więcej w porównaniu z 2015 r. W żłobkach wraz z oddziałami żłobkowymi znajdowały się przeciętnie 42 miejsca, tj. o 2 miejsca mniej niż w 2020 r. oraz o 8 miejsc mniej niż w pierwszym z analizowanych lat.

Wykres 29. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^a i klubach dziecięcych

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 29. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries^a and children's clubs
As of 31 December

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Including nursery wards.

W końcu 2021 r. w województwie łódzkim na 100 miejsc w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz klubach dziecięcych przypadało 0,6 tys. dzieci w wieku do lat 3, tj. mniej o 0,1 tys. dzieci w stosunku do poprzedniego roku i o 0,9 tys. wobec 2015 r. W tym samym czasie na terenie całego kraju dostępność miejsc w placówkach opieki nad dziećmi zwiększyła się również dwu i półkrotnie (z 1,4 tys. dzieci w 2015 r. do 0,5 tys. w ostatnim z badanych lat).

W końcu 2021 r. najliczniejszą grupę we wszystkich typach placówek stanowiły dzieci w wieku 2 lat – 54,2%. Drugą co do wielkości grupę tworzyły dzieci roczne – 42,4%. Najmniej było dzieci poniżej roku (0,9%).

Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach, oddziałach żłobkowych oraz klubach dziecięcych w ogólnej liczbie dzieci do lat 3 ukształtował się na poziomie 13,6%, tj. o 2,2 p. proc. wyższym w stosunku do poprzedniego roku oraz wyższym o 7,2 p. proc. wobec 2015 r. W kraju udział ten ukształtował się na zbliżony poziomie 15,5% (w 2020 r. – 12,8%, w 2015 r. – 6,8%).

Z analizy w przekroju terytorialnym na koniec 2021 r. wynika, że wartości tego wskaźnika powyżej średniej w województwie osiągnęły: Skierniewice (28,1%), Piotrków Trybunalski (27,6%), Łódź (21,5%), a także powiaty: pabianicki (16,3%), bełchatowski (15,3%) oraz zgierski (13,9%). Najniższy udział dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci w grupie do lat 3 wystąpił w powiatach: sieradzkim (4,8%), radomszczańskim (4,8%), opoczyńskim (5,6%) i wieruszowskim (6,0%).

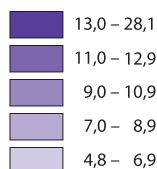
Mapa 28. Żłobki^a i kluby dziecięce w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 28. Nurseries^a and children clubs in 2021

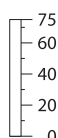
As of 31 December

Dzieci objęte opieką żłobkową
w % dzieci w wieku do lat 3
Children covered by nursery care
in percentage of children up to the age of 3

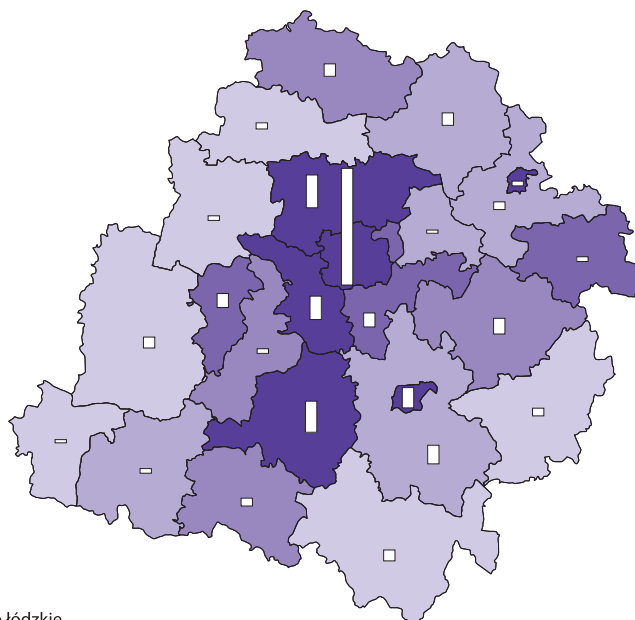

województwo łódzkie – 13,6%
Łódzkie Voivodship

Obiekty
Facilities

województwo łódzkie
Łódzkie Voivodship

a łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Including nursery wards.

5.2.3. Warunki mieszkaniowe**5.2.3. Housing conditions**

W 2021 r., podobnie jak rok wcześniej, wzrosła liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych, a także przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania.

Długości sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej zwiększyły się, podobnie jak ilość odprowadzonych ścieków i zużycie gazu, spadło natomiast zużycie wody.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Dwelling stocks^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020 ^b	2021 ^b
Mieszkania Dwellings	1003933	1032240	1040143	1048661
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1000 population	402,6	420,5	430,6	437,9
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,59	3,61	3,68	3,68
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	68,7	69,9	71,4	71,6
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,48	2,34	2,32	2,28

a Na podstawie bilansów. b Dane uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

a Based on balances. b The data take into account the results of the National Population and Housing Census 2021.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. zasoby mieszkaniowe w województwie łódzkim liczyły 1,0 mln mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 75,1 mln m², w których znajdowało się 3,9 mln izb. Zasoby mieszkaniowe w województwie łódzkim stanowiły 6,8% zasobów w kraju. W 2021 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, przybyło 8,5 tys. mieszkań (tj. wzrost o 0,8%), a w stosunku do 2015 roku liczba mieszkań w zasobach zwiększyła się o 44,7 tys. (tj. o 4,5%). W miastach województwa łódzkiego zlokalizowanych było 69,9% ogólnej liczby lokali mieszkalnych. Relatywnie szybciej przybywało mieszkań w miastach niż na terenach wiejskich; od 2015 r. wspomniany wzrost wyniósł odpowiednio 4,6% i 4,1%.

W 2021 r. na 1000 mieszkańców województwa łódzkiego przypadało 437,9 mieszkań, tj. o 7,3 więcej niż w 2020 r. i o 35,3 więcej niż w 2015 r. Wskaźnik ten w województwie przewyższał o 32,7 przeciętną wartość w kraju (405,2 mieszkań na 1000 mieszkańców).

W 2021 r. przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu wyniosła 3,68 i w porównaniu z rokiem poprzednim pozostała na tym samym poziomie, a w odniesieniu do 2015 r. wzrosła o 0,09. Mieszkania w miastach posiadały przeciętnie 3,38 izby, natomiast na wsi o 1 izbę więcej.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. średnia wielkość mieszkania w województwie łódzkim wynosiła 71,6 m² (w kraju – 75,1 m²) i wzrosła o 0,2 m² w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 2,9 m² w stosunku do 2015 r. Mieszkania na wsi były średnio o 34,5 m² większe niż w miastach, gdzie przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania to 61,2 m². Największe przeciętnie mieszkania znajdowały się w powiatach: łódzkim wschodnim (101,3 m²), wieruszowskim (97,4 m²) i skierniewickim (95,2 m²), a najmniejsze w: Łodzi (55,4 m²), Piotrkowie Trybunalskim (63,3 m²) oraz powiecie kutnowskim (67,6 m²).

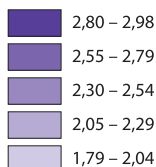
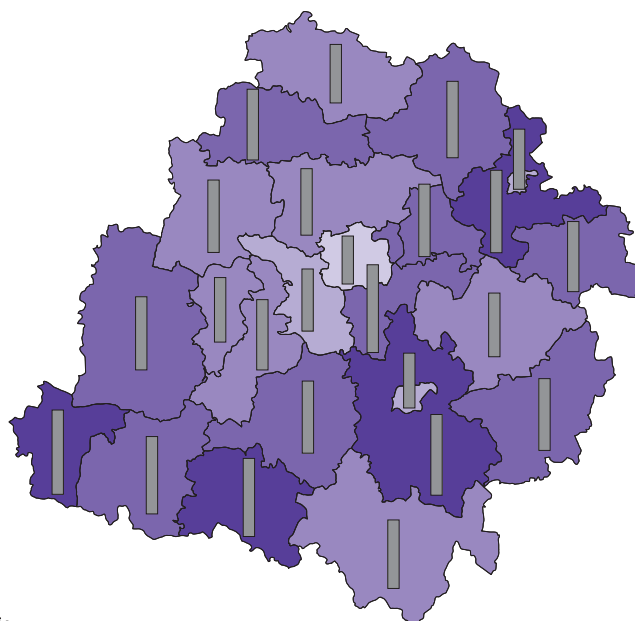
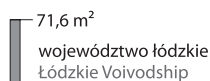
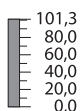
W 2021 r. na 1 mieszkanie w województwie łódzkim przypadały 2,28 osoby (w kraju 2,47) i w porównaniu z rokiem poprzednim wskaźnik ten zmniejszył się o 0,04, a w stosunku do 2015 r. – o 0,20. Najwięcej osób na 1 mieszkanie przypadało w powiatach: skierniewickim – 2,98, wieruszowskim – 2,96 oraz piotrkowskim – 2,87, najmniej natomiast w Łodzi – 1,79, Piotrkowie Trybunalskim – 2,14 oraz powiecie pabianickim – 2,23.

Mapa 29. Warunki mieszkaniowe ludności w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 29. Housing conditions of population in 2021

As of 31 December

Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
Average number of persons per dwellingwojewództwo łódzkie – 2,28
Łódzkie VoivodshipPrzeciętna powierzchnia użytkowa
1 mieszkania w m²
Average useful floor area
per dwelling in m²

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Tablica 22. Wodociągi

Stan w dniu 31 grudnia

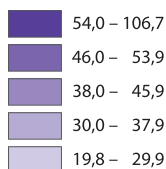
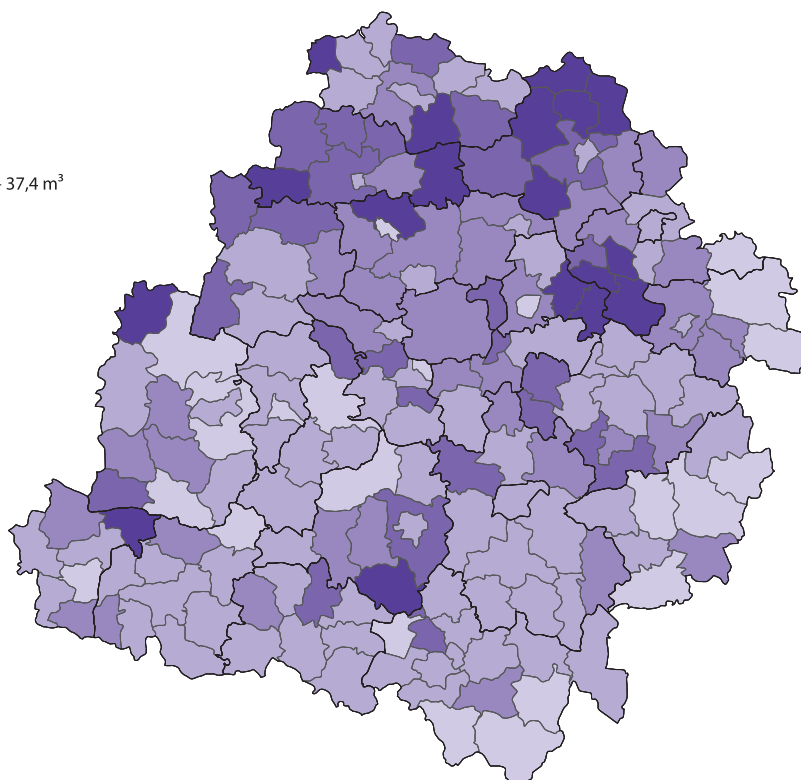
Table 22. Water supply system

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć rozdzielcza w km Distribution network in km	22754,5	23275,7	23452,4	23650,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	395213	412610	419713	425649
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domo- wych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in house- holds (during the year) in hm ³	92,7	93,5	92,4	90,1

Mapa 30. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2021 r.

Map 30. Consumption of water from water supply systems in households in 2021

Na 1 mieszkańca w m³
Per capita in m³województwo łódzkie – 37,4 m³
Łódzkie Voivodship

Na koniec 2021 r. sieć wodociągowa rozdzielcza w województwie łódzkim liczyła 23,7 tys. km długości i w porównaniu z 2020 r. była dłuższa o 197,6 km (tj. o 0,8%), a w stosunku do 2015 r. – o 895,5 km (tj. o 3,9%). W skali kraju dynamika ta była większa i wzrost wyniósł odpowiednio – 1,0% i 6,3%. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych wynosiła 425,6 tys. sztuk i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 5,9 tys. sztuk (tj. o 1,4%), a w stosunku do 2015 r. – o 30,4 tys. sztuk (tj. o 7,7%). W skali kraju liczba przyłączy zwiększyła się odpowiednio o 2,3% w stosunku do poprzedniego roku i o 10,2% wobec 2015 r. W 2021 r. na terenach wiejskich zlokalizowane było 80,9% długości sieci wodociągowej oraz 67,0% przyłączy do budynków. W porównaniu z rokiem poprzednim na terenach wiejskich przybyło 147,0 km nowej sieci (tj. wzrost o 0,8%), a liczba przyłączy zwiększyła się o 3,9 tys. sztuk (tj. o 1,4%). Długość sieci wodociągowej w miastach wzrosła o 50,6 km (tj. o 1,1%), a liczba przyłączy o 2,1 tys. sztuk (tj. o 1,5%).

Wskaźnik gęstości sieci wodociągowej w województwie łódzkim w 2021 r. wyniósł 129,8 km na 100 km² powierzchni ogólnej i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o 1,1 km, a w odniesieniu do 2015 r. o 4,9 km. W skali kraju zagęszczenie sieci było mniejsze niż w województwie łódzkim (101,3 km na 100 km²). Wskaźnik gęstości sieci wodociągowej był ponad trzykrotnie wyższy w miastach niż na terenach wiejskich województwa łódzkiego (odpowiednio 382,1 km i 112,3 km). W Polsce omawiane wskaźniki w przekroju miasto-wieś były znacznie niższe niż w województwie łódzkim i wyniosły odpowiednio 327,0 km i 83,9 km.

W 2021 r. z sieci wodociągowej korzystało 2284,1 tys. mieszkańców województwa łódzkiego, tj. 94,5% ogółu ludności. W porównaniu z rokiem poprzednim odsetek korzystających z instalacji wodociągowej wzrósł o 0,1 p. proc., a w stosunku do 2015 r. – o 0,4 p. proc. W kraju z sieci wodociągowej korzystało 92,4% ludności, tj. więcej o 0,2 p. proc. niż rok wcześniej i o 0,6 p. proc. niż w 2015 r. W miastach dostęp do wodociągu, zarówno w 2021 r. jak i w 2020 r. miało 95,4% ogółu mieszkańców (wzrost o 0,4 p. proc. w porów-

naniu z 2015 r.). Na terenach wiejskich udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej ukształtował się na poziomie 93,0% (wzrost o 0,1 p. proc. w stosunku do 2020 r. i o 0,6 p. proc. w porównaniu z 2015 r.).

Przeciętne zużycie wody przez gospodarstwa domowe w województwie łódzkim w 2021 r. przypadające na 1 mieszkańca ukształtowało się na poziomie 37,4 m³, przy czym w miastach było to 35,9 m³, a na obszarach wiejskich 40,0 m³. W porównaniu z 2020 r. średnie zużycie wody przez 1 mieszkańca zmalało o 0,7 m³. Podobny spadek miał miejsce w miastach, a na terenach wiejskich odnotowano spadek zużycia o 0,6 m³. Analiza zużycia wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykazała duże zróżnicowanie wielkości tego wskaźnika w przekroju terytorialnym. Największe zużycie wody na 1 mieszkańca odnotowano w gminach wiejskich: Chąsno (106,7 m³), Kocierzew Południowy (89,4 m³) i Kiernozia (85,0 m³), a najmniejsze w gminie miejsko-wiejskiej Żelów (19,8 m³) oraz gminach wiejskich: Gidle (22,7 m³) i Żarnów (24,0 m³).

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Tablica 23. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia
Table 23. Sewage system
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	6507,1	7225,8	7468,8	7689,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	148676	169973	175437	181944
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	88,1	85,5	84,6	85,5
w tym oczyszczane of which treated	88,1	85,5	84,6	85,5

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Na koniec 2021 r. długość sieci kanalizacyjnej w województwie łódzkim wynosiła 7,7 tys. km i w porównaniu z 2020 r. zwiększyła się o 0,2 tys. km (tj. o 3,0%), a w relacji do 2015 r. – o 1,2 tys. km (tj. o 18,2%). W skali kraju zanotowano nieznacznie mniejszy wzrost długości sieci kanalizacyjnej (odpowiednio o 2,3% i o 15,9%). Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych wyniosła 181,9 tys. sztuk i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 6,5 tys. sztuk (tj. o 3,7%), w stosunku do 2015 r. – o 33,3 tys. sztuk (tj. o 22,4%). W skali kraju nastąpił wzrost liczby przyłączy odpowiednio o 3,0% oraz o 20,1%. W miastach znajdowało się 52,0% długości sieci kanalizacyjnej oraz 61,3% przyłączy do budynków. W porównaniu z rokiem poprzednim długość sieci kanalizacyjnej w miastach wzrosła o 90,4 km (tj. o 2,3%), a liczba przyłączy zwiększyła się o 3,1 tys. sztuk (tj. o 2,8%). Na terenach wiejskich przybyło 130,1 km nowej sieci (tj. o 3,7%), a liczba przyłączy wzrosła o 3,5 tys. sztuk (tj. o 5,2%).

Wskaźnik gęstości sieci kanalizacyjnej w województwie łódzkim w 2021 r. wyniósł 42,2 km na 100 km² powierzchni ogólnej i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o 1,2 km, a w odniesieniu do 2015 r. – o 6,5 km. W skali kraju wskaźnik ten był znacznie wyższy niż w województwie łódzkim (55,5 km na 100 km²). W miastach województwa łódzkiego wyniósł on 337,5 km, a na terenach wiejskich 21,7 km. W skali kraju gęstość sieci kanalizacyjnej w przekroju miasto-wieś wyniosła odpowiednio 311,6 km i 35,7 km.

Mapa 31. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2021 r.

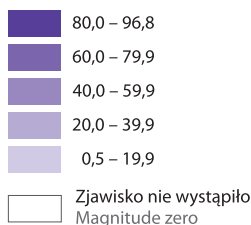
Stan w dniu 31 grudnia

Map 31. Population connected to sewage system in 2021

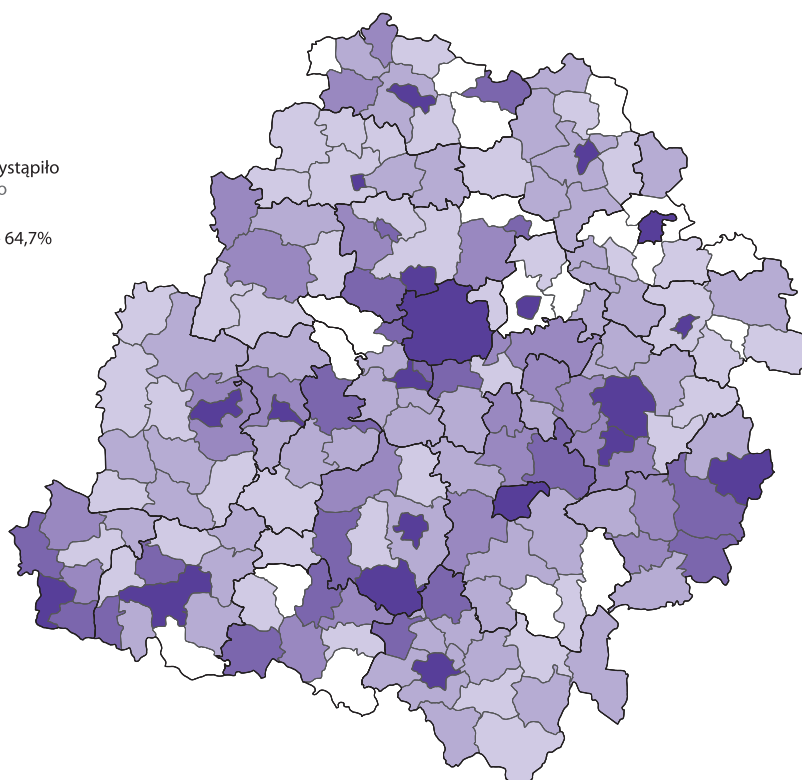
As of 31 December

W % ludności ogółem

In % of total population

województwo łódzkie – 64,7%
Łódzkie Voivodship

a Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej obliczono z wykorzystaniem danych pochodzących z NSP 2011.
a The percentage of the total population using sewage system was calculated using data from Census 2011.

Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną w 2021 r. w województwie łódzkim wyniosła 85,0 hm³ (w miastach 75,0 hm³, a na obszarach wiejskich 10,0 hm³) i wzrosła o 0,5% w porównaniu z 2020 r. oraz o 3,8% w stosunku do 2015 r.

W 2021 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 1564,1 tys. mieszkańców województwa łódzkiego, tj. 64,7% ogółu ludności. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost odsetka korzystających z instalacji kanalizacyjnej o 0,2 p. proc., a w stosunku do roku 2015 – o 1,3 p. proc. W kraju odsetek korzystających wynosił 71,9% i tu również nastąpił wzrost (odpowiednio o 0,4 p. proc. i o 2,2 p. proc.). W miastach województwa łódzkiego dostęp do kanalizacji miało 87,5% ogółu ludności (wzrost o 1,1 p. proc. w porównaniu z 2015 r.). Na terenach wiejskich udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej kształtował się na poziomie 27,5% (wzrost o 3,5 p. proc. w porównaniu z 2015 r.). Wśród gmin województwa łódzkiego największy udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej odnotowano w: gminie wiejskiej Bolesławiec (96,8%) oraz gminach miejskich: Bełchatów (95,2%) i Brzeziny (94,3%), a najniższy odsetek korzystających wystąpił w gminach wiejskich: Witonia (0,5%), Łęczycza (0,6%) i Godzianów (0,8%). W 18 gminach nie korzystano z sieci kanalizacyjnej.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	4351,9	4814,3	5052,5	5304,6
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	75391	93897	100010	106552
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	423,2	435,1	442,6	447,5
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	1539,0	1848,6	1938,1	2289,8
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	616,1	751,4	798,7	952,1

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters.

Skutkiem rozwoju infrastruktury gazowej na obszarze województwa łódzkiego był wzrost długości sieci gazowej o 252,1 km w porównaniu z 2020 r. (tj. o 5,0%), a w relacji do 2015 r. – o 952,8 km (tj. o 21,9%) i na koniec 2021 r. długość sieci gazowej ogółem wyniosła 5,3 tys. km. Długość sieci gazowej w Polsce liczyła 165,7 tys. km, a tempo wzrostu długości tej instalacji w kraju wyniosło odpowiednio 2,2% w porównaniu z 2020 r. i 13,5% w stosunku do 2015 r. Liczba czynnych przyłączy gazu prowadzących do budynków na koniec 2021 r. wyniosła 106,6 tys., to więcej o 6,5 tys. w porównaniu z rokiem poprzednim i o 31,2 tys. w stosunku do 2015 r. Ich liczba stanowiła 3,2% wszystkich przyłączy w kraju (3285,3 tys. sztuk). Długość sieci gazowej w miastach wynosiła 3,3 tys. km i stanowiła 61,9% długości sieci ogółem w województwie łódzkim, na wsi długość sieci liczyła 2,0 tys. km. Z ogólnej liczby przyłączy 79,5% zainstalowanych było w miastach, tj. 84,7 tys. sztuk, a na obszarach wiejskich – 21,9 tys. (20,5%). W porównaniu z 2020 r. długość sieci gazowej w miastach wzrosła o 4,0%, natomiast na obszarach wiejskich o 6,7%, wzrost liczby przyłączy wyniósł odpowiednio – 5,7% i 9,8%.

Wskaźnik gęstości sieci gazowej rozdzielczej w województwie łódzkim w 2021 r. wyniósł 28,2 km na 100 km² powierzchni ogólnej i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrósł o 3,9 km, a w odniesieniu do 2015 r. – o 7,9 km. W skali kraju wskaźnik ten był prawie dwukrotnie wyższy niż w województwie łódzkim (49,3 km na 100 km²). W miastach województwa łódzkiego wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 275,8 km na 100 km², a na terenach wiejskich – 11,0 km i w porównaniu z rokiem poprzednim był wyższy zarówno dla miast (wzrost o 19,4 km), jak i dla obszarów wiejskich (wzrost o 2,9 km).

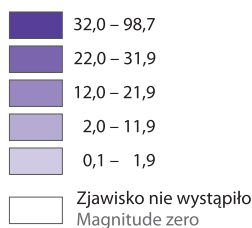
W 2021 r. w województwie łódzkim z sieci gazowej korzystało 976,2 tys. osób i było to o 0,3% mniej niż rok wcześniej i o 1,3% mniej niż w 2015 r. W Polsce liczba ludności korzystającej z sieci gazowej wyniosła 20,9 mln osób i była wyższa o 0,5% w stosunku do 2020 r. i o 4,2% w porównaniu z 2015 r. Odsetek ludności ogółem korzystającej z sieci gazowej w województwie łódzkim wyniósł 40,4%, tj. więcej o 0,3 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,7 p. proc. w stosunku do 2015 r. W miastach z sieci gazowej korzystało 60,3% ogółu mieszkańców (o 0,2 p. proc. więcej niż w roku poprzednim), natomiast na

obszarach wiejskich korzystający z sieci gazowej stanowili 7,8% ogółu ludności (o 0,6 p. proc. więcej niż w 2020 r.). Udział osób korzystających z sieci gazowej w województwie łódzkim był o 14,4 p. proc. niższy niż w kraju (54,8%). Wśród gmin województwa łódzkiego największy udział mieszkańców korzystających z sieci gazowej odnotowano w: gminie miejskiej Konstantynów Łódzki (98,7%) oraz gminach wiejskich: Ksawerów (93,6%) i Ujazd (79,4%), a najniższy odsetek korzystających (poniżej 0,1%) wystąpił w gminie wiejskiej Dmosin i miejsko-wiejskiej Błaszki. W 65 gminach nie korzystano w ogóle z sieci gazowej.

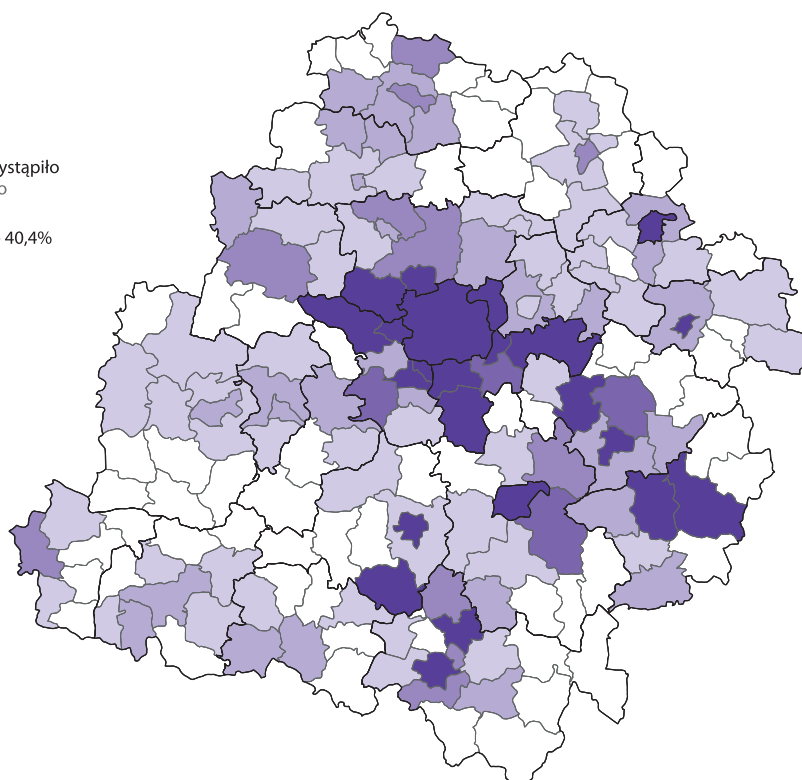
W 2021 r. w województwie łódzkim zużycie gazu z sieci przez gospodarstwa domowe wyniosło ogółem 2289,8 GWh, z czego 83,4% zużyto w miastach. W porównaniu z 2020 r. zużycie gazu z sieci ogółem wzrosło o 18,1%, przy równoczesnym wzroście liczby odbiorców (gospodarstw domowych) o 1,1%. Na obszarach wiejskich zanotowano większe tempo wzrostu niż w miastach, zarówno zużycia gazu z sieci, jak i liczby odbiorców (wzrost odpowiednio o 26,6% i o 10,8%), w miastach natomiast zużycie zwiększyło się o 16,6%, przy wzroście liczby odbiorców o 0,6%. W 2021 r. przeciętne zużycie gazu z sieci w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosło 952,1 kWh (w kraju – 1564,4 kWh) i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło o 19,2% (w kraju wzrost o 18,8%). W miastach województwa łódzkiego zużycie gazu z sieci wyniosło 1280,9 kWh na 1 mieszkańca (wzrost o 18,2% w porównaniu z 2020 r.), a na terenach wiejskich – 415,6 kWh (wzrost o 26,8%).

Mapa 32. Ludność korzystająca z gazu z sieci^a w 2021 r.
Map 32. Population connected to the gas supply system^a in 2021

W % ludności ogółem
In % of total population

województwo łódzkie – 40,4%
Łódzkie Voivodship

^a Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej obliczono z wykorzystaniem danych pochodzących z NSP 2011.
^a The percentage of the total population using gas supply system was calculated using data from Census 2011.

5.2.4. Ochrona zdrowia

5.2.4. Health care

W ochronie zdrowia w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się liczba personelu medycznego, liczba podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, jak i udzielonych w nich porad była większa niż rok wcześniej. Zwiększyła się także liczba szpitali ogólnych, liczba łóżek, a także liczba wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego na miejsce zdarzenia oraz liczba osób, którym udzielono pomocy medycznej.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa, polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej

Stan w dniu 31 grudnia

Table 25. Health care facilities

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Przychodnie Out-patient departments	1562	1630	1603	1629
Praktyki lekarskie i lekarzy dentystów ^a Medical and dental practices ^a	196	161	147	140
Porady udzielone ^{bc} w tys: Consultations provided ^{bc} in thousands:	21871,0	22412,6	19623,6	21846,8
lekarskie ^d medical ^d	19601,9	20039,9	17853,3	19754,3
stomatologiczne dental	2269,1	2372,7	1770,3	2092,5
Szpitale ogólne General hospitals	68	63	60	61
Łóżka w szpitalach ogólnych Beds in general hospitals	12985	11516	11491	11615
na 10 tys. ludności per 10 thous. population	52,1	46,9	47,6	48,5
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	66,7	68,8	54,0	60,4
Przeciętny pobyt chorego w dniach Average patient stay in days	5,3	5,1	5,1	5,2

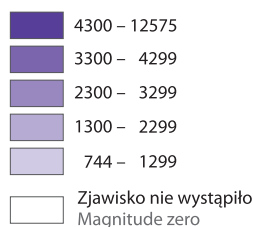
a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

a Data concern practices that signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

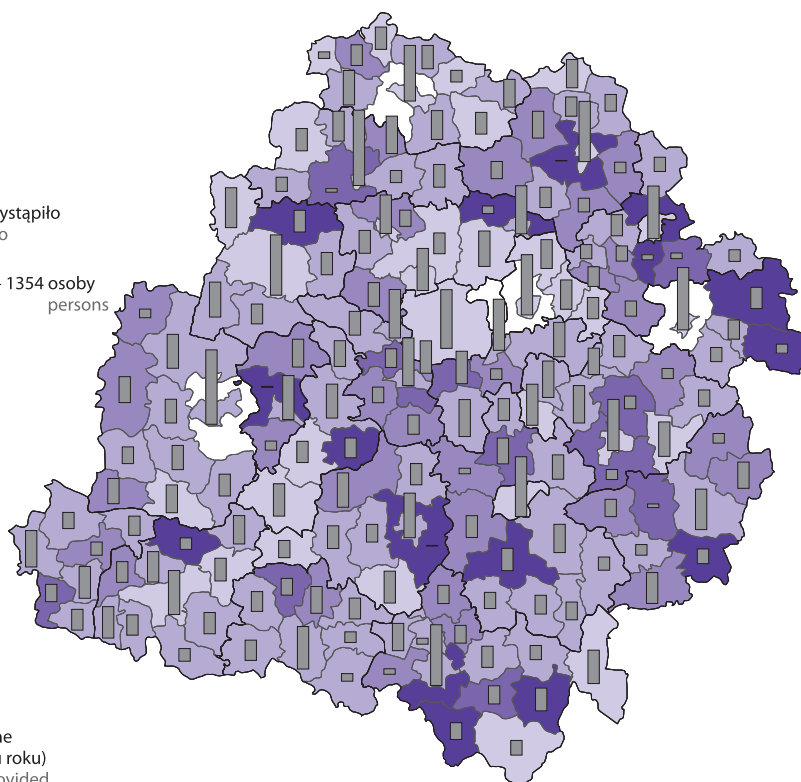
Jednym ze szczebli systemu ochrony zdrowia jest ambulatoryjna opieka zdrowotna. W 2021 r. w województwie łódzkim działało 1629 przychodni oraz 140 praktyk lekarskich i stomatologicznych, realizujących świadczenia finansowane ze środków publicznych. Liczba przychodni była większa zarówno w porównaniu z 2020 r. jak i 2015 r. (odpowiednio o 1,6% i 4,3%). Podobne relacje odnotowano w skali kraju – wzrost liczby przychodni o 2,2% w porównaniu z 2020 r. oraz o 7,6% w stosunku do 2015 r. W przypadku praktyk lekarskich i stomatologicznych działających zarówno na terenie województwa łódzkiego jak i całego kraju, kolejny rok z rzędu odnotowano zmniejszenie ich liczby. W porównaniu z 2020 r. w łódzkim było ich o 4,8% mniej, a w stosunku do 2015 r. mniej o 28,6%. W Polsce ubytek ten wyniósł odpowiednio 7,3% i 32,4%.

Mapa 33. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2021 r.
Map 33. Out-patient health care in 2021

Liczba ludności na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej^a
 Number of population per out-patient health care provider^a

województwo łódzkie – 1354 osoby
 Łódzkie Voivodship persons

Porady lekarskie udzielone na 1 mieszkańca (w ciągu roku)
 Medical consultations provided per capita (during the year)

^a Stan w dniu 31 grudnia.
 a As of 31 December.

Przeciętnie na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2021 r. przypadały w województwie 1354 osoby (w kraju 1474). Ze względu na rozkład przestrzenny podmiotów ochrony zdrowia, największą liczbę ludności na 1 podmiot tego typu odnotowano w gminach wiejskich: Bełchatowie (12,6 tys.), Zduńskiej Woli (12,2 tys.), Łowiczu (7,7 tys.) oraz Skierniewicach (8,0 tys.), najmniej natomiast w gminie wiejskiej Bedno (0,7 tys.) oraz w gminach miejskich: Łęczyca i Łowicz (po 0,8 tys.).

W 2021 r. mieszkańcom województwa udzielono 21846,8 tys. porad (lekarskich i stomatologicznych), tj. o 11,3% więcej niż w 2020 r., ale nieznacznie mniej (o 0,1%) w porównaniu z 2015 r. W przeliczeniu na 1 osobę w województwie przypadało 9,1 porady (w kraju 8,5). Na 1 osobę realizowano 8,1 porady w przypadku porad lekarskich, w tym najwięcej w gminach miejskich: Łęczyca – 14,9, Sieradz – 14,7 oraz Rawa Mazowiecka – 12,3. Najmniej natomiast w gminach wiejskich: Zduńska Wola – 0,2, Łęczyca i Sławno – po 0,7 oraz gminie wiejskiej Skierniewice – 1,0.

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy.

W związku ze zmianą źródła danych, informacje nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

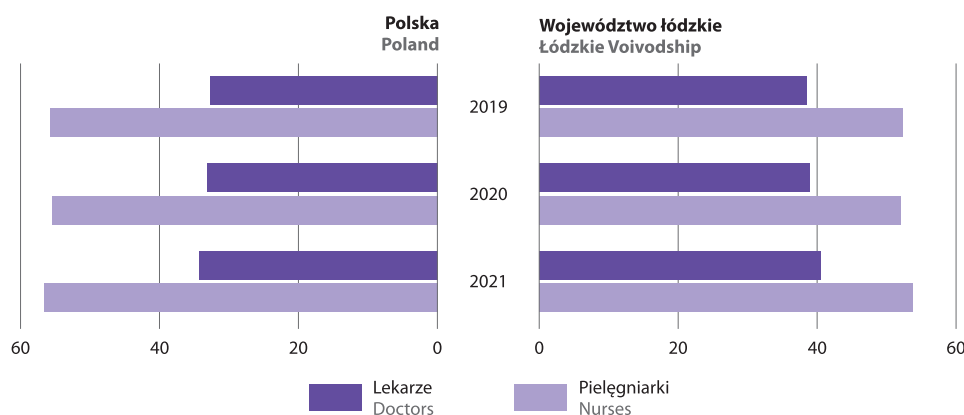
W 2021 r. w województwie łódzkim bezpośrednio z pacjentem pracowało (według głównego miejsca pracy) 9,7 tys. lekarzy, czyli o 3,5% więcej niż rok wcześniej i o 2,8% więcej niż w 2019 r. (lekarze z województwa stanowili 7,5% tego personelu w kraju). W przypadku liczby lekarzy dentystów odnotowano wzrost do 2,6 tys. osób (7,6% w Polsce), czyli o 3,9% więcej niż w 2020 r. oraz o 5,6% więcej niż w 2019 r. Zwiększenie kadry w stosunku do obu analizowanych lat dotyczyło także położnych – odpowiednio o 3,8% i 4,2% więcej. Liczba pielęgniarek była o 2,4% większa niż rok wcześniej oraz o 0,3% większa niż w 2019 r. Udział tego personelu medycznego w ogólnej liczbie w kraju był niższy niż w przypadku personelu lekarskiego i wyniósł odpowiednio 6,0% dla pielęgniarek oraz 7,2% dla położnych.

Miarą dostępu ludności do kadry medycznej jest wskaźnik wyrażający liczbę pracowników medycznych przypadających na 10 tys. ludności. W końcu 2021 r. w województwie łódzkim na 10 tys. mieszkańców przypadało przeciętnie 41 lekarzy (w kraju 34 lekarzy), tj. o 2 więcej niż w 2020 r. i o 3 więcej niż w 2019 r. W przypadku pielęgniarek pracujących bezpośrednio z pacjentem omawiany wskaźnik w 2021 r. wyniósł 54 (w kraju 57), tj. o 2 więcej niż w 2020 r. i w 2019 r.

Wykres 30. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 grudnia

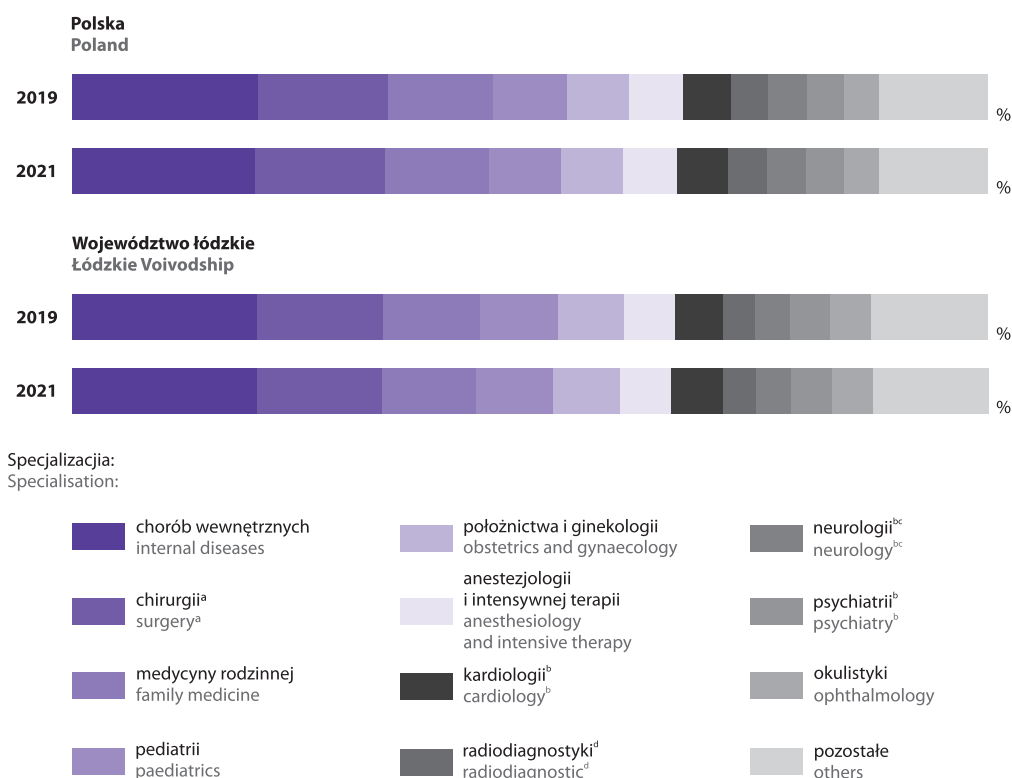
Chart 30. Doctors and nurses per 10 thousand population
As of 31 December

W 2021 r. w województwie łódzkim funkcjonowało 61 stacjonarnych ogólnodostępnych szpitali ogólnych (tj. o 1 więcej niż rok wcześniej, ale o 7 mniej niż w 2015 r.), które stanowiły 6,8% takich placówek w kraju. W 2021 r. dostępnych dla pacjentów było 11615 łóżek, czyli o 124 łóżka więcej niż w 2020 r., ale o 1,4 tys. mniej w porównaniu z 2015 r. Oznacza to, że na 10 tys. ludności w województwie przypadało 48,5 łóżek, podczas gdy przed rokiem wskaźnik ten wyniósł 47,6, a w 2015 r. – 52,1. Przeciętnie w Polsce kształtował się on na poziomie 44,4 wobec 44,0 w 2020 r. i 48,6 sześć lat wcześniej.

Jednym ze wskaźników opisujących działalność szpitali jest przeciętne wykorzystanie łóżek w ciągu roku. Wskaźnik ten dla wszystkich szpitali ogólnych w województwie w ciągu roku zwiększył się o 6,4 p. proc., ale był o 6,3 p. proc. mniejszy niż w 2015 r. i wyniósł 60,4% (w Polsce było to – 61,3% w 2021 r., 55,0% w 2020 r. i 66,6% w 2015 r.). Przyjmuje się iż wykorzystanie łóżek szpitalnych na poziomie 85% jest optymalną wartością tego wskaźnika. W 2021 r. w łódzkich szpitalach leczono 481,3 tys. pacjentów, czyli o 9,1% więcej niż rok wcześniej, ale o 18,7% mniej w porównaniu z 2015 r. (w kraju wzrost o 9,9% w porównaniu z 2020 r., a spadek o 17,7% w stosunku do 2015 r.).

Wykres 31. Lekarze specjaliści
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 31. Medical specialists
As of 31 December

a Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. cd Także: c – neuropatologii, d – radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej. a General, paediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of the locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. b Including children's specialists. cd Also: c – neuropathology, d – radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and children's radiology.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. na terenie województwa łódzkiego na leczenie pacjentów z COVID-19 przeznaczonych było łącznie 2612 łóżek, tj. o 8,4% mniej niż przed rokiem. Łóżka te stanowiły 22,5% ogólnej liczby łóżek w szpitalach ogólnych. W 2021 r. liczba respiratorów przeznaczonych na leczenie pacjentów COVID-19 w szpitalach ogólnych wyniosła 276 sztuk, co stanowiło 27,7% ogólnej ilości respiratorów w szpitalach (996 sztuk).

System Państwowe Ratownictwo Medyczne (PRM) ma za zadanie zapewnienie pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Jednostkami systemu są zespoły ratownictwa medycznego (ZRM), w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego (LZRM) oraz szpitalne oddziały ratunkowe (SOR), z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

W 2021 r. w ramach systemu PRM pomocy medycznej w województwie łódzkim udzielały 103 zespoły ratownictwa medycznego (6,5% jednostek tego typu w Polsce), w tym 80 podstawowych i 23 specjalistyczne (odpowiednio 6,4% i 6,8% jednostek w kraju). W województwie działał również 1 lotniczy zespół ratownictwa medycznego posiadający śmigłowiec (w kraju 21 zespołów), 20 szpitalnych oddziałów ratunkowych (8,3%) i 14 izb przyjęć (9,0%). Na jeden szpitalny oddział ratunkowy w województwie przypadało 119,7 tys. osób (o 23,9% mniej niż przeciętnie w kraju).

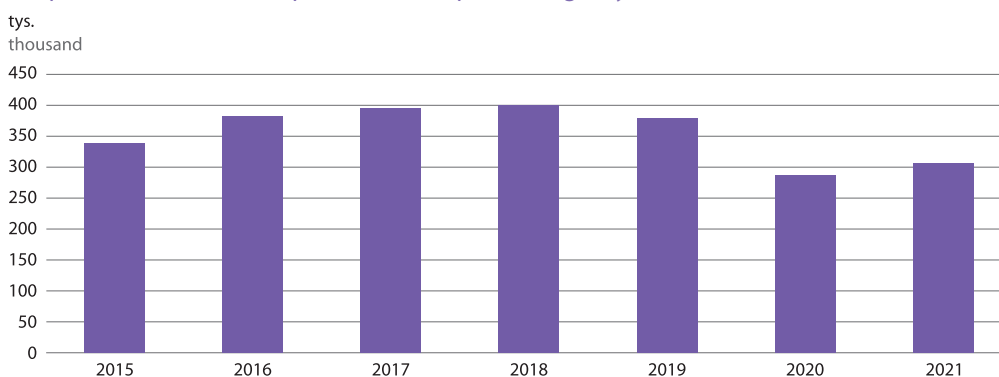
Liczba i rodzaj jednostek ratownictwa medycznego nie uległy większym zmianom w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba jednostek podstawowych i specjalistycznych oraz izb przyjęć i szpitalnych oddziałów ratunkowych była taka sama jak w 2020 r. Natomiast w porównaniu z 2015 r. liczba zespołów zwiększyła się o 9, w tym o 18 zespołów ratownictwa podstawowego, ubyło jednak (o 9) zespołów specjalistycznych. Przybyły 3 szpitalne oddziały ratunkowe, przy jednoczesnym spadku (również o 3) liczby izb przyjęć.

W 2021 r. zespoły ratownictwa medycznego wyjeżdżały na miejsce zdarzenia 204,4 tys. razy (6,7% w skali kraju) i udzieliły pomocy 206,4 tys. osób (6,7% w Polsce). W porównaniu z 2020 r. zwiększyła się zarówno ogólna liczba wyjazdów, jak i liczba osób, którym udzielono pomocy (odpowiednio o 7,3% i o 8,1%).

Szpitalne oddziały ratunkowe dysponowały 129 łózkami (wobec 134 w 2020 r.), tj. 6,5% ogółem w kraju. W ciągu roku leczeniem objęto 36,5 tys. osób, z których 18,2 tys. przekazano do leczenia szpitalnego. W porównaniu z 2020 r. było to odpowiednio o 3,2% i 16,1% więcej.

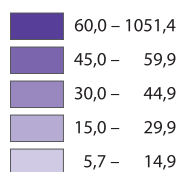
Wykres 32. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

Chart 32. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

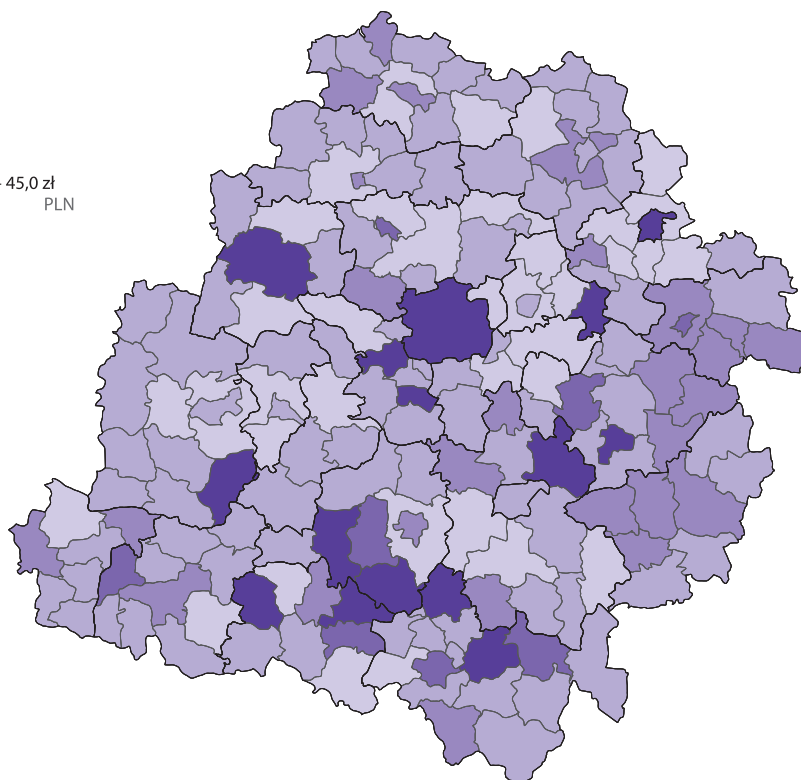

Mapa 34. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2021 r.
Map 34. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2021

Na 1 mieszkańca w zł
 Per 1 capita in PLN

województwo łódzkie – 45,0 zł
 Łódzkie Voivodship PLN

W 2021 r. na ochronę zdrowia gminy i miasta na prawach powiatu w województwie łódzkim przeznaczyły 108,3 mln zł, tj. o 19,1% mniej niż w 2020 r., ale o 14,1% więcej niż w 2015 r. (w kraju nastąpił wzrost odpowiednio o 10,2% i 37,5%). Na lecznictwo ambulatoryjne wydatkowano 4,6% tej kwoty, a na szpitale ogólne 4,5% (przed rokiem było to odpowiednio 5,9% i 2,4%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca na ochronę zdrowia przeznaczono 45,04 zł (w kraju 58,52 zł), co oznacza, że w porównaniu z 2020 r. kwota ta była o 10,14 zł niższa, ale w stosunku do 2015 r. o 7,03 zł wyższa (w kraju było to więcej odpowiednio o 5,67 zł i 16,49 zł).

5.2.5. Kultura

5.2.5. Culture

W 2021 r. liczba podmiotów działających w obszarze kultury w województwie łódzkim wyniosła 877 i zmniejszyła się o 1,9% w porównaniu z 2020 r. Większość stanowiły biblioteki i placówki informacyjno-biblioteczne (62,8% ogółu podmiotów) oraz centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury oraz kluby i świetlice (21,8%).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. w województwie łódzkim działalność prowadziło 467 bibliotek publicznych wraz z filiami (6,1% wszystkich placówek w Polsce). W porównaniu do poziomu notowanego rok wcześniej ilość ich zmniejszyła się o 3,9%, a w porównaniu z 2015 r. o 11,9%. Na terenie województwa łódzkiego funkcjonowały również 42 punkty biblioteczne (w Polsce 842), tj. o 2 punkty mniej niż w roku poprzednim i o 18 mniej niż w roku 2015.

Na koniec 2021 r. w województwie łódzkim działalność wystawienniczą prowadziło 45 muzeów łącznie z oddziałami (4,8% placówek w kraju), tj. o 4 więcej niż w 2020 r. Placówki te dysponowały 887,6 tys. muzealiów (wzrost o 1,2% w stosunku do roku poprzedniego), z których najliczniejszy zbiór stanowiły muzealia z zakresu archeologii (38,9% ogółu), historii (17,3%) i numizmaty (9,9%).

W województwie działało na koniec grudnia 2021 r. 37 galerii i salonów sztuki (11,8% wszystkich obiektów w kraju), tj. o 2 więcej niż w 2020 r. i o 4 mniej niż w 2015 r. Galerie posiadały w zbiorach własnych 19,9 tys. eksponatów, z których większość (84,5%) stanowiły zbiory z zakresu grafiki.

Na koniec omawianego roku działalność sceniczną w województwie łódzkim prowadziło 9 teatrów i instytucji muzycznych posiadających własny, stały zespół artystyczny (6 teatrów dramatycznych i lalkowych, 2 teatry muzyczne, 1 filharmonia). Było to 4,9% wszystkich instytucji tego typu w Polsce. W porównaniu z latami ubiegłymi liczba teatrów i instytucji muzycznych zmniejszyła się o 18,2% w stosunku do 2020 r. i o 10% w porównaniu z 2015 r.

Według stanu na koniec 2021 r. w województwie łódzkim funkcjonowało 191 centrów, domów i ośrodków kultury oraz klubów i świetlic (4,8% wszystkich instytucji w Polsce), tj. o 0,5% więcej niż w 2020 r. i 2,1% więcej niż w 2015 r. Na koniec 2021 r. w instytucjach tych funkcjonowało 398 pracowni specjalistycznych. Najliczniejsze, podobnie jak rok i sześć lat wcześniej, były pracownice plastyczne (23,9% ogółu pracowników), muzyczne (22,4%) oraz baletowe i taneczne (21,6%). We wszystkich instytucjach działało 913 grup artystycznych (o 1,6% więcej niż w 2020 r. oraz o 5,7% mniej niż w 2015 r.). Funkcjonujące na terenie województwa grupy artystyczne stanowiły 6,6% ogółu grup tego typu działających w kraju. Najbardziej popularne były grupy taneczne (24,2% ogółu grup) oraz muzyczno-instrumentalne (21,2%). W 2021 r. w placówkach kultury prowadzono 1,0 tys. kół, klubów i sekcji (4,7% ogółu w Polsce), jednak było ich o 24,2% mniej niż w 2020 r. i o 13,3% mniej niż w 2015 r. Wśród nich dominowały koła plastyczne/techniczne (25,9% ogółu kół).

Tablica 26. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
Table 26. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	590	546	530	509
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	51	46	41	45
Galerie i salony sztuki Art galleries	41	36	35	37
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	10	11	11	9
Centra, domy i ośrodki kultury Centre of culture, cultural centres and establishments	147	161	158	158
Kluby i świetlice Clubs and community centres	40	43	32	33
Kina stałe Indoor cinemas	21	30	27	28
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	4226	4496	4558	4705
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	446,3	412,5	148,8	272,2
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	13334,8	12033,2	12714,8	12539,0

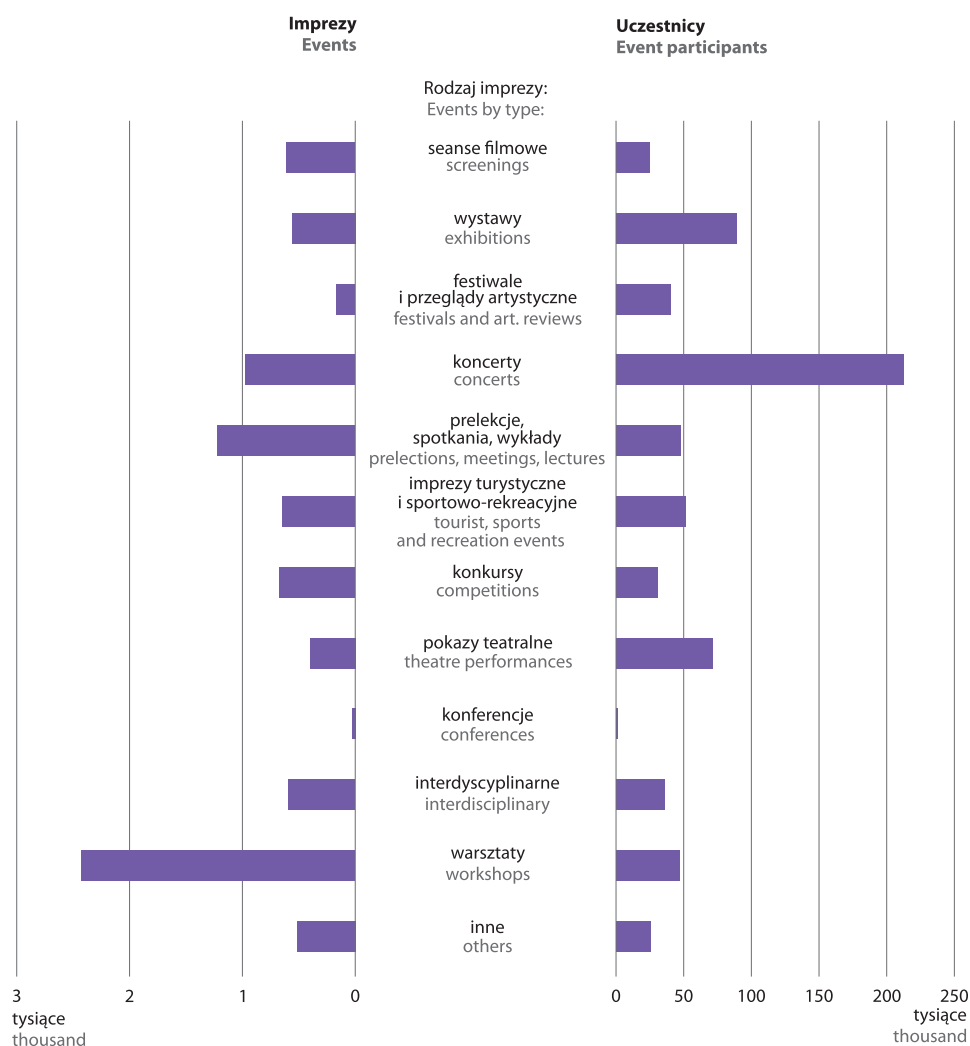
a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

W końcu 2021 r. na terenie województwa łódzkiego działało 28 kin stałych (5,4% wszystkich kin stałych w Polsce), o 1 więcej niż w 2020 r. i o 7 więcej niż w 2015 r. W ciągu roku kina województwa łódzkiego odwiedziło 1,5 mln widzów (o 39,1% więcej niż w roku ubiegłym, ale o 34,9% mniej niż w roku 2015), dla których wyświetlono 73,7 tys. seansów (o 30,8% więcej niż rok wcześniej, a o 21,4% mniej niż sześć lat wcześniej). Oprócz kin stałych na terenie województwa działały 3 multipleksy, stanowiąc 4,9% ogółu wszystkich multipleksów działających w kraju. Ich liczba od 2015 r. nie uległa zmianie. W porównaniu z 2020 r., zwiększyła się zarówno liczba wyświetlonych w nich seansów, jak i liczba widzów odwiedzających multipleksy (odpowiednio o 19,8% i 40,4%). Natomiast porównując do roku 2015, zanotowano spadek zarówno liczby wyświetlonych w nich seansów, jak i widzów odwiedzających multipleksy (odpowiednio o 38,3% i 44,1%).

Wykres 33. Imprezy organizowane przez placówki kultury w 2021 r.

Chart 33. Events organized by culture institutions in 2021

W omawianym roku odbyło się 8,8 tys. imprez (5,6% ogółu w kraju) zorganizowanych przez centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice, tj. o 37,1% więcej niż w 2020 r. i o 39,9% mniej niż w 2015 r. Liczba uczestników imprez organizowanych przez placówki kultury zmniejszyła się o 26,5% w stosunku do roku ubiegłego oraz o 57,8% w stosunku do 2015 r. (678,3 tys. osób w 2021 r. wobec 922,6 tys. w 2020 r. i 1607,2 tys. uczestników w 2015 r.). Najczęściej organizowane były warsztaty (27,5% ogółu imprez), prelekcje, spotkania i wykłady (13,9%) oraz koncerty (11,0%).

W 2021 r. wydatki ogółem gmin w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” wyniosły 252,9 mln zł (5,8% ogółu wydatków w Polsce). W porównaniu z latami ubiegłymi wydatki te wzrosły o 1,7 mln zł (o 0,7%) w stosunku do 2020 r. i o 88,9 mln zł (o 54,2%) w porównaniu z 2015 r.

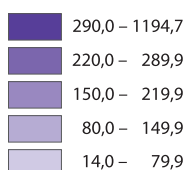
W przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy wydatkowały na ten cel 156,03 zł, tj. o 1,4% więcej niż w roku ubiegłym i o 59,0% więcej niż w 2015 r. W 130 gminach wydatki nie przekroczyły średniej, a najmniejsze wydatki na mieszkańca poniesiono w gminie wiejskiej Łęczyca (13,98 zł). Natomiast w 44 gminach wydatki per capita na ten cel przekroczyły średnią. Największe przeciętne wydatki poniosły: gmina miejska Rawa Mazowiecka (1194,67 zł) oraz gminy wiejskie Kleszczów (1038,84 zł) i Żelechlinek (932,76 zł).

Miasta na prawach powiatu województwa wydatkowały ogółem na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego 242,6 mln zł (7,7% ogółu wydatków na ten cel w kraju), tj. o 1,9% mniej niż w 2020 r., ale o 68,7% więcej niż w 2015 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca miasta na prawach powiatu wydatkowały na ten cel 309,55 zł, tj. o 0,5% mniej niż w roku ubiegłym, a o 78,0% więcej niż sześć lat temu. Najmniejsze wydatki per capita w tym dziale poniesiono w Piotrkowie Trybunalskim – 271,88 zł, a największe w Skierniewicach – 390,17 zł. W Łodzi na 1 mieszkańca wydatkowano na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego kwotę 307,82 zł.

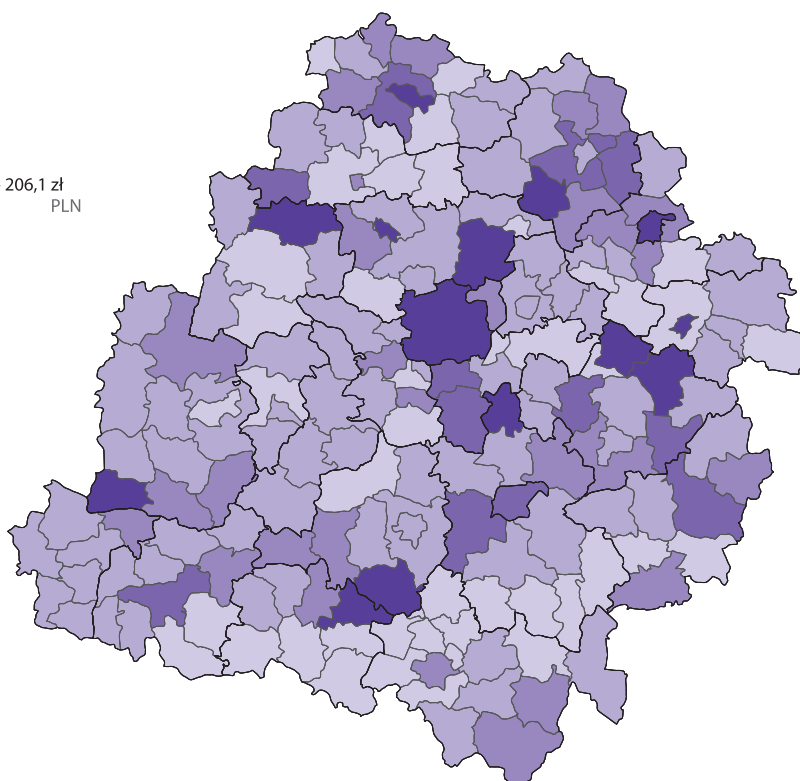
Mapa 35. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2021 r.

Map 35. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2021

Na 1 mieszkańca, w zł
Per capita, in PLN

województwo łódzkie – 206,1 zł
Łódzkie Voivodship PLN

5.2.6. Bezpieczeństwo publiczne

5.2.6. Public safety

W 2022 r. liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych była niższa niż w 2021 r. Zmniejszyła się jednak skuteczność wykrywania sprawców przestępstw. Mniej było wypadków drogowych i rannych, spadła także liczba ofiar śmiertelnych.

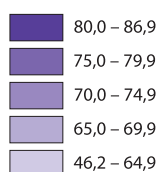
Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

W 2022 r. w województwie łódzkim stwierdzono 46,2 tys. przestępstw, tj. o 15,7% mniej niż w rok wcześniej i o 4,3% mniej niż w 2015 r. Przestępstwa z województwa łódzkiego stanowiły 5,4% wszystkich przestępstw w kraju (863,0 tys.). W strukturze przestępstw stwierdzonych w województwie łódzkim w 2022 r. przeważały przestępstwa o charakterze kryminalnym (59,1%), przestępstwa o charakterze gospodarczym stanowiły 27,6%, a przestępstwa drogowe – 10,0%. W latach 2015–2022 zanotowano znaczny wzrost udziału przestępstw gospodarczych (o 10,0 p. proc.), spadł natomiast udział przestępstw o charakterze kryminalnym (o 8,5 p. proc.) i przestępstw drogowych (o 0,5 p. proc.).

Mapa 36. Zagrożenie przestępczością w 2022 r.
Map 36. Crime risk in 2022

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję^a w %
Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^a in %

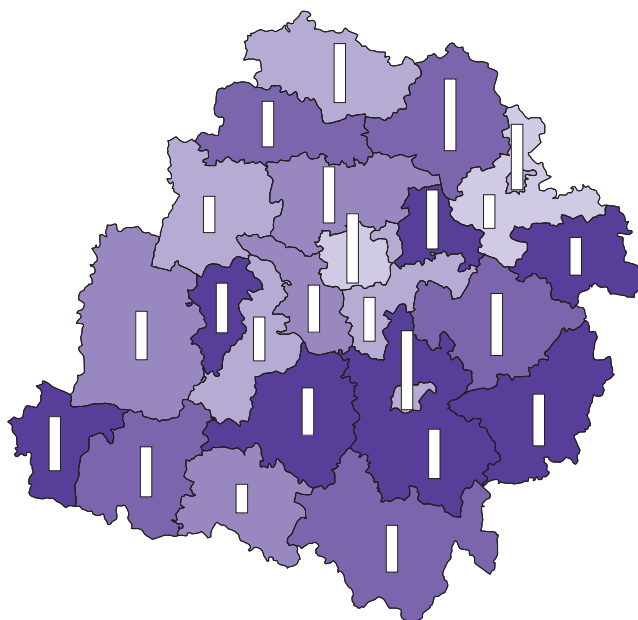
województwo łódzkie – 65,3%
Łódzkie Voivodship

Przestępstwa stwierdzone przez Policję^a na 1000 ludności
Crimes ascertained by the Police^a per 1000 population

^a Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Excluding punishable acts committed by juveniles.
Source: data of the National Police Headquarters.

W 2022 r. w województwie łódzkim wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem wyniósł 65,3% (w kraju 71,1%) i spadł o 4,8 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego, wzrósł natomiast o 6,5 p. proc. w porównaniu z 2015 r. Najwyższy wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dotyczył przestępstw drogowych – 98,7%, w przypadku przestępstw gospodarczych wyniósł – 67,0%, a przestępstw kryminalnych – 57,3%. W przekroju terytorialnym najwyższy wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw zanotowano w powiatach: opoczyńskim – 86,9%, piotrkowskim – 86,5% i wieruszowskim – 85,0%, a najniższy w Łodzi – 46,2% oraz w powiecie skierniewickim – 62,2% i powiecie łaskim – 65,0%.

Dane o wypadkach drogowych pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za śmiertelną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Tablica 27. Wypadki drogowe^a oraz ich skutki

Table 27. Road accidents^a and their effects

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Wypadki Accidents	3991	2436	2306	2209
Ofiary śmiertelne Fatalities	236	221	191	164
na 100 wypadków per 100 road accidents	5,9	9,1	8,3	7,4
Ranni Injured	4826	2763	2763	2633
na 100 wypadków per 100 road accidents	120,9	113,4	119,8	119,2

^a Zarejestrowane przez Policję.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police.

Source: data of the National Police Headquarters.

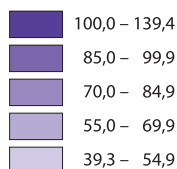
W 2022 r. w województwie łódzkim zanotowano 2,2 tys. wypadków drogowych, w których rannych zostało 2,6 tys. osób, a 164 poniosło śmierć. Wypadki z terenu województwa łódzkiego stanowiły 10,4% wszystkich wypadków w kraju (21,3 tys.). Z roku na rok liczba wypadków systematycznie spada – w porównaniu z rokiem poprzednim – o 4,2%, a w stosunku do 2015 r. – o 44,7%. Tendencja ta dotyczy także liczby rannych i ofiar śmiertelnych. Rannych osób było o 4,7% mniej (2,6 tys.), tj. mniej niż w poprzednim roku i o 45,4% mniej w porównaniu z 2015 r. Liczba ofiar śmiertelnych zmniejszyła się o 14,1% w porównaniu z rokiem 2021, a w stosunku do 2015 r. o 30,5%.

W 2022 r. w województwie łódzkim w przeliczeniu na 100 tys. ludności odnotowano 92,6 wypadków drogowych, czyli o 36,2 wypadków więcej niż w kraju. Pomimo wysokiej wartości omawianego współczynnika, był on niższy niż w roku poprzednim o 3,3, a w porównaniu z 2015 r. zmniejszył się o 67,2. Najmniej wypadków drogowych na 100 tys. ludności wydarzyło się w Skierniewicach (39,3) oraz w powiatach: sieradzkim (42,6) i pączęwskim (42,7), a najwięcej w powiecie kutnowskim (139,2), w Łodzi (139,1) oraz powiecie poddębickim (108,5).

Biorąc pod uwagę liczbę rannych na 100 wypadków, zauważyć można, że wskaźnik ten, który wyniósł w 2022 r. 119,2, był zarówno niższy niż w roku poprzednim (w 2021 r. – 119,8) jak i w 2015 r. (120,9). W kraju liczba rannych na 100 wypadków wyniosła 116,0 była więc niższa niż w województwie łódzkim o 3,2. Z kolei wskaźnik liczby ofiar śmiertelnych na 100 wypadków był w województwie łódzkim niższy niż w kraju (7,4 wobec 8,9) i zarówno w Polsce, jak i w województwie zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,9.

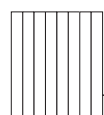
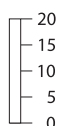
Mapa 37. Bezpieczeństwo na drogach w 2022 r.**Map 37. Road safety in 2022**

Wypadki drogowe^a
na 100 tys. ludności
Road traffic accidents^a
per 100 thousand population

województwo łódzkie – 92,6
Łódzkie Voivodship

Ofiary śmiertelne wypadków drogowych
Road traffic accidents fatalities

województwo łódzkie
Łódzkie Voivodship
164

^a Zarejestrowane przez Policję.

Źródło: dane z SEWIK (System Ewidencji Wypadków i Kolizji) według stanu na dzień 16 lutego 2022 r.

^a Registered by the Police.

Source: data from SEWIK (Accident and Collision Register System) as of 16 February 2022.

5.2.7. Społeczeństwo informacyjne**5.2.7. Information society**

W 2022 r. dostęp do Internetu posiadało więcej gospodarstw domowych niż w 2021 r., a także więcej osób regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystało z Internetu.

W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się odsetek osób w wieku 16–74 lata korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną oraz odsetek osób zamawiających lub kupujących w sieci.

W 2022 r. dostęp do Internetu w domu posiadało 91,3% gospodarstw domowych w województwie łódzkim (wobec 89,1% w roku poprzednim i 65,8% w 2015 r.). W kraju dostęp do Internetu miało 93,3% gospodarstw domowych, tj. o 0,9 p. proc. więcej niż w 2021 r. Większość gospodarstw domowych z dostępem do Internetu korzystało z połączeń szerokopasmowych 91,0%, to 2,1 p. proc. więcej w skali roku. Łącznie stacjonarne z dostępem szerokopasmowym posiadało 66,9% gospodarstw, wobec 68,4% w 2021 r. Nieznacznie spadła popularność szerokopasmowych łączności mobilnych, które w 2022 r. stosowane były przez 70,2% gospodarstw domowych (spadek w skali roku o 0,2 p. proc.). W skali kraju z szerokopasmowych łączności mobilnych korzystało 70,6% gospodarstw domowych.

W 2022 r. w województwie łódzkim regularnie (co najmniej raz w tygodniu) z Internetu korzystało 86,6% osób w wieku 16–74 lata (wobec 79,5% w roku poprzednim i 59,6% w 2015 r.). W kraju odsetek ten wynosił 85,7%. Korzystanie z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy zadeklarowało 88,0% osób w wieku 16–74 lata i było to o 6,1 p. proc. więcej niż rok wcześniej i o 24,1 p. proc. więcej w porównaniu z 2015 r. W kraju odsetek ten wyniósł 86,9% osób. W województwie łódzkim w 2022 r. codziennie lub prawie codziennie z Internetem łączyło się 80,4% osób, a rzadziej niż raz w tygodniu – 1,4%.

Podczas użytkowania Internetu w sprawach prywatnych najczęściej wykonywanymi czynnościami były: wyszukiwanie informacji o towarach lub usługach, wysyłanie i odbieranie e-maili oraz korzystanie z komunikatorów. W 2022 r. czynności te wykonywało odpowiednio 76,6%, 69,9% i 65,0% osób w wieku 16–74 lata. W porównaniu z rokiem poprzednim, wyraźnie wzrosła popularność wyszukiwania informacji o towarach lub usługach (wzrost o 11,1 p. proc.), korzystania z dostępu do dokumentacji medycznej (wzrost o 9,6 p. proc.) oraz używania komunikatorów (wzrost o 9,5 p. proc.).

Tablica 28. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu

Table 28. Households with access to the Internet at home and Internet users

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	65,8	88,0	89,1	91,3
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals ^b using the Internet	68,6	85,1	86,1	90,3
Odsetek osób ^b regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals ^b using the Internet regularly (at least once a week)	59,6	79,3	79,5	86,6

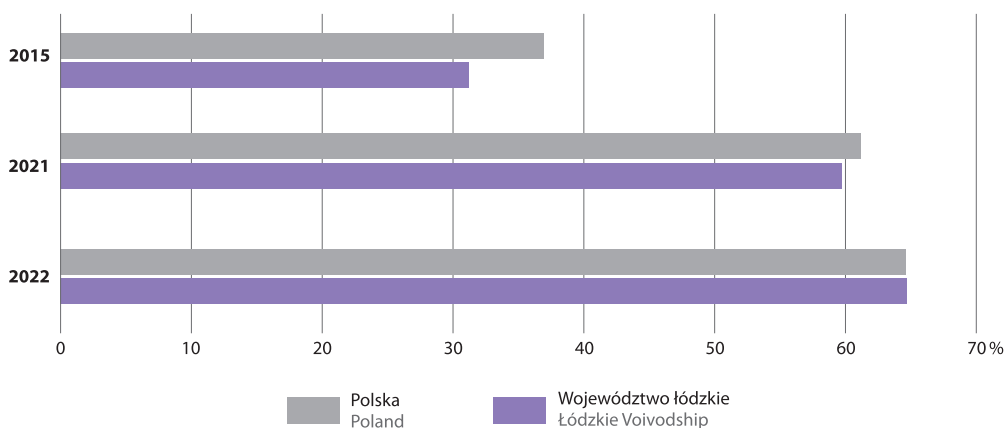
a Dane dotyczą gospodarstw domowych z osobami w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with persons aged 16–74. b Persons aged 16–74.

W 2022 r. w województwie łódzkim 64,7% osób w wieku 16–74 lata dokonywało w ciągu ostatnich 12 miesięcy zakupów przez Internet. W latach 2015–2022 odsetek osób zamawiających lub kupujących w sieci systematycznie wzrastał. W porównaniu z 2021 r. omawiany odsetek zwiększył się o 5,0 p. proc., a w stosunku do 2015 r. – o 33,5 p. proc. W Polsce osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy stanowiły 64,6% osób w wieku 16–74 lata.

W 2022 r. najpopularniejszymi towarami kupowanymi przez Internet (w ciągu ostatnich 3 miesięcy) były odzież, obuwie i dodatki (36,1%), kosmetyki, produkty do pielęgnacji zdrowia i urody (14,4%) oraz zabawki lub produkty dla dzieci (9,3%).

Wykres 34. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 34. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the past 12 months

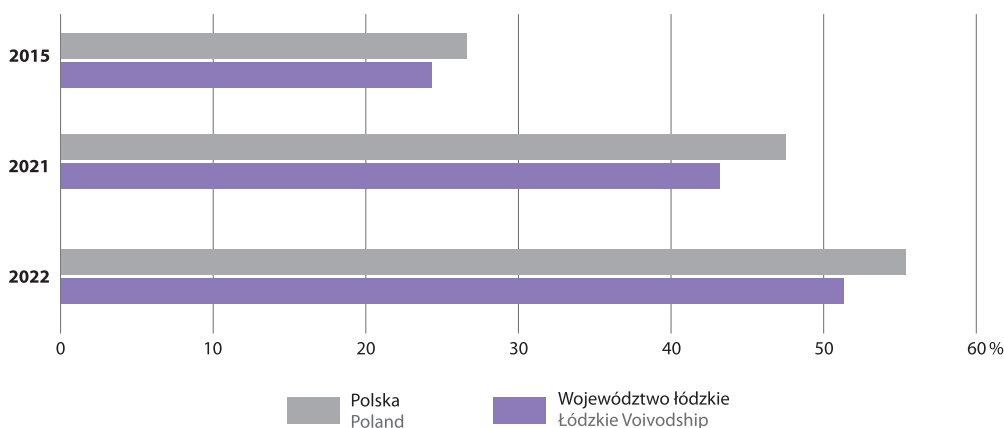

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2022 r. osoby korzystające z usług administracji publicznej przez Internet w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania stanowiły 51,3% populacji osób w wieku 16–74 lata i było to o 8,1 p. proc. więcej w porównaniu z poprzednim rokiem i o 27,0 p. proc. więcej niż w 2015 r. W skali kraju odsetek ten był wyższy niż w województwie łódzkim i wyniósł 55,4%. Jako powód korzystania z Internetu w kontaktach z administracją publiczną najczęściej osób podało wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej (28,1%), pobieranie lub drukowanie formularzy urzędowych (26,9%) oraz wysyłanie wypełnionych deklaracji podatkowych (26,5%).

Wykres 35. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 35. Individuals^a using administration services via the Internet during the past 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

5.2.8. Aktywność społeczna

5.2.8. Social activity

W 2022 r. wzrosła liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON.
W 2020 r. liczba członkostw aktywnych organizacji non-profit zwiększyła się w porównaniu z 2018 r.

W 2022 r. w województwie łódzkim zarejestrowanych było 9,3 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, tj. o 3,4% więcej niż w 2021 r. i o 13,6% więcej w porównaniu z 2015 r. W kraju działalność prowadziło 160,9 tys. tego typu podmiotów, tj. więcej o 3,9% niż w 2021 r. i o 19,3% w porównaniu z 2015 r. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne mające siedzibę na terenie województwa łódzkiego stanowiły 5,8% wszystkich tego typu podmiotów w kraju. Łódzkie uplasowało się na 7 miejscu wśród wszystkich województw pod względem liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych.

W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w województwie łódzkim zarejestrowanych było 39 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, tj. o 1 więcej niż w 2021 r. i o 6 więcej w stosunku do 2015 r. W kraju nastąpił wzrost omawianego współczynnika z 35 w 2015 r. do poziomu 43 w 2022 r.

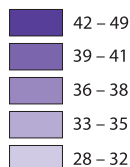
W 2022 r. w województwie łódzkim najwyższy wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. ludności wystąpił w powiecie poddębickim (49), Łodzi (47) i powiecie brzezińskim (44), a najniższy w powiecie pabianickim (28), łódzkim wschodnim (30) oraz zgierskim (31).

Mapa 38. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2022 r.

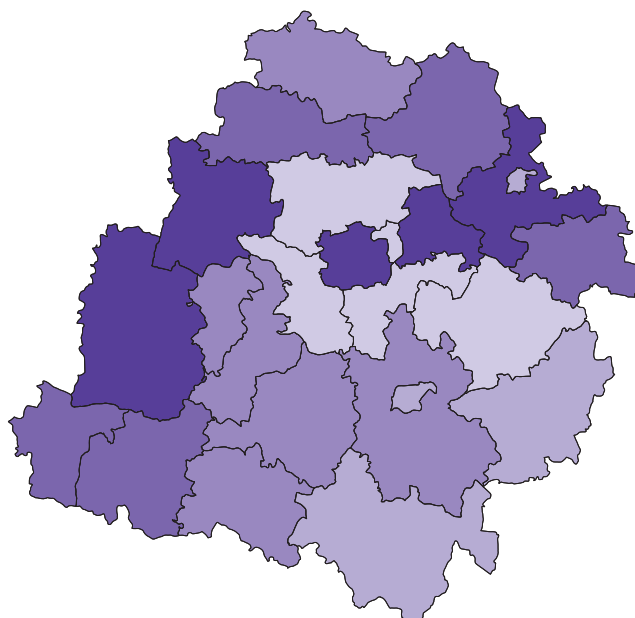
Stan w dniu 31 grudnia

Map 38. Foundations, associations and social organisations entered the REGON register in 2022
As of 31 December

Na 10 tys. ludności
Per 10 thousand population

województwo łódzkie – 39
Łódzkie Voivodship

Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON

Stan w dniu 31 grudnia

Table 29. Foundations, associations and social organisations entered in the REGON register
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total	8195	8795	8997	9307
na 10 tysięcy ludności per 10 thousand population	33	36	38	39

Dane o **organizacjach non-profit** opracowano na podstawie dwóch badań statystyki publicznej:
– SOF-1 – Sprawozdania z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych,
– SOF-4s – Sprawozdania z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego.

W 2020 r. w województwie łódzkim aktywną działalność prowadziło 5,8 tys. rejestrowych organizacji non-profit, tj. o 0,3 tys. więcej niż w 2018 r. i o 0,1 tys. więcej w porównaniu z 2016 r. Wśród nich do sektora ekonomii społecznej należało 99,3% podmiotów, a udział organizacji pożytku publicznego wyniósł 8,6% ogółu. Pod względem liczby rejestrowych organizacji non-profit województwo łódzkie uplasowało się na 8 miejscu wśród innych województw z udziałem 6,1% ogólnej liczby tego typu podmiotów w kraju (95,1 tys.).

Najliczniejszą grupę rejestrowych organizacji non-profit w 2020 r. w województwie łódzkim stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne – 4,1 tys. (70,1% wszystkich podmiotów). Liczba fundacji wyniosła 0,8 tys. (13,8%), kół gospodyń wiejskich było 0,7 tys. (11,8%), organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego prowadzących aktywną działalność – 0,1 tys. (2,1%), a społecznych podmiotów wyznaniowych – 0,1 tys. (1,6%).

Według stanu na koniec 2020 r. rejestrowe organizacje non-profit w województwie łódzkim zrzeszały 0,4 mln członków, z czego 98,0% dotyczyło członkostw osób fizycznych. W kraju liczba członków takich organizacji wyniosła 8,2 mln, z czego 97,4% stanowiły osoby fizyczne. Odsetek kobiet wśród członków osób fizycznych wyniósł 41,2% (w kraju – 44,8%). W latach 2016–2020 liczba członków aktywnych organizacji rejestrowych pozostawała na podobnym poziomie – 0,4 mln, zwiększył się natomiast nieznacznie – o 0,3 p. proc. odsetek kobiet w organizacjach. W skali kraju zanotowano wzrost udziału kobiet o 3,2 p. proc.

Na 10 tys. mieszkańców zarejestrowane były 24 organizacje non-profit, tj. o 2 więcej niż w 2018 r., ale o 1 mniej niż w skali kraju. Z kolei na 10 tys. ludności województwa łódzkiego przypadało 1,7 tys. członków rejestrowych organizacji non-profit (w kraju 2,2 tys. członków).

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

W 2021 r. wartość wytworzonego produktu krajowego brutto w województwie łódzkim (według wstępnego szacunku) było wyższa niż w roku poprzednim, ale odnotowany wzrost był najniższy wśród województw. Udział województwa w tworzeniu PKB w skali kraju obniżył się do poziomu 6,0%. Wartość PKB na 1 mieszkańca w województwie łódzkim była większa niż w roku poprzednim i wyniosła 66,0 tys. zł.

W strukturze tworzenia wartości dodanej brutto według sekcji w 2020 r. w skali roku zwiększył się udział przedsiębiorstw przemysłowych oraz rolnictwa, spadły natomiast udziały: budownictwa oraz sektora usługowego. Wydajność pracy (wartość dodana brutto na 1 pracującego) wzrosła do 134,4 tys. zł, ale była ona o 5,3% niższa niż w skali kraju.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Na podstawie wstępnego szacunku w 2021 r. wartość wytworzonego produktu krajowego brutto w województwie łódzkim wyniosła 158674 mln zł. W porównaniu z 2020 r. wartość PKB była wyższa (w cenach bieżących) o 9,8%. W skali Polski wzrost PKB wyniósł, według szacunku wstępnego, 12,2%. Wzrost zarówno w województwie łódzkim, jak i w pozostałych województwach był znacząco wyższy niż w roku poprzednim. W porównaniu z rokiem 2015 r. wartość produktu krajowego brutto w województwie łódzkim była wyższa o 44,7%.

Wartość produktu krajowego brutto w województwie łódzkim stanowiła 6,0% jego wartości w skali Polski. Udział województwa w tworzeniu PKB we wszystkich latach okresu 2015–2020 pozostaje na zbliżonym poziomie ok. 6%. Pod względem tego udziału województwo łódzkie znajdowało się na 6 pozycji. Największy udział miały województwa: mazowieckie (22,7%), śląskie (12,0%), wielkopolskie (9,9%), dolnośląskie (8,4%) oraz małopolskie (8,2%).

Wartość PKB, według szacunku wstępnego, w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie łódzkim w 2021 r. osiągnęła poziom 65981 zł, to o 10,8% więcej niż w roku poprzednim. W porównaniu z poziomem tego wskaźnika w 2015 r. odnotowano wzrost o 50,3%. Przeciętnie w Polsce wartość PKB na mieszkańca była o 3088 zł wyższa niż w województwie łódzkim i wyniosła 69069 zł. W skali roku wzrost tego wskaźnika dla Polski wyniósł 12,8%, a w porównaniu z 2015 r. o 47,7%. W przekroju województw najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwach: mazowieckim (108113 zł), dolnośląskim (76186 zł) oraz wielkopolskim (73888 zł).

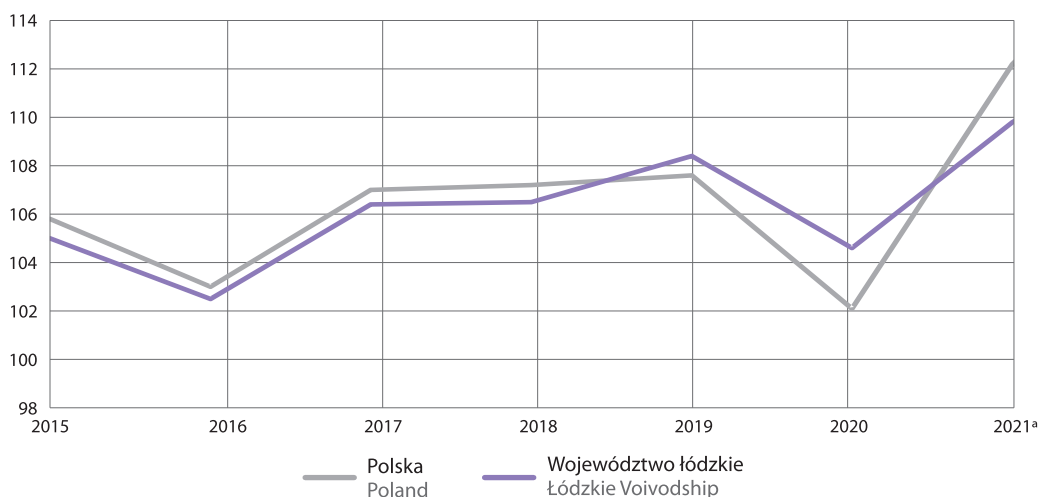
Na podstawie danych dla lat 2015–2021 można stwierdzić, że w województwie łódzkim PKB według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS) systematycznie rosła, stanowiąc od 64% do 74% średniej obliczonej dla 27 państw Unii Europejskiej. W 2021 r. wartość tego wskaźnika przyjęła wartość 73%.

Wykres 36. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

Rok poprzedni=100

Chart 36. Indices of gross domestic product (current prices)

Previous year=100

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

Największy udział w tworzeniu produktu krajowego brutto w województwie łódzkim w 2020 r. miał podregion miasto Łódź, na który przypadało 37,6% PKB. W porównaniu z rokiem poprzednim wskaźnik ten zwiększył się o 0,7 p. proc, a w porównaniu z 2015 r. był wyższy o 0,4 p. proc. Drugim o znaczącym udziale w tworzeniu PKB w województwie był podregion piotrkowski, którego udział w 2020 r. wyniósł 23,9%. Wielkość tego udziału wzrosła w skali roku o 0,4 p. proc., zmniejszyła się natomiast w porównaniu z 2015 r. o 0,4 p. proc.

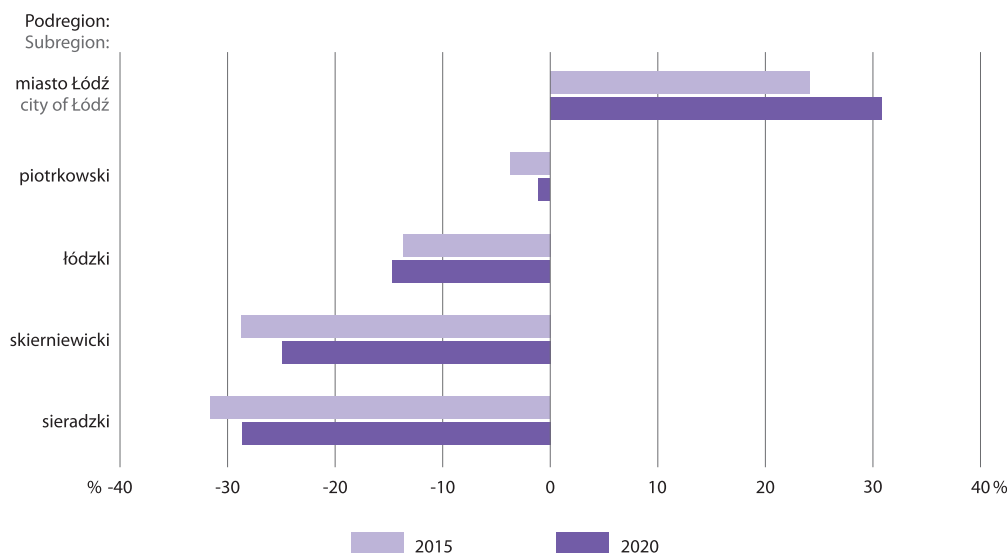
W przekroju podregionów poziom PKB na 1 mieszkańca był znacznie zróżnicowany. Najwyższą wartość tego wskaźnika w 2020 r. odnotowano w podregionie miasto Łódź – 80086 zł, to 34,5% więcej niż średnia dla województwa. Kolejnymi podregionami, uszeregowanymi według poziomu PKB na 1 mieszkańca były: podregion piotrkowski – 60566 zł, podregion łódzki – 52245 zł, podregion skierniewicki 45940 zł oraz podregion sieradzki – 43679 zł. Uszeregowanie to nie zmieniało się w kolejnych latach okresu 2015–2020. Poziom PKB na 1 mieszkańca powyżej średniej krajowej uzyskano jedynie w podregionie miasto Łódź.

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

Wskaźnik dyspersji PKB na 1 mieszkańca obliczony dla podregionów w województwie łódzkim w 2020 r. kształtował się na poziomie 20,1% i zmniejszył się w ciągu roku o 1,0 p. proc. Poziom zróżnicowania podregionów w porównaniu z 2015 r. był większy (wskaźnik dyspersji był wyższy niż w 2015 r. o 0,8 p. proc.). Wartość współczynnika pozwala stwierdzić, że województwo łódzkie jest zróżnicowane w podregionach na poziomie przeciętnym.

Wykres 37. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące) – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Chart 37. Gross domestic product per capita (current prices) – relative deviations from the national average value

Wartość dodana brutto (WDB) wytworzona w województwie łódzkim w 2020 r. wyniosła 127234 mln zł. Podmioty prowadzące działalność w przemyśle wypracowały 30,3% wartości dodanej brutto w województwie. Udział ten zmniejszył się o 1,1 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 1,7 p. proc. w stosunku do 2015 r. Znaczny udział, który łącznie wyniósł 25,5% miała także grupa sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja. W przypadku tej grupy sekcji wskaźnik udziału zmniejszył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2015 r. odpowiednio o 1,2 i 0,1 p. proc.

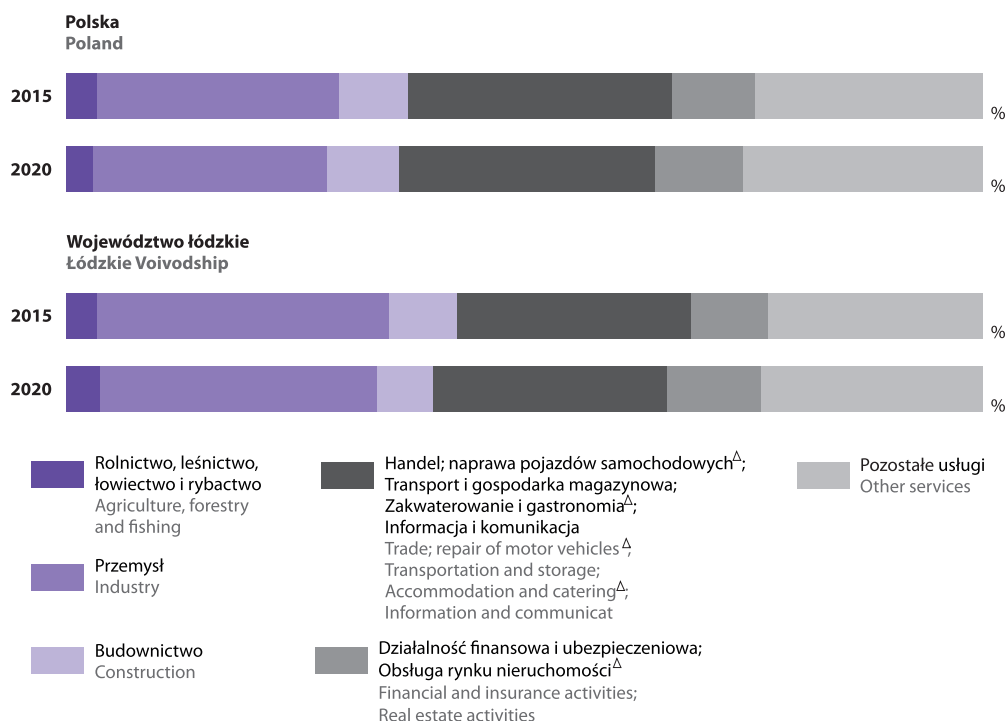
Grupa sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości stanowiła w 2020 r. 10,2% i udział ten w skali roku nie zmienił się, natomiast w stosunku do 2015 r. wzrósł o 1,8 p. proc. Znaczącą grupą pozostawały także pozostałe sekcje usługowe – w 2020 r. to łącznie 24,2% (o 0,1 p. proc. więcej niż w 2019 r. i 0,8 p. proc. więcej niż w 2015 r.).

Przedsiębiorstwa z sekcji budownictwo wypracowały 6,2% wartości dodanej brutto w 2020 r. Udział ten zmniejszył się o 0,2 p. proc. w skali roku, a w stosunku do 2015 r. był mniejszy o 1,2 p. proc. Pozostałe 3,7% wartości dodanej to udział sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Udział ten zwiększył się zarówno w porównaniu w rokiem poprzednim, jak i 2015 r. o 0,4 p. proc.

Wartość dodana brutto na 1 pracującego (tzw. wskaźnik wydajności pracy) w województwie łódzkim w 2020 r. osiągnęła poziom 134444 zł. Była ona o 5,3% niższa niż w przeciętnie w Polsce, ale relacja ta poprawiła się w skali roku o 2,9 p. proc. Wartość wskaźnika obliczona (w cenach bieżących) dla 2020 r. była o 11,2% wyższa niż w 2019 r. i o 29,5% wyższa niż w 2015 r.

Struktura gospodarki według rodzajów działalności determinuje poziom wydajności pracy. Duży udział usług oraz przemysłu zazwyczaj podwyższa ogólny poziom wydajności, natomiast duży udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa obniża go. Stąd wartość WDB w przeliczeniu na 1 pracującego jest wyraźnie zróżnicowana w poszczególnych podregionach. Najwyższy poziom tego wskaźnika w 2020 r. wyznaczono dla podregionu piotrkowskiego – 148058 zł, to o 10,1% więcej niż średnio w województwie. Wskaźnik ten wzrósł w skali roku o 16,8%, a w porównaniu z 2015 r. o 33,9%.

Wykres 38. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
Chart 38. Gross value added by kind of activity (current prices)

Wyższą niż średnia dla województwa wartość dodaną brutto na 1 pracującego odnotowano także w podregionach: miasto Łódź – 147743 zł oraz łódzkim – 134544 zł. Wzrost wartości tego wskaźnika w podregionie miasto Łódź to 5,2% w skali roku oraz 24,2% w porównaniu z 2015 r., natomiast w podregionie łódzkim skala wzrostu w stosunku do 2019 r. wyniosła 9,4%, a w porównaniu z 2015 r. 22,3%.

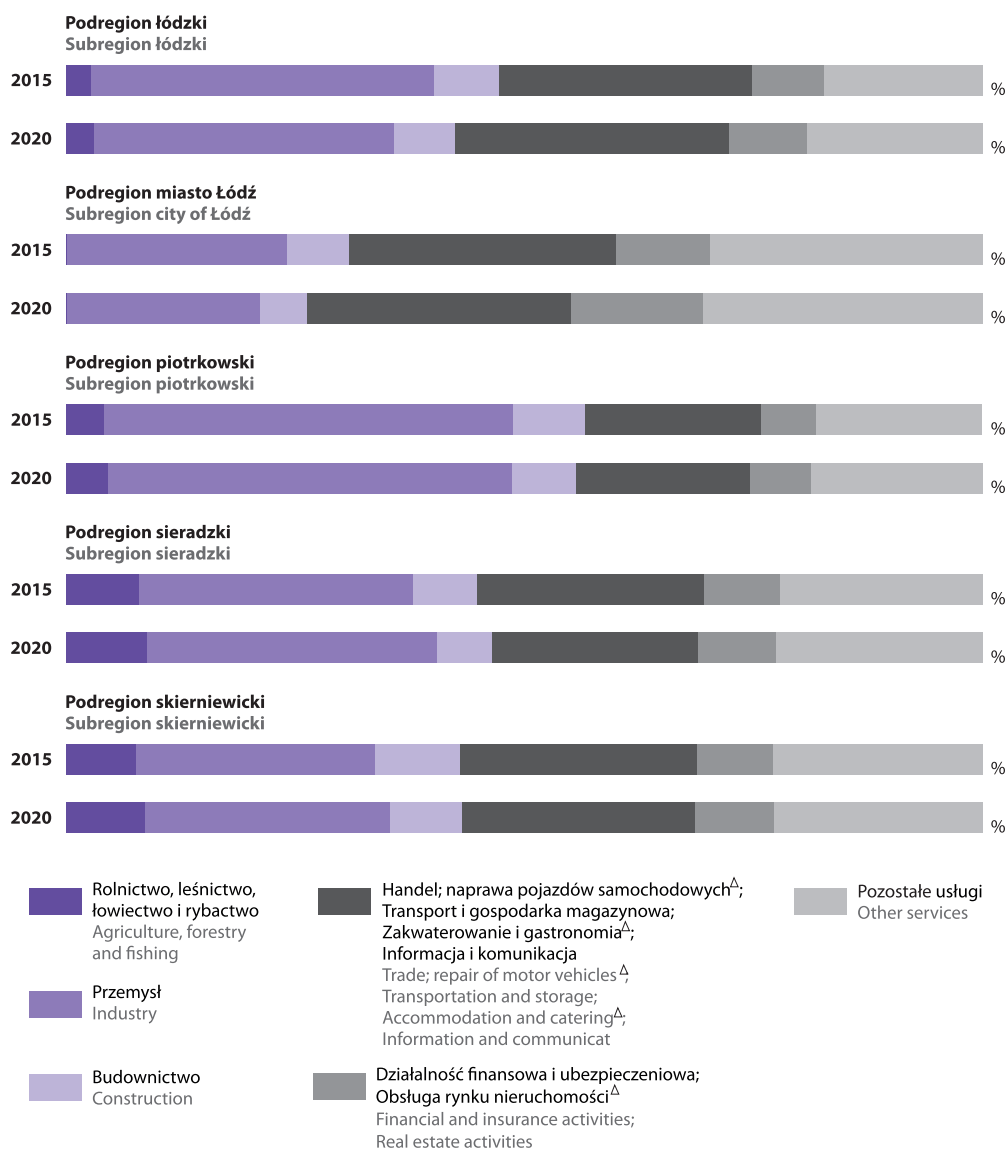
Wartość dodana brutto na 1 pracującego w 2020 r. w podregionie skierniewickim oraz sieradzkim to około 80% średniej dla województwa (odpowiednio 82,3% oraz 80,5%) i w skali roku relacja ta nieznacznie się poprawiła. W obu podregionach wzrost poziomu wskaźnika wydajności pracy w porównaniu z rokiem poprzednim był wyższy niż średni dla województwa i wyniósł w podregionie skierniewickim 15,2%, a w podregionie sieradzkim 15,1%. W stosunku do 2015 r. wskaźnik wydajności pracy w podregionie skierniewickim zwiększył się o 36,5%, a w podregionie sieradzkim odnotowano wzrost o 35,8%.

W podregionie miasto Łódź 73,8% wartości dodanej brutto wytworzyły przedsiębiorstwa prowadzące działalność w usługach, obejmujących: handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwaterowanie i gastronomię; informację i komunikację; działalność finansową i ubezpieczeniową; obsługę rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi (w tym podmioty z sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne). Udział tej grupy sekcji zmniejszył się w ciągu roku o 0,1 p. proc., a w stosunku do 2015 r. o 4,7 p. proc.

W podregionie piotrkowskim znaczną część wartości dodanej brutto – 44,0% (o 2,2 p. proc. więcej niż przed rokiem) – wytworzyły podmioty prowadzące działalność przemysłową. W porównaniu z 2015 r. udział tej sekcji był niższy o 0,7 p. proc.

W podregionach sieradzkim i skierniewickim uwagę zwraca wysoki na tle innych podregionów udział sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, na poziomie odpowiednio 8,8% i 8,6%. W skali roku udział tej sekcji w podregionie sieradzkim zwiększył się o 0,9 p. proc., natomiast w podregionie skierniewickim o 0,8 p. proc. W stosunku do 2015 r. udział tej sekcji wzrósł jednakowo w podregionie sieradzkim i podregionie skierniewickim – o 0,9 p. proc.

Wykres 39. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 39. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

6.2.1. Podmioty gospodarki narodowej

6.2.1. Entities of the national economy

Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wzrosła w województwie łódzkim w 2022 r. o 2,9%. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 3/4 z nich. Najwięcej podmiotów (22,8% ogółu) prowadziło działalność związaną z handlem, naprawą pojazdów samochodowych, jednak największy wzrost w stosunku do 2021 r. odnotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 17,1%).

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Według stanu na koniec grudnia 2022 r. w rejestrze REGON wpisanych było 277,3 tys. podmiotów mających siedzibę na terenie województw łódzkiego, tj. o 2,9% więcej niż na koniec roku 2021. W stosunku do 2015 r. liczba podmiotów w województwie łódzkim zwiększyła się 14,8%. W Polsce liczba podmiotów wpisanych do rejestru wzrosła w ciągu roku o 3,3%, a w porównaniu z 2015 r. o 19,4%. Podmioty zlokalizowane w województwie łódzkim stanowiły 5,6% wszystkich podmiotów w kraju. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły w województwie łódzkim 74,7%. W skali kraju odsetek ten był niższy i wyniósł 71,2%.

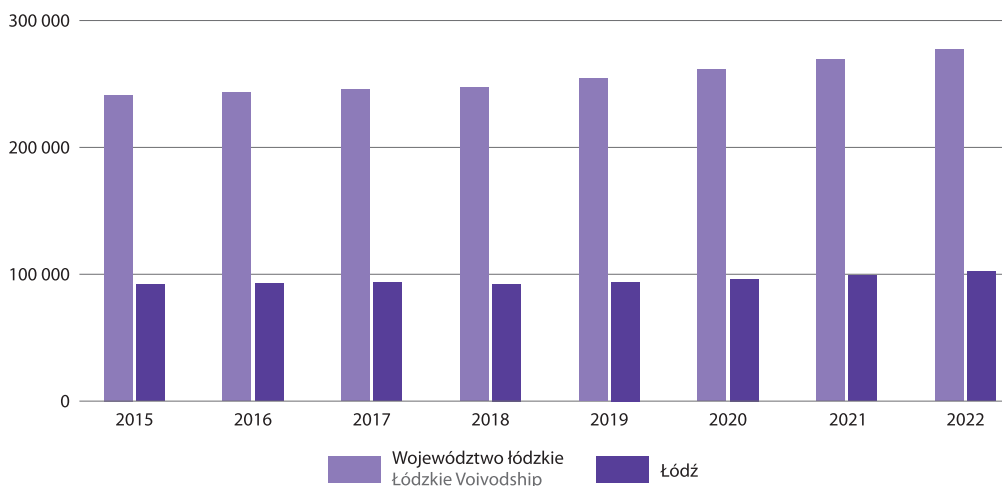
Największa liczba podmiotów zlokalizowanych była w Łodzi oraz powiatach otaczających Łódź. W stolicy województwa na koniec 2022 r. zarejestrowanych było 102,2 tys. podmiotów – 36,8% ogółu, a w powiatach stanowiących podregion łódzki kolejne 47,8 tys. podmiotów – 17,2%. Odsetek podmiotów zlokalizowanych w Łodzi nie zmienił się w porównaniu z rokiem poprzednim, ale w stosunku do 2015 r. spadł o 1,4 p. proc. Udział podmiotów mających siedzibę w powiatach podregionu łódzkiego wzrósł w ciągu roku o 0,1 p. proc., a w stosunku do 2015 r. o 0,9 p. proc.

Wykres 40. Podmioty gospodarki narodowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 40. Entities of the national economy

As of 31 December

Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 30. Entities of national economy in the REGON register^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)
Ogółem Total	241462	261498	269581	277299	5,6
sektor publiczny public sector	6595	6054	6053	6051	5,4
sektor prywatny private sector	234614	253990	261563	268907	5,6
Z liczby ogółem: Of total number:					
Spółki Partnerships and companies	37102	40461	42198	43979	4,7
Fundacje Foundations	1175	1578	1659	1791	5,2
Stowarzyszenia i organizacje społeczne Associations and social organisations	7020	7217	7338	7516	5,9
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	180255	196087	201929	207235	5,8

a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w województwie łódzkim na koniec 2022 r. ukształtowała się na poziomie 117. Rosnąca liczba podmiotów, przy malejącej liczbie ludności województwa przekłada się na wzrost natężenia tego wskaźnika. Na koniec 2021 r. wynosił on 113, natomiast w 2015 r. – 97. W skali Polski wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów na 1000 ludności wyniósł 132, podczas gdy w 2021 r. 128, a w 2015 r. 109.

Największym natężeniem liczby podmiotów gospodarczych na 1000 ludności charakteryzowały się gminy zlokalizowane w podregionie łódzkim: gmina miejsko-wiejska Rzgów (191), gminy wiejskie Ksawerów (175) oraz Nowosolna (167), gmina wiejska Pabianice (138) oraz gminy miejsko-wiejskie Tuszyń (141) i Aleksandrow Łódzki (136). Dla Łodzi wartość wskaźnika w 2022 r. wyniosła 155. Gminy o najniższym wskaźniku natężenia to, podobnie jak w poprzednich latach, gminy wiejskie: Sadkowice (51) i Góra Świętej Małgorzaty (53).

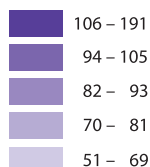
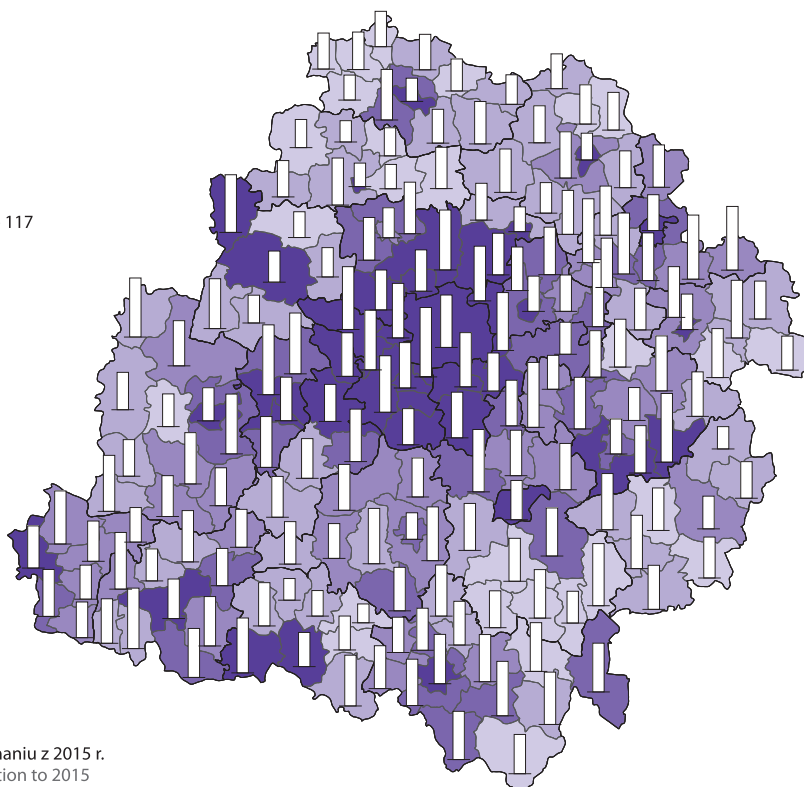
Najwyższy wzrost tego wskaźnika w porównaniu z 2015 r. obserwowano w gminach wiejskich: Zduńska Wola i Ksawerów (wzrost o 31), Inowłódz i Jeżów (wzrost o 30) oraz Będków (wzrost o 29). Najmniejszy wzrost, nie przekraczający 10, także dotyczył gmin wiejskich: Sulmierzyce (wzrost o 8) oraz Daszyna (wzrost o 9). Dla Łodzi wskaźnik ten był wyższy niż 2015 r. o 23. W 2022 r. spadku liczby podmiotów gospodarczych na 1000 ludności nie odnotowano w żadnej z gmin.

Mapa 39. Podmioty gospodarki narodowej w 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Entities of the national economy in 2022

As of 31 December

Na 1000 ludności
Per 1000 populationwojewództwo łódzkie – 117
Łódzkie VoivodshipWzrost/spadek w porównaniu z 2015 r.
Increase/decrease in relation to 201520
województwo łódzkie
Łódzkie Voivodship

W ciągu 2022 r. w województwie łódzkim zarejestrowanych zostało 21149 nowych podmiotów gospodarczych, to o 4,5% więcej niż w roku poprzednim. Wśród nowych podmiotów 17651 (83,5%) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 2358 (11,1%) to spółki handlowe, z których 44 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego. Liczba wykreślonych z rejestru REGON w województwie łódzkim wyniosła 12629 podmiotów, tj. o 9,6% więcej niż roku poprzednim. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą to 11512 podmiotów (91,2%), a spółki handlowe – 592 podmiotów (7,4%), z czego 84 to spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego.

Wskaźnik mierzony stosunkiem liczby jednostek wykreślonych z rejestru do liczby jednostek nowo zarejestrowanych był wyższy niż przed rokiem i wyniósł 59,7% (w 2021 r. 56,9%), co oznacza, że na każde 100 nowo zarejestrowanych podmiotów przypadało 60 zlikwidowanych. W skali kraju liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w 2022 r. wyniosła 386,0 tys. i przewyższyła liczbę wyrejestrowanych (221,3 tys.) o 164,7 tys. podmiotów, zatem wskaźnik liczby jednostek wykreślonych z rejestru do liczby nowo zarejestrowanych wyniósł 57,3%.

W końcu grudnia 2022 r. najliczniejszą grupę podmiotów według rodzaju prowadzonej działalności stanowiły podmioty z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (63,1 tys., tj. 22,8% ogółu jednostek). Znaczny udział w liczbie podmiotów ogółem stanowiły też jednostki z sekcji budownictwo (34,6 tys., tj. 12,5%), przetwórstwo przemysłowe (27,9 tys., tj. 10,1%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (27,0 tys., tj. 9,7%).

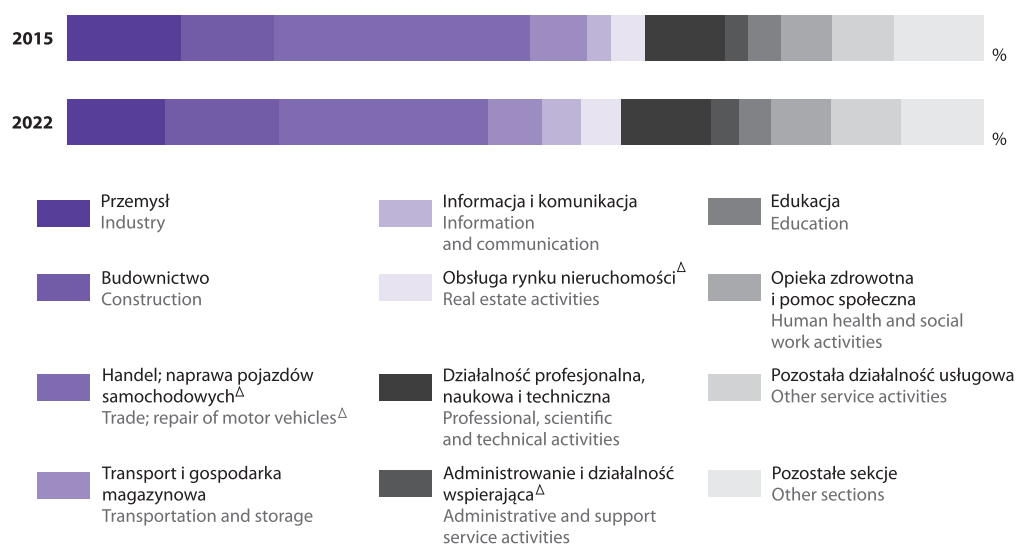
W ciągu 2022 r. największy procentowy wzrost liczby podmiotów odnotowano w sekcjach: informacja i komunikacja (o 17,1%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 11,9%), budownictwo (o 5,1%) oraz pozostała działalność usługowa (o 4,9%).

Mniej podmiotów w rejestrze REGON niż w 2021 r. odnotowano jedynie w sekcji zaliczanej do przemysłu – górnictwo i wydobywanie (spadek o 1,2%).

Wykres 41. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 41. Entities of the national economy by selected PKD sections
As of 31 December

Najliczniejszą grupę podmiotów według form prawnych stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 74,7% wszystkich podmiotów. W porównaniu z 2021 r. ich liczba zwiększyła się o 5,3 tys., tj. o 2,6% i wyniosła 207,2 tys. Udział tej grupy podmiotów w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 0,2 p. proc., ale w porównaniu z rokiem 2015 nie uległ zmianie.

Znaczącą grupę stanowiły także spółki, których w dniu 31 grudnia 2022 r. w województwie łódzkim zarejestrowanych było 44,0 tys. (15,9% ogółu podmiotów). W odniesieniu do 2021 r. ich liczba wzrosła o 4,2%, a porównaniu z 2015 r. o 18,5%. Spółki cywilne w liczbie 17,3 tys. stanowiły 39,3% wszystkich zarejestrowanych spółek. W ujęciu rocznym ich liczba spadła nieznacznie (o 0,4%), zaś w stosunku do 2015 r. odnotowano wzrost o 2,7%. Liczba zarejestrowanych spółek handlowych na koniec 2022 r. zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 7,5% i wyniosła 26,5 tys. (60,2% ogółu spółek). Wśród spółek prawa handlowego większość to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, które w 2022 r. stanowiły 82,0% spółek handlowych (w 2021 r. 80,6%, a w 2015 r. 80,7%).

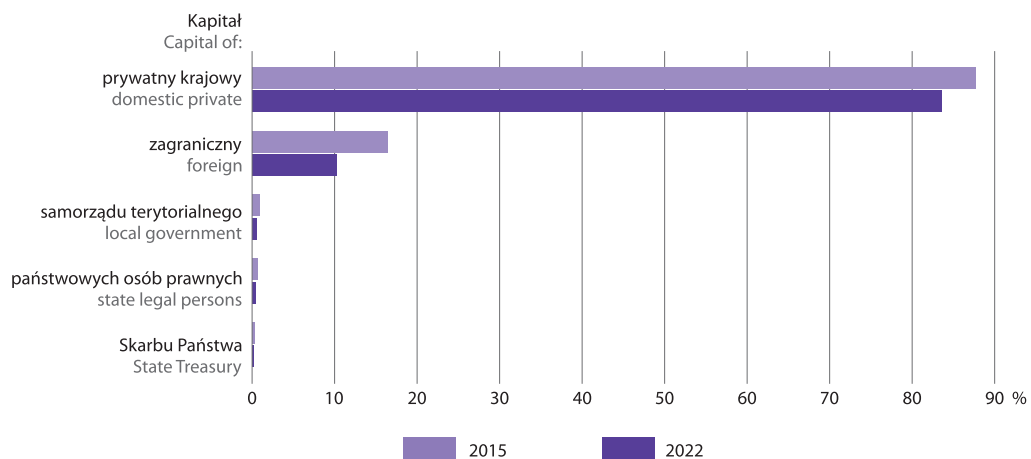
Ze względu na rodzaj zaangażowanego kapitału przeważająca część spółek handlowych to spółki z kapitałem prywatnym krajowym – 22,1 tys. podmiotów, które w 2022 r. stanowiły one 83,6% (w 2021 r. 84,5%, w 2015 r. 87,7%). Spółki z kapitałem zagranicznym to 2,7 tys. podmiotów – 10,2% ogółu spółek handlowych. Ich udział zmniejszył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,2 p. proc., a z 2015 r. o 6,2 p. proc. Spółki handlowe z wyłącznym kapitałem zagranicznym stanowiły w 2022 r. 69,0% ogólnej liczby spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego.

Wykres 42. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 42. Commercial companies by type of capital^a

As of 31 December

a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na "ogółem", ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

Data on the number of companies by type of capital must not be added to the "total" because they capture the company by the presence in them of every kind of capital, not the predominant capital.

6.2.2. Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna**6.2.2. Research and development as well as innovation activity**

W województwie łódzkim w 2021 r. utrzymał się obserwowany od kilku lat wzrost nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową. Ponad połowa nakładów finansowana była przez sektor rządowy. W analizowanym okresie nakłady poniesione na działalność innowacyjną wśród przedsiębiorstw przemysłowych uległy zmniejszeniu, wzrosły natomiast w grupie przedsiębiorstw usługowych.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

W 2021 r. w województwie łódzkim nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową osiągnęły poziom 1800,0 mln zł i były wyższe o 10,2% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 145,0% w stosunku do 2015 r. Nakłady te stanowiły 4,8% ogółu nakładów przeznaczonych na tę działalność w kraju. Podobnie jak w latach wcześniejszych, w strukturze nakładów według rodzajów kosztów przeważały nakłady bieżące – 71,8%, które w 2021 r. wyniosły 1293,1 mln zł, pozostałe środki zostały przeznaczone na nakłady inwestycyjne.

Tablica 31. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)Table 31. Intramural expenditure^a on R&D by source of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2021	2021
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	734,6	1360,0	1633,2	1800,0
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government:	344,3	567,4	827,0	925,0
Przedsiębiorstw Business enterprise	231,3	446,3	626,2	547,6
Szkolnictwa wyższego Higher education	52,6	.	56,6	103,9
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	1,2	.	3,4	1,8
Reszta świata Rest of the world	105,1	.	119,9	221,8

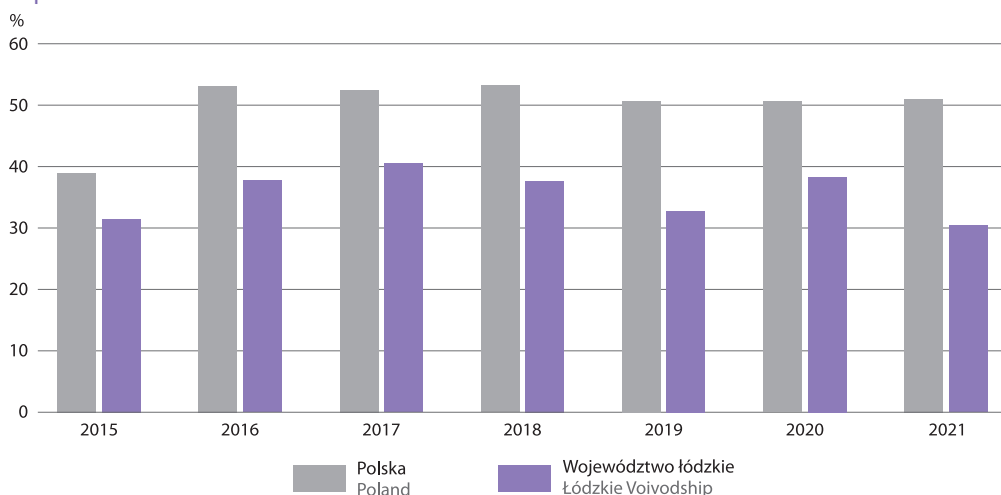
^a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

Biorąc pod uwagę sektory finansujące, w 2021 r. ponad połowę nakładów wewnętrznych na działalność B+R w Polsce stanowiły nakłady pochodzące z sektora przedsiębiorstw (51,0%), natomiast w województwie łódzkim nakłady pochodzące z sektora rządowego (51,4%). Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw ukształtował się w województwie łódzkim na poziomie 30,4% i zmniejszył się o 7,9 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim i o 1,1 p. proc. w odniesieniu do 2015 r.

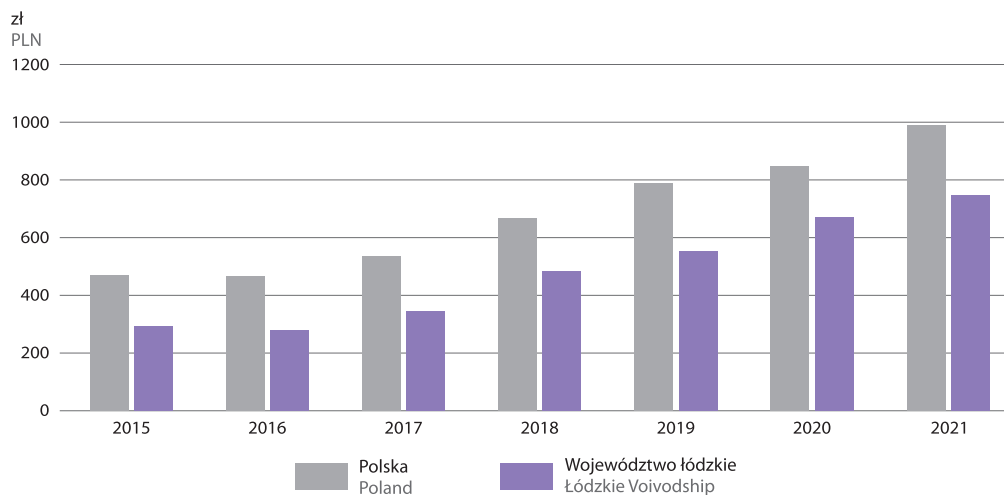
Wykres 43. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

Chart 43. Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. wyniosły 748 zł, przy wskaźniku dla Polski kształtującym się na poziomie 992 zł. Pomijając rok 2016, w którym odnotowano spadek, wskaźnik ten systematycznie rośnie. W porównaniu z 2020 r. w województwie odnotowano wzrost o 75 zł, a w relacji do 2015 r. – o 454 zł. Dla kraju wskaźnik ten wzrósł odpowiednio o 143 zł i 522 zł.

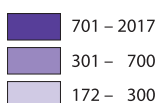
Wykres 44. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca
Chart 44. Intramural expenditure^a on on R&D per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 40. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca według podregionów w 2021 r.
Map 40. Intramural expenditure^a on R&D per 1 inhabitant by subregions in 2021

Na 1 mieszkańca, w zł
 Per capita, in PLN

województwo łódzkie – 748 zł
 Łódźkie Voivodship PLN

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Analiza nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową według źródeł pochodzenia środków wskazuje, iż w większości zostały one sfinansowane ze źródeł zewnętrznych (65,8%), z czego 77,3% to środki pochodzące od instytucji rządowych i samorządowych. W porównaniu z 2020 r. w województwie odnotowano wzrost (o 16,9%) środków zewnętrznych (w tym instytucji rządowych i samorządowych o 11,8%), natomiast spadek środków wewnętrznych (o 0,7%). W odniesieniu do 2018 r. nakłady pozyskane ze źródeł zewnętrznych wzrosły o 105,6% (w tym od instytucji rządowych i samorządowych o 103,6%), natomiast zmalały nakłady z środków wewnętrznych (o 1,1%).

Tablica 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)Table 32. Intramural expenditures^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2021 Polska=100 Poland=100
	w mln zł in million PLN				
Ogółem Total	1198,8	1360,0	1633,2	1800,0	4,8
nakłady finansowane ze środków: expenditures financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	623,1	670,4	620,8	616,3	3,2
Zewnętrznych External funds	575,7	689,6	1012,4	1183,7	6,5
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	449,4	559,6	818,8	915,1	6,6

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 41. Udział środków zewnętrznych w nakładach wewnętrznych^a na działalność B+R według podregionów w 2021 r.Map 41. Share of external funds in intramural expenditures^a on R&D by subregions in 2021

W %
In %

60,2 – 76,9

22,9 – 60,1

Tajemnica statystyczna
Statistical confidentiality

województwo łódzkie – 65,8%
Łódzkie Voivodship

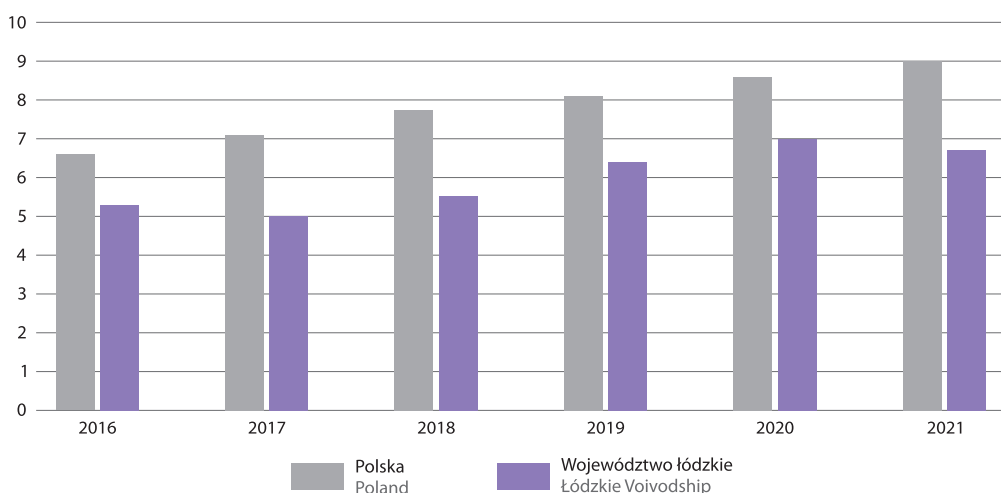
^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

W 2021 r. rzeczywiste zaangażowanie personelu wewnętrznego w prowadzone badania naukowe i prace rozwojowe liczone w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) wyniosło 7652,2 i zmalało w skali roku o 2,4% (w kraju odnotowano wzrost o 8,0%). Personel wewnętrzny B+R (mierzony w EPC) na 1000 osób aktywnych zawodowo wyniósł 6,7 (rok wcześniej - 7,0). W kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 9,0 (wobec 8,6 w 2020 r.)

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (ECP) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Wykres 45. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Chart 45. Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku.
a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

Zdecydowaną większość personelu zaangażowanego w działalność badawczą i rozwojową stanowią badacze. W 2021 r. liczebność pracowników naukowo-badawczych wyrażona w ekwiwalentach pełnego czasu pracy wyniosła 5064,1 EPC (66,2% ogółu personelu wewnętrznego wyrażonego w EPC) i była o 2,7% niższa w stosunku do 2020 r. W kraju badacze stanowili 72,7% osób zaangażowanych w działalność B+R (112699,8 EPC), a na przestrzeni roku ich udział zwiększył się o 0,1 p. proc.

Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczą i rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

Badania dotyczące innowacji prowadzone są w dwóch grupach: wśród przedsiębiorstw przemysłowych oraz wśród przedsiębiorstw wybranych działów PKD w sektorze usług. Badaniami tymi objęte są przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W województwie łódzkim wdrożenie innowacji w latach 2019–2021 wykazało 19,3% przedsiębiorstw przemysłowych (wobec 29,6% w latach 2018–2020). W przetwórstwie przemysłowym największy odsetek przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie wystąpił w działach: produkcja wyrobów farmaceutycznych (64,3%), produkcja metali (58,1%), produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (56,1%), produkcja pozostałego sprzętu transportowego (55,6%), produkcja urządzeń elektrycznych (53,3%) oraz produkcja papieru i wyrobów z papieru (38,9%). Odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych usługowych ukształtował się w latach 2019–2021 na poziomie 17,8% (wobec 28,8% we wcześniejszym okresie). W ramach tego sektora najwyższą aktywność innowacyjną wykazały przedsiębiorstwa z działów: badania naukowe i prace rozwojowe (53,3%), nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych (50,0%), finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych (42,0%) oraz działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana (34,2%).

W 2021 r. w województwie łódzkim nakłady poniesione na działalność innowacyjną wśród przedsiębiorstw przemysłowych wyniosły 952,0 mln zł, tj. o 45,3% mniej niż w 2020 r., natomiast w grupie przedsiębiorstw usługowych odnotowano wzrost o 15,6% do 694,0 mln zł.

Tablica 33. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji

Table 33. Innovative enterprises by types of introduced innovations

Wyszczególnienie Specification	2013–2015	2018–2020	2019–2021	2019–2021 Polska Poland
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises			
Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Industrial enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	15,4	29,6	19,3	22,0
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	9,6	18,7	11,0	13,1
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	11,5	24,3	16,1	18,0
Przedsiębiorstwa usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Service enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	9,7	28,8	17,8	19,7
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	5,1	15,7	9,1	6,8
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	7,8	17,7	14,3	18,1

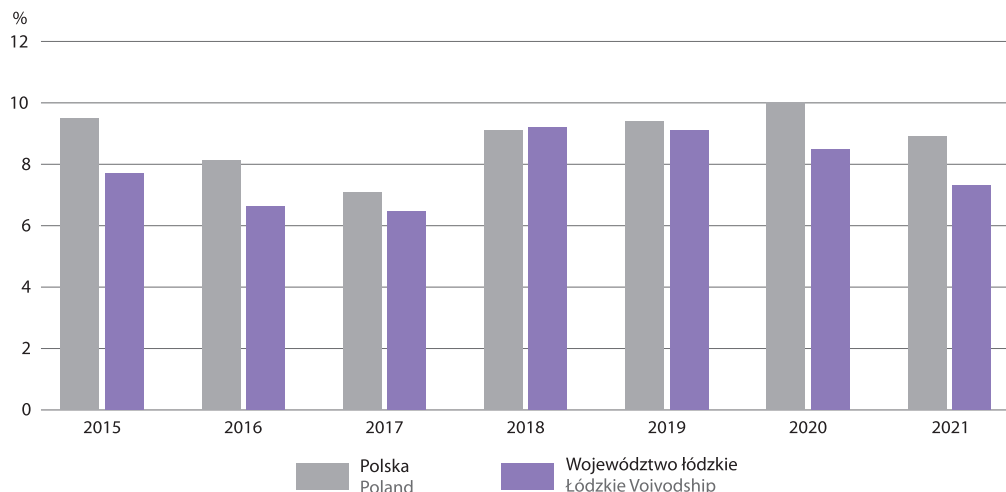
a W latach 2013–2015 dane dotyczą innowacji procesowych.

a In the years 2013–2015 the data relate to process innovations.

W 2021 r. w województwie łódzkim udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2019–2021 w przychodach ze sprzedaży ogółem wyniósł wśród przedsiębiorstw przemysłowych 7,3% i był niższy o 1,2 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego i o 0,4 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. W grupie przedsiębiorstw usługowych omawiany wskaźnik w analizowanym okresie ukształtował się na poziomie 5,2%, tj. o 2,3 p. proc. wyższym niż w 2020 r. i o 3,4 p. proc. wyższym w porównaniu z 2015 r. W omawianym roku w kraju udziały te wyniosły odpowiednio 8,9% i 3,1%.

Wykres 46. Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem

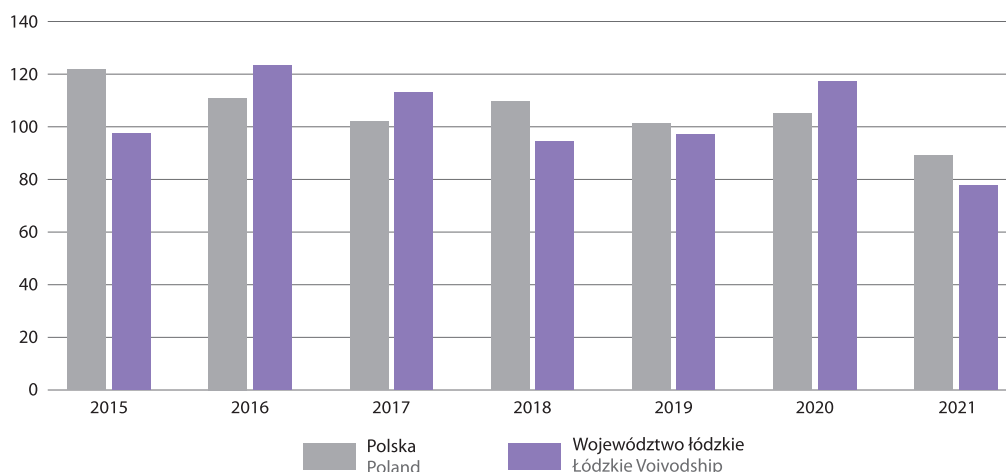
Chart 46. Share of revenue of industrial enterprises from sale of new or improved products in total sales revenue

W Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej w 2021 r. podmioty z województwa łódzkiego dokonały 187 zgłoszeń wynalazków (wobec 243 w 2015 r.) i 42 wzorów użytkowych (44 sześć lat wcześniej). Zgłoszenia wynalazków stanowiły 5,5% ogółu zgłoszeń w kraju, a wzorów użytkowych – 5,8%. Liczba objętych ochroną wynalazków wyniosła, w analizowanym okresie, 227 (wobec 152 w 2015 r.), a wzorów użytkowych – 30 (wobec 24). Patenty przyznane podmiotom z województwa łódzkiego to, w przypadku wynalazków, 7,0% patentów krajowych, a w przypadku wzorów użytkowych – 5,5%.

Wykres 47. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców

Chart 47. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

W 2021 r. wskaźnik liczby zgłoszeń wynalazków złożonych przez podmioty krajowe w Urzędzie Patentowym RP na 1 milion mieszkańców wyniósł dla województwa łódzkiego 77,8 (wobec 97,3 w 2015 r.). Dla Polski wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 88,9.

6.2.3. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

6.2.3. Use of information and communication technologies in enterprises

W 2022 r. w województwie łódzkim prawie wszystkie przedsiębiorstwa posiadały szerokopasmowy dostęp do Internetu. W ujęciu rocznym zmniejszył się odsetek podmiotów prowadzących sprzedaż elektroniczną i korzystających z otwartych danych publicznych.

Pod pojęciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

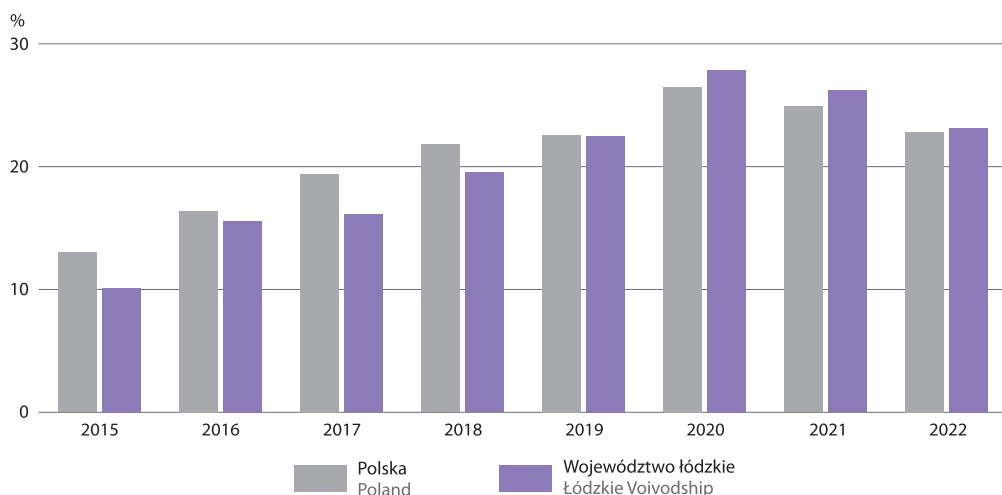
Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2022 r. w województwie łódzkim 97,0% przedsiębiorstw posiadało szerokopasmowy dostęp do Internetu (rok wcześniej – 98,7%, a w 2015 r. – 90,8%). W kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 98,5%. Również 97,0% przedsiębiorstw w województwie (91,9% w kraju) wyposażało swoich pracowników w urządzenia przenośne pozwalające na mobilny dostęp do Internetu. Rok wcześniej odsetek takich podmiotów wyniósł 77,7%, a w 2015 r. – 58,1%.

W województwie ze stałych szerokopasmowych połączeń internetowych korzystało 79,6% ogółu przedsiębiorstw, tj. o 5,7 p. proc. mniej niż rok wcześniej i o 5,1 p. proc. mniej niż w 2015 r. Odsetek takich przedsiębiorstw w kraju wyniósł 84,2%. Najczęściej (24,0% podmiotów) korzystało ze stałych łączy o prędkości przynajmniej 100, ale mniej niż 500 Mbit/s (w kraju 28,0%). Znaczący (23,1%) był również udział przedsiębiorstw, którym operatorzy dostarczają nieco mniejszą przepustowość przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s (w Polsce 22,8%).

Wykres 48. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a

Chart 48. Enterprises with Internet^a access

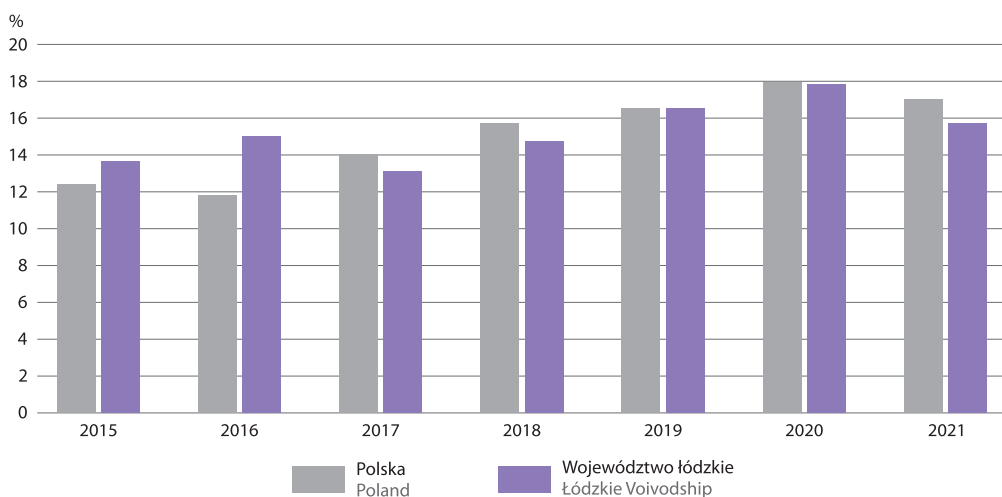

^a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s.
^a Internet access 30–100 Mbit/s

W 2021 r. w województwie łódzkim odsetek przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż elektroniczną ukształtował się na poziomie 15,7% tj. o 2,1 p. proc. niższym niż w roku poprzednim, ale o 2,1 p. proc. wyższym w porównaniu z 2015 r. W kraju w omawianym roku odsetek podmiotów prowadzących sprzedaż poprzez sieci komputerowe wyniósł 17,0%. Za pośrednictwem stron internetowych lub aplikacji mobilnych omawianą sprzedaż wybrało 13,9% jednostek z województwa łódzkiego, tj. o 1,9 p. proc. mniej niż przed rokiem, ale o 3,8 p. proc. więcej w stosunku do 2015 r.

Do sprzedaży elektronicznej zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI. Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faxem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Wykres 49. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 49. Enterprises receiving orders via computer networks

Otwarte dane publiczne wytworzone są przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie) i są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Jedną z wielu korzyści dostępu do Internetu jest możliwość wykorzystania ogólnodostępnych danych udostępnianych przez administrację publiczną. Otwarte dane publiczne dla każdego zainteresowanego stanowią użyteczne źródło informacji do przetwarzania, planowania i podejmowania decyzji biznesowych. W 2021 r. w województwie łódzkim z otwartych danych publicznych korzystało 16,7% podmiotów, tj. o 0,4 p. proc. mniej niż rok wcześniej (w kraju – 19,0%). Przedsiębiorstwa wykazywały największe zainteresowanie danymi z kategorii gospodarka i finanse (14,9%), natomiast najmniejsze informacjami z zakresu kultury, sportu i rekreacji (1,2%). Odsetek przedsiębiorstw identyfikujących dane publiczne, które mogłyby być wykorzystane w celach biznesowych, lecz nie zostały udostępnione to 4,4% (o 0,2 p. proc. więcej niż w kraju).

6.2.4. Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

6.2.4. Financial results of non-financial enterprises

W 2022 r. wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie łódzkim były mniej korzystne niż osiągnięte rok wcześniej. Wzrosły przychody z całokształtu działalności, przy jednocześnie nieco wyższym wzroście poziomu ich kosztów. Wyższe niż przed rokiem były przychody ze sprzedaży na eksport.

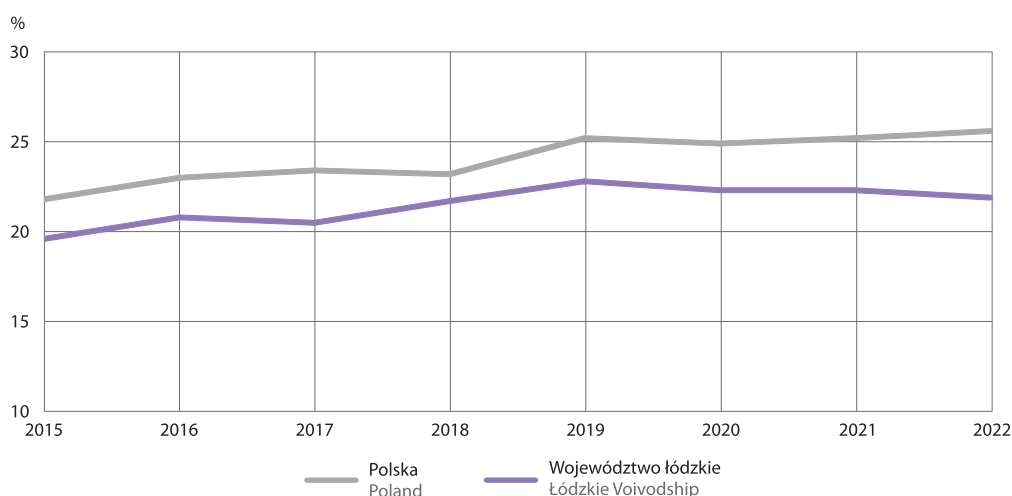
Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

W województwie łódzkim w 2022 r. przychody z całokształtu działalności wyniosły 214660,8 mln zł i były wyższe zarówno od uzyskanych rok wcześniej, jak i w 2015 r. odpowiednio o 20,7% i 88,1%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 208035,1 mln zł tj. o 22,5% wyższą niż w 2021 r. i o 86,7% wyższą w porównaniu z 2015 r. Ich wzrost w ujęciu rocznym odnotowano w większości sekcji, najwyższy w: działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 127,6%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 47,6%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 43,2%) oraz informacji i komunikacji (o 37,0%). Spadek wystąpił w administrowaniu i działalności wspierającej (o 25,6%) oraz dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacją (o 0,9%).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (eksport) obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozajunijnych.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przeznaczonych na eksport osiągnęły wartość 45532,0 mln zł i były o 20,4% wyższe niż przed rokiem. Udział sprzedaży na eksport w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu badanych podmiotów zmniejszył się z 22,3% do 21,9%.

Wykres 50. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem
Chart 50. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

W 2022 r. koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności wyniosły 204027,6 mln zł i w skali roku zwiększyły się o 22,8%, a w porównaniu z 2015 r. – o 79,3%. W strukturze rodzajowej kosztów bieżących najczęściej pochłaniało zużycie materiałów i energii (46,0%), podatki i opłaty (17,4%), usługi obce (15,7%) oraz wynagrodzenia (12,2%), a najmniej pozostałe koszty rodzajowe (1,3%) oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia (3,0%).

Koszty ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosły 198743,8 mln zł i w porównaniu z 2021 r. zwiększyły się o 22,0%, a w relacji do 2015 r. – o 78,5%. Najwyższy ich wzrost w ujęciu rocznym odnotowano (podobnie jak dla przychodów ze sprzedaży) w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 43,3%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 40,5%), informacji i komunikacji (o 35,5%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 25,6%). Spadek wystąpił w administrowaniu i działalności wspierającej (o 17,5%) oraz edukacji (o 2,3%).

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem ;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 32,5% wyższy niż przed rokiem i wyniósł 9291,3 mln zł. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 2674,6 mln zł (wobec 5724,3 mln zł rok wcześniej), a wynik na operacjach finansowych to wartość minus 1332,7 mln zł (wobec minus 964,8 mln zł w roku poprzednim).

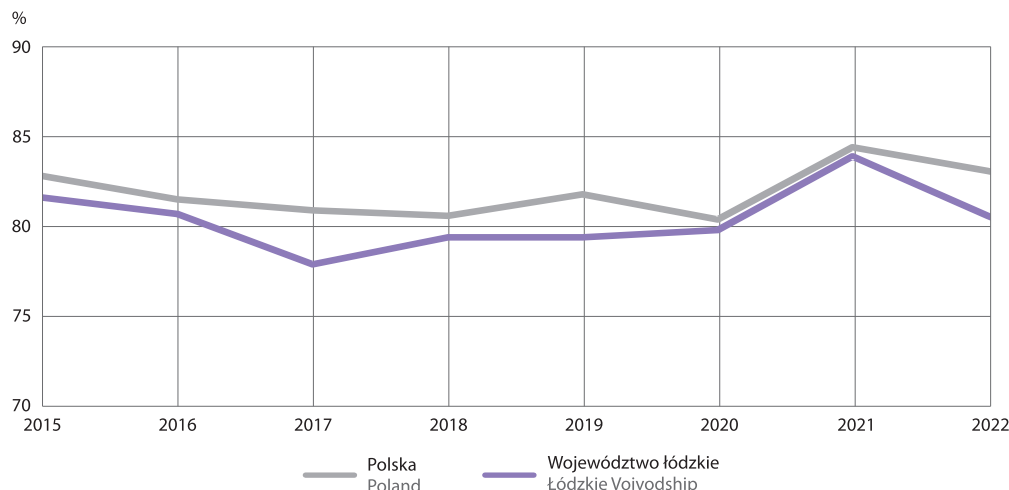
Wynik finansowy brutto był o 9,7% niższy niż w 2021 r. i wyniósł 10633,2 mln zł. Zysk brutto osiągnął wartość 11838,0 mln zł, tj. o 4,6% niższą niż rok wcześniej, natomiast strata brutto wzrosła o 87,4% do 1204,8 mln zł. Obciążenia wyniku finansowego brutto, m.in. podatkiem dochodowym, zmniejszyły się w skali roku o 21,3% i wyniosły 1395,1 mln zł.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 9238,1 mln zł (wobec 9996,4 mln zł rok wcześniej). Zysk netto zmniejszył się w skali roku o 3,6% do poziomu 10261,0 mln zł, natomiast strata netto wzrosła o 57,5% do 1022,9 mln zł. Pogorszenie wyniku finansowego netto odnotowano m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (195,8 mln zł wobec 447,2 mln zł w roku poprzednim), dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (148,3 mln zł wobec 285,9 mln zł), a także w obsłudze rynku nieruchomości (73,7 mln zł wobec 84,6 mln zł). Wzrost natomiast dotyczył m.in. działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (221,7 mln zł wobec 53,6 mln zł), edukacji (21,1 mln zł wobec 5,3 mln zł) oraz budownictwa (847,4 mln zł wobec 430,3 mln zł).

W 2022 r. zysk netto wykazało 80,6% badanych przedsiębiorstw (wobec 83,9% rok wcześniej), a udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności zmalał z 91,6% do 71,9%.

Wykres 51. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 51. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

W przedsiębiorstwach objętych badaniem w 2022 r. wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności był mniej korzystny niż przed rokiem – jego poziom zwiększył się w skali roku o 1,6 p. proc. Wzrósł wskaźnik rentowności sprzedaży brutto o 0,4 p. proc. do 4,5%. Zmalały natomiast wskaźniki rentowności obrotu zarówno brutto, jak i netto odpowiednio o 1,6 p. proc. do 5,0% i 1,3 p. proc. do 4,3%.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia zwiększył się o 1,2 p. proc. do 35,3%, a wskaźnik płynności finansowej II stopnia – o 3,3 p. proc. do 97,7%.

W ujęciu rocznym największą poprawę wskaźnika poziomu kosztów odnotowano w budownictwie, zakwaterowaniu i gastronomii, informacji i komunikacji, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej, edukacji oraz działalności związanej z kulturą, rozrywką i edukacją. Wskaźnik rentowności obrotu netto najbardziej wzrósł w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (z minus 33,9% do minus 4,2%), edukacji (o 7,6 p. proc. do 10,5%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,2 p. proc. do 11,0%).

W świetle oceny rentowności najbardziej opłacalnymi rodzajami działalności w 2022 r. okazały się: budownictwo, w której to sekcji wskaźnik rentowności obrotu netto osiągnął poziom 12,0%, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (11,0%), edukacja (10,5%), zakwaterowanie i gastronomia (8,0%), przetwórstwo przemysłowe (5,3%), a także transport i gospodarka magazynowa oraz administrowanie i działalność wspierająca (po 4,9%).

Wskaźniki ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez przedsiębiorstwa w województwie łódzkim w 2022 r. były nieco gorsze niż w kraju.

W latach 2015–2022 najmniej korzystne wartości podstawowe wskaźniki ekonomiczno–finansowe w województwie łódzkim przyjęły w 2015 r.

Tablica 34. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 34. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	w %		in %		
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	99,7	95,5	93,4	95,0	94,0
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	0,1	4,9	4,1	4,5	6,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	0,3	4,5	6,6	5,0	6,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	0,6	3,8	5,6	4,3	5,0
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	30,2	42,4	34,1	35,3	39,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	91,4	94,5	94,4	97,7	105,4

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw na koniec grudnia 2022 r. wyniosła 69940,5 mln zł i była o 2,8% niższa niż przed rokiem, przy czym należności krótkoterminowe zmalały o 15,1%, a inwestycje krótkoterminowe – o 15,0%. Wzrosły natomiast zapasy – o 25,4% oraz krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe – o 12,3%,

W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych wzrósł udział zapasów (z 26,2% do 33,7%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 6,2% do 7,1%), zmalał natomiast udział należności krótkoterminowych (z 43,2% do 37,8%) oraz inwestycji krótkoterminowych (z 24,4% do 21,4%).

W strukturze zapasów wzrósł udział materiałów (z 37,0% do 39,4%) oraz produktów gotowych (z 16,0% do 16,2%), zmalał natomiast udział towarów (z 35,7% do 33,2%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 7,3% do 2,2%).

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu grudnia 2022 r. wyniosły 56349,6 mln zł i były o 30,5% niższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 24,9% ogółu zobowiązań (wobec 36,4% przed rokiem). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 14029,0 mln zł i była o 52,4% niższa niż rok wcześniej. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 42320,6 mln zł i w skali roku były niższe o 17,9%.

W ramach zobowiązań krótkookresowych wzrosły zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń (o 12,8%), zmalały natomiast zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (o 46,5%) oraz dostaw i usług (o 8,9%).

Relacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu ukształtowała się na poziomie 108,8% (wobec 97,0% rok wcześniej).

W porównaniu z 2021 r. w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw skróceniu uległ cykl rotacji należności z tytułu dostaw i usług o 17 dni (do 35) oraz spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 13 dni (do 38). Wydłużył się natomiast o 1 dzień (do 41 dni) cykl rotacji zapasów.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

6.2.5. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

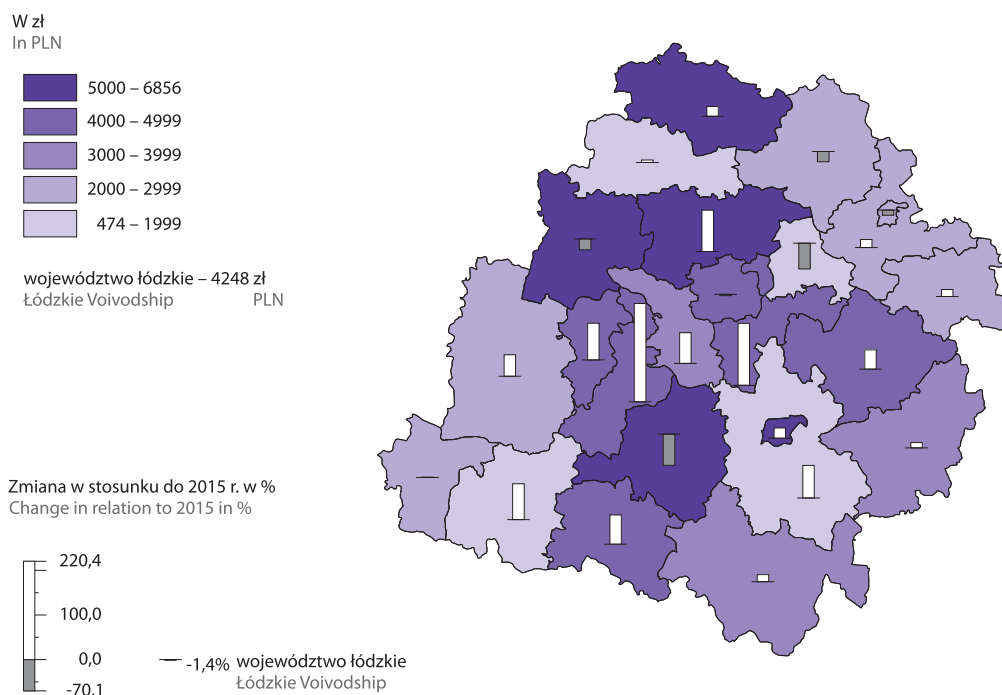
6.2.5 Investment outlays of enterprises

Wartość nakładów poniesionych na inwestycje zlokalizowane na terenie województwa łódzkiego w 2021 r., przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób, była wyższa w skali roku o 6,5%. Nakłady te stanowiły 4,9% nakładów inwestycyjnych poniesionych w kraju. Zmalały natomiast nakłady zrealizowane w 2022 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe zatrudniające powyżej 49 osób (o 6,1%). W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się liczba inwestycji nowo rozpoczętych (o 5,8%), przy wzroście ich wartość kosztorysowej (o 8,9%).

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W pierwszej części analizy dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

Mapa 42. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2021 r. (ceny bieżące)
Map 42. Investment outlays in enterprises^a per capita in 2021 (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

W 2021 r. nakłady inwestycyjne realizowane w województwie łódzkim przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosły 10215,0 mln zł i były (w cenach bieżących) o 6,5% wyższe niż w roku poprzednim, ale o 5,1% niższe w porównaniu z 2015 r. W przemyśle odnotowano spadki odpowiednio o 0,3% i o 22,7%. W kraju nakłady inwestycyjne wzrosły w porównaniu z 2020 r. o 12,0%, a w relacji do 2015 r. o 23,5%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość poniesionych w województwie na-

kładów ukształtowała się w omawianym roku na poziomie 4248 zł., tj. o 8,5% wyższym niż rok wcześniej, ale o 1,4% niższym w stosunku do 2015 r. W nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących stosunkowo najczęściej zainwestowano w powiecie bełchatowskim (6856 zł na 1 mieszkańca), kutnowskim (6791 zł) oraz zgierskim (6417 zł), najmniej natomiast w powiecie brzezińskim (474 zł), piotrkowskim (1036 zł) i łączyckim (1744 zł).

Nakłady inwestycyjne zrealizowane na terenie województwa łódzkiego stanowiły 4,9% ogółu nakładów w kraju (w 2020 r. – 5,2%, a w 2015 r. – 6,4%).

W drugiej części analizy dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01¹); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Nakłady inwestycyjne poniesione w 2022 r. przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe mające siedzibę na terenie województwa łódzkiego wyniosły 6128,2 mln zł i były (w cenach bieżących) niższe od zrealizowanych rok wcześniej o 6,1%. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych zwiększyła się, w skali roku, o 18,2%.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

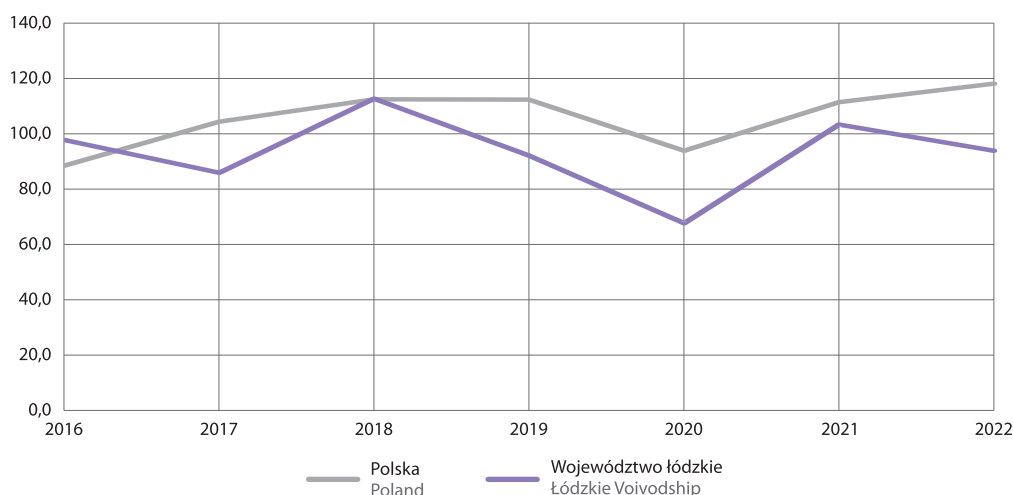
Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Wykres 52. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Rok poprzedni=100

Chart 52. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Previous year=100

¹ Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Tablica 35. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Table 35. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Ogółem Total				
w mln zł in million PLN	10692,5	6316,2	6529,1	6128,2
Polska=100 Poland=100	7,8	4,2	3,9	3,1
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
budynki i budowle buildings and structures	39,0	19,3	23,1	30,6
zakupy purchases	52,6	75,8	75,5	69,0
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	47,7	71,0	69,0	57,8
środków transportu transport equipment	4,9	4,8	6,5	11,2

Z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych zrealizowanych w 2022 r. przez łódzkie przedsiębiorstwa na budynki i budowle wydatkowano 1875,5 mln zł, tj. o 24,6% więcej niż rok wcześniej. Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła poziom 4222,7 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim była niższa o 14,3%, a ich udział w nakładach ogółem zmniejszył się w skali roku o 6,5 p. proc. Na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi przeznaczono 3539,1 mln zł (o 21,5% mniej niż w roku poprzednim), a na środki transportu 683,6 mln zł (o 62,1% więcej).

W analizowanym okresie nakłady inwestycyjne w przemyśle zmniejszyły się o 15,5%, pomimo ich wzrostu w przetwórstwie przemysłowym o 19,8%. Spadek nakładów odnotowano także w budownictwie (o 3,3%). Z pozostałych sekcji największe wzrosty wystąpiły w: informacji i komunikacji (o 140,4%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 116,4%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 100,1%).

W 2022 r. najwięcej inwestowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, których udział również najbardziej zwiększył się w skali roku (o 11,3 p. proc. do 52,1% ogółu poniesionych nakładów). Inwestycje z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych stanowiły 10,2% ogólnej wartości i wzrosły o 1,0 p. proc.

W okresie styczeń-grudzień 2022 r. inwestorzy z województwa łódzkiego rozpoczęli realizację 1703 inwestycji, tj. o 5,8% mniej niż w analogicznym okresie 2021 r., a ich łączna wartość kosztorysowa wyniosła 2084,2 mln zł i była o 8,9% wyższa niż w roku poprzednim. W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji była niższa o 23,8%, ale ich wartość kosztorysowa wzrosła o 47,1%. W województwie na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 30,9% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczętych (przed rokiem 26,0%). W porównaniu z 2021 r. znacznie zwiększyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych m.in. w informacji i komunikacji (ponad 19 razy), budownictwie (prawie 3 razy) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacją (ponad 2 razy). Najgłębszy spadek wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 54,1%).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego. Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

6.3.1. Rolnictwo

6.3.1. Agriculture

W województwie łódzkim w czerwcu 2022 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się wielkość stada bydła ogółem oraz liczebność stada świń.

W 2022 r. producenci rolni z województwa łódzkiego dostarczyli do skupu mniej niż przed rokiem ziarna zbóż. Wielkość skupu żywca rzeźnego w wadze żywej była wyższa niż rok wcześniej. Zwiększyła się nieznacznie ilość skupionego mleka krowiego. W 2022 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w województwie łódzkim odnotowano wzrost średnich cen wszystkich notowanych produktów rolnych.

W województwie łódzkim w 2021 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek wartości globalnej produkcji rolniczej i ogólnej produkcji końcowej (w cenach stałych). Jedynie wartość produkcji towarowej ogółem nieznacznie wzrosła.

Produkcja roślinna

Crop output

Tablica 36. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych

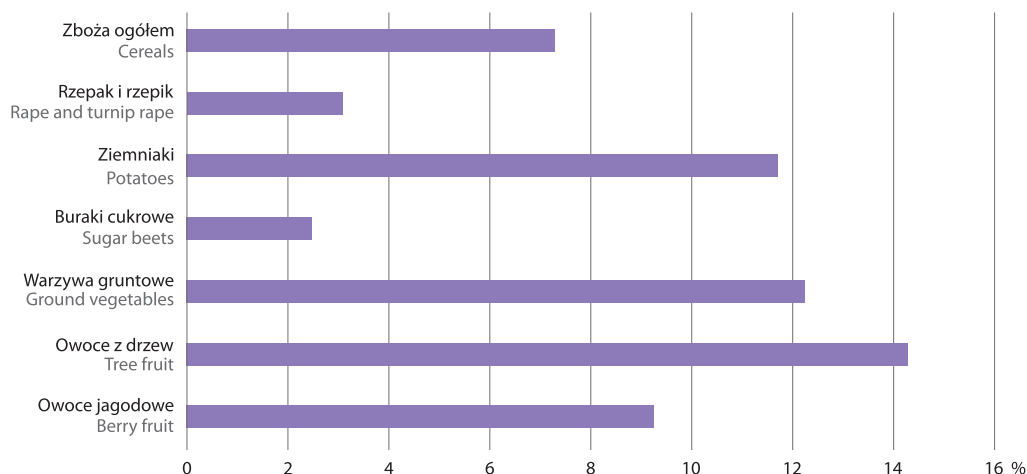
Table 36. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Cereals in total	30,5	45,1	40,5	46,2	49,5
w tym zboża podstawowe z mieszkami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	30,3	42,8	37,1	42,2	45,9
w tym: of which:					
pszenica wheat	36,3	52,3	45,5	49,9	53,4
żyto rye	24,5	36,1	30,0	33,6	36,0
jęczmień barley	30,4	39,7	35,3	39,2	44,3
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	27,2	30,5	30,8	33,2	33,8
Ziemniaki Potatoes	188	397	290	302	308
Buraki cukrowe Sugar beets	511	600	651	658	638

Powierzchnia zasiewów zbóż ogółem w 2022 r. wyniosła 561,6 tys. ha i była o 6,0 % mniejsza w stosunku do roku poprzedniego oraz o 4,6% mniejsza w porównaniu z 2015 r. Plony zbóż ogółem osiągnęły poziom 46,2 dt z ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 14,1%. W omawianym roku produkcja zbóż ogółem wyniosła 2595,9 tys. ton, tj. więcej zarówno od uzyskanej w 2021 r., jak i 2015 r. – odpowiednio o 7,3% i 44,4%. Wielkość ta stanowiła 7,3% krajowej produkcji zbóż.

Wykres 53. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2022 r.

Chart 53. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2022

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2022 r. wyniosła 476,3 tys. ha i była o 11,2% mniejsza niż w roku poprzednim i o 14,2% mniejsza od powierzchni z 2015 r. Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi w 2022 r. plonowały na poziomie 42,2 dt z 1 ha i były większe o 13,7% od plonów uzyskanych w 2021 r. (37,1 dt z ha). Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie oszacowano na 2008,3 tys. t – o 0,9% większe od uzyskanych w roku ubiegłym i o 19,2% więcej niż w 2015 r. Zbiory te stanowiły 7,5 % krajowej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.

Powierzchnia uprawy pszenicy w 2022 r. wyniosła 121,5 tys. ha i wzrosła o 7,8% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 1,3% w porównaniu z 2015 r. Dzięki większemu arealowi uprawy i lepszemu plonowaniu (o 4,4 dt/ha większe plony niż w 2021 r.) zbiory były wyższe o 18,2% i wyniosły 606,1 tys. ton. Wielkość ta stanowiła 4,5 % zbiorów krajowych pszenicy.

Żyto w 2022 r. uprawiano na powierzchni 87,1 tys. ha, tj. mniejszej niż w roku poprzednim, jak i w 2015 odpowiednio o 18,7% i o 13,1%. Plony żyta wyniosły 33,6 dt z ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 12,0%. Zbiory żyta oszacowano na 292,5 tys. ton, tj. o 9,0% mniej niż w roku poprzednim. Zbiory te stanowiły 12,3% krajowej produkcji żyta.

Powierzchnia uprawy jęczmienia w 2022 r. wyniosła 44,2 tys. ha i zmniejszyła się o 11,3% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 16,2% w porównaniu z 2015 r. Plony były wyższe o 11,0% od ubiegłorocznych i osiągnęły poziom 39,2 dt z hektara. Zbiory były niższe o 1,4% i wyniosły 173,4 tys. ton. Wielkość ta stanowiła 6,1% zbiorów krajowych jęczmienia.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2022 r. wyniosła 33,8 tys. ha i wzrosła, zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i 2015 odpowiednio o 12,5% i 45,2%. Plony rzepaku i rzepiku wyniosły 33,2 dt z 1 ha i w odniesieniu do średnich plonów w kraju były niższe o 1,8%. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej wzrosły one o 7,8%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w 2022 r. oszacowano na 112,5 tys. t, tj. o 21,3% więcej niż w roku poprzednim i o 77,2% więcej niż w 2015 r. Zbiór na takim poziomie stanowił 3,1% produkcji krajowej rzepaku.

W 2022 r. pod uprawę ziemniaków (bez uprawy w ogrodach przydomowych) przeznaczono 23,4 tys. ha, czyli o 12,5% mniej niż w roku poprzednim. Powierzchnia ta stanowiła 11,9% arealu uprawy ziemniaków w Polsce. Z 1 ha zebrano przeciętnie 302 dt ziemniaków, tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem, a w odniesieniu do przeciętnego plonu w kraju, uzyskany plon był niższy o 1,9%. Produkcja wyniosła 706,3 tys. t i była o 8,8% mniejsza od uzyskanej w 2021 r. Zbiory w województwie stanowiły 11,7% produkcji krajowej ziemniaków.

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2022 r. wyniosła 5,3 tys. ha i w porównaniu z poprzednim rokiem była mniejsza o 3,4%. Uzyskane plony (658 dt z 1 ha) były wyższe o 1,1%, ale zbiory (351,5 tys. ton) niższe o 2,4% od uzyskanych rok wcześniej. Udział województwa w krajowej produkcji buraków cukrowych wyniósł 2,5%.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

Livestock

W czerwcu 2022 r. pogłowie bydła liczyło 448,5 tys. sztuk i było o 23,3 tys. sztuk (o 4,9%) niższe niż przed rokiem. W województwie łódzkim znajdowało się 7,0% krajowego pogłowia bydła (6 lokata w kraju pod względem ogólnej wielkości stada bydła). W strukturze wojewódzkiego stada bydła krowy stanowiły 33,9% (w kraju 34,3%) i w ciągu roku ich pogłowie zmniejszyło się o 11,1%.

Wyniki badań pogłowia bydła przeprowadzonych w 2022 r. wskazują na utrzymującą się tendencję mniejszego zainteresowania rolników jego chowem. Nadal większym zainteresowaniem rolników cieszyła się produkcją mleka i chów bydła mlecznego. Wzrost ceny żywca wołowego w skupie nie wpłynął znacząco na opłacalność produkcji żywca wołowego.

Pogłowie owiec ogółem w województwie łódzkim w czerwcu 2022 r. wyniosło 17,9 tys. sztuk, co stanowiło 6,2% krajowego pogłowia owiec. Tym samym pogłowie owiec w województwie wzrosło w odniesieniu do roku poprzedniego o 19,7% (w kraju wzrost o 0,3%). W strukturze stada maciorki owcze, tj. samice, które miały już potomstwo i samice pokryte po raz pierwszy, stanowiły 43,6%, a ich udział w ciągu roku zwiększył się o 21,8 p. proc., odwrotnie niż w kraju, gdzie zanotowano spadek o 4,6 p. proc.

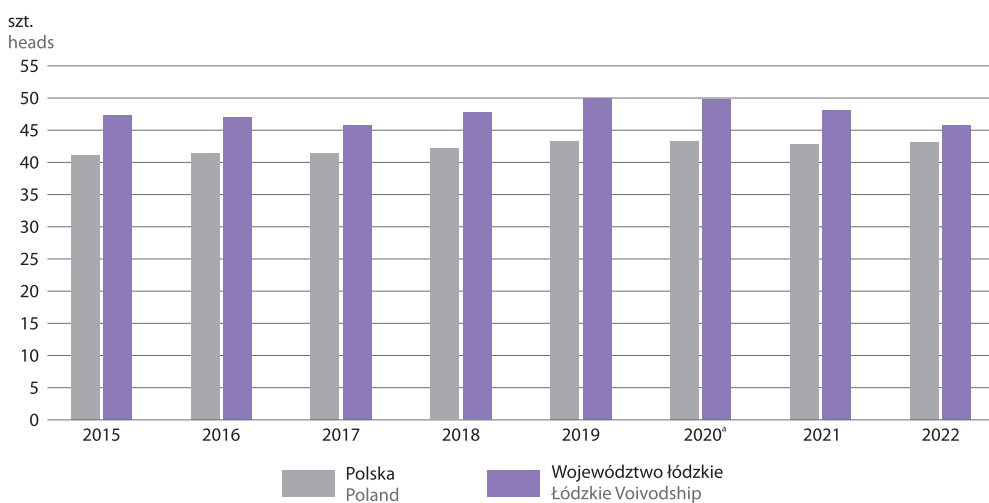
Pogłowie świń w województwie w czerwcu 2022 r. liczyło 902,7 tys. sztuk i było niższe o 108,4 tys. sztuk (o 10,8%) od stanu notowanego w analogicznym okresie 2021 r. W Polsce w skali roku zanotowano spadek liczebności stada świń o 12,9%. W strukturze stada lochy stanowiły 5,2% (46,6 tys. szt.), a ich pogłowie w odniesieniu do roku 2021 spadło o 16,0% (w kraju spadek o 17,5%). Udział województwa łódzkiego w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 9,4% – 3 lokata w kraju pod względem wielkości wojewódzkiego stada świń.

Stan i struktura pogłowia trzody chlewnej w czerwcu 2022 r. wskazują na dalszy spadek zainteresowania rolników chowem świń, wynikający między innymi z wymogów weterynaryjnych, jakie musi spełniać hodowla.

Wykres 54. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

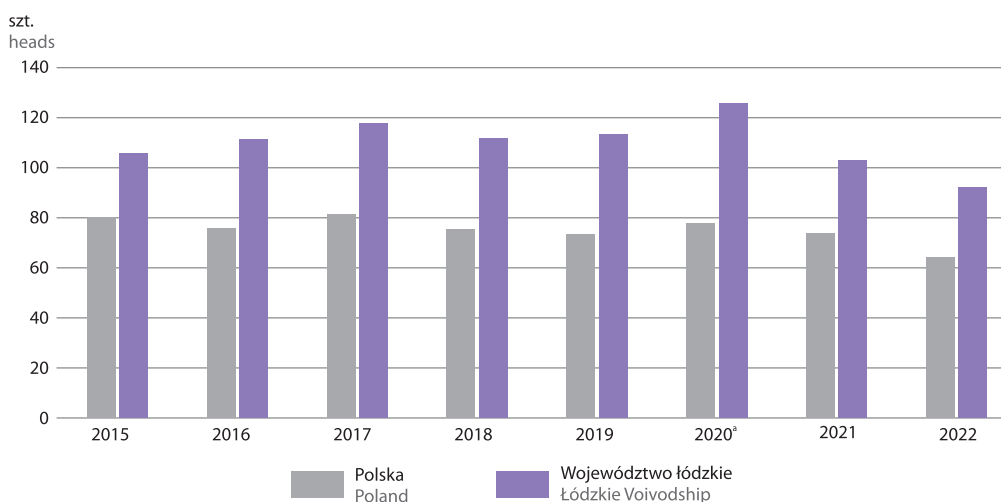
Chart 54. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
a The basis for the conversion was the agricultural area as of June 1, 2020.

Wykres 55. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 55. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r.
a The basis for the conversion was the agricultural area as of June 1, 2020.

Skup produktów rolnych

Procurement of agricultural products

W 2022 r. skupiono 315,8 tys. ton ziarna zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co stanowiło 3,7% skupu ogólnopolskiego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był niższy o 11,7%, a w porównaniu z 2015 r. był mniejszy o 2,0% (w kraju odpowiednio spadek o 4,6% i 13,2%).

W omawianym okresie z terenu województwa łódzkiego skupiono 186,5 tys. ton pszenicy (3,3% udziału w skupie krajowym), co oznacza spadek wielkości skupu w stosunku do roku poprzedniego – o 6,7%, a do roku 2015 – spadek o 5,4%. W skupie ogólnopolskim zanotowano zwiększenie podaży pszenicy o 1,5% w stosunku do roku 2021 i spadek o 15,0% w odniesieniu do roku 2015. Skup żyta wyniósł 61,4 tys. ton (9,4% skupu ogólnopolskiego) i zmniejszył się o 11,7% w odniesieniu do 2021 r. i o 6,6% w porównaniu z 2015 r. W kraju wielkość skupu żyta spadła o 35,8% w stosunku do skupu sprzed roku, a w stosunku do roku 2015 o 25,7%.

Skup ziemniaków w 2022 r. ukształtował się na poziomie 100,5 tys. ton, co stanowiło 6,2% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek ilości skupowanych ziemniaków – o 9,5%, a w stosunku do roku 2015 odnotowano wzrost o 3,1%. W kraju odnotowano spadek o 21,6% w odniesieniu do roku poprzedniego i wzrost o 6,6% w porównaniu z 2015 r.

W omawianym roku skupiono 842,4 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej (co stanowiło 12,4% skupu ogólnokrajowego). Tym samym skup był większy niż przed rokiem o 53,4% (w kraju odnotowano wzrost o 3,8%).

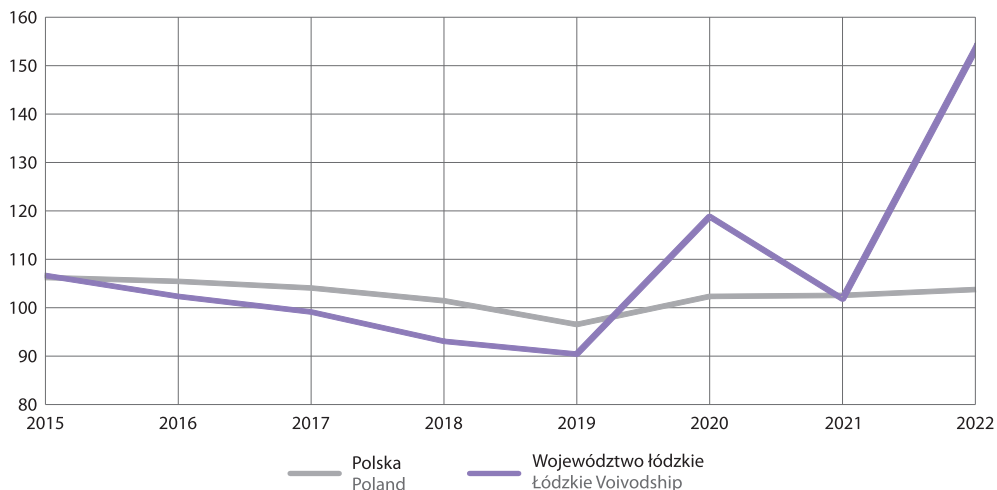
W ciągu całego roku 2022 skupiono 303,7 tys. ton żywca wieprzowego (co stanowiło 12,8% skupu krajowego), tj. o 7,8% mniej niż w roku poprzednim i o 19,1% więcej niż w roku 2015. Skup żywca wołowego osiągnął poziom 82,2 tys. ton (11,0 % udziału w skupie ogólnopolskim) i był o 6,1% mniejszy niż przed rokiem, a w odniesieniu do 2015 r. był mniejszy o 16,6%. Żywca drobiowego skupiono 453,2 tys. ton (12,4% udziału krajowego), czyli o ponad trzykrotnie więcej niż w roku poprzednim i ponad dwukrotnie więcej niż w roku 2015.

W 2021 r. wielkość skupu mleka krowiego w województwie łódzkim wyniosła 836,4 mln litrów, co stanowiło 6,7% ogółu mleka skupionego w kraju. Ilość skupionego mleka w omawianym okresie była o 0,1% większa niż rok wcześniej i o 5,7% większa niż w 2015 r.

Wykres 56. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

Rok poprzedni=100

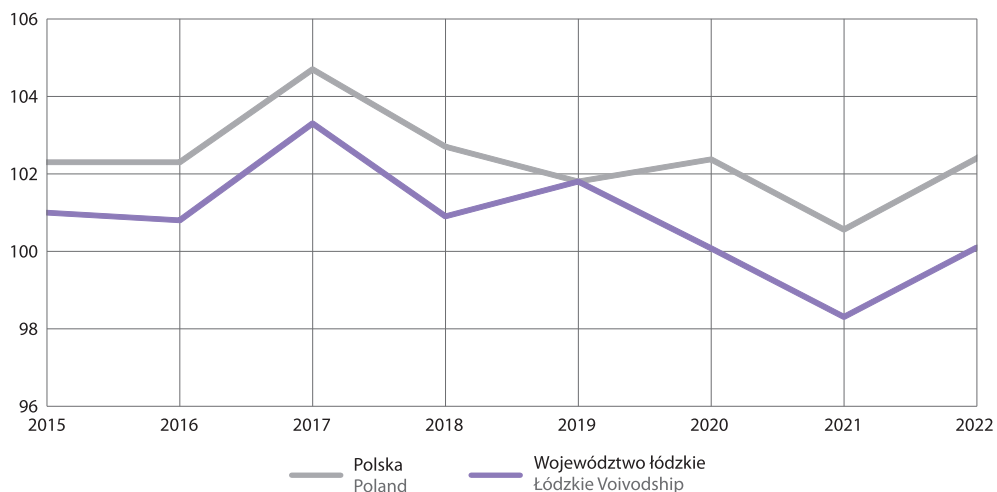
Chart 56. Indices of of total animals for slaughter procurement (in live weight)
Previous year=100

Wykres 57. Dynamika skupu mleka

Rok poprzedni=100

Chart 57. Indices of of cows' milk procurement
Previous year=100

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach. Brak danych za lata 2020–2021; z uwagi na okresowe zamknięcie targowisk w związku ze stanem zagrożenia chorobą COVID-19, nie było możliwe zebranie danych o cenach targowiskowych produktów.

Ceny produktów rolnych w skupie

Procurement prices of agricultural products

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2022 r. wyniosła 147,81 zł za 1 dt (w kraju 152,00 zł/dt) i była o 53,0% wyższa niż przed rokiem oraz o 122,4% wyższa od notowanej w 2015 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono średnio 166,45 zł (w kraju 166,53 zł), tj. o 83,5% więcej niż w roku 2019 i o 121,9% więcej niż w 2015 r.

W analizowanym roku średnie ceny żyta w skupie kształtowały się na poziomie 115,77 zł za 1 dt (w kraju 120,79 zł/dt), tj. o 57,9% wyższym w porównaniu z 2021 r. i o 134,0% wyższym niż w 2015 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do 2019 roku o 81,3%, a w stosunku do odnotowanej w 2015 r. wzrosła o 128,5% osiągając poziom 130,91 zł za 1 dt (w Polsce 127,21 zł/dt).

W 2022 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 83,43 zł za 1 dt (w kraju – 90,34 zł/dt), tj. o 54,4% więcej niż przed rokiem i o 84,2% więcej niż w 2015 r. Na targowiskach za 1 dt ziemniaków płacono średnio 140,11 zł (w Polsce – 158,22 zł/dt) – tj. o 25,8% mniej w stosunku do ceny notowanej w 2019 r. oraz o 101,0% więcej niż w 2015 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 10,07 zł za 1 kg (w kraju – 10,48 zł/kg), co oznacza, że cena skupu wzrosła o 34,8% w stosunku do ceny z 2021 r., a w odniesieniu do 2015 r. była o 70,1% wyższa.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 6,60 zł za 1 kg (w kraju – 6,73 zł/kg), tj. o 41,9% wyższa niż w 2021 r. i o 57,1% większą w porównaniu z notowaną w 2015 r.

W 2022 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 6,34 zł za 1 kg (w kraju – 6,16 zł/kg) i była o 51,0% wyższa w porównaniu z notowaną rok wcześniej i o 70,9% wyższa niż w 2015 r.

Za 1 litr mleka krowiego w omawianym roku płacono w skupie 2,15 zł (w kraju – 2,31 zł/l), tj. o 45,9% więcej niż przed rokiem i o 105,2% więcej niż w 2015 r.

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Wartość produkcji globalnej w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. (w cenach stałych) zmalała o 5,4%, w tym produkcja roślinna spadła o 6,5%, a produkcja zwierzęca o 4,2%. W 2021 r. udział województwa łódzkiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 8,0%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie łódzkim produkcja roślinna stanowiła 44,3%, natomiast produkcja zwierzęca 55,7%. Wartość produkcji końcowej w 2021 r. w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 7,0% mniejsza, w tym spadła wartości produkcji roślinnej – o 10,5% oraz zwierzęcej – o 4,1%.

W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. wartość towarowej produkcji rolniczej wzrosła o 0,6%, przy wzroście o 0,5% wartości produkcji zwierzęcej i wzroście o 0,6% produkcji roślinnej.

W 2021 r. udział województwa łódzkiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej wyniósł 7,8%, a produkcji towarowej ukształtował się na poziomie 8,3%.

6.3.2. Przemysł

6.3.2. Industry

W 2021 r. w województwie łódzkim produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 14,3% wyższa niż w roku poprzednim (roczne dane ostateczne w ramach zintegrowanego systemu, dotyczące przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób). W porównaniu z 2020 r., odnotowano wzrost wydajności pracy (o 19,8%) oraz przeciętnego zatrudnienia (o 1,5%).

Na podstawie danych krótkookresowych produkcja sprzedana przemysłu w 2022 r. wzrosła w województwie łódzkim o 17,4% (w cenach stałych), przy wzroście wydajności pracy (o 16,1%) oraz przeciętnego zatrudnienia (o 1,2%).

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Wyniki opracowane zostały na podstawie danych rocznych z systemu zintegrowanego – produkcja, zatrudnienie i wynagrodzenia dla sekcji B, C, D, E (z badań statystycznych: Z-06, SP, F-01/I-01, DG-1) i mają status danych ostatecznych (do 2021 r. włącznie).

W 2021 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie łódzkim (w 2548 biorących udział w badaniu przedsiębiorstwach) wyniosła 100461,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 14,3% wyższa (w cenach stałych) w stosunku do roku poprzedniego. W kraju w 33445 badanych podmiotach wartość produkcji sprzedanej przemysłu ukształtowała się na poziomie 1795468,1 mln zł. Udział produkcji sprzedanej przemysłu województwa łódzkiego w produkcji krajowej wyniósł 5,6%.

W przekroju terytorialnym najwyższą wartość (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w Łodzi (22951,0 mln zł wobec 19714,8 mln zł rok wcześniej), a najniższą w powiecie brzezińskim (676,6 mln zł wobec 463,2 mln zł).

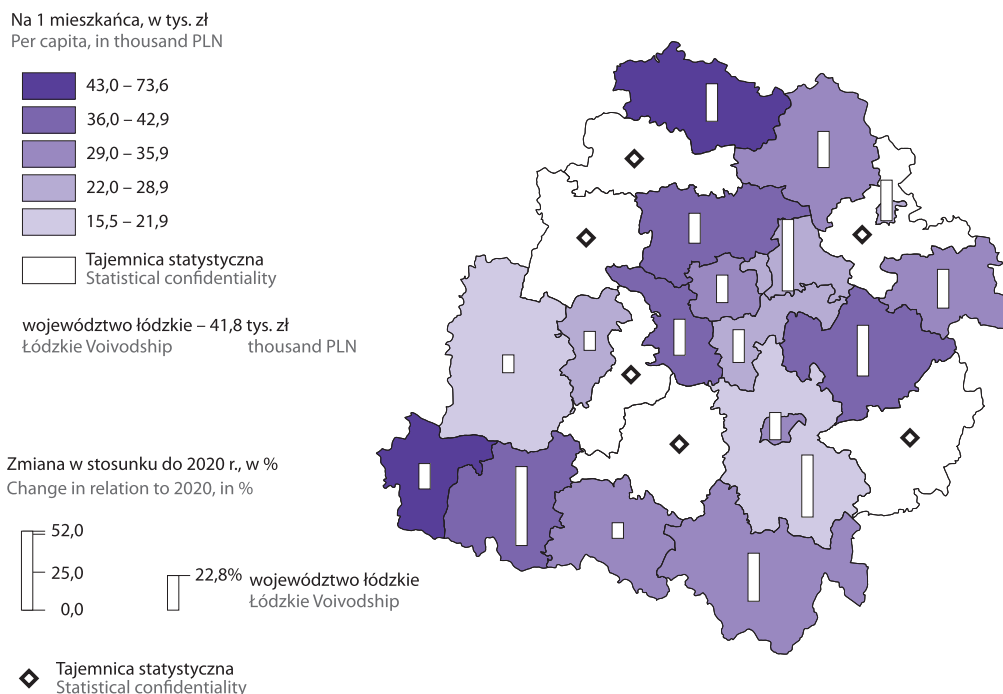
W analizowanym okresie sprzedaż produkcji przemysłowej w województwie w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 41775 zł (w cenach bieżących) i była o 22,8% wyższa w stosunku do roku poprzedniego. W kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 47262 zł, tj. o 24,9% wyższym w porównaniu z 2020 r.

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w skali roku) w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano we wszystkich powiatach województwa, najwyższy w powiecie wieluńskim (o 52,0% do poziomu 41655 zł), brzezińskim (o 47,0% do 22254 zł) oraz piotrkowskim (o 40,9% do 15459 zł). W relacji do średniej ogólnowojevodzkiej wartość wyższa, omawianego wskaźnika wystąpiła w powiecie wierszowskim (73636 zł na 1 mieszkańca), kutnowskim (48968 zł) oraz zgierskim (42401 zł).

Pod względem wartości produkcji sprzedanej przemysłu, jak i w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwo łódzkie zajmowało 7 lokatę wśród wszystkich województw.

Mapa 43. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w 2021 r.

Map 43. Sold production of industry (current prices) in 2021

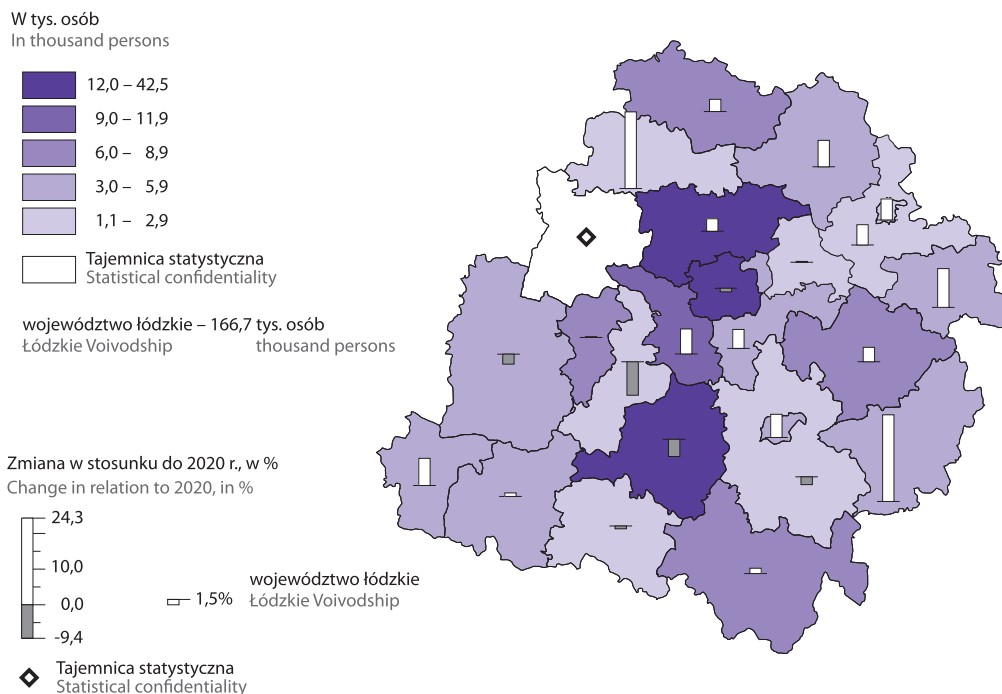

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie łódzkim wyniosło 166,7 tys. osób i było o 1,5% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. W przekroju terytorialnym największy udział w zatrudnieniu w województwie ogółem odnotowano w Łodzi (25,5%), powiecie bełchatowskim (12,8%) oraz zgierskim (7,8%), natomiast najmniejszy w powiatach brzezińskim i skierniewickim (po 0,7%). W ujęciu rocznym przeciętne zatrudnienie najbardziej zwiększyło się w powiecie opoczyńskim (o 24,3%), najgłębszy spadek natomiast wystąpił w powiecie łaskim (o 9,4%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w 2021 r. w województwie łódzkim ukształtowała się na poziomie 602,5 tys. zł (w cenach bieżących) i była wyższa w stosunku do roku poprzedniego o 19,8%. Wzrost wydajności pracy odnotowano we wszystkich powiatach województwa, największy dotyczył powiatu wieluńskiego (540,7 tys. zł wobec 361,9 tys. zł rok wcześniej), brzezińskiego (619,0 tys. zł wobec 424,2 tys. zł) oraz piotrkowskiego (610,0 tys. zł wobec 425,2 tys. zł).

Mapa 44. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2021 r.

Map 44. Average employment in industry in 2021

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W sektorze przedsiębiorstw, produkcja sprzedana przemysłu w 2022 r. w województwie łódzkim osiągnęła wartość 139184,7 mln zł (w cenach bieżących) i była o 17,4% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zrealizowanej w roku poprzednim i o 45,1% wyższa niż w 2015 r. W skali kraju wartość produkcji sprzedanej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 10,2%, a w porównaniu z 2015 r. o 51,5%. Udział produkcji sprzedanej województwa, w przychodach dla Polski ogółem wyniósł, w omawianym roku, 5,6%.

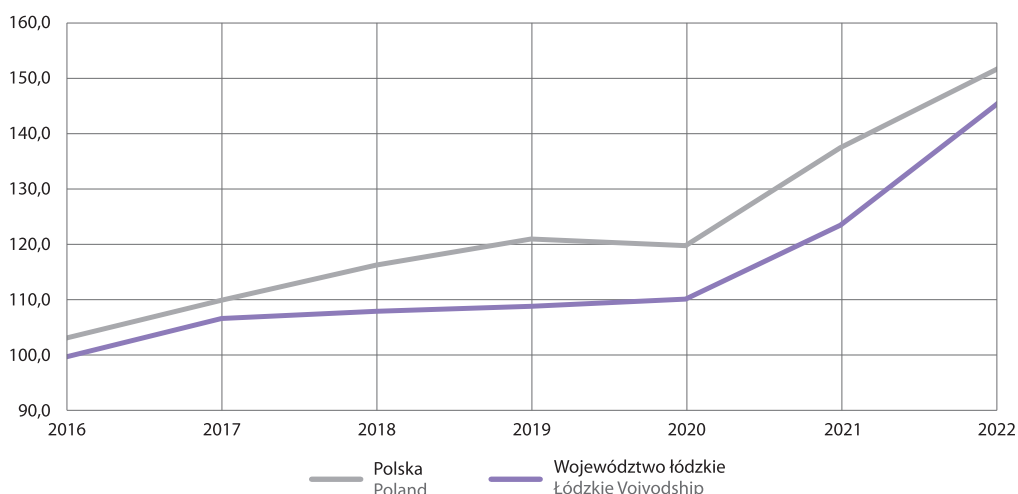
W województwie w kolejnych kwartalnych okresach narastających odnotowywano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku odpowiednio: w pierwszym kwartale – o 17,6%, w pierwszym półroczu – o 18,7%, a w okresie trzech kwartałów – o 17,9%.

Tablica 37. Przemysł
Table 37. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) Sold production of industry (current prices)				
w mln złotych in million PLN	72706,6	87609,4	104763,9	139184,7
Polska=100 Poland=100	6,1	5,8	5,6	5,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	78,7	80,3	79,9	75,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	169,0	169,5	168,8	170,8

Wykres 58. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2015=100

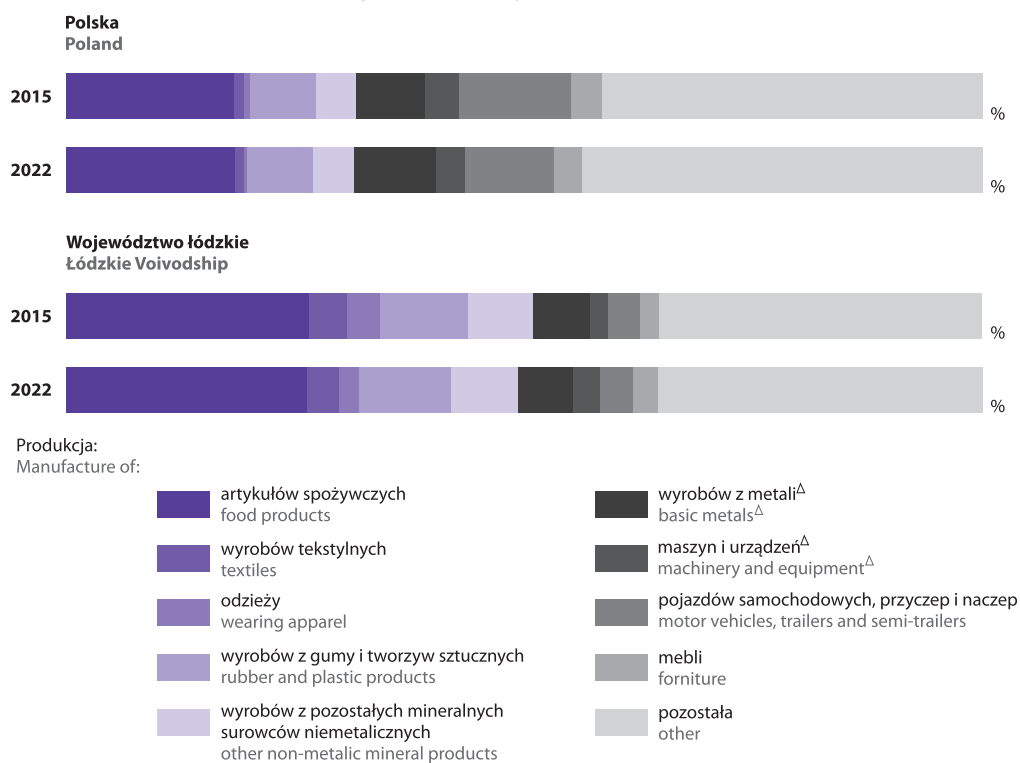
Chart 58. Indices of sold production of industry (constant prices)
2015=100

Produkcja sprzedana przetwórstwa przemysłowego, stanowiąca 75,8% produkcji przemysłowej w województwie w 2022 r., osiągnęła poziom 105518,2 mln zł (w cenach bieżących) i była o 11,9% wyższa w stosunku do roku poprzedniego. Największy wzrost wartości produkcji sprzedanej odnotowano w produkcji: pozostałego sprzętu transportowego (o 70,0%), wyrobów farmaceutycznych (o 37,3%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 33,1%), artykułów spożywczych (o 21,3%), papieru i wyrobów z papieru (o 18,1%) oraz maszyn i urządzeń (o 17,8%). Spadek wystąpił w produkcji: urządzeń elektrycznych (o 6,6%), wyrobów tekstylnych (o 1,4%) oraz metali (o 0,6%). W strukturze produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego znaczące udziały, w omawianym roku, miały m.in.: produkcja artykułów spożywczych (26,4% ogółu; wzrost o 3,0 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego), produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (10,0%, spadek o 0,6 p. proc.), produkcja urządzeń elektrycznych (7,7%, spadek o 2,0 p. proc.), produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (7,4%, wzrost o 0,3 p. proc.) oraz produkcja wyrobów z metali (6,0%, spadek o 0,7 p. proc.).

Wykres 59. Produkcja sprzedana przetwórstwa przemysłowego według działów PKD (ceny bieżące)

Chart 59. Sold production of manufacturing production by PKD divisions (current prices)

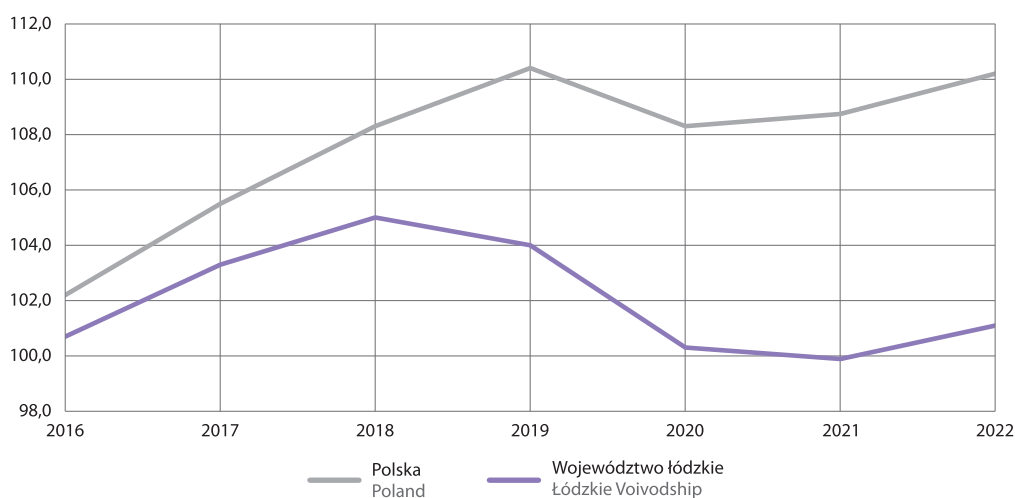
Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w skali roku województwie łódzkim o 1,2% do poziomu 170,8 tys. osób, a w kraju o 1,4% do poziomu 2767,6 tys. osób.

Wykres 60. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

2015=100

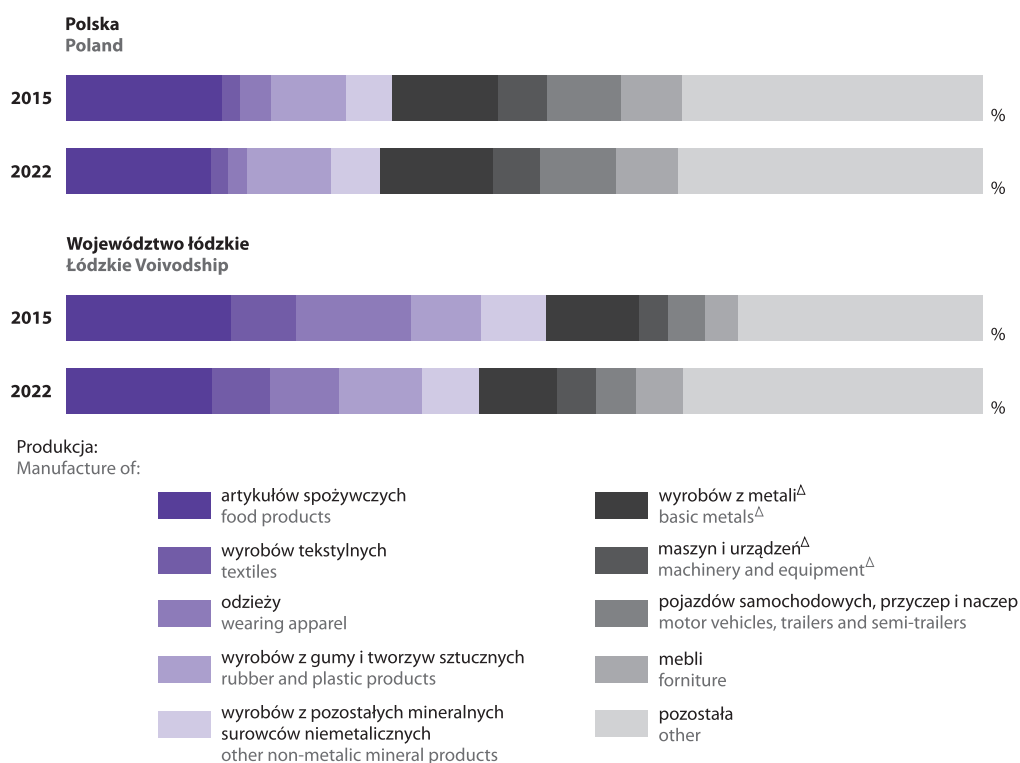
Chart 60. Indices of average employment in industry

2015=100

W przetwórstwie przemysłowym, liczba zatrudnionych zwiększyła się, w skali roku, o 1,6% do 148,2 tys. osób. Wśród działów przetwórstwa przemysłowego największy wzrost przeciętnego zatrudnienia, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił w produkcji: wyrobów farmaceutycznych (o 40,8%), pozostałego sprzętu transportowego (o 19,2%), papieru i wyrobów z papieru (o 10,0%) oraz komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 6,4%). Najgłębszy spadek zatrudnienia zaobserwowano w produkcji skór i wyrobów skórzanych (o 47,7%), odzieży (o 8,8%) oraz maszyn i urządzeń (o 8,4%). W strukturze zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym w województwie największy udział odnotowano w produkcji artykułów spożywczych (15,9%; spadek o 0,4 p. proc. w porównaniu z 2021 r.), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (9,0%; wzrost o 0,3 p. proc.) oraz wyrobów z metali (8,5%; spadek o 0,4 p. proc.).

Wykres 61. Przeciętne zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym według działów PKD
Chart 61. Average paid employment in manufacturing by PKD divisions

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w 2022 r. w województwie łódzkim wyniosła 814,9 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 16,1% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W przetwórstwie przemysłowym omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 712,0 tys. zł, tj. o 10,1% wyższym niż rok wcześniej. W kraju w 2022 r. wydajność pracy w przemyśle była o 8,7% wyższa niż w 2021 r.

6.3.3. Budownictwo

6.3.3. Construction

W 2022 r. w województwie łódzkim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w stosunku do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była również produkcja budowlano-montażowa. Zwiększyła się wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2022 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie łódzkim była największa od 2015 r. W porównaniu z rokiem poprzednim spadła natomiast liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz nowo rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa**, jak i **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2022 r. w województwie łódzkim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 20876,1 mln zł i zwiększyła się o 47,4% w porównaniu z rokiem poprzednim (wobec wzrostu o 24,2% w 2021 r.). W skali kraju odnotowany wzrost wyniósł 29,8% (wobec 13,7% rok wcześniej). W porównaniu z 2015 r. sprzedaż produkcji budowlanej w województwie wzrosła o 142,1%, a w kraju o 115,7%.

W 2022 r. udział produkcji sprzedanej budownictwa w województwie łódzkim w produkcji krajowej wyniósł 5,3%, co daje 7 lokatę w kraju wśród wszystkich województw.

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 38. Budownictwo

Table 38. Construction

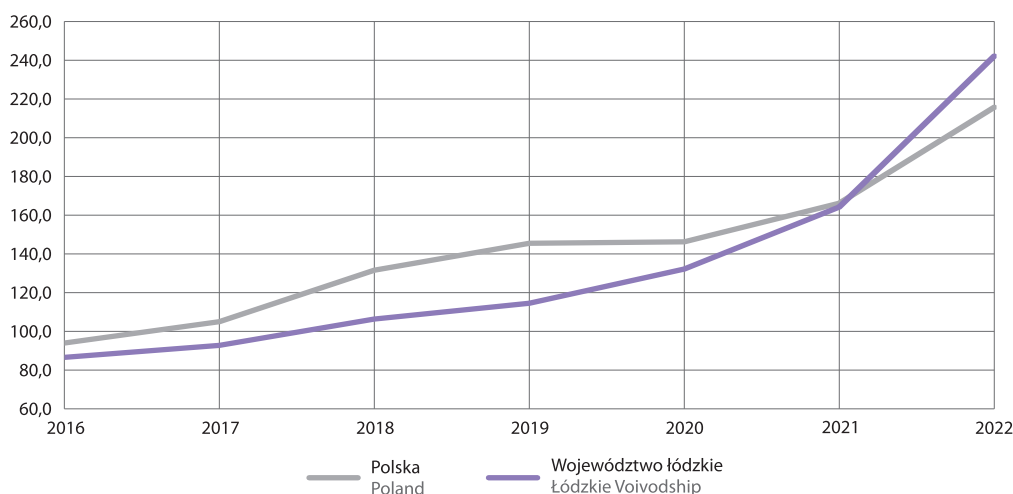
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) Sold production of construction (current prices)				
w mln zł in million PLN	8623,8	11400,4	14161,9	20876,1
Polska=100 Poland=100	4,7	4,3	4,7	5,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	58,7	54,1	43,2	44,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	19,0	19,5	20,4	20,5

Wykres 62. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)

2015=100

Chart 62. Indices of sold production of industry (current prices)

2015=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

W 2022 r. produkcja budowlano-montażowa wyniosła 9218,7 mln zł (44,2% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do odnotowanej w roku poprzednim o 50,8% (wobec spadku o 0,8% w 2021 r.), a w odniesieniu do 2015 r. – o 82,1%. W kraju produkcja budowlano-montażowa była o 19,9% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 7,9% w analogicznym okresie roku poprzedniego), a w relacji do 2015 r. – o 61,2%.

W 2022 r. województwo łódzkie, pod względem wartości produkcji budowlano-montażowej, uplasowało się na 7 miejscu wśród wszystkich województw, a pod względem wskaźnika dynamiki (w cenach bieżących) w porównaniu z rokiem poprzednim, zajęło 1 lokatę w kraju.

W 2022 r. znaczący wzrost produkcji budowlano-montażowej w województwie łódzkim w porównaniu z 2021 r., wystąpił wśród przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie budynków (o 100,7%) oraz zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 43,0%). Spadek natomiast zanotowały podmioty wykonujące roboty budowlane specjalistyczne (o 33,8%).

W analizowanym okresie największy udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w województwie łódzkim miały podmioty zajmujące się głównie budową budynków (65,3% ogółu). Odsetek przedsiębiorstw, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej stanowił 23,0%, a jednostek wykonujących roboty budowlane specjalistyczne – 11,7%.

W skali roku zwiększył się udział przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie budynków – o 16,3 p. proc., zmniejszył się natomiast zarówno odsetek jednostek wykonujących roboty budowlane specjalistyczne, jak i podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej, odpowiednio o 15,1 p. proc. i 1,2 p. proc. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział przedsiębiorstw zajmujących się budową budynków – o 22,0 p. proc., spadek natomiast dotyczył jednostek wykonujących roboty budowlane specjalistyczne – o 12,3 p. proc. oraz specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 9,7 p. proc.

Wykres 63. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)

2015=100

Chart 63. Indices of construction and assembly production (current prices)

2015=100

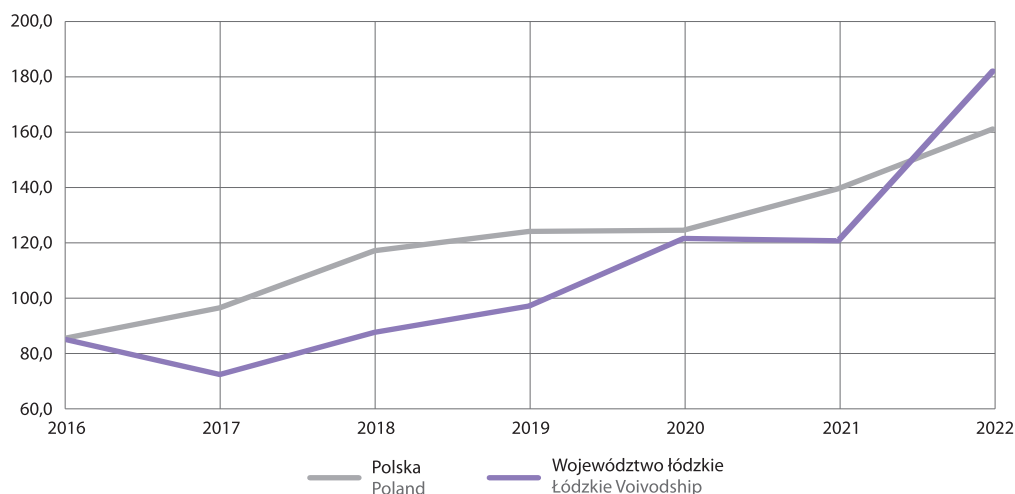
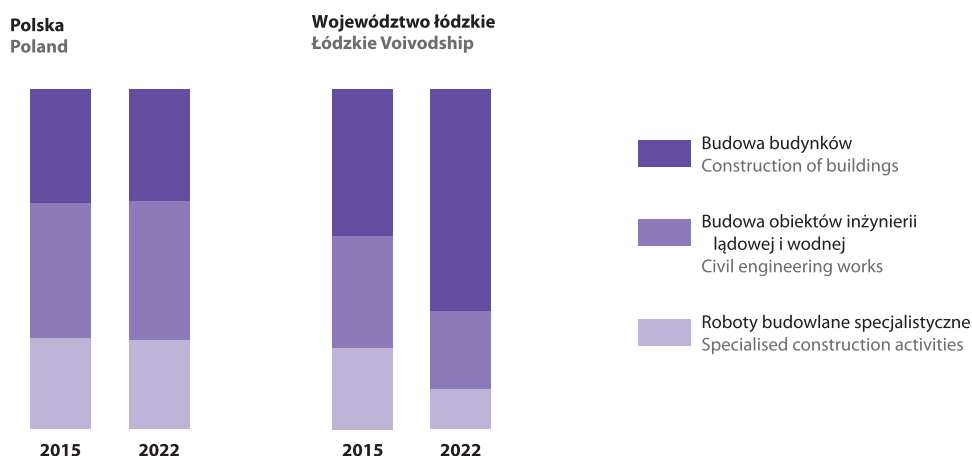
Wykres 64. Struktura produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)

Chart 64. Construction and assembly production by divisions of PKD (current prices)

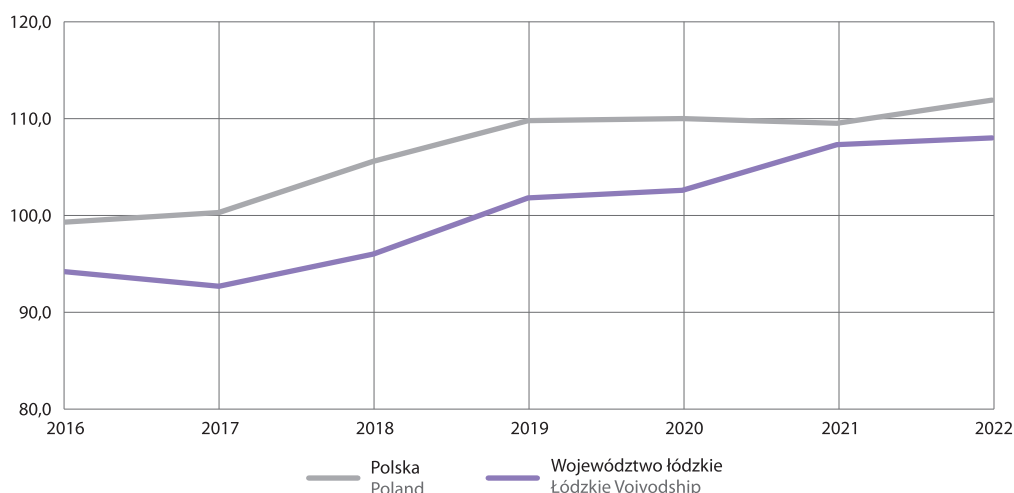
W 2022 r. w województwie łódzkim przeciętna liczba zatrudnionych w budownictwie wyniosła 20,5 tys. osób i w porównaniu z 2021 r. wzrosła o 0,7% (w kraju odnotowano wzrost o 2,2%). W stosunku do 2015 r. przeciętne zatrudnienie w województwie zwiększyło się o 8,0%, a w kraju o 11,9%.

Wykres 65. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie

2015=100

Chart 65. Indices of average employment in construction

2015=100

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, mierząca wydajność pracy, w 2022 r. w województwie łódzkim ukształtowała się na poziomie 1018,4 tys. zł (w cenach bieżących) i była wyższa o 46,4% w stosunku do 2021 r.

W 2022 r. w województwie łódzkim według wstępnych danych oddano do użytkowania 13316 mieszkań, tj. o 10,5% więcej niż rok wcześniej i o 86,2% więcej w stosunku do 2015 r. W skali kraju w tym okresie odnotowano wzrost liczby zakończonych inwestycji mieszkaniowych odpowiednio o 1,7% i o 61,5%.

W analizowanym roku łączna powierzchnia oddanych do użytkowa mieszkań w województwie łódzkim wyniosła 1241,3 tys. m² i była o 6,0% większa niż w 2021 r. i o 54,2% w odniesieniu do 2015 r. W skali kraju zanotowano wzrost powierzchni użytkowej odpowiednio o 1,0% i o 49,4%.

Tablica 39. Budownictwo mieszkaniowe

Table 39. Residential construction

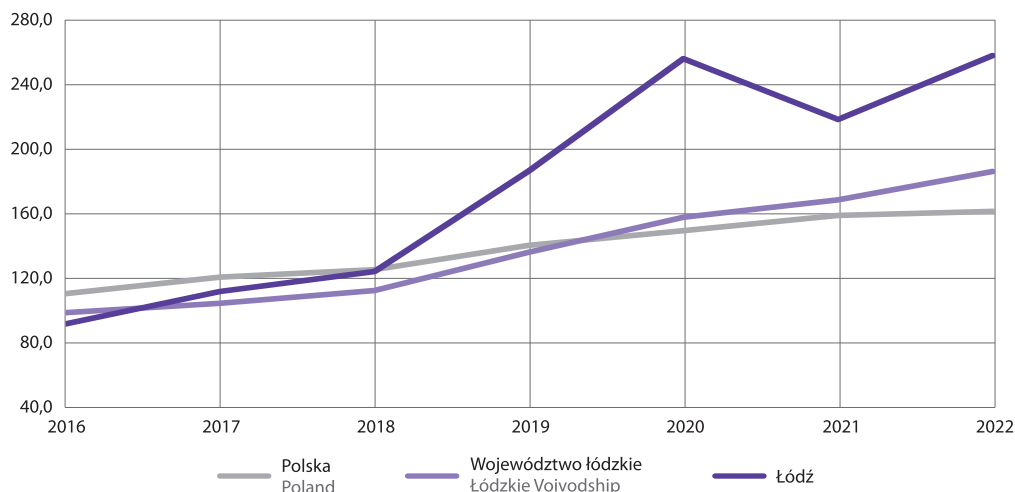
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	2,9	4,6	5,0	5,6	6,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	112,6	90,6	97,2	93,2	92,3
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits were granted or which were registered with a construction project per 1000 population	3,3	5,6	9,4	7,5	7,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1000 population	3,0	4,9	7,3	4,7	5,3

Wykres 66. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2015=100

Chart 66. Indices of the number of dwellings completed

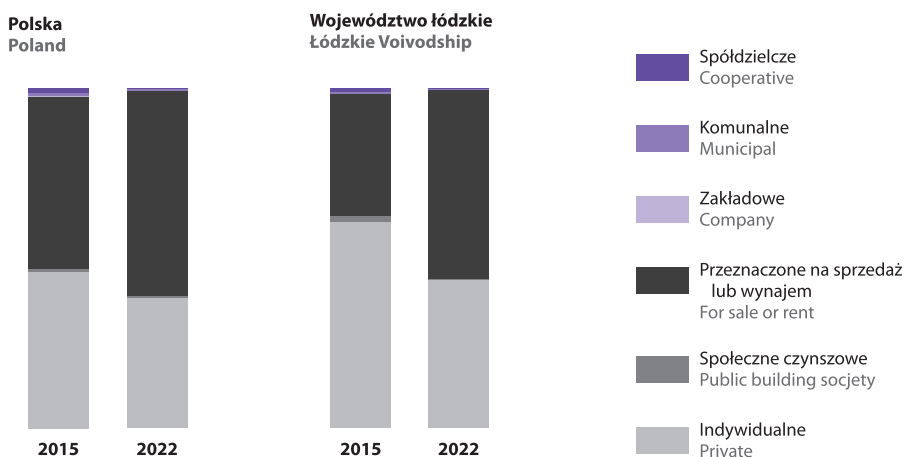
2015=100

W 2022 r. najwięcej oddanych do użytkowania mieszkań w województwie łódzkim powstało z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (55,5% ogółu) oraz realizowanych przez inwestorów indywidualnych (43,4%). W porównaniu z 2021 r. w obu tych głównych formach budownictwa odnotowano wzrosty: w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem o 20,6%, a indywidualnym o 4,9%. Znacząco więcej przekazanych mieszkań zaobserwowano w budownictwie spółdzielczym (o 62,2%, przy udziale 0,5%). Głęboki spadek natomiast wystąpił w budownictwie komunalnym (18 oddanych mieszkań wobec 206 przed rokiem, przy udziale 0,1%) oraz społecznym czynszowym (o 59,6%, przy udziale 0,5%).

Wykres 67. Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa

Chart 67. Dwellings completed by forms of construction

U w a g a. Począwszy od stycznia 2018 r. dane dotyczące efektów „budownictwa indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem zostały włączone do formy „budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”.
 N o t e. Since January 2018 data concerning effects of “private construction” realised for sale or rent are included into the form “construction for sale or rent”.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w województwie łódzkim w 2022 r. wyniosła 93,2 m² (w kraju – 92,3 m²) i zmniejszyła się o 4,0 m² w stosunku do roku poprzedniego i o 19,4 m² w porównaniu z 2015 r. W kraju zanotowano spadek o 0,6 m² w porównaniu z rokiem wcześniejszym i o 7,5 m² w relacji do 2015 r.

Zarówno w województwie, jak i w kraju przeciętna powierzchnia mieszkań oddanych do użytkowania oraz liczba izb w mieszkaniu była wyższa na terenach wiejskich niż w miastach. W 2022 r. powierzchnia mieszkań oddanych do użytkowania w województwie łódzkim wynosiła średnio na obszarach wiejskich 136,5 m² (w skali kraju 125,5 m²), a w miastach 72,5 m² (w skali kraju 72,0 m²). Podobnie przeciętna liczba izb w mieszkaniu na wsi ukształtowała się na poziomie 5,3 (w skali kraju 5,0), a w miastach 3,1 (w skali kraju 3,2).

W 2022 r. największą przeciętną powierzchnią użytkową charakteryzowały się mieszkania wybudowane w powiatach: łowickim (156,3 m²), łęczyckim (145,5 m²) oraz skierniewickim (141,6 m²), a najmniejszą w miastach na prawach powiatu: Łodzi (62,6 m²), Skierniewicach (75,9 m²) i Piotrkowie Trybunalskim (73,5 m²).

W województwie łódzkim w 2022 r. w przeliczeniu na 1000 ludności oddano do użytkowania 5,6 mieszkań. W układzie powiatów największą wartość omawianego wskaźnika wystąpiła w Skierniewicach (9,0), Łodzi (8,8) oraz Piotrkowie Trybunalskim (8,5), a najmniejsza w powiatach: łowickim (1,5), łęczyckim (1,6) i opoczyńskim (2,9).

W 2022 r. w województwie łódzkim wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 17840 mieszkań, co oznacza spadek ich liczby o 21,4% w skali roku, natomiast wzrost o 118,0% w porównaniu z 2015 r. W kraju w ujęciu rocznym odnotowano spadek o 12,8%, a w odniesieniu do 2015 r. wzrost o 57,5%.

Wśród ogółu mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 68,3% stanowiły mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem, a 30,7% – indywidualne. Udział pozostałych inwestycji tj. spółdzielczych, komunalnych i społecznych czynszowych wyniósł łącznie 1,0%.

W większości powiatów województwa (w 21) odnotowano w skali roku spadek liczby planowanych mieszkań, najgłębszy w Skierniewicach (o 62,3%), powiecie łowickim (o 58,9%) oraz zduńskowolskim (o 54,0%). Wzrost zaobserwowano w powiatach: poddębickim (o 88,1%), wieruszowskim (o 29,2) oraz opoczyńskim (o 12,6%).

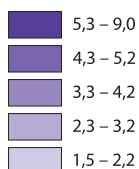
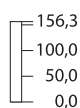
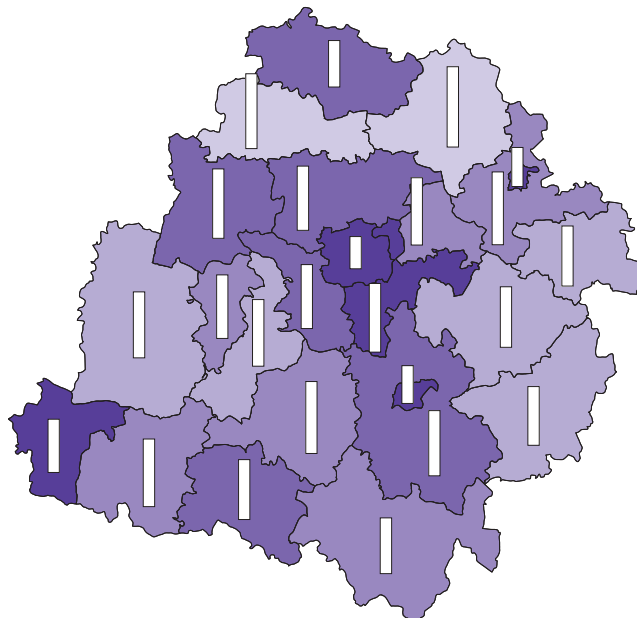
W 2022 r. w województwie rozpoczęto budowę 11212 mieszkań, tj. o 36,0% mniej niż w roku poprzednim (w skali kraju odnotowany spadek wyniósł 27,8%). W porównaniu z 2015 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto wzrosła w województwie o 49,5%, a w kraju o 18,9%.

Wśród mieszkań rozpoczętych najczęściej było przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (54,2% ogółu) oraz indywidualnych (45,1%). Udział pozostałych form budownictwa ukształtował się na poziomie 0,7%.

W większości powiatów województwa (w 19) nastąpił spadek liczby rozpoczętych inwestycji mieszkaniowych w porównaniu z 2021 r. Najgłębszy zaobserwowano w Piotrkowie Trybunalskim (o 73,9%), powiecie rawskim (o 71,3%) i radomszczańskim (o 67,4%). Największy wzrost natomiast wystąpił w Skierniewicach (ponad dwuipółkrotny), powiecie wieluńskim (o 15,9%) oraz poddębickim (o 8,9%).

Mapa 45. Mieszkania oddane do użytkowania w 2022 r.

Map 45. Dwellings completed in 2022

Na 1000 ludności
Per 1000 populationwojewództwo łódzkie – 5,6
Łódzkie VoivodshipPrzeciętna powierzchnia
użytkowa 1 mieszkania w m²
Average useful floor area
per dwelling in m²93,2 m²
województwo łódzkie
Łódzkie Voivodship**6.3.4. Rynek wewnętrzny**

6.3.4. Internal market

W województwie łódzkim utrzymał się obserwowany od kilku lat wzrost wartości sprzedaży detalicznej. Był on również wyższy niż rok wcześniej. Zwiększyła się również wartość sprzedaży hurtowej towarów.

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Wartość sprzedaży detalicznej zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2022 r. zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 19,4% (wobec wzrostu o 5,2% w 2021 r.). W kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie 19,9% wyższym niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 12,9% w 2021 r.).

Tablica 40. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)Table 40. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2021	2022	2022 Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Ogółem Total	108,5	104,8	105,2	119,4	119,9
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	122,6	102,1	129,2	99,8	98,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	93,2	120,7	63,5	117,7	135,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	94,4	100,0	90,7	128,1	118,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach Other retail sale in non-specialized stores	130,9	121,6	92,0	11,1	.
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	113,1	76,1	101,9	82,0	128,5
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	84,0	150,7	90,6	89,7	109,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	112,7	107,6	117,7	141,2	112,1
Pozostałe Others	92,8	112,3	105,2	152,3	120,9

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

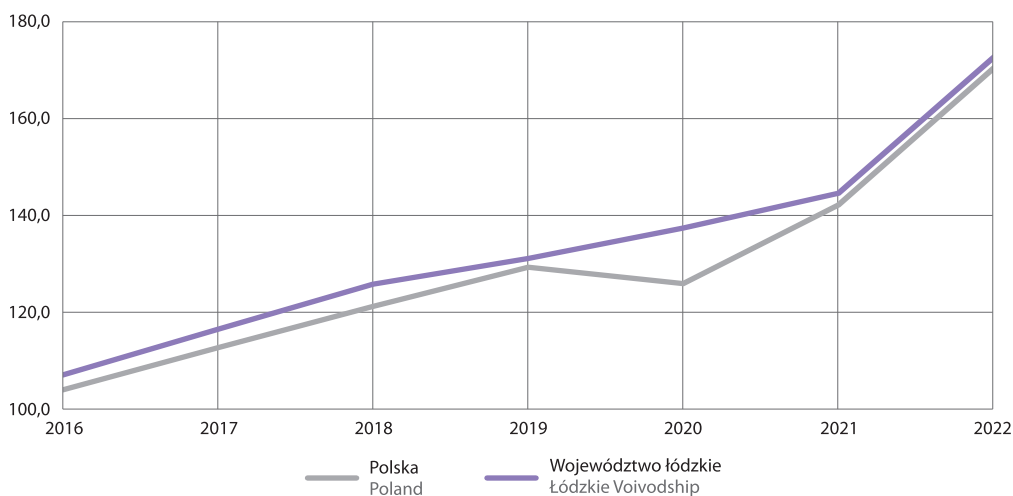
a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The recorded changes of retail sales index may result, among others, from change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

Wykres 68. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2015=100

Chart 68. Indices of retail sales of goods (current prices)

2015=100

W województwie łódzkim w 2022 r. największy wzrost sprzedaży detalicznej, w stosunku do roku poprzedniego, odnotowano w grupach: „pozostałe” (o 52,3%), „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 41,2%), „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” (o 28,9%), „farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 18,6%) oraz „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 17,7%). Spadek sprzedaży wykazały podmioty zaklasyfikowane do grupy: „pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach” (o 88,9%), „tekstylia, odzież, obuwie” (o 18,0%), „meble, RTV, AGD” (o 10,3%) oraz „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 0,2%). W strukturze sprzedaży detalicznej w 2022 r. znaczący udział w województwie miały przedsiębiorstwa handlujące farmaceutykami, kosmetykami, sprzętem ortopedycznym – 49,1% (o 0,3 p. proc. mniej niż rok wcześniej) oraz podmioty z grupy „pozostałe” – 10,3% (o 2,2 p. proc. więcej niż w roku ubiegłym). Wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w 2022 r. w jednostkach handlowych zwiększyła się o 86,4% w stosunku do poziomu zanotowanego rok wcześniej (wobec wzrostu o 18,7% w 2021 r.).

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W przedsiębiorstwach hurtowych w omawianym roku sprzedaż była wyższa o 40,4% (wobec wzrostu o 20,7% rok wcześniej). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w 2022 r. wzrosła o 35,9% w stosunku do roku poprzedniego (wobec wzrostu o 22,5% w 2021 r.). Również w krajowych jednostkach hurtowych odnotowano wzrost sprzedaży hurtowej o 39,3% (w 2021 r. wzrost o 21,8%). W województwie łódzkim największy wzrost natomiast odnotowały jednostki realizujące sprzedaż hurtową: półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 111,4%), sprzedaż hurtową niewyspecjalizowaną (o 89,3%), sprzedaż hurtową realizowaną na zlecenie (o 86,4%), sprzedaż hurtową AGD, RTV, artykułów użytku domowego (o 61,4%), napojów alkoholowych i bezalkoholowych (o 18,0%) oraz wyrobów tytoniowych (o 9,8%).

Spadek, wśród przedsiębiorstw realizujących handel hurtowy dotyczył sprzedaży: wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwia (o 28,5%), narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia (o 16,5%) oraz kosmetyków i wyrobów farmaceutycznych (o 11,1%).

6.3.5. Transport

6.3.5. Transport

Długość dróg publicznych o twardej nawierzchni w województwie łódzkim w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o prawie 156 km. Zanotowano wzrost liczby pasażerów przewiezionych komunikacją miejską oraz liczby pasażerów obsługiwanych w ruchu lotniczym krajowym. Liczba pasażerów w ruchu zagranicznym zmalała w porównaniu z 2020 r. oraz z 2015 r. Gęstość sieci kolejowej w województwie łódzkim pozostała na niezmienionym poziomie. Wzrosła długość ścieżek rowerowych, zarówno w porównaniu z 2020 r. jak i 2015 r.

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1693) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Według stanu na koniec 2021 r. sieć dróg publicznych w województwie łódzkim wyniosła 26382,8 km, tj. 6,1% dróg w kraju. Drogi publiczne o nawierzchni twardej miały łączną długość 21452,9 km i były dłuższe w porównaniu z 2020 r. o 155,7 km (o 0,7%), a w stosunku do 2015 r. – o 1302,4 km (o 6,5%). Drogi publiczne o nawierzchni twardej ulepszonej w 2021 r. stanowiły 76,1% dróg ogółem (przed rokiem 75,6% i 75,0 % w 2015 r.).

W strukturze dróg o nawierzchni twardej dominowały drogi gminne – stanowiąc 51,9% ogółu, a ich długość w ciągu roku zwiększyła się o 1,5% i o 12,3% w stosunku do 2015 r. (do 11142,8 km). Najmniejszy udział w ogólnej długości dróg o nawierzchni twardej miały drogi wojewódzkie, tj. 6,3% (1360,5 km), a ich długość była o 0,2% dłuższa niż rok wcześniej, a także o 0,9% dłuższa niż przed sześcioma laty.

Na 100 km² powierzchni województwa w 2021 r. przypadało średnio 117,8 km dróg o nawierzchni twardej (w kraju 100,9), przed rokiem było to 116,9 km i 110,6 km w 2015 r. W przypadku dróg powiatowych i gminnych wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 102,1 km wobec 101,3 km rok wcześniej i 95,3 km w pierwszym z analizowanych lat. W przekroju terytorialnym wskaźnik gęstości dróg (na 100 km² danego powiatu) był najwyższy w miastach na prawach powiatu: Skierniewicach (408,1 km), Piotrkowie Trybunalskim (284,8 km) oraz Łodzi (260,3 km), a wśród powiatów jego najwyższą wartość odnotowano w : kutnowskim (147,5 km), zduńskowolskim (128,2 km), łódzkim wschodnim (124,9 km), zgierskim (123,4 km) oraz w powiatach łączyckim i pabianickim (po 121,9 km). Najmniejsza gęstość tego typu dróg występowała natomiast w powiatach: radomszczańskim (77,9 km), sieradzkim (75,3 km) oraz poddębickim (71,8 km). W porównaniu z 2015 r. wyraźną poprawę w gęstości dróg o nawierzchni twardej odnotowano w Skierniewicach – o 35,3 km oraz powiatach: zduńskowolskim – o 19,2 km i pabianickim – o 14,3 km.

Gęstość dróg krajowych o nawierzchni twardej w województwie w 2021 r. wyniosła 8,2 km (w Polsce przeciętnie 6,2 km) i nie zmieniła się w porównaniu z rokiem wcześniejszym, ale była wyższa od notowanej w 2015 r. (o 0,3 km). W przypadku dróg wojewódzkich o nawierzchni twardej na 100 km² w województwie przypadało ich 7,5 km (9,4 przeciętnie w kraju), czyli tyle samo co rok wcześniej, wobec 6,5 km w 2015 r.

Tablica 41. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 41. Public roads by type of surface

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Ogółem w km Total in km	26260,7	26034,2	26297,5	26382,8
O nawierzchni twardej Hard surface	20150,5	21009,3	21297,2	21452,9
ulepszonej improved	18553,3	19528,4	19885,4	20084,2
O nawierzchni gruntowej Unsurfaced	6110,2	5024,9	5000,3	4929,9

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

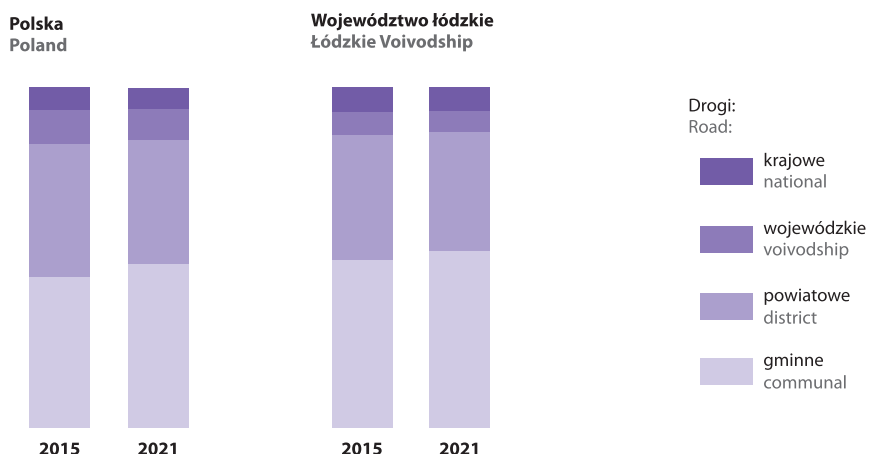
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Wykres 69. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 69. Structure of hard surface public roads

As of 31 December

Udział dróg gruntowych powiatowych i gminnych w ogólnej długości tych dróg w 2021 r. wyniósł w województwie łódzkim 21,0% (dla kraju 30,0%) i zmniejszył się w porównaniu z 2020 r. o 0,3% p. proc., a w stosunku do 2015 r., o 4,7% p. proc. Wśród powiatów województwa łódzkiego udział dróg gruntowych, w porównaniu z 2015 r., zmniejszył się przede wszystkim w powiatach: łaskim (o 21,8 p. proc do 24,5 %), wieluńskim (o 20,5 p. proc do 18,0%) oraz łódzkim wschodnim (o 11,5 p. proc. do 28,1%). Analizując powiaty pod względem odsetka dróg gruntowych, najmniejsza wartość w 2021 r. wystąpiła w: Piotrkowie Trybunalskim (2,9%), w Skierniewicach (8,1%) oraz powiecie brzezińskim (8,3%). Największy udział dróg gruntowych odnotowano na terenie powiatów: wieruszowskiego (33,9%), pączęńskiego (30,8%) oraz rawskiego (30,0%).

Na koniec 2021 r. autostrady i drogi ekspresowe stanowiły 33,4% dróg krajowych o nawierzchni twardej w województwie. Długość autostrad wyniosła 274,0 km, natomiast długość dróg ekspresowych pozostaje na niezmiennym poziomie od 2016 r. – 223,0 km. Na 1000 km² powierzchni przypadało 15,0 km autostrad oraz 12,2 km dróg ekspresowych (w kraju odpowiednio 5,6 km i 8,9 km).

Tablica 42. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Hard surface public roads

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Ogółem w km Total in km	20150,5	21009,3	21297,2	21452,9
na 100 km ² per 100 km ²	110,6	115,3	116,9	117,8
W tym o nawierzchni ulepszonej Of which with improved surface	18553,3	19528,4	19885,4	20084,2
w tym: of which:				
ekspresowe expressways	217,8	223,0	223,0	223,0
autostrady motorways	187,6	226,2	226,2	274,0

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

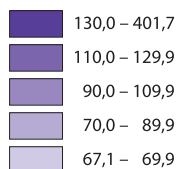
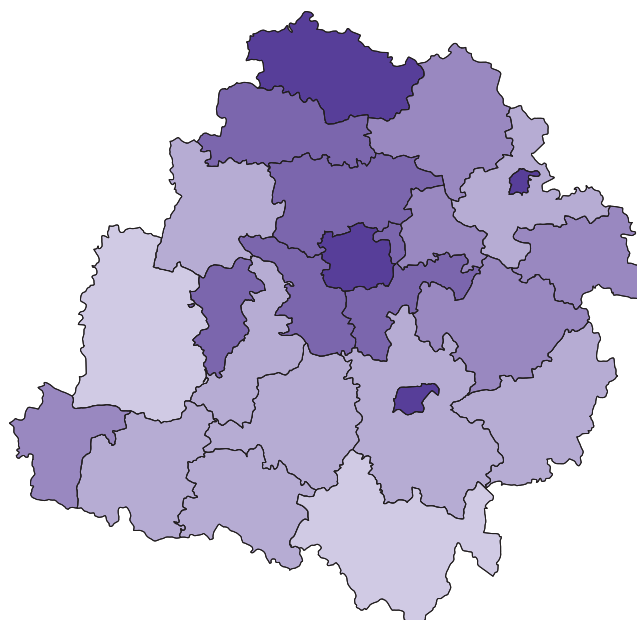
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Mapa 46. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 46. Improved hard surface communal and district roads in 2021

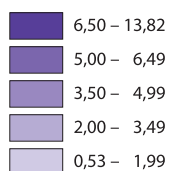
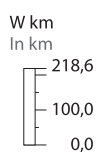
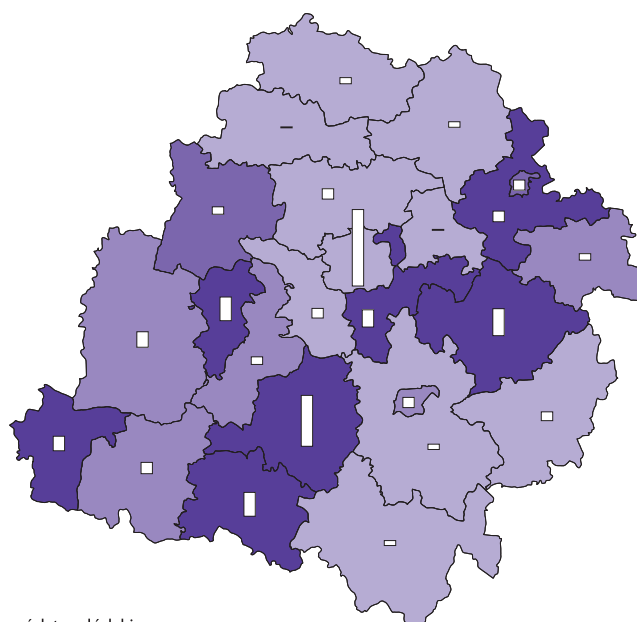
As of 31 December

W km na 100 km²
In km per 100 km²województwo łódzkie – 94,6 km²
Łódzkie Voivodship

Według stanu na koniec grudnia 2021 r. na terenie województwa łódzkiego znajdowało się 1044,6 km ścieżek rowerowych, tj. o 10,4% więcej niż rok wcześniej i o 76,5% więcej niż w 2015 r. Wzrost ich długości w skali kraju wyniósł odpowiednio 7,3% i 71,4%.

Mapa 47. Ścieżki rowerowe w 2021 r.

Map 47. Cycle paths in 2021

Na 10 tys. ludności, w km
Per 10 thousand population, in kmwojewództwo łódzkie – 4,36 km
Łódzkie Voivodship

Od 2015 r. długość ścieżek rowerowych zwiększyła się o 452,8 km. Wśród powiatów największe inwestycje w infrastrukturę rowerową odnotowano w Łodzi (wzrost długości ścieżek o 93,6 km) oraz powiatach: tomaszowskim (o 44,0 km) oraz pączęńskim (o 38,2 km).

Gęstość dróg rowerowych (w przeliczeniu na 100 km²) w 2021 r. to 5,73 km (przy średniej wartości dla kraju 5,92 km), podczas gdy rok wcześniej wskaźnik ten wyniósł 5,19 oraz 3,25 w 2015 r.

Na przestrzeni ostatnich sześciu lat długość ścieżek rowerowych przypadająca na 10 tys. ludności w województwie zwiększyła się z 2,37 km w 2015 r. do 4,36 km w 2021 r. W Polsce odnotowano w tym czasie wzrost z 2,81 km do 4,88 km.

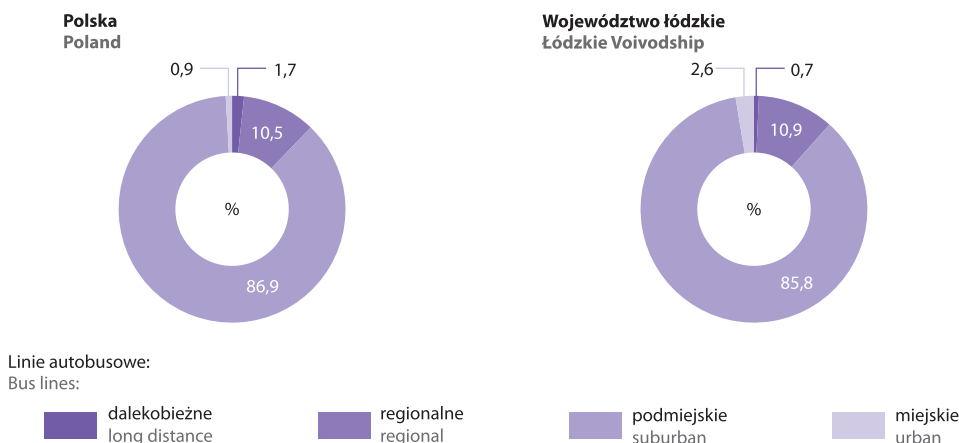
Wśród powiatów województwa łódzkiego najwięcej ścieżek na 10 tys. mieszkańców przypadało w powiecie pączęńskim (13,82 km), w gminach: Rzęśnia (78,77 km) i Sulmierzyce (40, 89 km) oraz w powiecie bełchatowskim (13,30 km), w gminie Kleszczów (126,32 km). W miastach na prawach powiatu wskaźnik ten kształtował się następująco: Skierniewice (6,29 km), Piotrków Trybunalski (4,25 km) i Łódź (3,29 km).

W porównaniu z 2015 r. wzrost wskaźnika odnotowano przede wszystkim w gminach: Rzęśnia (o 64,41 km), Inowłódz (o 18,56 km), Rokiciny (o 18,02 km), Brójce (o 17,6 km) oraz Łubnice (o 13,78 km).

Wykres 70. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 70. National lines of scheduled bus transport in 2021
As of 31 December

W województwie łódzkim w 2021 r. regularna komunikacja autobusowa prowadzona była na 567 liniach krajowych o łącznej długości 23,1 tys. km. Większość, tj. 486, to linie podmiejskie o łącznej długości 15,8 tys. km. Przewozy prowadzono również na 62 liniach regionalnych (o długości 5,4 tys. km) oraz 4 liniach dalekobieżnych (długości 1,8 tys. km). W porównaniu zarówno z poprzednim rokiem, jak i rokiem 2015 odnotowano spadek liczby prawie wszystkich rodzajów linii, w tym najgłębszy dotyczył linii dalekobieżnych – o 42,9% w porównaniu z 2020 r. i o 88,6% wobec 2015 r.

Ważną rolę w przewozach pasażerskich w województwie łódzkim odgrywa komunikacja miejska. W 2021 r. przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej naziemnej (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) prowadziły przewozy na 3599 km linii komunikacyjnych (mniej o 0,9% niż w 2020 r. i o 7,7% w porównaniu z 2015 r.), w tym 92,5% to linie autobusowe. Komunikacja miejska dysponowała 796 autobusami (tj. o 1,9% więcej w stosunku do poprzedniego roku i o 3,0% mniej w porównaniu z 2015 r.) oraz 471 tramwajami (tj. o 2,7% mniej w stosunku do poprzedniego roku i o 3,5% mniej w porównaniu z 2015 r.).

Tabor komunikacji miejskiej dysponował łącznie 139,1 tys. miejsc dla pasażerów, w tym 82,4 tys. w autobusach. Do przewozu osób niepełnosprawnych przystosowanych było 94,3% ogólnej liczby autobusów

(wobec 84,9% w 2019 r. i 78,8% w 2015 r.) oraz 24,8% ogólnej liczby tramwajów (odpowiednio 23,6% i 7,4% w latach wcześniejszych). W województwie w 2021 r. liczba pasażerów wyniosła 157,0 mln osób, podczas gdy rok wcześniej było to 155,5 mln osób.

Długość sieci kolejowej w województwie łódzkim w 2021 r. wyniosła 1080 km (tj. 5,6% w kraju) i była o 1 km dłuższa niż rok wcześniej oraz o 11 km dłuższa niż w 2015 r. W ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych normalnotorowych linie zelektryfikowane stanowiły 91,0%, rok wcześniej było to 92,9% a przed sześcioma laty – 92,3%. Gęstość sieci kolejowej w województwie utrzymuje się natomiast na stałym poziomie – 5,9 km (w Polsce 6,2 km).

Tablica 43. Komunikacja miejska^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 43. Urban transport^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	3901	3612	3596	3599
w tym: of which:				
linii autobusowych bus lines	3558	3334	3327	3328
linii tramwajowych tram lines	343	278	269	272
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	821	795	781	796
w tym przystosowane do przewozu osób niepełno- sprawnych of which adapted to carry people with disabilities	647	609	663	751
tramwaje trams	488	193	484	471
w tym przystosowane do przewozu osób niepełno- sprawnych of which adapted to carry people with disabilities	36	106	114	117
Liczba miejsc w autobusach w tysiącach Number of seats in buses in thousands	84,2	81,8	80,5	82,4
w tym przystosowane do przewozu osób niepełno- sprawnych of which adapted to carry people with disabilities	69,8	65,2	56,3	78,7
Liczba miejsc w tramwajach w tysiącach Number of seats in trams in thousands	54,2	58,2	57,9	56,7
w tym przystosowane do przewozu osób niepełno- sprawnych of which adapted to carry people with disabilities	7,5	19,8	21,1	21,6
Przewozy pasażerów ^b w mln (w ciągu roku) Transport of passengers ^b in millions (during the year)	258,4	255,9	155,5	157,0
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	103,4	104,0	64,1	65,3

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern entities and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

Na terenie województwa łódzkiego zlokalizowany jest Port Lotniczy im. Władysława Reymonta obsługujący zarówno połączenia krajowe, jak i zagraniczne. W 2021 r. liczba pasażerów przybyłych do łódzkiego portu lotniczego była o 5,5% niższa niż rok wcześniej oraz o 74,9% niższa niż w 2015 r. i wyniosła 35,7 tys. osób. Pasażerowie przybyli z portów zagranicznych stanowili 99,8% ogółu. Do portów krajowych i zagranicznych odprawiono natomiast 34,1 tys. osób czyli o 9,4% mniej niż w 2020 r. i o 76,6% mniej niż przed sześcioma laty. Prawie wszyscy pasażerowie (99,8%) zostali odprawieni do portów zagranicznych.

Samoloty polskie obsłużyły 56,7% pasażerów przybyłych do łódzkiego portu lotniczego z portów krajowych, a 17,1% z portów zagranicznych. W przypadku pasażerów odprawionych, z polskich samolotów skorzystało 62,7% pasażerów odprawionych do portów krajowych i 17,8% do portów zagranicznych.

Tablica 44. Ruch pasażerów w porcie lotniczym

Table 44. Passenger traffic at airport

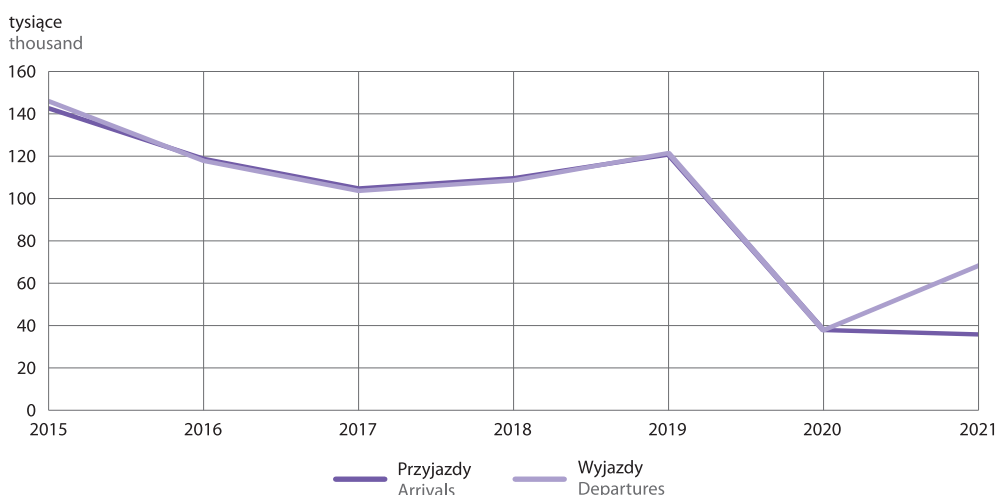
Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :				
krajowych domestic	173	63	43	67
zagranicznych foreign	142431	120685	37788	35708
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	126731	119899	37480	35173
Pasażerowie odprawieni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :				
krajowych domestic	130	44	20	67
zagranicznych foreign	145833	121389	37678	34071
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	130263	120577	37519	33563

a W lotach komunikacyjnych.

a In transport flights.

Wykres 71. Ruch pasażerów w porcie lotniczym (przyjazdy i wyjazdy)

Chart 71. Passenger traffic at airport (arrivals and departures)

6.3.6. Energia

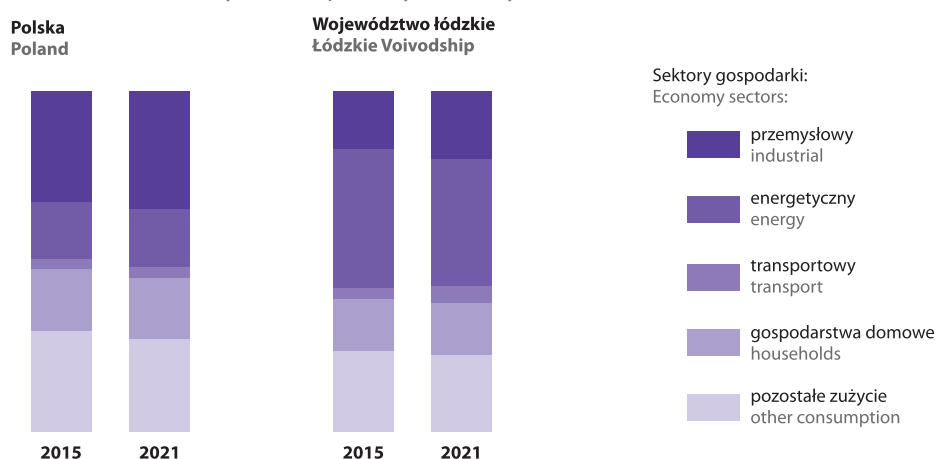
6.3.6. Energy

W 2021 r. zwiększyła się moc zainstalowana w funkcjonujących elektrowniach na terenie województwa łódzkiego. Odnotowano wzrost produkcji energii elektrycznej. Wzrosła liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych, natomiast zmniejszyło się jej zużycie w gospodarstwach domowych.

W 2021 r. w województwie łódzkim moc zainstalowana w funkcjonujących elektrowniach wyniosła 6658,5 MW (co stanowiło 11,9% wartości dla kraju), tj. o 0,1% więcej niż rok wcześniej i o 6,6% więcej niż w 2015 r. (w Polsce wzrost odpowiednio o 8,1% i 38,8%). W województwie 85,1% zainstalowanej mocy ogółem skupiona była w elektrowniach zawodowych (w Polsce 70,1%). Moc osiągalna w województwie wyniosła 6638,1 MW (12,5% w kraju), tj. o 3,6% więcej niż przed rokiem i o 4,5% więcej niż w 2015 r.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Wykres 72. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 72. Structure of electricity consumption by economy sectors

W 2021 r. elektrownie z terenu województwa łódzkiego wyprodukowały 33679,9 GWh, czyli o 10,2% więcej niż przed rokiem, ale o 9,5% mniej niż w 2015 r. Z odnawialnych nośników energii pochodziło 5,5% wyprodukowanej energii (w Polsce było to 17,0%), tj. o 0,5 p. proc. mniej niż rok wcześniej, natomiast o 3,9 p. proc. więcej niż w 2015 r.

Stosunek produkcji energii elektrycznej do energii zużytej osiągnął w województwie wartość 261,7% (w kraju 105,5%) wobec 259,1% w 2020 r. i 305,4% w 2015 r.

Tablica 45. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych

Table 45. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	1008,3	1060,1	1066,7	1086,1
miasta urban areas	684,3	720,7	732,9	736,5
wieś rural areas	324,0	338,8	333,8	349,6
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	1907,2	2041,5	2060,2	2031,3
miasta urban areas	1173,4	1210,0	1245,9	1225,5
wieś rural areas	733,7	830,5	814,3	805,8
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1891,4	1925,8	1931,4	1870,2
miasta urban areas	1714,8	1678,9	1700,0	1663,9
wieś rural areas	2264,4	2451,3	2439,4	2304,8

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

a The number of consumers as of 31st December was used in calculations.

Source: data of Ministry of Climate and Environment.

W 2021 r. udział gospodarstw domowych w wojewódzkim zużyciu energii ukształtował się na poziomie 15,3% (w Polsce 18,0%). Oznacza to, że był on niższy od poziomu notowanego rok wcześniej (16,6%) oraz niższy od poziomu notowanego w 2015 r. (15,5%).

Według stanu na koniec grudnia 2021 r. w województwie łódzkim było 1086,1 tys. odbiorców energii elektrycznej, tj. o 1,8% więcej niż rok wcześniej i o 7,7% więcej niż w 2015 r. Ponad 69% odbiorców zamieszkiwało miasta i udział ten pozostawał na zbliżonym poziomie na przestrzeni obserwowanych lat.

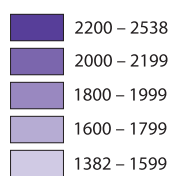
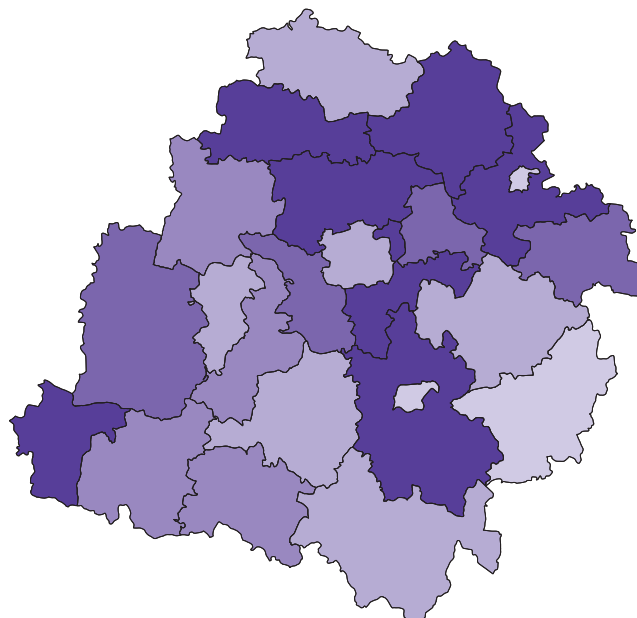
W ciągu roku gospodarstwa domowe zużyły 2031,3 GWh, było to o 1,4% mniej w porównaniu z rokiem ubiegłym oraz o 6,5% więcej w porównaniu z 2015 r. Odsetek zużycia prądu przez gospodarstwa domowe z miast województwa łódzkiego wyniósł 60,3% i w całym obserwowanym okresie oscylował wokół 60%.

W przeliczeniu na odbiorcę średnie zużycie prądu w 2021 r. w województwie łódzkim wyniosło 1870,2 kWh i było niższe o 3,2% niż rok wcześniej. Spadek zużycia energii elektrycznej na odbiorcę, w porównaniu z rokiem ubiegłym, dotyczył w większej mierze terenów wiejskich (o 5,5% mniej). Odbiorcy z miast zużyli 1663,9 kWh energii, podczas gdy rok wcześniej zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę terenów miejskich wynosiło 1700,0 kWh.

Przeciętny mieszkaniec województwa łódzkiego w 2021 r. zużył ogółem 5373,4 kWh (w Polsce zużycie ogółem na mieszkańca to 4490,6 kWh), czyli o 10,0% więcej niż rok wcześniej i o 10,0% więcej niż w 2015 r. (w Polsce wzrost o 6,0% w porównaniu z 2020 r. i o 12,0% w porównaniu z rokiem 2015).

Mapa 48. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2021 r.

Map 48. Consumption of electricity in households in 2021

Na 1 odbiorcę w kWh
Per consumer in kWhwojewództwo łódzkie – 1870 kWh
Łódzkie Voivodship

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego w 2021 r. ukształtowały się na poziomie 20283,3 mln zł, co stanowiło 6,1% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 8434 zł, tj. o 12,4% więcej niż w roku 2020 i o 71,4% więcej niż w roku 2015.

W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego województwa łódzkiego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 20283,3 mln zł. W największym stopniu na tę kwotę złożyły się dochody gmin i miast na prawach powiatu (z udziałem odpowiednio 52,0% i 31,0%) oraz w mniejszym stopniu dochody powiatów i województwa (odpowiednio 10,9% i 6,1%). W porównaniu z 2020 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego były wyższe o 2078,1 mln zł, tj. o 11,4%. Wzrost dochodów odnotowano na wszystkich poziomach podziału terytorialnego, w tym najwyższy dotyczył dochodów województwa (o 14,2%). Z kolei w porównaniu z rokiem 2015 dochody ogółem JST były wyższe o 7991,3 mln zł, tj. o 65,0%.

Dochody gmin (bez mających statut miasta na prawach powiatu) wyniosły 10538,6 mln zł, co oznacza wzrost zarówno w porównaniu z 2020 r., jak i 2015 r. (odpowiednio o 13,0% i o 85,8%). W 2021 r. dochody własne stanowiły 45,3% dochodów ogółem i był to najniższy odsetek spośród obserwowanych lat (rok wcześniej wyniósł on 46,2 %, a w 2015 r. – 53,5%). W 2021 r. średnio na 1 mieszkańca przypadało 6501 zł dochodów gmin ogółem, czyli o 13,7% więcej niż w 2020 r. i o 91,5% więcej w porównaniu z 2015 r.

Dochody miast na prawach powiatu w województwie łódzkim w 2021 r. wyniosły łącznie 6279,7 mln zł, tj. o 7,9% więcej niż rok wcześniej i o 42,1 % więcej niż w 2015 r. Dochody własne stanowiły 57,3% ogółu dochodów, a 42,1% z nich (1513,5 mln zł) to udział w podatku dochodowym od osób fizycznych.

W porównaniu z 2020 r. dochody własne wzrosły o 9,2%, a w stosunku do 2015 r. odnotowano ich wzrost o 33,8%. W 2021 r. w miastach na prawach powiatu przeciętny dochód na 1 mieszkańca wyniósł 8012 zł, tj. o 9,5% więcej niż w 2020 r. (7320 zł) i o 50,0% więcej niż w 2015 r. (5343 zł).

W województwie łódzkim w 2021 r. powiaty osiągnęły dochody w łącznej kwocie 2220,1 mln zł, tj. o 12,7% większej niż w 2020 r. i o 52,6% większej niż w roku 2015. Największy odsetek stanowiły dochody własne – 39,9 % ogółu dochodów w 2021 r., 39,4% w 2020 r. i 37,2% w 2015 r. W 2021 r. średnio na 1 mieszkańca powiatu przypadało 1370 zł (w 2020 r. – 1208 zł, a w roku 2015 – 870 zł). Przeciętny dochód na 1 mieszkańca wzrósł o 13,4% w stosunku do roku poprzedniego oraz o 57,3% w porównaniu z 2015 r.

W 2021 r. dochody w budżecie województwa łódzkiego wyniosły 1245,0 mln zł, tj. o 14,2% więcej niż rok wcześniej oraz o 66,7% więcej niż w 2015 r. Dochody własne stanowiły 57,6% dochodów ogółem i były o 184,4 mln zł wyższe niż rok wcześniej i o 326,2 mln zł wyższe niż w roku 2015. W 2021 r. średni dochód budżetu województwa na 1 mieszkańca wyniósł 518 zł (w 2020 r. – 449 zł, w 2015 r. – 299 zł).

Tablica 46. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 46. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	4920,29	6828,31	7502,47	8434,34	49,2
Gminy ^a Gminas ^a	3393,93	5219,44	5715,69	6501,02	45,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5342,54	6602,05	7319,76	8012,06	57,3
Powiaty Powiats	870,36	1127,93	1207,64	1369,50	39,9
Województwa Voivodships	299,02	397,69	449,30	517,69	57,6

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

Wartości dochodów ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w 100 gminach były niższe od średniej, a najmniejszy dochód per capita odnotowano w gminie miejskiej Głowno (5285 zł). Dochód na osobę przekraczający średnią uzyskano w 74 gminach, a najwyższy odnotowano w gminie wiejskiej Kleszczów (46601 zł). Wartości dochodów własnych w 134 gminach była niższa od średniej, a najniższy dochód własny odnotowano w gminie wiejskiej Kocierzew Południowy (1244 zł na 1 mieszkańca). Dochód własny na osobę przekraczający średnią uzyskano w 40 gminach, a najwyższy odnotowano również w gminie wiejskiej Kleszczów (41355 zł).

W 2021 r. wartość dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca Łodzi wyniosła 8006 zł, natomiast dochodów własnych – 4720 zł.

Źródłami dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywnien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

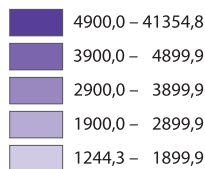
W przeliczeniu na 1 mieszkańca poziom dotacji dla gmin w województwie łódzkim wyniósł 1360 zł. W 66 gminach dotacje nie przekroczyły średniej, a najmniejsze na 1 mieszkańca uzyskano w gminie miejskiej Kutno (1519 zł). Natomiast w 108 gminach dotacje per capita przekroczyły średnią. Największe dotacje otrzymały gminy wiejskie: Wodzierady (4076 zł) i Daszyna (3941 zł) oraz gmina miejsko-wiejska Uniejów (3698 zł). W Łodzi wartość dotacji w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 1852 zł.

Poziom dotacji inwestycyjnych w budżetach gmin, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł 214 zł. W 77 gminach dotacje inwestycyjne nie przekroczyły średniej, a najmniejsze na 1 mieszkańca uzyskano w gminie wiejskiej Witonia (5 zł). Natomiast w 97 gminach dotacje inwestycyjne per capita przekroczyły średnią. Najwięcej na dotacje inwestycyjne przeznaczyły gminy wiejskie: Daszyna (2196 zł), Wodzierady (1957 zł) oraz gmina miejsko-wiejska Uniejów (1772 zł). W Łodzi wartość dotacji inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 288 zł.

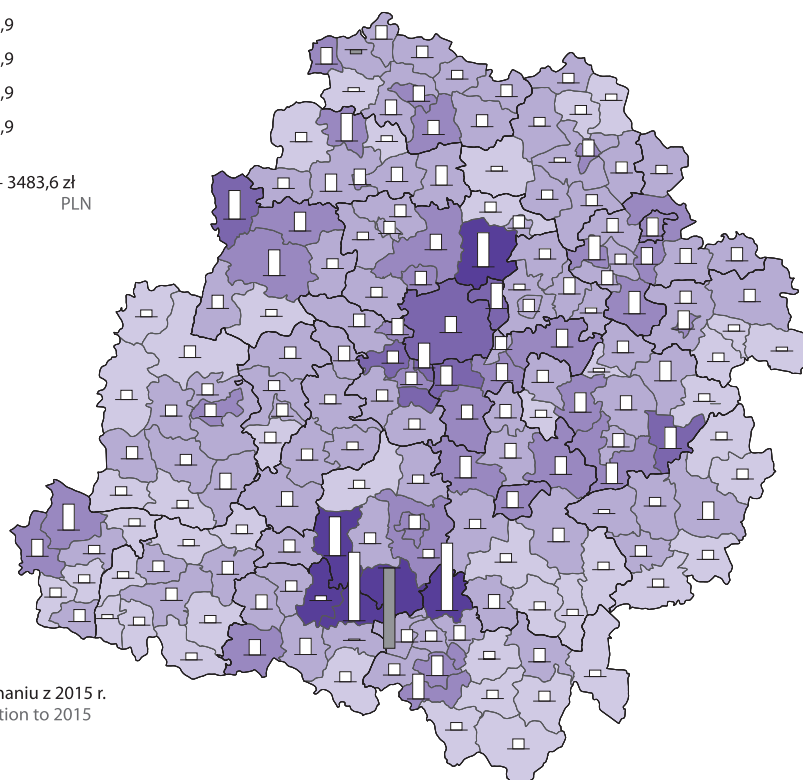
Mapa 49. Dochody własne budżetów gmin (łącznie z miastami na prawach powiatu)^a na 1 mieszkańca w 2021 r.

Map 49. Own revenue of budgets of gminas (including gminas which are also cities with powiat status)^a per capita in 2021

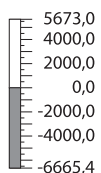
Na 1 mieszkańca, w zł
Per capita, in PLN

województwo łódzkie – 3483,6 zł
Łódzkie Voivodship PLN

Wzrost/spadek w porównaniu z 2015 r.
Increase/decrease in relation to 2015

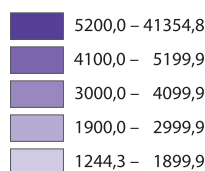
□ 1192,4 zł
PLN

województwo łódzkie
Łódzkie Voivodship

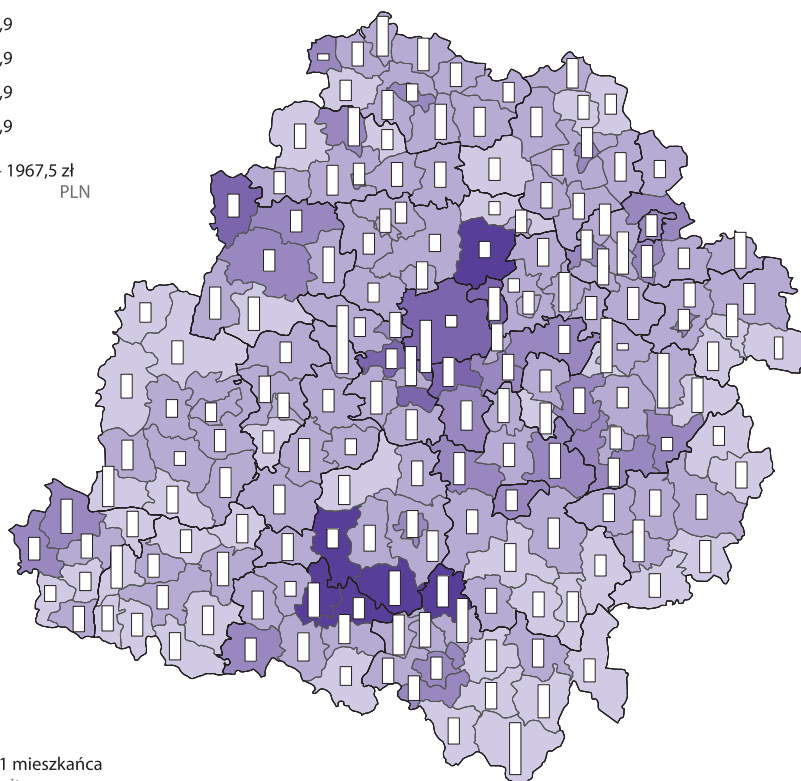
^a Dochody własne miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
^a Own revenues of cities with powiat status include funds received under the gminas and powiat parts.

Mapa 50. Dotacje^a dla gmin (łącznie z miastami na prawach powiatu) na 1 mieszkańca w 2021 r.
Map 50. Grants^a for gminas (including gminas which are also cities with powiat status) per capita in 2021

Na 1 mieszkańca, w zł
 Per capita, in PLN

województwo łódzkie – 1967,5 zł
 Łódzkie Voivodship PLN

Dotacje inwestycyjne na 1 mieszkańca
 Grants investment per capita

^a Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 według klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych. Dotacje miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.

^a Grants from paragraphs 200 and 620 also 205 and 625 according to classification of budget revenue and expenditure. Grants of cities with powiat status include funds received under the gminas and powiat parts.

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r. wyniosły 19089,7 mln zł i w porównaniu z 2020 r. wzrosły o 4,8%, a z 2015 r. o 54,4%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydano przeciętnie 7938 zł, tj. o 6,7% więcej niż rok wcześniej i o 60,4% więcej niż w 2015 r.

W analizowanym okresie wydatki ogółem JST wyniosły 19089,7 mln zł, z czego wydatki gmin stanowiły 51,3%, miast na prawach powiatu – 32,1%, powiatów – 11,0%, a województwa – 5,6%. Wzrost wydatków ogółem odnotowano na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego: w budżetach powiatów – o 7,9%, w budżetach gmin – o 6,2%, w budżecie województwa – o 3,1% oraz w budżetach miast na prawach powiatu – o 1,9%. W 2021 r. wydatki majątkowe wyniosły 3006,3 mln zł i stanowiły 15,7% wydatków ogółem. Na inwestycje przeznaczono 2785,8 mln zł (16,0% wydatków ogółem), co stanowiło 92,7% wydatków majątkowych.

Wydatki ogółem gmin w 2021 r. wyniosły 9793,5 mln zł, tj. o 6,2% więcej niż w 2020 r. i o 75,9% więcej niż w 2015 r. Wydatki majątkowe stanowiły 16,5%, z których 1566,3 mln zł przeznaczono na inwestycje. W porównaniu z latami poprzednimi wydatki majątkowe wzrosły o 8,9% w stosunku do 2020 r. i o 72,0% w stosunku do roku 2015. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. poziom wydatków gmin wyniósł 6041 zł (rok wcześniej – 5651 zł, a w 2015 r. – 3332 zł). W 112 gminach wydatki nie przekroczyły średniej, a najmniejsze wydatki na mieszkańca poniesiono w gminie wiejskiej Krzyżanów (4513 zł). Natomiast w 62 gminach wydatki per capita przekroczyły średnią. Największe przeciętne wydatki poniosły gminy wiejskie: Kleszczów (46439 zł) i Rząśnia (12840 zł) oraz Sulmierzyce (12478 zł).

Wydatki ogółem miast na prawach powiatu w 2021 r. wyniosły 6133,6 mln zł, tj. o 1,9% więcej niż w 2020 r. i o 33,3% więcej niż w 2015 r. Wydatki majątkowe stanowiły 14,3%, z których 745,0 mln zł przeznaczono na inwestycje. Najniższy udział wydatków na inwestycje zaobserwowano w Piotrkowie Trybunalskim (5,9%), a najwyższy w Skierniewicach (13,8%). Wydatki majątkowe miast na prawach powiatu zmalały o 4,3% w stosunku do 2020 r. (w tym wydatki inwestycyjne o 6,0%) oraz o 28,1% w stosunku do 2015 r. (w tym inwestycyjne o 37,1%). Przeciętne wydatki na 1 mieszkańca miast na prawach powiatu w 2021 r. wyniosły 7826 zł, czyli o 14,1% więcej niż rok wcześniej. Najmniejsze wydatki per capita poniesiono w Piotrkowie Trybunalskim – 7723 zł, a największe w Skierniewicach – 8089 zł. W Łodzi na 1 mieszkańca wydatkowano ogółem 7818 zł. Na wydatki majątkowe, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, przeznaczono średnio 1120 zł. Najmniejsze wydatki majątkowe per capita poniesiono w Piotrkowie Trybunalskim – 496 zł, a największe w Skierniewicach – 1257 zł. W Łodzi wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 1175 zł.

Powiaty poniosły wydatki ogółem w kwocie 2095,8 mln zł, o 7,9% więcej niż rok wcześniej i o 45,0% więcej niż w 2015 r. Wydatki majątkowe stanowiły 12,3% wydatków ogółem i zostały one prawie w całości przeznaczone na inwestycje (99,6% wydatków majątkowych). W porównaniu z latami ubiegłymi kwota wydatków majątkowych wzrosła o 12,0% (inwestycyjnych o 12,1%) w stosunku do 2020 r. i o 45,3% (inwestycyjnych o 48,7%) w porównaniu z 2015 r. Powiaty wydały przeciętnie, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, 1293 zł (rok wcześniej 1190 zł, a w 2015 r. – 865 zł). W 10 powiatach wydatki nie przekroczyły średniej, a najmniejsze wydatki na mieszkańca poniesiono w powiecie skierniewickim (774 zł). Natomiast w 11 powiatach wydatki per capita przekroczyły średnią, w tym największe wydatki poniosły powiaty: rawski (1805 zł) oraz zduńskowski (1625 zł).

Tablica 47. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 47. Budget expenditure of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of own expenditure in % of total expenditure
Ogółem Total	4948,80	6932,04	7439,43	7937,99	14,6
Gminy ^a Gminas ^a	3332,23	5289,24	5651,32	6041,36	16,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5561,37	6829,35	7572,56	7825,65	12,1
Powiaty Powiats	864,77	1114,75	1190,30	1292,86	12,3
Województwa Voivodships	300,11	388,95	426,29	443,60	20,4

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

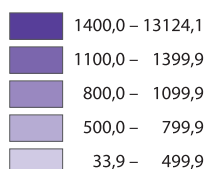
W 2021 r. samorząd województwa rozdysponował kwotę 1066,8 mln zł, czyli o 3,1% więcej niż rok wcześniej i o 42,3% więcej niż w 2015 r. Wydatki majątkowe stanowiły 23,8%, z których 85,4% (tj. 217,1 mln zł) przeznaczono na inwestycje. W porównaniu z 2020 r. wydatki majątkowe województwa zmniejszyły się o 33,2% (w tym wydatki majątkowe inwestycyjne o 38,2%), natomiast w porównaniu z 2015 r. wydatki majątkowe ogółem spadły o 1,1% (w tym inwestycyjne o 7,3%). W 2021 r. wydatki per capita ukształtowały się na poziomie 444 zł (426 zł – w 2020 r. i 300 zł – w 2015 r.).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca poziom wydatków inwestycyjnych gmin wyniósł w województwie łódzkim 961 zł. W 101 gminach wydatki nie przekroczyły średniej, a najmniejsze wydatki na mieszkańca poniesiono w gminie wiejskiej Krzyżanów (34 zł). Natomiast w 73 gminach wydatki inwestycyjne per capita przekroczyły średnią. Największe przeciętne wydatki poniosły gminy wiejskie: Kleszczów (13124 zł) i Rzęśnia (4342 zł) oraz gmina miejsko-wiejska Uniejów (4224 zł). W Łodzi wartość wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 990 zł.

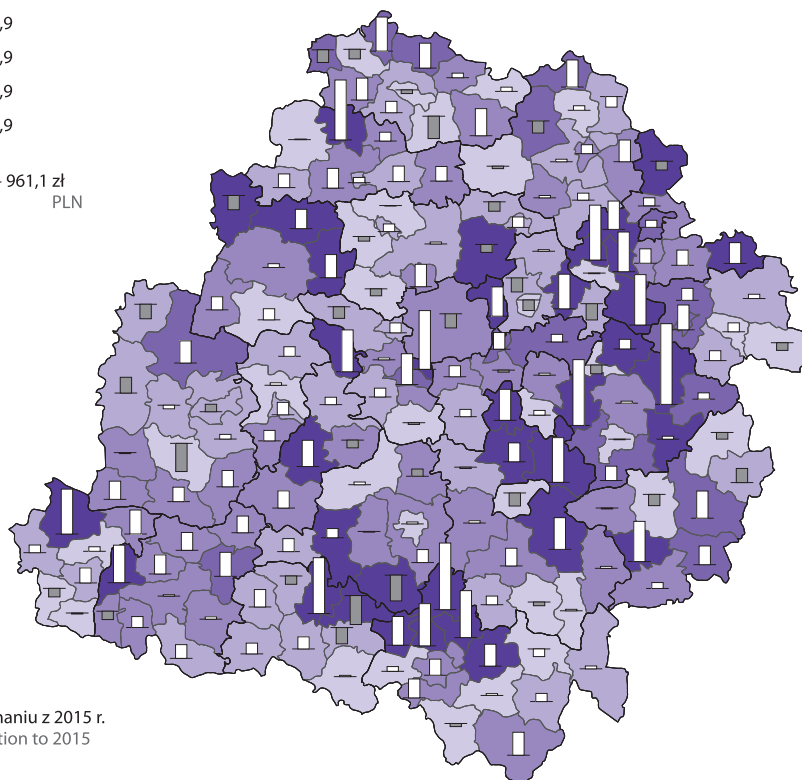
Mapa 51. Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2021 r.

Map 51. Investment expenditure of gminas^a per capita in 2021

Na 1 mieszkańca, w zł
Per capita, in PLN

województwo łódzkie – 961,1 zł
Łódzkie Voivodship PLN

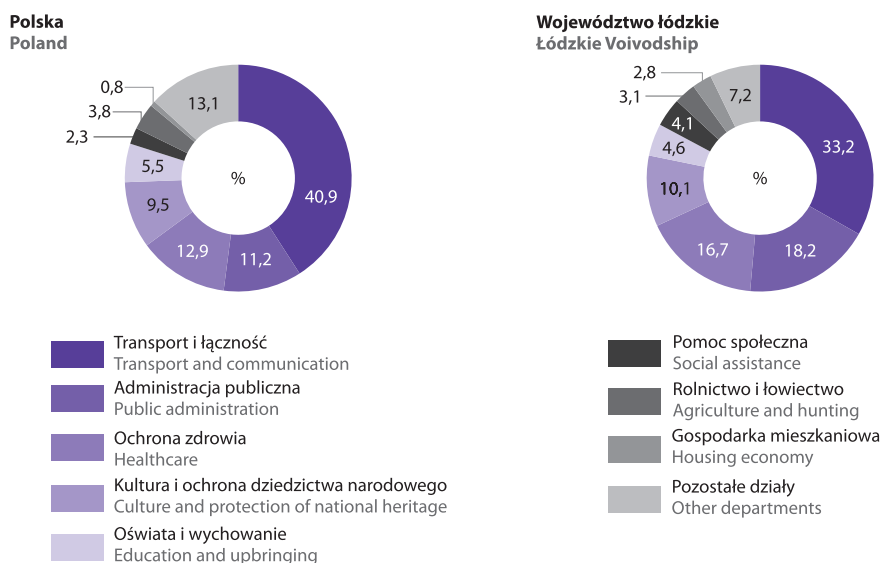
Wzrost/spadek w porównaniu z 2015 r.
Increase/decrease in relation to 2015

a Wydatki miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.

a Expenditures of cities with powiat status concerns the statutory tasks of gminas and poviats

Wykres 73. Wydatki budżetowe według działów w 2021 r.
Chart 73. Budget expenditure by divisions in 2021

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2021 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego zamknęły się zbiorczo nadwyżką w wysokości 1193,7 mln zł (wobec deficytu 11,8 mln zł w 2020 r. i 71,3 mln zł w 2015 r.).

Tablica 48. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 48. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2019	2020	2021	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	-71,3	-255,1	-11,8	1193,7	5,9
Gminy ^a Gminas ^a	103,1	-115,6	105,0	745,1	7,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-181,0	-182,8	-200,9	146,1	2,3
Powiaty Powiats	9,3	21,8	28,3	124,2	5,6
Województwa Voivodships	-2,7	21,5	55,8	178,2	14,3

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W analizowanym okresie budżety gmin województwa zamknęły się łącznie nadwyżką w kwocie 745,1 mln zł, podczas gdy przed rokiem nadwyżka wynosiła 105,0 mln zł, a w roku 2015 była w wysokości 103,1 mln zł. Spośród 174 gmin województwa łódzkiego w 18 wydatki przekroczyły dochody, a w 156 nie wydatkowano wszystkich środków budżetowych. Gminą z relatywnie największym deficytem była gmina miejska Zgierz, w której wydatki przewyższyły dochody o 4,4% ogółu dochodów. Do gmin, które osiągnęły największą – w stosunku do ogółu dochodów – nadwyżkę budżetową należały gmina miejska Bełchatów (relacja 8,6%) oraz gmina miejsko-wiejska Poddębice (27,0%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy odnotowały nadwyżkę budżetową w wysokości 460 zł.

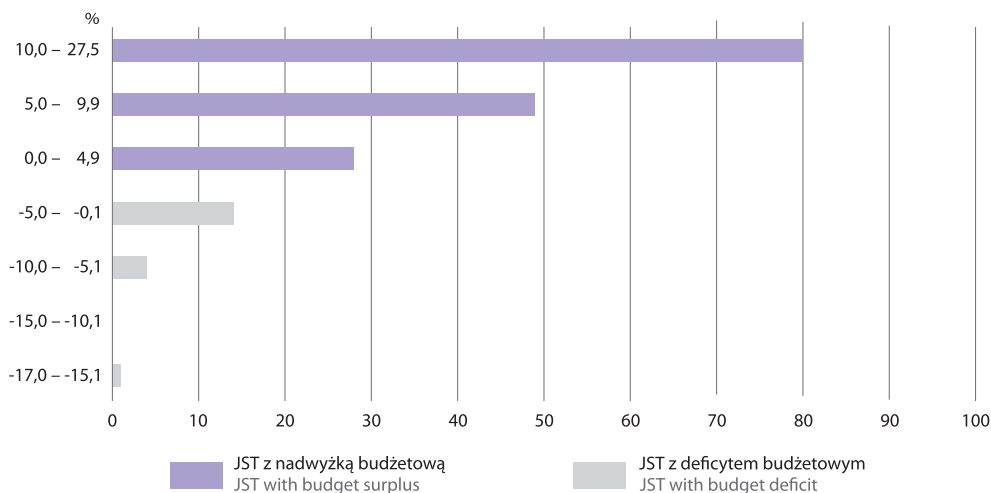
Budżet miast na prawach powiatu zamknął rok 2021 nadwyżką rzędu 146,1 mln zł, wobec deficytu rzędu 200,9 mln zł w 2020 r. oraz deficytu wysokości 181,0 mln zł w 2015 r. Jedynie Skierniewice odnotowały deficyt budżetowy (4,0% w stosunku do ogółu dochodów). Natomiast pozostałe dwa miasta na prawach powiatu odnotowały nadwyżkę budżetową: Piotrków Trybunalski w wysokości 6,1% ogółu dochodów oraz Łódź w wysokości 2,4% ogółu dochodów. Miasta na prawach powiatu odnotowały nadwyżkę w wysokości 186 zł w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

W 2021 r. wynik budżetów powiatów był dodatni, a łączna nadwyżka wyniosła 124,2 mln zł, przy nadwyżce zarówno w 2020 r. jak i w 2015 r. (odpowiednio w wysokości 28,3 mln zł i 9,3 mln zł). Wśród 21 powiatów województwa łódzkiego w 20 odnotowano nadwyżkę, a w 1 deficyt budżetowy. Deficyt, w stosunku do ogółu dochodów, wystąpił w powiecie tomaszowskim (1,3% ogółu dochodów), natomiast największą nadwyżkę budżetową osiągnął powiat łódzki wschodni (14,6% ogółu dochodów). W przeliczeniu na 1 mieszkańca powiaty odnotowały nadwyżkę w wysokości 77 zł.

Budżet województwa zamknął się w 2021 r. nadwyżką rzędu 14,3% ogółu dochodów. W przeliczeniu na mieszkańca województwa nadwyżka budżetowa wyniosła 74,09 zł.

Wykres 74. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2021 r.

Chart 74. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2021

Tablica 49. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 49. Debt of local government units in 2021

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2020=100
Ogółem Total	7001,6	2923,5	34,5	99,7
Gminy ^a Gminas ^a	2069,7	1280,8	19,6	100,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4063,3	5215,7	64,7	101,4
Powiaty Powiats	383,4	237,3	17,3	98,8
Województwa Voivodships	458,3	202,6	39,0	85,3

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w omawianym okresie wyniosło ogółem 7001,6 mln zł, wobec 7025,4 mln zł w 2020 r. (spadek o 0,3%). Na 1 mieszkańca przypadło zadłużenie ogółem 2924 zł, przy kwocie 2882 zł w roku poprzednim.

W 2021 r. budżety gmin województwa osiągnęły zadłużenie rzędu 2069,7 mln zł, podczas gdy w 2020 r. było ono na poziomie 2062,5 mln zł (wzrost o 0,3%). Gminą z relatywnie najniższym zadłużeniem była gmina wiejska Buczek (41 zł), a 4 gminy wiejskie: Kleszczów, Masłowice, Klonowa i Rogów, na koniec 2021 r. nie wykazały żadnego zadłużenia. Do gmin, które osiągnęły największe zadłużenie należały gmina miejska Kutno (96,4 mln zł) oraz gmina miejska Zduńska Wola (86,4 mln zł). W przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy odnotowały zadłużenie w wysokości 1281 zł, wobec 1253 zł w 2020 r.

Zadłużenie miast na prawach powiatu w województwie łódzkim na koniec 4 kwartału 2021 r. wyniosło 4063,3 mln zł, tj. o 1,4% więcej niż rok wcześniej. Najmniejszą kwotę długu odnotowano w Piotrkowie Trybunalskim (118,6 mln zł), a największą w Łodzi (3793,9 mln zł). W 2021 r. w miastach na prawach powiatu przeciętne zadłużenie na 1 mieszkańca wyniosło 5216 zł, przy 5058 zł w roku 2020 (wzrost o 3,1%).

W województwie łódzkim w 2021 r. powiaty osiągnęły zadłużenie w łącznej kwocie 383,4 mln zł, tj. o 1,2% mniej niż w 2020 r. Spośród 21 powiatów województwa najniższe zadłużenie na koniec 4 kwartału 2021 r. wykazał powiat skierniewicki (0,1 mln zł), a powiat łódzki wschodni nie wykazał żadnego zadłużenia. Natomiast najwyższym zadłużeniem wykazał się powiat tomaszowski (58,5 mln zł) i zduńskowolski (48,5 mln zł). Średnio na 1 mieszkańca powiatu przypadało w analizowanym okresie zadłużenie w kwocie 237 zł (wzrost o 0,6% w stosunku do roku ubiegłego).

W 2021 r. budżet województwa zamknął rok zadłużeniem w kwocie 458,3 mln zł, wobec 568,9 mln zł w roku ubiegłym (spadek o 14,7%). Na 1 mieszkańca łódzkiego przypadało średnie zadłużenie w wysokości 203 zł (w 2020 r. – 233 zł), tj. o 13,2% mniej niż w rok wcześniej.

Mapa 52. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2021 r.

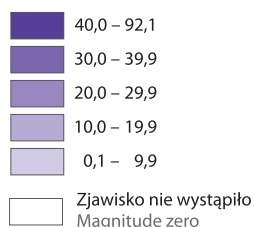
Stan w dniu 31 grudnia

Map 52. Debt of gminas in % of revenue in 2021

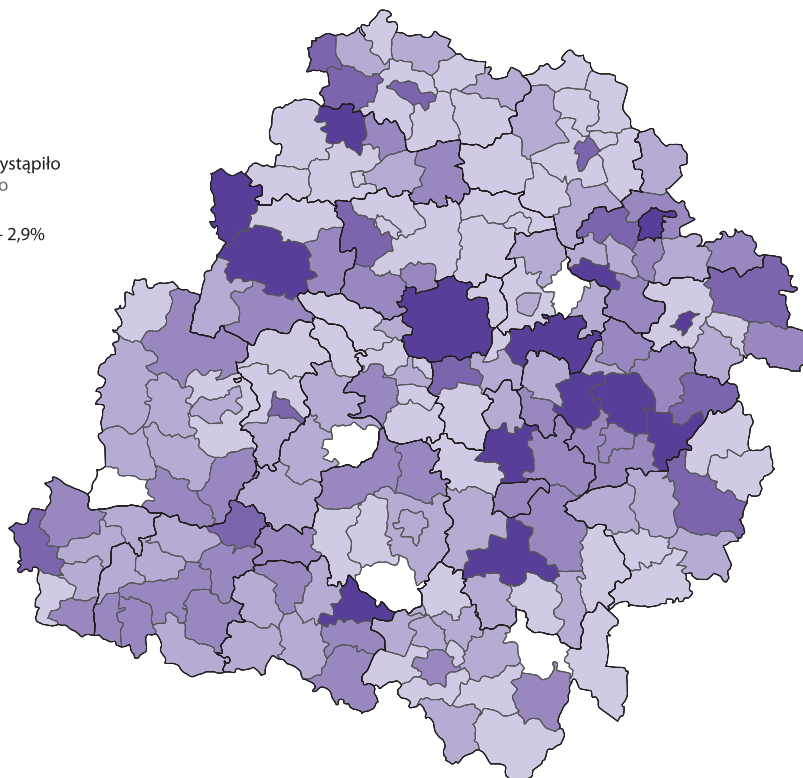
As of 31 December

W %

In %

województwo łódzkie – 2,9%
Łódzkie Voivodship

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich**7.4. Projects co-financed by the European funds**

Według stanu na 30 czerwca 2022 r. udział dofinansowania ze środków Unii Europejskiej projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa wyniósł 20295,8 mln zł. Stanowił on 5,9% całkowitej wartości w kraju. Najwięcej środków wspólnotowych było przeznaczonych na projekty zrealizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego (47,9% ogółu środków UE przeznaczonych dla województwa).

Umowa Partnerstwa 2014–2020 jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020. Instrumentami realizacji Umowy Partnerstwa są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO).

Wartość całkowita projektów realizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 na terenie województwa, do końca czerwca 2022 r., wyniosła 34635,6 mln zł (wzrost w stosunku do tego samego okresu roku poprzedniego o 16,6%). Kwota ta stanowiła 6,13% wartości dla kraju. Wartość dofinansowania ze środków Unii Europejskiej na projekty realizowane w ramach tej umowy wyniosła w tym okresie 20295,8 mln zł (wzrost w stosunku do 2021 r. o 11,8%), co stanowiło 5,90% wartości dofinansowania dla Polski.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa łódzkiego wartość całkowita projektów realizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 wyniosła 14518,50 zł.

W ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 realizowane były umowy według następujących programów operacyjnych: Infrastruktura i Środowisko, Inteligentny Rozwój, Polska Cyfrowa, Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalny Program Operacyjny. Najwięcej środków przekazano w ramach RPO Województwa Łódzkiego – 15328,9 mln zł (wzrost o 12,0% w stosunku do roku ubiegłego). Najmniej środków otrzymał Program Operacyjny Polska Cyfrowa – 653,3 mln zł (spadek w stosunku do 2021 r. o 0,04%).

Tablica 50. Wartość całkowita projektów oraz wartość dofinansowania ze środków UE projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa do końca czerwca 2022 r.^a

Table 50. The total value of projects and the value of European Union co-financing of projects implemented under the Partnership Agreement 2014–2020 in the Voivodship by the end of June 2022^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym dofinansowane ze środków UE Of which co-financing from the EU resources	W odsetkach (Polska=100) ^b In percent (Poland=100) ^b	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	34635,6	20295,8	6,1	14518,5
programy operacyjne: operational programmes:				
Infrastruktura i Środowisko Infrastructure and Environment	12764,3	6764,3	5,7	5350,5
Inteligentny Rozwój Smart Growth	5049,2	2746,9	6,5	2116,5
Polska Cyfrowa Digital Poland	653,3	330,6	4,2	273,9
Wiedza Edukacja Rozwój Knowledge Education Development	839,9	734,5	3,3	352,1
Regionalny Program Operacyjny Regional Operational Programme	15328,9	9719,5	98,6	6425,6

a Dane szacunkowe; miejsce realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie; dane dotyczą podpisanych umów o dofinansowanie; bez środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. b Dla Polski łącznie z środkami Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

a Estimated data; place of project implementation in accordance with the financing agreement; data relate to signed co-financing agreements; without the funds of the Technical Assistance Operational Programme. b For Poland included financing value of operational programme Eastern Poland.

Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów operacyjnych jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp. Należy podkreślić, że opisane wartości projektów to nie są wszystkie środki europejskie wykorzystywane w województwie. Nie obejmują one:

- funduszy z formalnie już zakończonych poprzednich ram finansowych 2007–2013, lecz jeszcze później w niewielkim stopniu wykorzystywanych,
- środków pozaunijnych z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF; tzw. Funduszu Norweskiego), Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG),
- projektów unijnych na lata 2014–2020 realizowanych poza funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności, czyli poza Umową Partnerstwa i pieczęcią Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (np. realizowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFRROW).

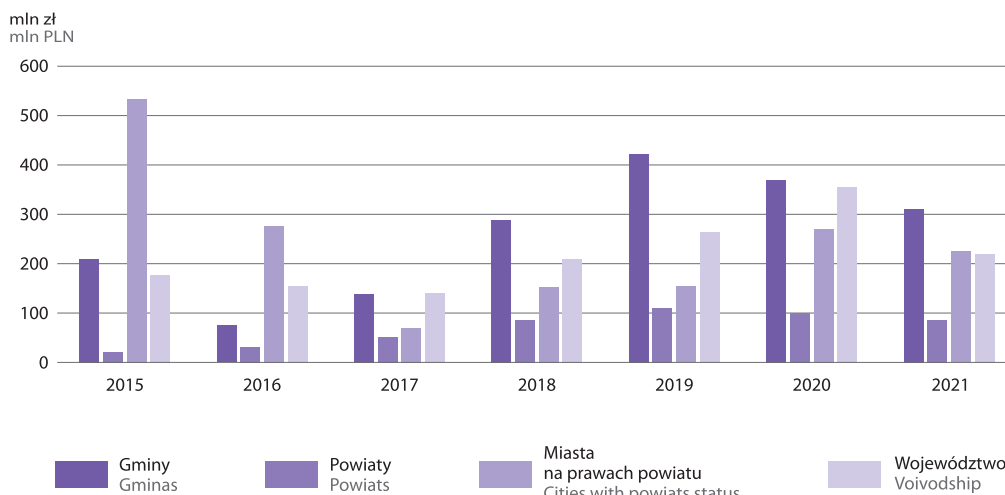
Dotacje z funduszy europejskich (nie tylko z budżetu Unii Europejskiej, ale także ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oznaczone są w klasyfikacji dochodów budżetowych czterema paragrafami:

- §§ 200 i 620 dotyczą ram finansowych okresu 2007–2013 oraz źródeł pozaunijnych,
- §§ 205 i 625 dotyczą ram finansowych okresu 2014–2020.

Dotacje z tytułu §§ 200 i 205 odnoszą się do projektów i zadań o charakterze nieinwestycyjnym, a dotacje z §§ 620 i 625 – do zadań inwestycyjnych. Dotacje te wchodzi do budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdy jednostki te skutecznie aplikują o ich przyznanie.

Wykres 75. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich^a

Chart 75. Grants received by local government units for the implementation of European projects^a

a Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

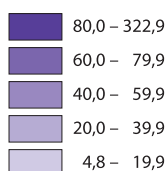
W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały na realizację projektów europejskich łącznie dotacje w wysokości 841,0 mln zł (spadek o 23,6% w stosunku do 2020 r. i o 10,7% do roku 2015). Najmniejszą wartość dotacji otrzymały powiaty – 85,5 mln zł (spadek wartości dotacji o 15,0% do roku 2020, ale znaczny wzrost o 306,8% w porównaniu do 2015 r.), największą zaś otrzymały gminy województwa łódzkiego – 310,7 mln zł (spadek o 15,8% w porównaniu z rokiem ubiegłym, natomiast wzrost o 48,2% w stosunku do 2015 r.).

Wśród powiatów województwa najmniejszą wartość dotacji otrzymał powiat łaski (0,3 mln zł), a największą powiat tomaszowski (16,5 mln zł). Z kolei spośród gmin województwa najmniejszą wartość dotacji otrzymała gmina wiejska Masłowice (0,1 mln zł), a największą gmina miejska Pabianice (58,6 mln zł). Ze 174 gmin województwa łódzkiego, 26 nie otrzymało żadnej dotacji w analizowanym roku.

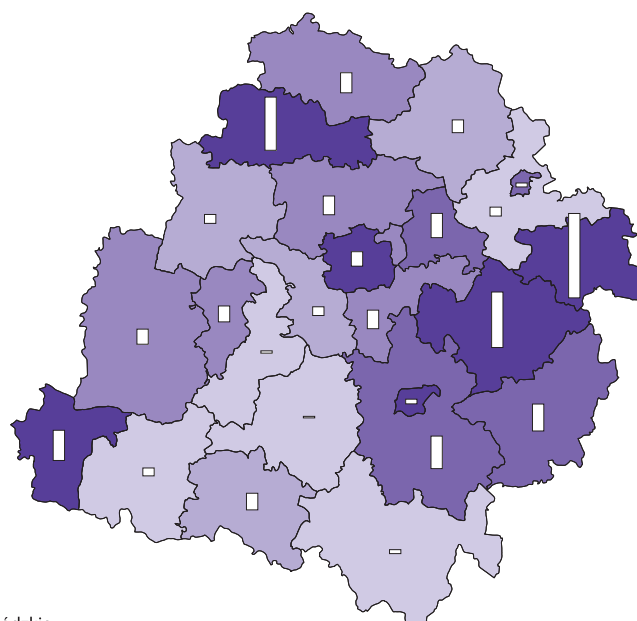
W 2021 r. najmniejszą wartość dotacji na realizację projektów europejskich, w stosunku do dochodów własnych, otrzymały budżety miast na prawach powiatu (relacja 6,2%), a największą budżet województwa (relacja 30,7%). W budżetach gmin województwa relacja dotacji na realizację projektów europejskich w stosunku do ich dochodów własnych wyniosła 6,5%. Natomiast w budżetach powiatów relacja ta ukształtowała się na poziomie 9,6%.

Mapa 53. Dotacje otrzymane przez gminy^a na realizację projektów europejskich^b w 2021 r.
Map 53. Grants received by gminas^a for the implementation of European project^b in 2021

Na 1 mieszkańca, w zł
 Per capita, in PLN

województwo łódzkie – 35,5 zł
 Łódzkie Voivodship PLN

Relacja do dochodów własnych w %
 Relation to own revenue in %

9,6% województwo łódzkie
 Łódzkie Voivodship

a Dotacje dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej. b Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a Grants for cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts. b Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification.

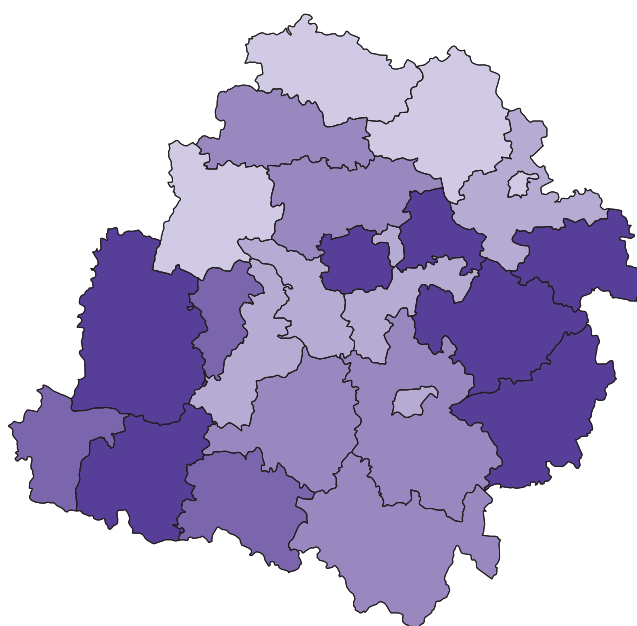
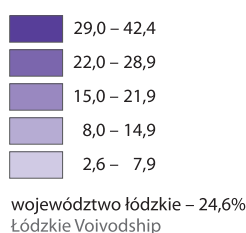
W budżetach poszczególnych JST województwa łódzkiego, najmniejszy udział dotacji na zadania inwestycyjne w ogóle dotacji europejskich, odnotowano w budżetach powiatów (13,1%), a największy w budżecie województwa (19,4%). W budżetach gmin i miast na prawach powiatu ukształtował się on na poziomie odpowiednio 15,7% i 13,5%.

W 2021 r. udział funduszy europejskich w wydatkach inwestycyjnych, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego poszczególnych szczebli kształtował się następująco: najmniejszy odnotowano w budżetach powiatów (24,6%), największy w budżetach gmin (32,8%), w budżetach miast na prawach powiatu wyniósł 26,4%, natomiast w budżecie województwa – 29,9%.

Mapa 54. Udział europejskich dotacji inwestycyjnych w wydatkach inwestycyjnych ogółem w 2021 r.

Map 54. Share of the European investment grants in total investment expenditure in 2021

W %
In %

7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja

7.5. Spatial planning and revitalization

W gminach województwa łódzkiego, według stanu na koniec 2021 r., istniało 2919 obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego. Łącznie obejmowały one powierzchnię 599242 ha, co stanowiło 32,9% powierzchni województwa. W porównaniu z rokiem 2020 r. liczba obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego w gminach zwiększyła się o 150, tj. o 5,4%. Mniejsza o 5630 ha (0,9%) była natomiast powierzchnia, którą obejmowały plany. W skali Polski udział powierzchni objętej planami zagospodarowania przestrzennego w 2021 r. wynosił 31,7%.

W trakcie sporządzania w 2021 r. było 662 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przygotowywanych na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. Ich liczba w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 22 (tj. 3,7%). Dla 33,3% projektów planów zagospodarowania przestrzennego okres sporządzania trwa dłużej niż 3 lata. Powierzchnia terenów wskazanych w dokumentach gmin będących studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w 2021 r. wynosiła 314695 ha i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła 48897 ha, tj. o 13,4%.

Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Powierzchnia obszarów zdegradowanych wyznaczonych przez gminy województwa łódzkiego wyniosła 52406 ha (2,9% terenu województwa), na których zamieszkiwało 434,1 tys. osób. W 2021 r. działania rewitalizacyjne prowadziło w województwie łódzkim 50 (28,2%) gmin. W większości gmin działania te prowadzone były w oparciu o programy rewitalizacji przyjęte na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Obszar działań rewitalizacyjnych stanowił 1,0% województwa. W obowiązujących w 2021 r. programach rewitalizacji zaplanowanych było 899 przedsięwzięć.

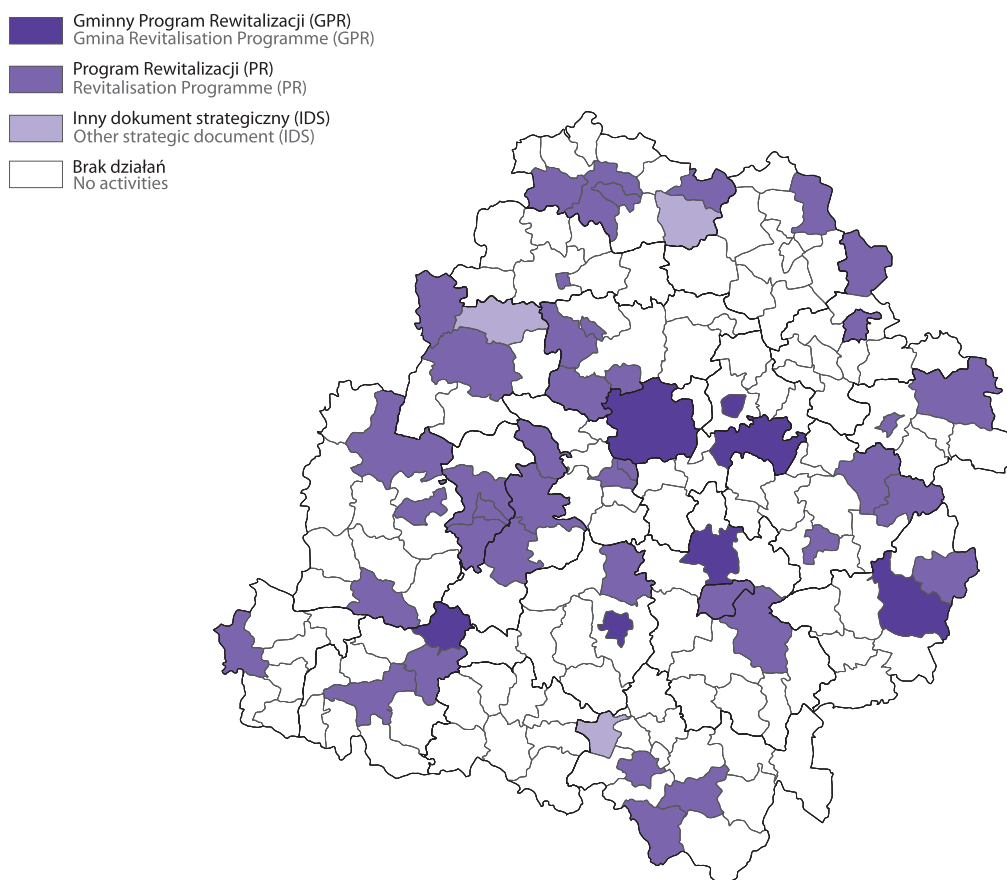
Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

W 2021 r. działania rewitalizacyjne na podstawie programów rewitalizacji (gminnego programu rewitalizacji uchwalonego na podstawie ustawy o rewitalizacji, programu rewitalizacji uchwalonego na podstawie ustawy o samorządzie gminnym lub innego dokumentu strategicznego, np. strategii rozwoju gminy) prowadziło 50 gmin w województwie łódzkim, o 6 gmin mniej niż w 2020 r. Odsetek gmin województwa łódzkiego prowadzących działania rewitalizacyjne, który wyniósł 28,2% był znacząco niższy niż ogółem dla Polski (57,7%).

W 2021 r. program rewitalizacji posiadało 26,6% gmin w województwie łódzkim, przy czym wśród gmin miejskich (bez miast na prawach powiatu) udział ten wyniósł 80,0%, wśród gmin miejsko-wiejskich – 53,6%, natomiast wśród gmin wiejskich – 13,0%. Wszystkie miasta na prawach powiatu posiadały programy rewitalizacji. W większości gmin działania te prowadzone były w oparciu o programy rewitalizacji przyjęte na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Dodatkowo 1,7% gmin prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie innego dokumentu niż program rewitalizacji.

W województwie łódzkim spośród wszystkich gmin posiadających program rewitalizacji większość, bo 66,0% zadeklarowała, że początkowym rokiem jego obowiązywania był rok 2017. W 2016 r. weszło w życie 27,7% obowiązujących programów, a w latach 2014–2015 oraz 2018 r. pojedyncze. Planowanym rokiem zakończenia programów rewitalizacji najczęściej podawanym przez gminy był rok 2023 (66,0% gmin). Lata 2025–2032 wskazało 8,5% gmin, zaś okres 2021–2022 – 25,5%.

Mapa 55. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2021 r.
 Map 55. Activity of the gminas in the field of revitalization in 2021

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

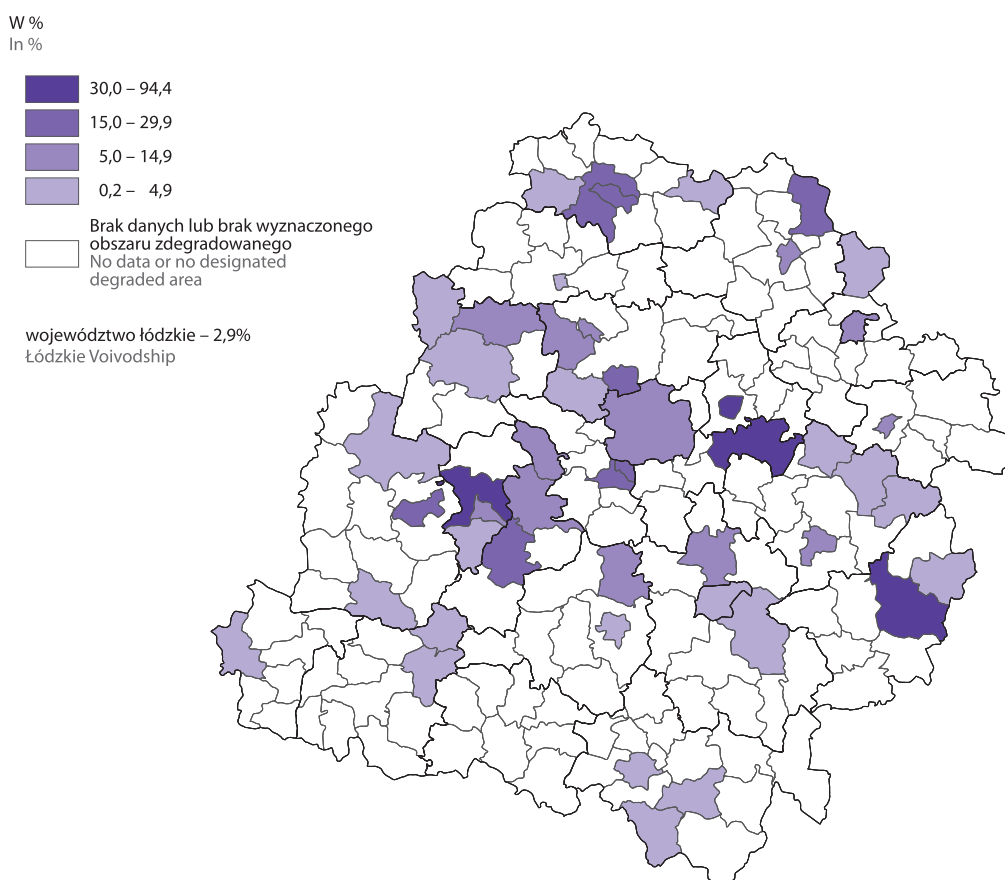
- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja. W 2021 r. w województwie łódzkim 49 gmin (27,7% ogółu gmin) przekazało informacje o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego, z czego 7 posiadało gminny program rewitalizacji, 39 gmin – program rewitalizacji, a 1 gmina inny dokument strategiczny.

Powierzchnia obszaru zdegradowanego na terenie gmin w momencie jego wyznaczenia wynosiła łącznie 52406 ha. W porównaniu z 2020 r. liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany zmniejszyła się o 1, a powierzchnia obszaru zdegradowanego o 120 ha, tj. 0,2%. Na terenie obszarów zdegradowanych w momencie ich wyznaczenia zamieszkiwało, według szacunków gmin, łącznie 434,1 tys. osób.

Mapa 56. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin w 2021 r.

Map 56. Share of area of degraded area in total areas of gminas in 2021

Największe powierzchniowo obszary zdegradowane wyznaczyły gminy miejsko-wiejskie – łącznie 26,6 tys. ha (w tym gminy: Koluszki – 14,6 tys. ha i Opoczno – 8,6 tys. ha) oraz gminy wiejskie – 17,7 tys. ha (w tym gminy: Zduńska Wola – 5,1 tys. ha, Sędziejowice – 2,5 tys. ha oraz Kutno – 1,8 tys. ha). Udział powierzchni wyznaczonego obszaru zdegradowanego w powierzchni gmin był znacząco zróżnicowany. Największy udział powierzchni zdegradowanej odnotowano w gminach miejskich (poza miastami na prawach powiatu) – 13,7% oraz gminach miejsko-wiejskich – 6,6%.

Tablica 51. Obszary zdegradowane w gminach

Table 51. Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2020	2021		2020	2021	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area			powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %	w ha in ha		w % in %
Ogółem Total	50	49	27,7	52526	52406	2,9
gminy miejskie urban gminas	13	13	86,7	6065	6065	13,7
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	3	3	100,0	2096	2096	5,3
gminy wiejskie rural gminas	20	19	14,5	17813	17693	1,3
gminy miejsko-wiejskie urban-rural gminas	14	14	50,0	26552	26552	6,6

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

W 2021 r. w województwie łódzkim obszar rewitalizacji w gminach, które prowadziły działania rewitalizacyjne obejmował 18604 ha, co stanowiło 1,0% powierzchni województwa. Obszar ten zmniejszył się w ciągu roku o 2514 ha, tj. o 11,9%.

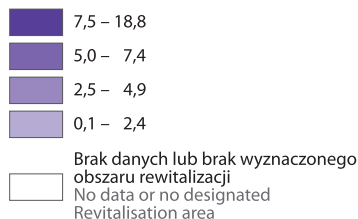
W gminach posiadających gminny program rewitalizacji obszar ten wynosił 3,6 tys. ha, natomiast w gminach realizujących zadania w oparciu o program rewitalizacji 15,0 tys. ha. Największy udział obszarów rewitalizacji w obszarach gmin odnotowano w gminach miejskich – 5,9% (w tym w gminach: Brzeziny – 18,2%) oraz miastach na prawach powiatu – 5,3% (najwyższy w Skierniewicach – 6,8%). W gminach wiejskich odsetek ten wyniósł 0,9% (przyczym w gminach: Ksawerów – 18,8%, Sędziejowice – 18,7%), a w gminach miejsko-wiejskich – 0,6% (w tym w gminach: Łask – 3,1%, Krośniewice – 2,3%).

Tereny mieszkaniowe (łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi) stanowiły w województwie łódzkim 89,2% obszarów rewitalizacji (przy czym 56,1% to tereny wsi). Udział pozostałych terenów niezamieszkałych (np. użytków rolnych, lasów, nieużytków) to 8,0%, a terenów zieleni (parków, zieleńców, cmentarzy) – 2,2%. Tereny niezamieszkałe zabudowane (np. przemysłowe, powojenne, pokolejowe, popegeerowskie) stanowiły pozostałe 0,6% powierzchni rewitalizacji w województwie łódzkim.

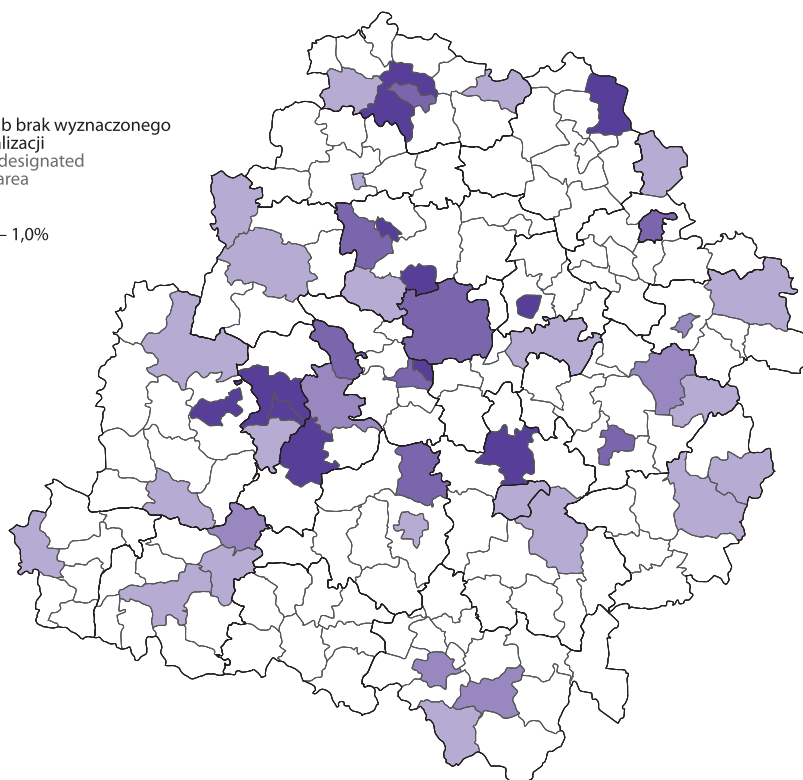
Mapa 57. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR w 2021 r.

Map 57. Share of area of revitalisation area in total areas of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR or PR in 2021

W %
In %

województwo łódzkie – 1,0%
Łódzkie Voivodship

Według stanu na koniec 2021 r. obszary rewitalizacji zamieszkiwało 302,3 tys. osób, to 19,5% ogółu ludności gmin prowadzących procesy rewitalizacji. Najwyższy odsetek mieszkańców zamieszkujących obszary rewitalizacyjne występował w gminach wiejskich – 21,7%. W miastach na prawach powiatu udział ten wyniósł 20,5%, w pozostałych gminach miejskich – 20,0%, a w gminach miejsko-wiejskich – 15,0%.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

W obowiązujących w 2021 r. programach rewitalizacji zaplanowanych było 899 przedsięwzięć, w tym 180 rozpoczętych lub realizowanych w analizowanym roku. Według danych gmin, w 2021 r. zostało zakończonych 48 przedsięwzięć, wśród których 18 posiadało dofinansowanie z Unii Europejskiej. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba realizowanych przedsięwzięć zmniejszyła się o 37 (tj. o 4,0%), a liczba zakończonych projektów była niższa o 1. Największą liczbą przedsięwzięć w 2021 r. realizowały gminy miejsko-wiejskie (łącznie 300 projektów).

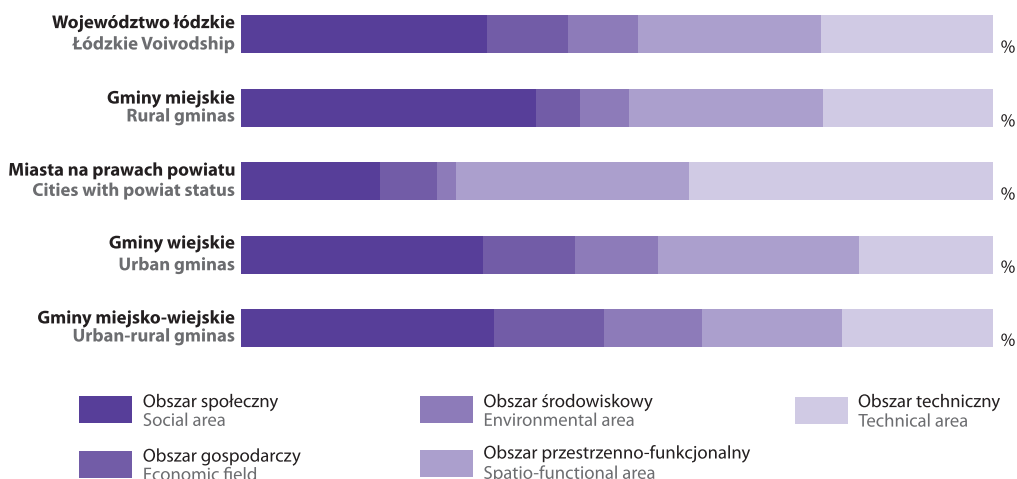
W strukturze przedsięwzięć podstawowych zaplanowanych w programach rewitalizacji obowiązujących w 2021 r. dominowały przedsięwzięcia z obszaru społecznego (32,8%), a więc te prowadzone w szczególności w obszarze bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

W dalszej kolejności 24,4% interwencji to działania w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym dotyczącym niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych. Trzeci udział w strukturze przedsięwzięć dotyczył obszaru technicznego (22,8% przedsięwzięć) obejmujący działania w obszarze degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowisk.

Najmniej przedsięwzięć miało charakter interwencji środowiskowej (9,3%), obejmującej w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Wykres 76. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w 2021 r.

Chart 76. Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in programme GPR/PR by intervention areas in 2021

W strukturze przedsięwzięć podstawowych według typów gmin wyraźnie wyróżniały się miasta na prawach powiatu, gdzie największa część działań należała do obszaru interwencji technicznej, podczas gdy w pozostałych gminach największa liczba przedsięwzięć skierowana była na obszar społeczny. Należy wziąć jednak pod uwagę, że wyznaczone obszary się przenikają i uzupełniają. Działania np. modernizacyjne mające na celu poprawę technicznego stanu budynków, w tym termomodernizację, zostały zakwalifikowane do obszaru technicznego, niemniej jednak mają duże pozytywne znaczenie dla energooszczędności i poprawy stanu środowiska.

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie łódzkim

Selected data on Łódzkie voivodship

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	812218,5	544052,1	577240,8	743088,2
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	132153,5	59935,0	68498,7	97973,0
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dm ³	0,033	0,033	0,033	0,034
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	27,4	27,5	27,6	30,6
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,61	-2,98	-2,98	-3,47
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,85	9,16	9,59	9,32
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,83 ^a	-0,57	-0,72	-0,75
Wskaźnik starości demograficznej w %	17,6	18,3	18,9	19,5
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	.	814,3	865,1	889,9
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w % (przeciętne w roku)	51,8	53,0	54,6	54,8
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL w % (przeciętne w roku)	56,2	56,1	57,2	57,3
Stopa bezrobocia według BAEL w % (przeciętne w roku)	7,9	5,7	4,6	4,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	33	23	13	11
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	3745,57	3867,24	4103,93	4419,28
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	609,7	611,7	612,9	632,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1843,94	1876,11	1927,25	2014,36
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1362,03	1458,23	1566,02	1620,50
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	.	.	.	.
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	7,0	6,4	5,6	5,3
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych ^c na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	64	77	83	100

a Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 rok; w przypadku migracji zagranicznych – dane za 2015 rok; w przypadku migracji zagranicznych – dane za 2015 rok; w przypadku migracji zagranicznych – dane za 2015 rok

2019	2020	2021	2022	Specification
815264,6	988536,8	977407,4	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN
87811,6	83164,3	147183,5	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN
0,035	0,035	0,035	.	Industrial wastewater discharged per capita in dam ³
32,6	38,7	39,4	.	Share of municipal waste collected separately in total municipale waste in %
-3,64	-6,15	-7,67	-6,37	Natural increase per 1,000 population
8,80	8,61	8,14	7,61	Live births per 1,000 population
-1,02	-0,69	-0,89	-0,66	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
20,1	20,8	21,2	21,8	Old age ratio in %
899,3	884,5	913,9	.	Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged 3-6
53,5	54,2	55,2	57,1	Employment rate by LFS in % (annual averages)
55,6	56,0	57,8	59,1	Activity rate by LFS in % (annual averages)
3,7	3,1	4,4	3,5	Unemployment rate by LFS in % (annual averages)
13	15	11	17	Unemployed persons per a job offer (as of 31 December)
4710,55	4977,90	5482,53	6111,07	Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^b in PLN
635,3	636,9	632,3	629,0	Annual average number of retirees and pensioners in thousand
2112,11	2232,68	2394,12	2616,88	Average monthly retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
1809,65	1871,83	2086,29	.	Average monthly per capita available income in households in PLN
14,3	14,3	14,5	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %
4,5	4,0	3,6	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %
116	114	136	.	Children staying in nurseries and children's clubs ^c per 1,000 children up to the age of 3 (as of 31 December)

dotyczą 2014 r. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
for 2014. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Including nursery wards.

Wybrane dane o województwie łódzkim (cd.)

Selected data on łódzkie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	402,6	406,3	410,4	414,9
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w m ³	37,1	36,2	35,6	37,4
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,8	8,0	8,0	8,1
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 grudnia)	1418	1375	1378	1365
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	99,7	92,7	94,5	95,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	0,6	6,1	4,5	3,9
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a w mln zł (ceny bieżące)	10692,5	10461,7	8982,0	10118,6
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	128,9	97,8	85,9	112,7
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ^b na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	294,0	281,1	346,3	485,2
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	108,5	107,1	108,8	108,0
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	95,3	96,6	98,1	98,6
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	3,3	3,9	4,3	3,8
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
Ogółem	54,1	51,5	51,4	51,5
Gminy ^d	53,5	47,6	46,5	47,1
Miasta na prawach powiatu	60,9	60,9	62,6	62,3
Powiaty	37,1	37,8	38,5	39,2
Województwo	52,3	55,6	57,1	56,0
Dotacje inwestycyjne ogółem ^e dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
Ogółem	1008,4	503,1	377,1	727,5
Gminy ^b	263,6	128,6	190,0	370,7
Miasta na prawach powiatu	529,2	270,0	33,4	115,4
Powiaty	71,4	73,8	83,9	134,3
Województwo	144,3	30,7	69,9	107,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Bez amortyzacji środków trwałych. c Dane dotyczą wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. b Excluding depreciation of fixed assets. c Data concern types of investment grants.

2019	2020	2021	2022	Specification
420,5	430,6	437,9	.	Dwelling stocks per 1,000 population (as of 31 December)
38,0	37,8	37,4	.	Consumption of water from water supply system in households (during the year) per capita w m ³
8,1	7,4	8,2	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita
1371	1380	1354	.	Population per out-patient health care unit (as of 31 December)
95,8	95,5	93,4	95,0	Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in %
3,4	3,8	5,6	4,3	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^a in %
9333,9	6316,2	6529,1	6128,2	Investment outlays of non-financial enterprises ^a in million PLN (current prices)
92,2	67,7	103,4	93,9	Investment outlays of non-financial enterprises ^a (previous year=100; current prices)
552,8	673,1	748,0	.	Intramural expenditures on research and development ^b per capita in PLN (current prices)
104,2	104,8	105,2	119,4	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
99,7	101,3	102,1	.	Communal and district roads with hard surface per 100 km ² of total area
5,4	6,0	5,5	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
				Share of own revenue in total revenue of local government units in %
51,0	49,0	49,2	.	Total
46,6	46,2	45,3	.	Gminas ^d
60,8	56,6	57,3	.	Powiaty
42,4	39,4	39,9	.	Cities with powiat status
52,4	48,8	57,6	.	Voivodship
				Total investment grants ^e for local government units in million PLN
786,3	911,7	839,5	.	Total
430,3	397,7	514,3	.	Gminas ^b
93,8	232,5	196,9	.	Powiaty
88,2	75,8	63,3	.	Cities with powiat status
174,0	205,7	65,0	.	Voivodship

podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu. e Suma economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d Excluding gminas which were also cities with powiat status. e Sum of all

Wybrane dane o województwie łódzkim (dok.)

Selected data on łódzkie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
Ogółem	20,2	12,4	13,5	17,4
Gminy ^d	16,4	10,7	15,0	20,0
Miasta na prawach powiatu	25,8	13,8	10,2	11,7
Powiaty	12,0	11,4	14,4	16,6
Województwo	31,3	21,1	17,7	26,7
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
Ogółem	-71,3	439,8	-105,0	-320,6
Gminy ^b	103,1	245,3	-66,6	-303,5
Miasta na prawach powiatu	-181,0	104,2	-60,2	-11,8
Powiaty	9,3	29,4	-33,5	-31,6
Województwo	-2,7	60,9	55,3	26,3

a Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych. b Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu.
 a Sum of all types of investment grants. b Excluding gminas which were also cities with powiat status

2019	2020	2021	2022	Specification
				Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %
17,1	15,6	14,6	.	Total
18,9	15,9	16,0	.	Gminas ^d
12,7	13,2	12,1	.	Powiaty
15,1	11,8	12,3	.	Cities with powiat status
29,9	34,0	20,4	.	Voivodship
				Result of budgets of local government units in milion PLN
-255,1	-11,8	1193,7	.	Total
-115,6	105,0	745,1	.	Gminas ^b
-182,8	-200,9	146,1	.	Powiaty
21,8	28,3	124,2	.	Cities with powiat status
21,5	55,8	178,2	.	Voivodship

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Łodzi

Selected data on Łódź

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (tony/rok):				
gazowych	1934009	1794768	2052662	1971558
pyłowych	134	121	80	75
Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku (w tys. t)	513,8	444,1	377,1	369,2
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca (w kg)	223,4	244,4	260,6	292,7
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	700982	696503	690422	685285
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-6,28	-5,04	-5,45	-5,56
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	670	697	726	751
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,38 ^a	-1,19	-1,78	-1,74
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 grudnia)	9,5	7,9	6,3	5,4
Udział długotrwale bezrobotnych (w %) (stan w dniu 31 grudnia)	63,4	62,1	60,1	58,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	27	16	9	7
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych	1,99	1,97	1,94	1,91
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	878,4	936,7	963,6
Liczba osób na 1 przychodnię (stan w dniu 31 grudnia)	1059	1026	1011	1011
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca	10,2	10,6	10,7	10,6
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	5,4	4,9	4,3	5,0
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych ^c (w %) (stan w dniu 31 grudnia)	15,4	16,2	16,3	17,2
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych ^c na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	136	138	149	160

a Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 rok; w przypadku migracji zagranicznych – dane o Powszechny Spis Rolny 2020. Dane od 2021 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. c Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a In calculating the net migration was taken into account: in case of the internal migration – data for 2015; in case of the international migration – data Since 2021 are not fully comparable to those for previous years. c Including nursery wards.

2019	2020	2021	2022	Specification
				Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity (tonnes/year):
1965530	1958073	218630	.	gaseous
57	58	80	.	particulates
384,5	211,3	198,5	.	Industrial waste generated during the year (in thousand tonnes)
286,9	243,6	241,6	.	Mixed municipal waste collected per capita (in kg)
679941	673003	664860	658444	Population (as of 31 December)
-5,61	-7,74	-9,96	-7,85	Natural increase per 1,000 population
774	751	762	772	Non-working age population per 1,000 persons of working age (as of 31 December)
-1,59	-1,97	-1,94	-1,66	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population
4,8	6,0	5,8	4,4	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December)
57,7	54,3	63,6	59,8	Share of long-term unemployed persons (in %) (as of 31 December)
13	11	7	15	Unemployed persons per a job offer (as of 31 December)
1,87	1,83	1,79	.	Population per 1 dwelling in dwelling stocks
949,7	967,6	997,0	.	Children in pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6
996	1009	972	.	Population per 1 out-patients departments (as of 31 December)
10,8	9,9	11,6	.	Medical consultations provided in out-patient health care per capita
3,4	3,2	2,8	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %
18,5	19,1	21,5	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's club ^c (in %) (as of 31 December)
173	208	223	.	Places in nurseries and children's clubs ^c per 1000 children up to the age of 3 (as of 31 December)

dotyczą 2014 r. b Dane za lata 2015-2020 wyszacowane na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 natomiast od 2021 r. w oparciu
for 2014. b Data for 2015-2020 were estimated on the basis of the Agricultural Census 2010, but since 2021 on the basis of the Agricultural Census 2020.

Wybrane dane o Łodzi (dok.)

Selected data on Łódź (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	132	133	135	135
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	92	91	92	94
Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	17	18	20	18
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^a (w %)	5,4	5,0	4,5	4,6
Nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca ^b w zł (ceny bieżące)	5097	3869	3833	5279
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,2	3,0	3,6	4,1
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca (w zł)	3394	3541	3656	3820
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca (w zł)	1571	907	715	724

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których
 a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds

2019	2020	2021	2022	Specification
138	143	149	155	Entities of the national economy per 1,000 population (as of 31 December)
96	99	103	107	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population (as of 31 December)
19	20	22	23	Commercial companies per 1,000 population (as of 31 December)
4,5	4,5	5,6	4,7	Net turnover profitability indicator ^a (in %)
5565	4371	4950	.	Investment outlays ^b per capita in PLN (current prices)
6,2	8,5	7,4	8,8	Dwellings completed per 1,000 population
4144	4270	4720	.	Own revenues of the city budget per capita (in PLN)
1052.	1209	1175	.	Property expenditures of the city budget per capita (in PLN)

liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
9 persons; according to investment location.

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Łódź	Piotrków Trybunalski	Skiernie- wice	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2021 r. w tonach/rok:				Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in 2021 in tonnes/year:
gazowych	2186830	138070	84974	gaseous
pyłowych	80	144	54	particulates
Odpady wytworzone ^a w 2021 r. w tys. t	198,5	88,9	15,4	Waste generated ^a in 2021 in thousand tonnes
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2021 r. w kg	241,6	224,7	278,8	Mixed municipal waste collected per capita in 2021 in kg
Ludność ^b w 2022 r.	658444	67264	45560	Population ^b in 2022
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2022 r.	-7,85	-7,09	-2,49	Natural increase per 1,000 population in 2022
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2022 r.	-1,66	-7,54	-2,82	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2022
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym ^b w 2022 r.	77,2	77,7	78,1	Non-working age population per 1,000 persons of working age ^b in 2022
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2021/2022	997,0	1069,1	1120,4	Children in pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6 in 2021/2022 school year
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w 2022 r. w %	4,4	5,2	4,6	Registered unemployment rate ^b in 2022 in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w 2022 r. w %	59,8	51,5	54,5	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in 2022 in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b w 2022 r.	15	9	21	Registered unemployed persons per job offer ^b in 2022
Liczba osób na 1 przychodnię ^b w 2021 r.	972	1101	1312	Population per 1 out-patients departments ^b in 2021

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia.
a Excluding municipal waste. b As of 31 December.

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu (dok.)

Selected data on cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie	Łódź	Piotrków Trybunalski	Skiernie- wice	Specification
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2021 r.	11,6	11,8	10,4	Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2021
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. w %	2,8	4,2	3,0	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2021 in %
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^c i klubach dziecięcych w 2021 r. w %	21,5	27,6	28,1	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^c and children's club in 2021 in %
Miejsca w żłobkach ^c i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^b w 2021 r.	223	354	348	Places in nurseries ^c and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 ^b in 2021
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b w 2021 r.	1,79	2,14	2,25	Population per dwelling in dwelling stocks ^b in 2021
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności w 2022 r.	155	117	119	Entities of the national economy ^b per 1,000 population in 2022
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności w 2022 r.	107	87	92	Natural persons conducting economic activity ^b per 1,000 population in 2022
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności w 2022 r.	23	10	9	Commercial companies ^b per 1,000 population in 2022
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^d na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	4950	5016	2938	Investment outlays in enterprises (current prices) ^d per capita in 2021 in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2022 r.	8,8	8,5	9,0	Dwellings completed per 1,000 population in 2022
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	4720	3893	3784	Own revenue of the city budget per capita in 2021 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2021 r. w zł	1175	496	1257	Property expenditure of the city budget per capita in 2021 in PLN

b Stan w dniu 31 grudnia. c łącznie z oddziałami żłobkowymi. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

b As of 31 December. c Including nursery wards. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons; according to investment location.